

Early European Books. Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
168 E 15

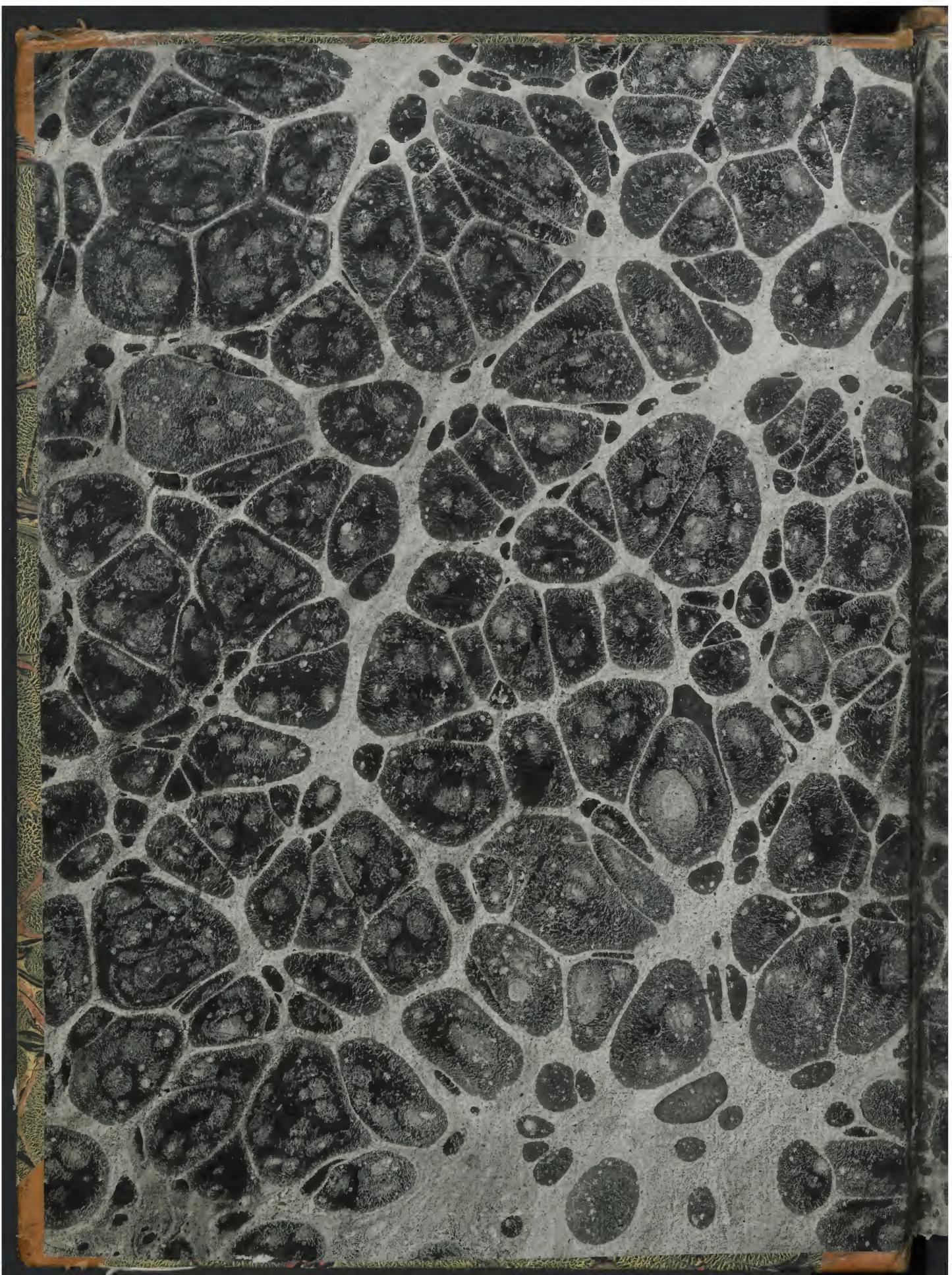
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
168 E 15

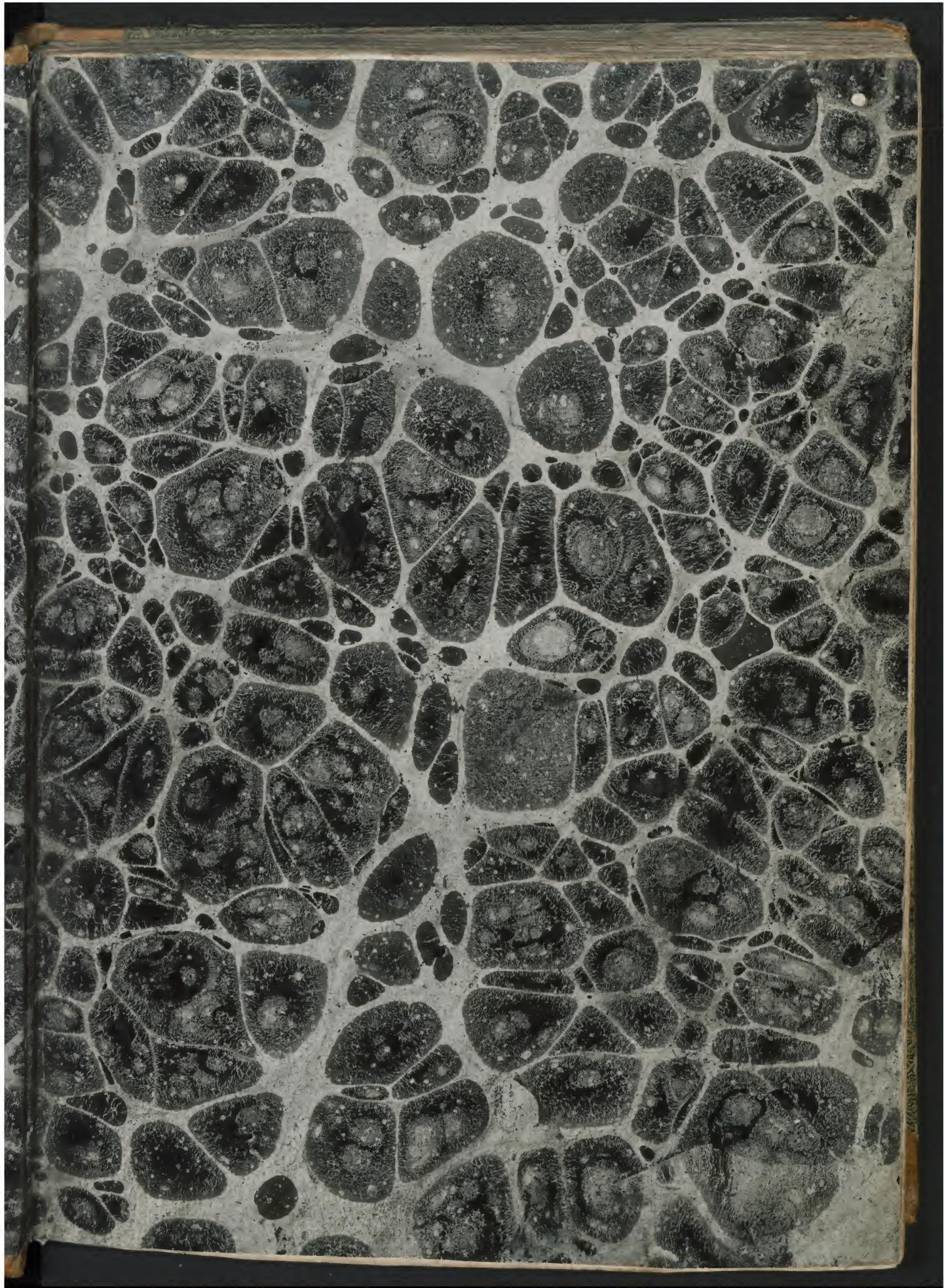

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
168 E 15

Early European Books. Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
168 E 15

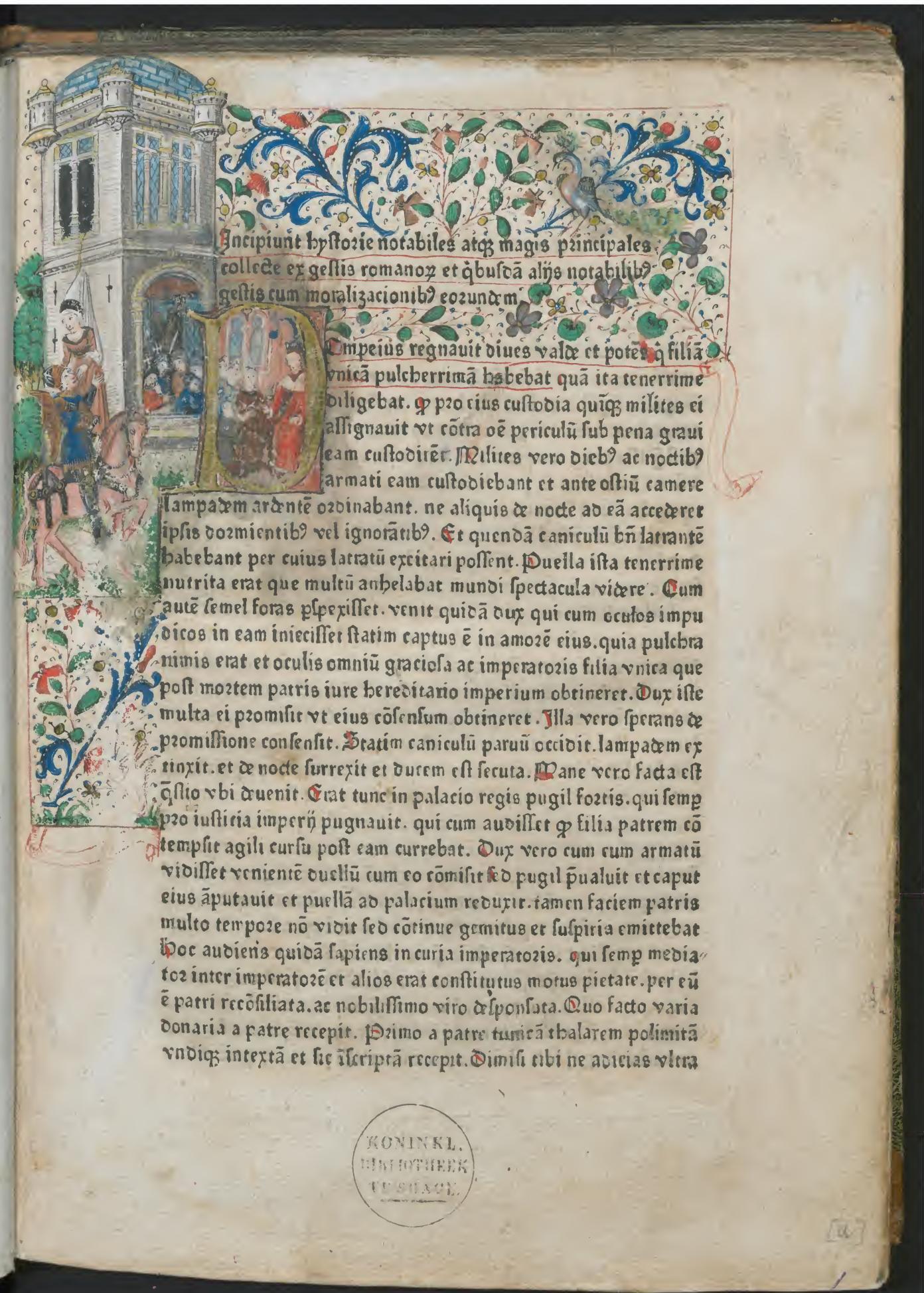

~~168~~ 168
8.15

CA 822

"... a short history of the Reformation"

[a b c d e f g l i h m n
o p q r s t u v w x y z]
q/b without

A rege quandā coronam auream habuit sic insculptam. Ex me tua dignitas. A propugnatore habuit anulū vñū cum hac scriptura. dīlexi te disce diligere. A sapiente mediatore alium anulū recepit sic sculptū. Qui feci. quantū quare. A filio regis ecclā anulū sic scriptū nobilis es nobilitatē tuā ne contempnas. A germano proprio aliū anulū in quo erat scriptū. Accede ad me ne timeas frater tuus sum. A sponso sigillū aureū q̄ sibi hereditas sponsi confirmabat collata cuius scripitura erat. Jam coniuncta es amplius noli errare. Quella postq̄ ista dona receperat ea q̄diu vixit custodivit. et ab omnibus dilecta dies suos in pace finiuit ē.

Ruissimi imperator iste est pater celestis qui vocavit nos per passionē filij sui de fauce dyaboli. Ipse est rex regum et dñs dominanciū dñe. xxxvij. Nūquid nō ipse est pater tuus qui possedit fecit et creavit te. Filia vnicā ē anima rationalis que tradit̄ quinq̄ militibus id est quinq̄ sensib⁹ ad custodiendū qui sunt armati per virtutes quas homo in baptismo recepit. Isti sensus sunt visus auditus ē. qui habent cōtra dyabolū mundū et carnē eam custodire Lampas ardens est volūtas deo in omnib⁹ subiecta que debet semp ardere in bonis epib⁹ et pccō non cōsenciat. Caniculus parvus bñ latrans est cōsciencia que habet cōtra peccata recalcitrare. sed heu prochdolor anima volens mundi spectacula videre si peccata foras tociens quociens contra diuinū preceptū agit et statim a due. i. a raptore infernali voluntarie ē deducta et sic lampas bonorū extinguit̄ et caniculus cōsciēcie occidit̄. et sic aia in nocte peccati sequit̄ dyabolū. Hec cū audisset pugil n̄ sc̄z dñs. Quia nō est ali⁹ qui pugnet pro nobis nisi tu dñs nosler. Statī cōtra ducem dyabolū pugnauit et aia ad palaciū regni celestis adduxit. Sapiēs mediator erat cr̄stus dicēte apostolo. pma ih̄o. h. Dñs mediator dñ et hoīm hō ih̄esus xp̄s. Filius regis ē cr̄st⁹. Dñ ps. Fili⁹ me⁹ es tu ē Frater n̄ cr̄stus gen. xxvij. Frater n̄ ē. Spōlus n̄ est xp̄s i:xta illud olee h. Sponsato te michi in fide. Et iterū. Sponsus lagūinū tu michi es. p ipsum recēciliati sumus celestī p̄fī et ad pacē vocati

Ipse enī est pax nostra qui vtraq; fecit vnū ad eph. Ab ipso pdicta
donaria receperimus primo tunicā talarem scz cutem suā dignissimā
et certe polimitā. quia flagellazione cruore liuore et alijs varijs li-
uorib; intextam. Cuius textura nichil aliud habet: nisi dimisi tibi.
quia redemi te: ne adicias ultra malū agere. Vade iquid noli splius
peccare. hec ē tunica ioseph tinteta ī sanguine hedi gen. xxxvii. Hste
christus rex noster dedit nobis coronā glorioſissimā scz dū p nobis
voluit coronari et vere ibi inuenimus. Ex me tua dignitas vnde
scribit de ista corona ioh. xix. Exiuit ihesus portās coronā spineā
Cristus ecīā est propugnator noster qui dedit nobis vnū anulū scz
foramē dextre manus et vere ibi possumus percipere. sicut scriptum
est. dilexi te disce diligere Apoca. primo. Dilexit nos et lauit nos a
peccatis nostris ī sanguine suo. Cristus mediator noster dedit nobis
aliū anulū scz foramē ſinistra manus. vbi videre possumus scriptū
Quid feci. quantū quare. Quid feci. meipsum exinanui formā ſeruī
accipiens. Quātū dū feci hominē: quare. vt hominē pditū redimere
De bjs tribus zact. xiiij. que sunt iste plague in medio manū tuā
Et rñdet dicens. bjs plagarus sum in domo illoꝝ qui me dilexerūt
Cristus frater noster ē et filiꝝ regis eterni. dedit nobis tertium anulū
foramen dextri pedis. Et quid ibi. niſi nobilis es nobilitatē tuā ne
contempnas. Similiter christus est germanus noster. et dedit nobis
quartū anulū scz foramen ſinistri pedis ī quo scriptū est. Accede ne
timeas frater tuus sum. Cristus est noster sponsus qui dedit nobis
ſigillū quo ſpōlī hereditas cōfirmabat collata id est vulnus lateris
ſui cū lancea perforatū propter nimiū amore quo te dilexit et quid
ibi niſi iam cōiuncta es michi p misericordiam noli ampliꝝ peccare.
Strude am⁹ ergo karissimi dona ſic mūda custodire q̄ poffim⁹ dicere
illud. Mathei. dñe quīq; talenta tradidissi michi et ſic ſine dubio
poterimus regnare in celeſti gremio quod nobis preſtare dignet.

Pius regnauit qui ſtatuit pro lege ſub pena mortis q̄ filij
parentes ſuos alerent. Accidit caſus q̄ erant duo fratres ex
uno patre vnuſ filium habebat et vidit auūculū ſuum egētē ſtatū

scdm legem cum aluit contra voluntatē patris et ideo pater eius a
societate sua eū expulit. Verūt̄ hoc non obstante non dimisit qn
auunculū suum egentem aleret et necessaria ei in omnibus dedit.
Post hec auūculus eius diues factus est et pater eius cepit egere
filius vero hoc videns. patrē aluit prohibente auūculo et ideo a so
cietate auunculi est expulsus dicensq; ei Karissime tibi cōstat q; ali
quando rgenus crām et contra voluntatē patris tui michi necessa
ria in omnibus ministrasti et ideo rā te infilū meū et heredē accepi.
Ingratus filius hereditatē non sequit sed filius adoptatus sicut tu
ingratus fuisti quia contra pceptum meū patrē tuū aluisti ideo here
ditatē meam non obtinebis. filius respondit auūculo. Nullus debet
puniri p eo qd facit illud q; lex statuit et cōpellit. sed lex naturalis
et scripture compellit filiū parentibus subuenire i necessitate maxi
me ac eos honorare et ido expelli ab hereditate de iure non debeo.

Rarissimi duo fratres sunt filius dei et mūdus q; ambo a patre
celesti pcesserūt. filius dei p generacionē mūdus p creacionē
Inter istos fuit et ē discordia ab inicio itantū q; qui ē amic⁹ vni⁹
ē inimicus alteri⁹. iuxta illud iac. iiiij. Quicūq; voluerit esse amic⁹
hui⁹ seculi inimicus cōstituit⁹ dei. seo filius vnu⁹ ē quilibet cristian⁹
qui est filius cristi. quia ei adheret p fidem. Non ergo debem⁹ alere
mundū p luxib; avariciā et sic de ceteris si volum⁹ fili⁹ dei esse et
si contrariū fecerim⁹ certe a societate cristi expellimur q; tū ad here
ditatē celestē. Si cristū alere volum⁹ p opera pietatis mūdus nos
odio hēbit verūt̄ meli⁹ ē mūdū odire q; hēditatē celestē amittere.

Quidā impator regnauit q; statuit p lege q; si mulier subviro
adulterata esset sine mia de alto monte p̄cipitaretur. Accidit
caus q; qdā mulier sub viro suo erat adulterata et statī scdm legē
de alto mōte fuit p̄cipitata: sed de monte tā suaviter descendit q; in
nullo lesa erat. Ducta ē ad iudiciū. Iudez videns q; mortua nō esset
sentēciā dedit iterū p̄cipitari et mori. Ait mulier. Domine si sic feceritis
contra legē agitis. Lex vult q; null⁹ debet bis puniri p uno delicto.
Ego era p̄cipitata q; sel adulterata et. dē. me miraculose saluauit

ergo iterato nō debo precipitari. Ait iudex. Satis prudenter respō
dissi. Vade in pace et saluata est mulier.

Rarissimi iste imperator est deus noster qui facit istam legem
si quis in anima pollutus fuerit sub cristo q̄ ē sponsus anime
per peccatum mortali debet precipitari de alto monte id est de regno
celesti sicut erat primus pater adam. Sed deus eū per filij sui passi
onem saluauit: Homo cum peccat deus non statim per infinitā suā
misericordiam eum dampnat. sed per gratiam suam saluat ut non
precipitetur in inferno.

Qesar regnauit qui statuit pro lege q̄ si quis mulierē raperet
et vi eam oppimeret in electione mulieris esset: utrum vir
mori debet vel eam sine dote in uxorem duceret: Accidit casus q̄
quidam rapuit nocte una duas mulieres. una peccāt mortem et alia
nupecias. Raptor captus est et ductus coram iudice ut duabus mu
lieribus scđm legē responderet: Prima mulier instanter scđm legē
mortem peccāt. Secunda eum in virum habere clamauit. Et dixit
prima mulier. verum est quod lex dictat q̄ petitionē meā obtineā
et altera. Et respondit. Eodē modo lex p̄ me clamat. Sed quia mea
peticio est iniōr et magis caritativa. ideo michi videt q̄ iudex p̄
me sententiā dabit. Umbe mulieres iudici sunt cōqueste et quelibet
beneficiū legis postulabat. Iudex cū vtrāq partem audisset. secūdē
mulieri cōcessit ut eum in viꝝ obtineret. Et sic factum ē.

Rarissimi iste iperator ē dominus noster ihesus christus: raptor
quilibet peccator qui rapit idē violat duas mulieres scilicet
iusticiā et misericordiā que sunt ambe filie dei. Raptor cōvocatur
coram iudice quando aīa separat a corpore. prima scđ iusticia cōtra
peccatorē allegat eternaliter eū debere mori per legem iusticie: sed
altera scđ misericordia diuina allegat q̄ per contritionē et confessi
onem saluabitur. Ideo studeamus sic deo placere.

Rex quidam regnauit in cuius imperio erat quidā iuuenis a
piratis captus qui scripsit patri suo pro redēptione. Pater

noluit eū redimere sic q̄ iuuenis multo tpe i carcere erat macerat⁹
Ille qui eū in vīculis habebat quandā pulchrā filiā ac oculis hōim
graciosam genuerat que nutrita in domo erat qusq; vigīti ānos in
estate sua cōpleuerat. q̄ sepius i carceratū visitatū iuit ac eōsolabat⁹
Sed ille in tantū de solatus erat q̄ nullā cōsolacionē recipe poterat
sed suspiria et gemitus cōtinue emittebat. Accidit quodā die q̄ eū
puella eū visitaret. ait iuuenis ei. O bona puella vīnā velles pro
mea liberacione laborare. Que ait. Quō potero hoc attemptare. Pr̄
tu⁹ q̄ te genuit nō vult te redimere. Ego vero eū sum tibi extranea
quō dēberē hoc cogitare. et si te liberarē offēsionē patris mei incur
rerem. quia tuā redēptionē pderet p̄ me. Verūtamē michi vñ
cōcede et liberabo te. At ille. O bona puella pete a me qd tibi pla
cuerit si michi ē possibile ego cōcedā. At illa. Nichil aliud peto p̄
tua liberacione nisi q̄ me i vxorē ducas tēpore oportuno. Qui ait
Hoc tibi firmiter pmitto. Statī puella p̄re ignorāte ipm a vīculis
liberauit et eū eo ad patriā suā fugit. Cū vero ad patrē suū veissz
ait ei pater. O fili de tuo aduētu gaudeo. sed dic michi q̄lis est ista
puella quā tecū duxisti. Ut ille. Filia regis ē quā in vxorē babeo
Ut pater. Sub pena amissionis hereditatis tue nolo vt eā in vxorē
ducas. at ille. O pater qd dicis plus ei teneor q̄ tibi. qn captius erā
in man⁹ inimici et fortiter vīculat⁹. tibi p̄ mea redēpcione scripsi
et nolusti me redimere. Ilsa vero non tm a carcere. sed a periculo
mortis me liberauit. ido eam in vxorē ducere volo. Ut pater. Fili
pbo tibi q̄ nō possis i eā cōfidere et p̄cōsequēs nullo mō in vxorē
ducere. Patrē p̄opriū decepit qn ipso ignorāte te a carcere liberauit
pro qua liberacione pater eī multa pdidit q̄ pro tua redēpcione
habuisset. ergo vide⁹ q̄ tu nō poteris in eā cōfidere et p̄cōsequēs
nullo modo i vxorē ducere. Item alia racio ē ista licet te liberauit
hoc fuit causa libidinis vt possit te in virū habere. et ido quia eī
libido erat causa liberacionis tue non michi vide⁹ q̄ vxor tua erit.
Puella audiēs istas raciones ait. Nd primā respondeo qn dicis q̄
ego decepi patrē meū propriū q̄ nō ē vez. Ille decepit q̄ in aliquo

bono diminuit. sed pater meus tā locuplex ē ꝑ alicuius auxilio nō
indigz. Cum hoc perpēdi iuuētē istū a carcere liberaui. Et si pater
meus pro eo redēptionē accepisset non multū propter hoc dicioz
fūllet et tu per redēptionē de pauperatus essem. ergo in isto actu te
saluauī ꝑ redēptionē non de disti et patri meo nullā iniuriam feci.
Ad aliam raciōnē quādō dicis. ꝑ ego ex libidine hoc feci respōdeo.
Hoc nullo modo potest fieri. quia libido aut est propter pulchritu
dīnē aut propter diuicias aut propter fortitudinem. **K**ed filius tuus
nullum istorum habuit. quia pulchritudo ei⁹ per carcerem erat an
nichilata. Nec diues fuit. quia non habuit vnde seipsum redimeret.
Nec fortis quia fortitudinem perdidit per carceris macerationem.
Ergo sola pietas memouebat ꝑ ipsum liberaui. Pater hoc audīes
nō poterat filiū arguere vlt̄rius. Filius ergo cū magna solepnitate
eā in vxorem duxit et in pace vitam finiuit.

Rurissimi filius captus a piratis erat totū gen⁹ humanū captū
ꝑ peccatū primi parentis in carcere demonis scz in ei⁹ pīate
Pater qui noluit eum redimere est mūdus iste qui nullo modo vo
lebat hominē iuuare a carcere dyaboli sed pocius eum tenere. **F**ilia
que eum in carcere visitauit est diuinitas anime coniuncta que hu
mano generi cōpaciebat. que post passionē suā ad infernū descēdit
et hominē a vinculis dyaboli liberauit. Pater vero celestis nostris
diuīchs non indiget quia super omnia est diues et summe bonus.
Ideo crīstus motus pietate ad nos de celis descendit . nos visitauit
quādō carnē nostra assumpsit et tamē nichil aliud pīect p nostra
redēptione nisi ꝑ sic hōi de sponsatus. Juxta illud osee. ij. Despon
sabo eam michi in fide. Verūptamē pater noster mūdus cui multi
obediunt cōtra hoc semper murmurat et allegat. **P**i deo adhereas.
hereditatē meam id est mundana non habebis. quia impossibile est
deo seruire et māmone math. vi. **S**ed melius ē nobis spernere mun
dum quā societatem dei amittere. Juxta illud math. Qui reliquerit
patrē aut matrem vxorem aut agros propter me centuplū accipiet
et vitam eternam possidebit quā nobis **ꝑ**.

Habat quidā imperator potens sed tyranus qui quandā puellā regis filiā pulchram valde despōnsauit. facta despōnsacione ambo adinuitē iuramentū fecerunt qd si quis eoz prius moreretur alter p̄e nimio amore seipsum occideret. Accidit semel qd iperator iste ad partes longinquas se translulit et diu moram ibidem traxit. Volens probare vxorē ad eā nunciu deflinauit. vt ei de morte sua diceret. Audiens hoc vxor propter iuramentū qd ante fecerat viro suo de alto monte se precipitauit vt moreretur. Verūcamē mortua non est. sed infra breue tēpus sanitati ē restituta. Deinde iterato seipsum volebat precipitare vt moreretur. Pater eius hoc audiēs ei p̄cepit. vt precepto et iuramento viri nō obediret. Illa vero nolebat cōsentire. Ait p̄. Ex quo non vis michi consentire et obediere. celeriter extra societatē meā exeras. at illa. Nolo. et hoc per talem rationē probō. Cū autē quis iuramento ē obligatus. tenet adimplere. Ogo iurauit viro mero. qd pro eius amore. meipsum occidere idō non deliqui si iuramentū implere volo. ergo extra societatē tuā non debeo expelli. Item nullus debet puniri p eo qd est cōmēdabile. Sed cum vir et vxor sint unū in carne. scdm deū cōmēdabile est. qd uxor p amore viri sui moriat. Unde in india aliquā erat lex. qd uxor post mortem viri sui. p̄e dolore et amore. seipsum cōburere debaret uel uiua cum eo in sepulchrū ponī. Et idō ut michi videb̄ nō deliq qn meipsum interficio propter amorem viri mei. Nit pater. Qn prius dixisti qd obligata iuramento fuisti t̄c. tale obligamentū non vñ. quia p̄tendit ad malū finem scz ad mortē. Iuramentū semp debet esse racionabile et idō iuramentū tuū nullū est. Ad alia rationē qn dixisti qd istud ē cōmēdabile qd vxor moriat p̄o viro non valet quia licet sint vñ in corpe p carnalē affectionē tñ in anima duo sunt q abinuitē realiter differūt et idō non valet qd allegasti. Puella hec audiēs nō poterat ulterius arguere sed dictis patris adhesit nec ulterius seipsum precipitare volebat. nec eciam amplius viro suo copulari. **R**arissimi rex iste ē dyabolus. Puella ē aīa tā graciosa ad dei similitudinē creata quā dyabolus p pccm ei despōlsauit. Vñ in

peccato cōmiso facta cōuēctione q̄ si ipse mortuus erat per peccatū
et in longinquis partibus idest iñ inferno per superbiā suā positus
est. sic vult q̄ anima peccatrix de alto mōte idest de celo se p̄cipiter
iñ infernū. et sic erat ante aduentū cristi. sed per cristi passionē est
sanitati restituta. verumtādē adhuc sepius intendit se precipitari
quociens contra diuinū preceptum perpetrat. sed deus pater noster
non vult ut precipitemur per pecm̄ sed vult per contritionē et con
fessionē ut totaliter ad ipsum conuertamur et firmiter nos iñ ipso
teneamus et vitā eternā possideamus.

Doclesianus regnauit: in cuius imperio erat quidā miles ge
nerosus q̄ duos filios habebat quos multū dilexit. Junior
filius contra voluntatē patris meretrīcem in uxore m̄ duxit. Cum
pater hoc audisset contristatus est valde. et illum a societate sua ex
pulit. Iste sic expulsus iñ magna miseria est positus. Tamē de mere
trice uxore sua filiū formosum genuit et ad magnā egestatē pueit
Misit nunciū ad patrem suū ut misericordiā de eo haberet. Pater
vero cū audisset de eius miseria cōmota sunt omnia viscera eius et
misertus ei cū eo reconciliatus est. Ipso reconciliato patri suo filiū
quē de uxore sua meretrice generat recōm̄dauit. pater vero ipsū
q̄sī iñ filiū propriū enarravit. Hic audiens frater senior indignat
dixit patri suo. Tu es demens et hoc probō tibi tali cauētione. Ille
est demēs qui filium iñ heredem accipit et nutrit qui ei iuriā mag
nam fecit. sed frater meus qui illum puerū genuit fecit tibi magnā
iuriā quando meretrīcē contra tuum preceptū de sponsauit ergo
videtur q̄ tu es demens q̄ filium eius nutrit et ei pacem de disti.
Pater ad hoc respondit. Sili frater tū est michi reconciliatus per
magnam contritionē quam habuit et propter preces aliorum ideo
oporet me filiū suū diligere plus q̄ te hac ratione. Tu sepius cōtra
me fecisti et nunq̄ reconciliatus es michi. quia culpam tuā humiliter
recōgnoscere noluisti. Nam tu es ingratus fratri tuo ex quo velles
ipsum a societate mea expellere ymmo pocius deberes gaudere q̄
michi est reconciliatus. Et quia ingratus es hereditatem meam non

obtinebis et illam quam iure habere debuisses frater tuus occupabit
Et sic factum est.

(Moralizatio.

Entrissimi per patrem istum patrem celestem intelligimus. Per duos filios naturam angelicam et humanam. humana contracta erat meretrici id est iniquitati. quando de pomo vetito contra diuinum preceptum comedit. unde a patre celesti erat homo expulsus. Filius meretricis totum genus humanum quod per peccatum peruersum perierat. Ille filius eger factus est. quia post peccatum in hac lachrimaz valle positus est. Juxta illud gen. In sudore vultus tui. Sed pro christi passione est deo patri consiliatus. et continue reconciliatus per opera meritoria et per preces sanctorum. qui cotidie pro genere humano. preces fundunt in celo pro te. Desiderium pauperum exaudiuit dominus. Desiderium eorum est oracio eorum. Sed alius frater scilicet dyabolus. qui semper est ingratus. semper nos impugnat et de nostra reconciliacione murmurat et allegat. Pro hereditate regni caelestis non debemus contemnere. sed sine dubio si sancte et iuste et mente in hoc seculo vixerimus allegacio sua nichil nobis nocebit immo parte sua id est locum quem ipse in celis perdidit obtinebimus.

Teo regnauit quod mirabiliter pulchras mulieres delectabat videre. Unde fecit fieri in quodam templo tres ymagines statas et pcepit omnibus in ipso ut eas adoraret. Prima ymago habebat manum ad populum extensam et in uno digito anulum aureum. et super digito erat super scriptio talis. Ego sum generosus ecce anulus in digito. Secunda ymago barbam auream habebat. Et in fronte sic scriptum. Ego sum barbas si quis calunus fuerit ad me veniat. et de pilis meis accipiat. Tercia ymago clamidem auream habebat. et tunica de purpure et in pectore eius erat sic scriptum caracteribus aureis. Ego sum quem nemire timeo. Iste tres ymagines erant iterius lapidee. Cum autem fuisset complete secundum imperatoris voluntatem statuit pro lege. quod quemque anulum vel barbam auream aut clamidem auferret morie turpissima condempnaretur. Accidit quodam tempore quod tyrannus templum intravit. videlicet proximam ymaginem cum digito extenso. anulum de digito extraxit. Deinde ad ymaginem secundam accessit. It barbam auream abstatulit. Post hoc ad ymaginem tertiam puenit.

clamidem ab ea tulit et de templo recessit. Populus cum ymagines
spoliatas vidissent statim imperatori denunciabant. Cum imperator
hoc audisset contristatus est valde et transgressorē scilicet tyra nnū
coram se vocavit et sup tali delicto eū arguebat. q̄ ymagines cōtra
ceptū suum spoliauit. Ne ille. Domine licitū est michi respondere.
Qui ait. Michi bene placet. Quando templū intraui prima ymago
manum ad me extendit habensq; in dīgito anulū ac si diceret istum.
anulū accipe. Tamen extensiōne manus nolui recipere quousq; in
dīgito subscriptionem legi scilicet ego sum generosus. ecce anulus
stati intellexi subscriptionē q̄ volūtas eius esset ut anulū acciperē
et ideo accepi. Deinde ad secundā ymaginē accessi et cū eam barbā
aureā habentē vidisse in corde meo cogitavi et dixi. Pater istius
numq; talem barbā habebat. quia sepius eum vidi. et q̄ sit alior
q̄ pater racio non dictat. Bonū est et vtile barbā ei⁹ aureā auferre
Verūtamē hoc nō obstante barbam nolui extrahere quousq; supra
scriptionē legi. Ego sum barbatus quia si quis caluus fuerit ad me
veniat et de pilis meis accipiat. Hicū videtis caluus sum. et ideo
barbam aream propter duo abstuli. Unum est ut patri suo esset
similis et de barba aurea nō nimis supbiret. Secūdo ut per pilos
eius capiti meo caluo subuenire. Deinde ad tertiam ymaginē accessi
q̄ clamidem aureā habebat. Clamidem abstuli eo q̄ in hyeme aurū
est frigidū et ymago est lapidea et naturaliter lapis ē frigidus. ideo
si haberet clamidē auream esset addere frigiditatē frigido qd esset
graue ymagini. Item si in estate clamidem haberet esset nimis pon
derosum. Adhuc ei propter ista nō obtulisse donec subscriptionē
frontis legisset. Ego sum qui neminem timeo. Cum vero tantam
superbiā in eo vidisse et humiliareb̄ abstuli clamidem. Ut impe
rator. Marissime quādo lex erat data ut nullus ymagines spoliaret
nonne erat in lege promulgatum q̄ nullus propter aliquā causam
ymagines spoliaret? Et ideo quia te intromisiisti de eis que ad te nō
pertinebant. do pro iudicio ut hodie in patibulo sis suspensus. Et
sic factum est.

Moralizatio.

Rarissimi iste imperator est dñs noster ihesus cristus. Tres ymagines sunt tria genera hominū in isto mundo in quibꝫ deus delectat. Huxta illud delicie mee sunt esse cum filiis hominum Si sancte et iuste viuamus deꝫ nobiscū pmanebit. Per primā ymaginē que habet manū extensam debemus intelligere pauperes ac mūdi simplices qui si sequi debent in curiā principū ac dñox aliquid expedire oportet ut manū extēsam habeant ad dandū sibi munera. Vnde munera oculos iudicū execēt. Si vero dicat iudici vel suis ministris quare a paupre accepisti statim respondeat. Nonne potero cum bona cōsciencia recipere. qđ michi gratis offert. Curialis erat in offerendo. et si munus suum nō accepissem michi pro rusticitate esset imputandū. Et ido ne talia de me dicerent. munus eiꝫ accepi. Per secundā ymaginē intelligere de bēm mūdi diuites qui p grām dei ad diuicias sunt exaltati. Vnde ps. De stercore erigens pauperē et statim ab emulis iudicat. Ecce iste miser habet barbam aureā. i. plures diuicias quā habuit pater eius. Opprimamus eum. siue per phas siue per nephas. Justū talē opprimit et spoliant dicētes. nos sum⁹ calui. i. diuicis priuati. bonū est vt rusticus iste diues nobis diuicias suas p̄cipet ymmo sepius illum iugulant ut bona sua auferant. Ad thimo. Cupiditas est radix omniū malorū. Per tertiam ymaginē cū clamide aureo. de bēm intelligere homines in dignitate constitutos sicut sunt prelati ecclesie et iudices terreni qui habent legē custodire virtutes iſerere. et vicia extirpare. Vn malefactors qui nolūt subici discipline cōtra platos suos et seniores se erigunt ac conspirant dicentes. nolumus hunc regnare super nos luc. Judi videntes cristum miracula faciente et eos arguere qđ contra legem cōmitterent statim de morte eius conspirabant. Tales cōspiratores qui sic hominē bona fama et virtutibꝫ spoliāt mala morte hic vel alibi morient. Studeamus ergo vitam nostrā xx.

Alexander regnauit prudens valde. qđ filiā regis syrie i vxore accepit qđ filiū pulchrimū ei pepit. Creuit puer et cū ad etatē legitimā puenisset patri suo semp insidias fecit et p oīa morte eiꝫ

quesuit. Imperator de hoc admirabat et venit ad imperatricem et ait
Karissima dicas secure sine timore secretum cordis tui michi utrum
de aliquo quod preter me polluta fuisti. At illa. O domine quare a me
taliam queris? Qui respondit. Filius tuus semper morte mea querit
et ideo miror quia si esset filius meus talia non attemparet. At illa
Rouit deus quod nunc ab alio prece te sum polluta. et hoc parata sum
per omnem viam probare. Iste est verus filius tuus. sed quare te per
sequitur penitus ignoro. Rex cum hoc audisset. cum omni maledicione
filio suo locutus est dicere. O bone fili ego sum pater tuus. Per
me mundum intrasti. et heres meus eris. quare michi minares? In de-
licis nutriti te. et omnia mea tua sunt deinceps ab ista iniuria
tate et noli me occidere. Filius non acquiescens dictis eius de die
in diem malitia eius contra patrem crescet et nitebatur semper
occidere eum et publice et priuatae insidias ei imponere. Pater hoc
videns in locum desertum prexit et filium suum secum duxit portansque
gladium in manu sua dicens filio suo. Accipe gladium istum et interfice
me hic. quia minus scandalum est tibi in occulto me occidere quod in pu-
blico. Filius hec audiens statim gladium a se proiret et coram patre
genua flexit cum fletu magno misericordiam ab eo petens ait. O bone
pater peccavi in te quia male egredi iniuriae feci. Jam non sum dignus
vocari filius tuus. Peto ut remittas michi et me diligas et amodo
ero filius tuus dilectus et per omnia secundum tuam voluntatem misericordia
tibi. Pater hec audiens cecidit super collum eius. et osculatus est eum
et ait. O fili dilectissime amodo non pecces. Esto michi fidelis filius
et ero tibi graciosus per. Et hoc dicto induit eum vestimentis preciosis.
et eum secum ad dominum duxit. et magnum coniuvium satrapis imperij fecit.
Post hec per paucos dies vixit et vitam in pace finivit. Filius vero
regnum optiminuit et satis prudenter regebat. In fine vero vite eius
cum mori deberet rex illum per totum imperium portari fecit et omnibus
ostendit. in quo scriptum erat: omnia transiunt preter amare deum.
Rarissimi imperator ille est dominus noster ihesus christus. Filius
qui patrem persequitur est malus christianus qui est filius dei

legittimus per virtutē baptismi. Mater est sancta mater ecclesia a qua baptismū et nostrā salutē accepim⁹ quibus peccator puerus et a deo per peccatum elongatus querit mortē cristi. Qd ipse sit pat̄ patet deutro. xxxij. Nonne ipse est p̄ tuus &c. Toc̄ies ergo cristian⁹ querit moriē cristi quociens contra eius preceptū perpetrat. Vnde duxit te in desertū huius mundi in quo deserto nō tantū obtulit se mori. sed mortu⁹ est propter peccata nostra. Vnde ppter eius amorē et sue aie salutem de heres resistere a peccatis et ei fide liter seruire Pater dedit ei gladiū ut eum occideret. Sic deus dat tibi gladium hoc est liberū arbitriū quo poteris portare amorē eius et graciam vel simpliciter eum a te expellere. Hac ergo tu sicut fecit ille filius Proice a te gladiū iniquitatis et malicie. Sicut fecit ille dē q̄ legit̄ in euāgelio. Filius pergere profectus est in regionē longinquā. sic peccator cum carnales voluptates diligit a dño peregrinabitur et quāto peccādo fit dissimilior rāto magis a dño elogat̄. substanciā consumit dū vitā et cogitaciōes turpibus actib⁹ impendit et sicut in euāgelio dicit̄ dē filio q̄ egere cepit. Et adhesit vni ciui regiois illius et misit illū in villam suam ut pasceret porcos &c. Filius ille egere cepit. Quādo virtutes per peccatū amisit. Vnde ps Diuites eguerūt et esurierūt. Adhescit vni ciuiū scz dyabolo. Quia demoēs sicut ciues et rectores tēbray hui⁹ mundi. Juxta aposto. Nō ē notis cōluctacio aduersus carnē et sanguinē &c. Porcus imūdū ē aīal. q̄ in sordib⁹ delectat̄. et ideo porcis d̄mones cōparant̄. quia sorditus peccator⁹ saturabunt̄. Illos pascit peccator sordib⁹ criminū suoz et ipse ē opus illoz. Silique sunt cibus porcoz sic fornicatio ebrietas et gulositas cibus d̄monū. De siliquis cupit peccator implere suū ventrē. quia nemo dat ad saturitatē. q̄ voluntas semp habz famē suā et dyabol⁹ multociēs nō dat hōi sui desiderij facultatē. sc̄ies en̄ elle mortuū per peccatū. Sed tñ dñs sepius p̄ graciā suā visitat ab eo gladiū iniquitatis. et dicit. Miserere mei dū peccata recognoscit et dicit delictū meū cognitū tibi feci. Sed d̄mīa motus ē. et occur tens cecidit super collum eī. et osculatus est eum dixitq; ad seruos

Cito auferete stolam primā et induite ilūm et date anulū in manu eius et calciamenta in pedibus eius. et adducite vitulū saginatum et occidite et manducemus. quia hic filius meus mortuus fuerat. et reuixit perierat et inuentus est. Sic pater celestis vidit errantē cū ad penitenciā se mouet et iniecit se super collū eius quando onus penitencie sibi imponit. osculat̄ eū quando verbis oris sui delectat̄ peccator. Juxta illud. Osculet̄ me osculo oris sui. stola prima induit̄ qn̄ amor cristi p̄ penitenciā habet. anulū in manu signat signaculū similitudinis cristi in bonis operib⁹. Ille ergo anulū in manu portat. qui in nullo opere a cristo deuiat. Calciamenta in pedib⁹ sunt exempla sanctor̄ qui mortui sunt. Quia sicut calciamenta de pellib⁹ animaliū defendunt pedes ita exempla sanctoꝝ animas. Vitulus saginatus ē crissus pro nobis ymmolatus in ara crucis. quia saginatus id est spiritui sancto repletus gracia. et tūc poteris p̄ ciuitatē cordis tui ostendere vexillū boni militis cristi scz vbi erit scriptū. Omnia pretererūt preter amare dūm. i. oīa peccata mea mala p̄ penitenciā sunt deleta et iam dī timorē et graciam eius meū porto per quam vitam eternam obtinebo. Ad quam nos per

Ospasianus regnauit qui diu remansit sine prole. Tandem per consilium sapientū quandā pulchrit̄a puellam de lōginquis ḡtibus mūdi i vxore duxit. et cū ea in patria extranea diu remāsic et prolem ex ea genuit. Post hec ad imperiū suū accedere volebat. sed nullam licenciā ab ea poterat obtainere sed semper dicebat. si a me recedis meipsam occidere volo. Imperator cū hoc audisset fecit fieri duos anulos optimos et sculpsit imagines in gēmis huius effigie ut una eēt ymago memorie et altera ymago obliuionis. Cūqz parib⁹ anulis eas iseruisset vnu anulū scz obliuionis pbuit vxori alterum ipse tulit ut sicut pari amore sic paribus anulis scz insig- nirent. Vxor cū anulū accepisset statim cepit obliuisci amoris vici imperator hec videns ad imperiū cū gaudio se trāstulit nec vlt̄erū est ad vxore reuersus. Et sic in pace vitā suā finivit.

Brillimi per istum imperatore de bēmus intelligere animam

humanā quā oportet assumī ad propriā patriā hoc est ad regnum celeste ad hoc ut salutem finalem cōsequat̄. Ideo ait ps. Saluū me fac deus &c. **D**xoz est nostra caro q̄ retinet animā in multis delectationibus per quas non poterit ad vitā eternā transire ubi anime cōuersatio est et imperiū eius et totū desideriū. et quare nō pmittit eam. Quia caro cōcupiscit aduersus spiritū et ecōuerso. **F**ac ergo tū sicut fecit imperator. **F**ac duos anulos memorie et obliuionis. **I**stī duo anuli sunt oracio et ieuniū. **V**trūq; i effectu suo caret termino. **S**ignum infallibile in multis terris est. q̄ mulier si portat anulum sponsata est. Et reuera qn̄ homo se dat oracioni et ieunio signū est q̄ anima eius est sponsa cristi. **O**racio autē est anulus memorie. Quia precepit apostolus dicens. Sine intermissione orate. **O**titur ergo homo oracione dominica et deus memoriā eius habebat īmo angelus eam plentabit. exemplo thobie. **I**euniū potest dici anulus thobie. q̄a retrahit et resugit ipsam carnē ne ipediat vsum racionis et opus meritoriū per que itur ad dēū. **S**tude am̄ ergo istos anulos sic nobiscū retinere ut vtiam eternam consequi mereamur.

Alexander regnauit potens valde qui magistrū aristotile in suū doctorē habebat qui eū in omni sciencia instrubbat. **H**ec audies regina aquilonis filiā suā a tempe sue nativitatis veneno nutrīuit et eū puerissim ad legitimā etatē erat tā pulchra et oculis hominū graciola q̄ multi per aspectū eius infatuati sunt. **R**egina eam ad alexandrū misit ut eius cōcubina fieret. **V**isa puella statim captus est in amore eius. et dormire cū ea volebat. **H**ec percipiēs aristotiles dixit ei. Nolite talia attemptare que si feceritis incontinenti moriemini eo q̄ ipsa sit toto tempore vite sue veneno nutrita. **E**t qd̄ vix sit probo statim. **H**ic est quidā malefactor qui per logē debet mori. cum ea dormiat et tūc si verū est videbitis. **E**t sic factū est. Malefactor osculatus est eam coram omnibus et statim cecidit et mortuus est. Alexander hoc percipiens magistrum suū miro modo laudauit qui eum a morte liberauit et puellam matri remisit.

Moralizacio.

Rurissimi iste alexander potest dici quilibet cristianus bonus fortis et potens per virtutes quas in baptismo recepit qui potens et fortis est prodiu manet in caritate et puritate vite contra dyabolum mundum et carnem. **R**egina aquilonis est abundancia rerum que hominem querit cecidere spiritualiter. aliquem sepius corporaliter. **P**uella intoxicata est luxuria et gula que nutriuntur ex cibaribus de licatis que sunt venena anime. Aristoteles est tua conscientia sive ratio que semper murmurat et contradicit illis que sunt anime nostra et illi impedire ne cum talibus miscerent se. **M**alefactor est vir puerus. deo inobedientis qui magis sequitur delicias carnis pro diuina precepta. **T**alis tota die in peccatis dormit osculando. i.e. tangendo gulam luxuriam per quos tactus spiritualiter occiditur. **V**nde sapiens Qui tangit picem coquinabatur ab ea. studeamus ergo sobrie vivere et sic poterimus ad eternam peruenire vitam.

Otto regnauit. in cuius imperio erat quidam sacerdos lubricus qui propter hoc subditos suos multocientes perturbauit et per hoc scandalizati multi erant. **C**ratenus prochialium suorum. qui non pro interesse voluit missae ipsius dum celebravit. **A**ccidit quodam die festivo pro tempore missae eius solus in campo deambularet et miro modo siciebat in eum pro videlicet ei nisi sitim extinguqueret moreretur. **A**ccidit dum ambularet venit ad quandam riuelum purissimi fontis. quo visa incepit haunire et fortiter bibere. sed cum gustasset quanto plus bibit tanto plus siciebat. **I**ntra se admirabatur dicens fontem huius riueli querere volo ut de fonte bibam. **D**um autem ambulasset obuiavit ei quidam senex pulcher valde. **C**raic ei Karissime quo tendis? Qui ait. **O**lera pro credi potest siccio. **I**nueni runcum riuelum aque de quo bibi et quanto plus bibi tanto plus siciebam ideo fontem huius riueli quera ut de fonte bibam. si sitim extinguere possim. **A**it senex Ecce hic est fons de quo riuelus procedit. **S**ed dic mihi quare cum aliis christianis ad audiendum missam ecclesiam non intrasti? Qui respodit. **V**ere domine sacerdos noster execrabilis vita ducit sic pro ipsum non credo missas mundas celebrare et deo placitas. **N**on quem senex. **S**i ergo tu sitis

Et dicas. ecce fons de quo tam dulcis aqua riuuli procedit de cuius
riuulo bibisti. Respxit ille vidensq[ue] canē fetidissimū habentem os
apertum per cuius os et dentes tocius fontis scaturicio emanabat
mirabiliter. Qdum ille perspicacius agnouisset mente cōfusus ex
pauit toto corpe p̄tremiscens. et propter fetore nō audebat gustare
et tñ miro modo siciebat. Quē senex intuens ait illi. Noli timere
quia potasti de riuulo huius fontis. Nullā molestiā tibi generabit.
Ille hoc audiens gustauit sicut extinguit et ait. O dñe tam dulcem
aquā homo nūq[ue] babit. Ut senex. Vide modo quēadmodū hec aqua
p̄ os canis fetidi obseruato colore proprio et sapore nec polluit nec
mutat. Karissime sic est de missa p̄ indignū sacerdotē celebrata. Et
ideo q̄uis tibi displiceat vita taliū sacerdotū. tamen missas illorū
debes audire. Hjs dictis senex euanuit ab eo. et quod viderat alij
reuelauit. Et post hec deuote missas audiuit et in pace vitā finiuit.

Moralizacio.

Rarissimi impator est dominus noster ihesus cristus in cuius
impio. i. in mūdo ē sacerdos lubricus idest cristian⁹ puersus.
Quia sicut sacerdos habet aias prochianoz custodire sic et cristiani
virtutes q̄s i baptismo receperūt habent regere ac diligenter custo
dire ne polluant. Ille malus sacerdos multos corrūpit malo exēplo
Vnde greg⁹. Quot mala exempla subditis cōmittunt tot aias pdūt.
sic malus cristianus verbo et opere multos ad infernū trahit. Si
talis fueris fac sicut fecit ille prochianus. Ambula p̄ campos idest
per regna et castra donec venias ad vnū quē dihgit aia tua scilicet
illum senem. Senex ē cristus quē inuenies per opera misericordie
Sed prius oportet te bibere de riuulo. licet nō extiguas sitī. Riuul⁹
iste de quo bibimus est baptismus qui tñ sitis originalis peccati
extinxit. Sed si iterato incideris in peccatū amplius per eū extingui
nō poteris donec procedas ad istū fontē. Fons iste ē dñs nr̄ ihesus
cristus. Sicut de se ipso ait. Ego sum fons aque salientis in vitam
eternā. Iohānis q̄rto. Riuuli vel vene istius fontis. i. verba sacre
scripture sepius procedūt p̄ os fetidissimi canis. hoc est sacerdos

predicatoris peccatoris. Querendū est ergo cur scaturīcio puri fōris
per os fetidi cānis et nō alterius animalis manauerit. **R**esponsio.
Sepius i sacra scriptura sacerdotes canib⁹ comparant. Et sicut in
cane quatuor bona sunt iuxta istos versus. **I**n cane bis bina sunt
et lingue medicina. **P**arus odoratus amor itege atq; latrat⁹. **S**ic
et in sacerdote ydoneo circa salutē animarū in foro predicationis
penitēcie et cōfessionis quatuor has proprietates fideliter debet ob
seruare. **P**rimo q̄ sint medici i lingua multēdo videlicet et lingēdo
vulnera peccatorū. nec nimis aspere derigendo. **V**ulnera enim et
vlera canes lambunt. **S**econdo sicut canis per odore narē vulpem
sive leporem investigat. **S**ic sacerdos in odore cōfessionis vulpinas
caliditates. i. hereticas peruersitates sive falsitates quo ad peccati
detēctionē et leporinas timiditates quo ad peccati detestacionē aut
venie desperationē et lupinā et leoninā ferocitatem quo ad venie
cōtemptū et alia huiuscēmōi sollerter et subtiliter iuvestigat. **T**ercio
sicut canes fidelissimū animal esse scitur qui pro domino suo ac pro
familia dñi sui et eius animalib⁹ ac contra multos hoīes periculo se
exponit sic sacerdotes pro fide catholica. et pro salute animarū non
solum perrochiaiū sive. sed etiā omnīū fideliū cristianorū corpus et
animā debent exponere cōfidenter. **J**uxta illud ioh. x. **B**onū pastor
animā suā ponit pro ouib⁹ suis. **N**iem pma ioh. **C**ristus animā suā
pro nobis posuit ita et nos debemus animas pro fratribus ponere.
Quarto sicut canis suo latratu sures prodit et thezaurū domini sui
iplos tollere nō permittit sic sacerdos fidei canis sumi regis. **L**atratu
predicationis vigilācia iugis oracionis furtū id est isidias dyabolicas
machinaciones de thezauro domini sui id est de anima sui proximi
quam summo thezauro. id est precioso sanguine suo redemit dominus
ihesus christus perpellere non desistat.

Ovidam iperator erat qui pulchriā uxoriē habebat quā miro
modo dilexit. **I**psa primo anno cōcepit et peperit filium. quē
mater multum dilexit in tantum q̄ singulis noctibus in uno lecto
jacebat cū eo. **C**um autē i etate tres annos cōpleuisse moriūus est

rex de cuius morte factus est dolor magnus. **R**egina multis diebus
mortem eius planxit. **C**um autem sepulture traditus fuisset regina per se
in castro quodam vixit habens secum filium suum. **D**ilexitque in eum puerum
quod eius presencia carere non posset. **A**mbo simul cotinue iacebant
donec puer. xvij. annos in etate compleuisset. **V**idensque dyabolus
amorem tantum inter matrem et puerum eis ad opus nepharium sollici-
tauit in tantum quod filius matrem propriam cognovit. **R**egina vero statim
concepit. **C**um autem impregnata esset. filius totum regnum pre dolore
amisit et ad partes longinquas accessit. **M**ater vero cum tempus pa-
riendi adisset filium pulcherrimum peperit. **V**idelicet parvulum natum statim
illum iugulauit scindens guttur eius per medium. **S**anguis vero
gurturis pueri in palmam sinistram manus regine cecidit. et facti sunt
quatuor circuli rotundi in hac forma. o. o. o. o. **R**egina nulla arte
poterat circulos cuellere de manu et propter hoc in temere verecunda-
bat quod habuit in illa manu cirothecam ne circuli sanguinei vidarentur.
Regina ista beata virginis erat satis deuota. et tamquam tantum verecunda-
batur quod ex proprio filio conceperit et filium proprium occidit. quod nullo
modo de hoc confiteri solebat. et tamen omni quindena de ceteris
peccatis erat confessa. **R**egina ista largas elemosinas per amorem bene
virginis marie distribuit et ab omnibus erat dilecta quia omnibus
graciosa. **A**ccedit una nocte quod eius confessor coram lecto suo flexis
genibus quinques aue maria dicebat. et apparuit ei beata virgo
et ait. **E**go sum virgo maria habeo tibi aliqua secreta dicere. Con-
fessor gauisus valde est et ait. **O** domina karissima dic seruo tuo
que tibi placet. **Q**ue ait. **R**egina istius regni tibi confitetur tamen
unum peccatum commisit quod tibi non audet patere per nimia verecundiam
Die vero crastina veniet ad te causa confessionis dic ei ex parte mei
quod elemosine sue et oraciones sunt in conspectu filii mei presentate et
accepte. **P**recipio ei quod illo peccato confiteatur quod priuare in ca-
mera sua commisit quia filium unicum occidit. **R**ogauit pro ea et re-
missum est ei peccatum si confiteri voluerit. **D**i vero dicis meis nolue-
rit acquiescere. roga eam ut cirothecam de manu sinistra deponat.

et in palma eius peccatum commissum non confessum videbis. Et si hoc noluerit cirothecam extrahe vi. Dicis beata virgo euanuit. Mane vero regina satis humiliter confitebat de omnibus peccatis excepto illo peccato. Cum autem omnia dixisset que ei placuerunt ait confessor. Domina carissima multi multa loquuntur. quare semper in manu sinistra vteris cirotheca. Audacter michi manu ostende si potero videre si lateat aliqd quod deo non paceat. Ut illa. Domine manus mea non est sana et ideo ea vobis ostendere nolo. Ille hec audiens per brachium eam accepit et contra eius voluntatem cirothecam extraxit et ait. Domina noli timere. Beata virgo que te itime diligis michi precepit hoc agere. Cum vero manu aptam vidisset vidit quatuor circulos sanguineos ac rotudos. In primo circulo erat quatuor, e, e, e, e. In secundo quatuor, d, d, d, d. In tertio quatuor, m, m, m, m. In quarto quatuor, r, r, r, r. In circuitu circulorum ad modum sigilli erat talis super scriptio rubra continens quod hic sequuntur. Casu condidisti carne cecata de moni de disti dona donata monstrat manifeste manus maculata. Recedit rubigo regina rogata. Domina regina cum hoc vidisset ad pedes confessoris cecidit et cum lacrimis humiliter confitebat de illo peccato commisso. Accepta absoluzione et penitencia completa. post paucos dies obdormiuit in domino. De cuius morte factus est plenus magnus in civitate illa.

Applicacio.

Rarissimi iste imperator est ihesus christus. qui de sponsauit filiam pulchram scilicet naturam humanam quando carnem nostram assumpsit. Sed prius eam sibi in amasi acceptit quando pater filio et spiritui sancto loquebat dicens. Faciamus hodie ad ymaginem et similitudinem nostram. Sed heu prochdolor postquam dominus noster ihesus christus genuit in nobis pulcherrimum filium id est animam ab omni contagione mundatam per suam passionem et virtutem baptismi: anima in nobis per peccatum est occisa quantum ad vitam eternam. Sed dic michi quod. Ecce via voluntas ostendo. Homo habet proprium filium secundum et cum eo iacet in deliciis id est in carnali concupiscentia in tamen quod te sciente ac consciencie proprium filium tuum id est animam sive rationem per

quā de beres sensus tuos dirīgere suppeditatē per carnales cōcupisē
cias sed sanguis id est peccatū semper in manu tua remanet. **Juxta**
illud ps. **U**nīma mea in manib⁹ meis semper. **H**oc est dictum. **S**i
bene vel male fecerimus ita manifeste sicut in manu corā iudice su
premo ostendet. **V**el aliomodo potest reduci. **I**sta regina est natura
humana que in primo parēte scilicet adam erat plantata q̄ cōcepit
ex filio hoc ē ex delectatione carnali. quando de pomo comedit tūc
genuit filiū id est totū genus humanū qđ ipsum per peccatū occidit
Unde sanguis noster id est peccatū nostrū tam notoriū erat q̄ nullo
modo celari poterat nisi per cirothecā scilicet nostram fragilitatē
ad dyatoli deceptionē. et sic numq̄ poterat per nos deleri. nisi per
christi passionē. **E**t quomodo. **C**ece via ista. **C**onfessor id est spiritus
sanctus **B**eatā virginem visitauit de quo ipsa concepit filium id est
christum dominū nostrum per quem saluati sumus. **T**amen in manu
eius erant quatuor circuli **F**rimus circulus est cogitatio q̄ peccatū
precedit. **S**ecundus est delectatio. **T**ercius est consensus. **Q**uartus est
actus peccati. **M**is circulis erat adam signatus quando peccauit. et
nos omnes quando peccatum cōmittimus. **I**n primo circulo erant
quatuor. c. que dicebāt casu cecidisti carne cecata. **C**asus erat dyā
bolus quia totum genus humanum erat perditum. **C**ecidisti. **U**bi.
Certe in infernū ceciderunt. **C**arne id est cum frigore iniquitate pau
pertate et miserib⁹ multis. **O**ti. **I**n paradiſo fuisti creatus sine omni
defectu. et propter primi parentis peccatū. in istis miserib⁹ es inuo
lutus. **C**ecata id est cecus factus est. vbi deum hominē in paradiſo
ante peccatū vitit. iā propter peccatū illa visione caret. **I**n secundo
circulo erant quatuor. d. que dicebant demonia dedisti dona donata
Quid ei dedisti. **C**erte animā tuam quādo mortaliter peccasti. **H**oc
primus parens detit quādo de pomo vētito cōmedit. **D**ona donata
id est virtutes eū quibus te deus ornauit in baptismō. illas diabolo
dedisti per peccatum. **I**n tertio circulo erant quatuor. m. que dice
bant monstrat iam manifeste id est iam satis aperte patet. in qua mi
seria sumus positi. **Q**ui a primo creati eramus vt nunq̄ moreremur

sed propter peccatum mortales facti sumus. Manus maculata id est
omnia opera nostra sunt bona nisi per christi passionem non poterunt
nos defendere quin totum genus humanum ad infernum descendat. In
quarto circulo erant quatuor. r. q. dicebat recederet id est recessit onus
peccati per christi passionem. rubigo. i. peccatum originale per baptismum
regina id est virgo maria per sanctam conceptionem quam concepit de
spiritu sancto. Rogata quia ipsa est mediatrix inter deum et hominem
deinde per conceptionem filii sui. per eius nativitatem. circumcisionem et
passionem nec non per sanctam resurrectionem et ascensionem ad vitam
eternam nos perduxit.

Protheus regnauit. Et statuit pro lege quod filii parientes suos
alerent et sustentarentur. Erat in imperio tunc tempore quidam miles qui
proximam pulchram et honestam accepit et ex ea filium genuit. prefectus est
miles ad peregrinandum et in via captus et fortiter ligatus. Ratione
scripsit proximi sue et filio pro redēptione sua. Proximus hec audiens cō
tristata est valde. Fleuit amare in tantum quod ceca facta est. Ait filius
matri. Volo ire ad patrem meum ut eum redimam a vinculis. Respondit
mater. Non ibis. quia tu es unicus filius meus et gaudiū meum et
dimidiū anime mee. Posset tibi contingere sicut et sibi. Malles tu
patrem ab eunte redimere quod matrem presentem aleres. Quocies ita est
quod aliquid est equale duobus tunc ille cui est presens magis est adhēredū
Tu es filius meus et patris tui. ego vero sum presens et pater tuus
absens. cōcludo ergo quod nullo modo debes recedere a me et visitare
patrem tuum. Filius respondit et multum bene. Licet sum filius vester
tamen pater meus est causa principalis generationis mee. Ille ages
tu paciens. Pater prefectus est peregre. tu domi sedes. Ille vero captus
et fortiter vinculatus est tu vero libera. Ille in manus inimicorum
tu inter amicos. Ille inclusus tu soluta. tu vero es ceca tamen ille
lucem non vidit sed castenas vulnera et miseras et ideo ad eum per
gere volo et ipsum redimere. Et sic factum est. Unde omnes filium
Ralaudabant quia sic pro redēptione patris laborauit.
Arimanni imperator iste es pater celestis qui statuit pro lege

q̄ filij parentes sustentant in omnibus et eis obedient. Sed quis ē pater noster et mater. Certe pater noster cristus est: deutro. xxvii. Nūquid non ipse est pater tuus? Ipse habet ad nos affectū paternū nō maternū. Hicis q̄ quando puer transgredit̄ pater dure cum cor rigit verberat et flagellat. Sed mater leniter dulciter et suaviter tractat. Cristus aut̄ permittit nos flagellari et pangustiari propter defectus nostros. tamq̄ pater noster spiritualis sed mater nostra est mundus ille qui dulcia tibi promittit et delectabilia. Sed pater nō feregre prosecus est. Unde psalmista. Extraneus factus sum fratrib⁹ meis. Ad huc cristus ligatur flagellatur nō in se sed in suis mēbris sicut apostolū ad hebreos. Quicūq̄ ē in peccato mortali ipse iacet in carcere dyaboli sed pater noster vult ut laboremus pro redemp- cione. Unde luce. xij. Zinie inquit mortuos sepelire mortuos suos tu autem vade et anuncia regnum dei et hoc est cristum redimere. Quicunq̄ enim fructuose verbum dei predicit lucratur fratrem suū et redimit in fratre cristū: mathei. xxi. Quid vni ex minimis meis sc̄issimis michi fecissis. Sed mater id est mundus nō permittit hominē sequi cristum in paupertate sed permittit diuersa et allegat nō possū vivere in abstinenzia si eligas viam penitencie ut sequareis cristū et sic de multis que homini proponit sed non consencias ei. Vere mater ista ceca est. Ipsa dicet tibi. Veni inquit ego sum presens. Fruamur bonis que sunt et vtamur creatura tamq̄ in iuuentute ce leriter. Sed karissime si tu es bonus et gratus filius responde sic matri id est mundo. Pater meus est causa principalis generationis mee id est anima et omnia que habeo ad eius voluntatem sunt. sed mater est causa secundaria id est paciens hoc ē diuicie et supbia huius mundi. Consulo ut non expectetis senectutem in penam et cecitatem quia in senectute mundus relinquet te tu ron mundum si diuicius possis seruire sibi ipse te retineret. Studiamus ergo cum omni diligencia vitam nostram emendare q̄ poterimus ad vitam eternam puenire. Ad quam nes perducat d̄us qui vivit et regnat benedictus in secula. Amen.

Quidam iuuenis nomine allelius filius eusemiani nobilissimi romani et in aula impatoris primus. Qui multi pueri et serui assisse bant qui zonis aureis cingebantur et vestimentis servis induerantur. Erat autem prefectus eusemianus valde misericors et singulis diebus in domo sua tres menses pauperibus orphanis peregrinis et viduis parabantur quibus strenue seruiebat et hora nona ipse cum viris religiosis cibis in timore domini capiebat. Qui uxor nostra agaelis eiusdem religionis ac propositi erat. Cum autem filium non haberet ad preces tamen suas dominus contulit eis filium post quem ipsi deinceps in castitate vivere firmauerunt. Traditum igitur puer liberalibus disciplinis imbuendus. Et cum omnibus phis artibus ipse florearet iam ad puberem etate veniens puella sibi de regia imperiali eligens et in conjugem copulatur. Venit nox in qua cum sponsa suscepit secreta silencia. Tunc sanctus iuuenis spousam suam cepit in dei timore instruere ac ipsam ad virginitatis provocare pudorem. Deinde anulum suum anteū et caput baltei quo cingebat sibi seruandum tradidit dices. Suscipe hec et serua donec deo placuerit et dominus sit inter nos. Post hec de substancia sua accipiens ad mare discessit ascendensque occulte nauim laodiciam usque aduenit. Inde pergens in edissam ciuitatem huius prefectus est ubi ymago domini nostri ihesu christi sine humano opere facta in syndone habebatur. Quo perueniens omnia que secundum detulerat pauperibus distribuit et vestimenta vilia induens cum ceteris pauperibus in atrio dei genitricis marie sedere cepit ut de elemosinis quantum sibi sufficere poterat sibi retinebat cetera vero alios pauperibus erogabat. Ut pater recessum filij ingerens per universas mundi partes pueros suos misit qui eum inquirenter diligentur. Quorum dum aliquis ad ciuitatem edissam perveniret ab eo cogniti minime eum cognoscentes eidem cum ceteris pauperibus elemosinas tribuerunt. Quas ille accipiens deo gracias egit dices. Gracias ago tibi domine quia a seruis meis elemosinam recipere me fecisti. Reuersi pueri nunciant quod nusque reperi valemus. Mater igit sua a die recessus sui saccum in pavimento cubilis stravit ubi eiulans

lamentabiles voces dabat dicens. **H**ic semper in luctu manebat donec
filiū meū recuperauero. **S**ponsa vero ad socrum suū dixit. Donec au-
diam de sponso meo dulcissimo ad instar turturis manebat tecum. **C**ū
ergo alexius in predicto atrio. xvij. annis in seruicio dei permanens
virago tādem beate virginis que ibidem erat custodi ecclesie dixit
Fac introire hominē dei quia dignus est regno celorum et spiritus dei
requiescit super eū. **N**ā oratio eius. sicut incensum in conspectu dei
ascendit. Cum autem custos de quo diceret ignoraret iterum dixit ei
Ulle qui sedet soris in atrio ipse ē. Tunc custos festinans exiit et ipsum
in ecclesiā duxit. **Q**uod factū cū cunctis innotesceret et ab omnibus
venerari cepisset humanā gloriā fugiens inde recessit. **H**ic nūc nauim
ascendens cum in tharsim cilicie vellet p̄gere dispensante dō nauis
a ventis pulla in romanū portum deuenit. **C**ōcernens alexius ait
infra se. In domo patris mei ignotus manebat nec alteri onerosus
ero. **P**atrem vero a palacio reduntem multitudine obsequencium
circū datum obuiam habuit ac post eum clamare cepit. **V**enue di-
me pegrinū in domo tua suscipi iuberas et de misis mente tue nu-
triri facias. ut tui quoq; peregrini dominus dignetur misereri.
Quod audiens pater ob amorem filij sui eum suscipi iussit et locum
proprium in domo sua tribuit et cibum de mensa sua sibi constituit
et ministru proprium delegauit. **I**pse autem in orationibus perseue-
rabat et ipse corpus suum ieunijus macerabat. **A**muli autē domus
ipsum deridentes aquā viensiliū demus super caput eius frequenter
fundebant. sed ipse ad oīa valde paciens erat. **A**lexius sedecim annis
in domo patris ignotus manebat. **V**idens ergo per spiritū q; ter
minus vite sue appropinquaret certā cū atramento preht et totum
ordinē vite sue ibidē scripsit. **D**ominica igit̄ post missaz solempnia
in sanctuario de celo intonuit. dicens. **V**enue ad me omnes qui la-
ratis et onerati esis. **Q**uod audiētes oīs in facies suas ceciderūt
Et ecce vox secundo venit dicens. **Q**uerite hēminem dei ut oret pro
roma. **Q**uerēibus illis et minime invenientibus iterum dictum est
in domo euſemiani quente. **R**equisitus ille nichil se scire dicebat.

Tunc imperatores archadius et honorius vna cū sumo pontifice
innocencio ad domū pdicti viri venerūt et ecce vox ministri allexij
ad dñm suum venit dicens. **V**ide domine ne ille peregrinus noster
sit qui magne vite et pacientie homo est. **C**urrēs igitur eusemian⁹
eum defunctū inuenit et vultū eius tamquā vultū angeli rutilantē
vidit. voluitq; cartam quam in manu habebat. accipe sed nequivit
Ecuntem ergo eo cum hoc impatoribus et pontifici retulisset et ille
ad eum intrassent dixerunt. **Q**uāvis peccatores sum⁹ gerimus tamē
regnī gubernacula et curā vniuersalē regiminis pastoralis. **D**a er
go nobis cartā vt sciam⁹ que i ea scripta sunt. **E**t accedens p̄tifex
cartam in manu sumpsit et ille statim dimisit. fecitq; eam legi corā
q; populo et multitudine et p̄t ei⁹. **E**usemianus hoc audiēs nimio
timore cōturbatus obſlupuit et factus exanimis resolutisq; virib⁹
in terram cecidit. **O**um vero ad se aliquantū rediſſet vſtimenta
ſua ſcidiſ. cepitq; canos capitis ſuī cuellere barbā trahere atq; ſemet
ipſum diſcerpere ac ſuper filiū ſuū ecriuēs exclamauit. **H**eu me fili
mi. quare ſic me contriſtaſti et p̄ tot annos dclores et gemitus ac
ſuſpiria incuſiſſi. **H**eu me miſerimū. q; a video te custodē ſenectutis
mee in grabato iacentē et nō mihi loquentem. **H**cu me qualemente
cetero conſolacionē habere potero. **M**ater vero hoc audiens quaſi
leena rūpens rete ita ſcilliſ vſtimentis coma diſſoluta ad celū ocu
los leuabat et cū p̄t nimia multitudine ad ſanctū corpus adire nō
poſſet clamauit dicens. **D**ate mihi aditum vt vidam conſolacionē
aīe mee que ſuxit r̄bera mea. **E**t cū perueniſſet ad corporē incubens
ſup illud clamabat. **H**eu me fili mi kariffime lumen oculorū meōp
quare ſic notis fecisti. quare tam crudeliter notisē egisſi. **V**idebas
patrem tuum et me miſerā lacrimantes et non oſtendebas te ipsum
nobis. ſervi tui iniuriabant tibi et ſuſtinebas. **E**t iterū atq; iterum
xſterrebat ſe ſup corpus et nūc trachia ſup illud extendebat nūc
autē manibus vulnū angelicū conrectabat et oſculās clamabat.
Per cratē meū omnes qui ad eis quia per. xvij annos eum in domo
mea batui et non cognoui qui vnicus meus eſſet. ſervi enim eius

cōvinciabant ei et alapis eū percutiebāt. heu me quis dabit oculis
meis fontem lacrimarū ut plangam die ac nocte dolorē anime mee
Spousa vero ei⁹ induita ueste adriatica eucurrit plorans et dicēs
Deu me quia hodie desolata sum et appareo vidua. Nam nō habeo
in quem spiciam nec in quem oculos leuem nunc ruptū est speculū
meum perij spes mea amodo incepit dolor qui finem non habet.
Populus autem audiens hec lacrimabiliter flebat. Tunc pentifex
cum impatoribus posuerunt corpus in honorato ferebro et duxerūt
in ciuitatem medium. et nunciatum est populo inuentū esse hominē
dei quem ciuitas tota querebat et omnes obuiam currebant sancto
Si quis autem infirmus illud corpus sacratissimum tagebat p̄tinus
curabat. Ceci visum recipiebant. demoniaci liberabantur et omnes
infirmi a quaēq; infirmitate detenti tacto corpore curabant. Impe
ratores tanta miracula videntes ceperunt per se cum pontifice lectū
portare ut et ipsi sanctificarent ab eodem corpore sancto. Tūc ipe
ratores iusserūt copiam auri et argenti in plateis spargi ut turbe
occuparentur amore pecuniarum et sinerent corpus sanctum p̄duci
ad ecclesiam. sed plebs amore pecuniarum ap̄soluo magis ac magis
ad tactum sanctissimi corporis irruuebat et sic cum magno labore ad
templum sancti bonifacij martiris tandem ipsum perduxerūt et illuc
per septem dies in laudibus dei persistentes operati sunt monumētū
exauro et gēmis preciosisq; lapidibus in quo sanctissimum corpus cū
magna veneracione collocauerunt. De ipso quoq; monumento ita
suauissimus oder flagravit ut omnibus videbāt aromatibus plenū.
Obiit circa annum domini tricentesimū vicesimū septimū.

Rarissimi. eusebianus iste potest dici quilibet homo mundan⁹
qui habet filiū quē miro modo diligit quē studi⁹ die ac nocte
promouerebat ei vxore scilicet mudi vanitatē in qua delectebāt sicut
spōsus tu sponsa imo sepius magis delectāt cū mudi vanitate q̄ vir
cū vxore. quia sepe ppter mūdāna hō vitā suā amittit. Mater est
mūdus iste que miro modo diligit filios mūdanos. Sed filius bon⁹
sicut beat⁹ allelius magis studet deo placere per oīa q̄ parentib⁹ et

mudi vanitatib⁹ ut poterit illud mereri. Mathei. xi. Qui dimiserit agrū aut domū patrē aut matrē aut vxorē propter me centuplum accipiet et vitā eternā possidebit. Allelius nauī accepit xx. Nauis ista est sancta ecclesia per quā nos oportet ascendere si volum⁹ vitā eternā obtinere et vestimenta preciosa scz seculi pompas d̄ ponere et inter pauperes scz humiles residere verbo et opere. Clericus qui eum in ecclesiā introduxit ē discretus cōfessor qui habet peccatorē instruere et ad noticiam sacre scripture introducere ut melius poterit a noxiis anime precauere. Sed sepe ventus surgit et ducit hominē ad patriam propriā sicut fecit sancto allelio. Ventus iste est temptacio dyabolica que nūtit die ac nocte hominē a tono opere impedire. Si ergo sencias te per aliquā temptationē inuolutū fac sicut fecit sanctus allelius. induas te forma peregrini. hoc est virtutes veri peregrini d̄ les habere ut nō possis a patre carnali nec a mūdo aliter cognosci nisi q̄ homo d̄i sis. Sed sepe cū talis viā penitēcie eligit dolent parentes et multū tristant cū viderint filios eorum mundū spernere et paupertatē pro amore d̄i diligere. Sed tūcū ē eos offendere q̄ viā perfectionis derelinquere. Quere ergo cartam id est testimoniū consciencie q̄ d̄o fideliter ministrasti. Tūc venit summ⁹ pontifex cum imperatorib⁹ id est cristus cū multitudine angeloz et ducent animā tuā ad ecclesiā sancti benisachj. i. ad vitā eternā rbi habundat omnis bonitas scz omne gaudiū.

Igitur de qudā iperatore romano cōstruente sibi basilicā optimam et fodens in fundamento: palaciū muenie sarcophagū aureū tribus circulis circūdatū et super sarcophagū talis erat super scripcio. Expendi. donavi. seruauī. habui. habeo. perdidi pūnior primo qd̄ expendi habui. quod donavi habeo. Imperator cū hoc audisset. sacras iperij vocavit et ait. Ite et iter vos cōsulite quid ista superscripcio significet. At illi. Domine nichil aliud est superscripcio nisi istud. Crat vnus imperator ante te qui alij exēplū dare volebat ut eius vitam sequeretur. Expendi vitam meā recte iudicādo alios regulando meipsum scđm rationē domādo. Donavi

militibus necessaria pauperibus victualia. et vnicuigz et michi ipsi
scdm merita. **D**euauai in omnibus iusticiam indigentibus misericor-
diam operantibus mercedem condignā. **H**abui cor largū et stabile
et vnicuigz michi seruienti diuicias dare in necessitate et graciam
om̄i omni tpe. **H**abeo manū ad donandū manum ad ptegendū et
manum ad puniēdū. **P**erdidi stulticiā perdidi inimicoz amiciā et
pdidi carnis lasciuia. **P**unior iam in inferno quia non credidi vni-
deo eterno. punior heu quia non est redempcio. **I**mperator cum hec
audisset et q̄diu vixit magis prudenter seipsum et alios regulabat
et sic in pace vitam finiuit.

Rarissimi imperator iste potest dīci quilibet cristianus qui
debet et tenetur construere basilicam id est cor suum deo pa-
ratū vt eius voluntate per omnia faciat et effodere cor suum per
viam contritionis et sic poterit sarcophagum aureum inuenire id est
animā deauratam virtutibus plenam mediante diuina gracia cum
tribus circulis aureis scilicet fide spe et caritate circūdatam. **Q**uid
ergo erit inscriptū. **C**erte primo. **E**xpendi. **S**ed die michi karissime
quid expendisti? **R**espondeat bonus cristianus. **C**orpus et animam
in dei servicio. **S**i quilibet restrum sic vitam expendat de magno
premio in vita eterna securis est. **S**ecundū est qb̄ scribit. **D**euauai
Dic michi karissime quid seruasti. **R**espondeat bonus cristianus. **C**or
contritum et humiliatum et deo in omnibus operibus preparatum
pro voluntate sua ad faciendū quicquid ei placet. **T**erciū est quod
scribit. **D**onauai. **D**ic michi karissime quid donasti. **R**espondeat bonū
cristianus. **D**ilectionē deo ex toto corde et ex tota anima et ex tota
mente. et amore proximo sicut diuinū preceptū. **I**n hīs duobus
mandatis pendet lex et prophete. **Q**uartum quod scribitur est.
Habui. **D**ic michi karissime quid habuisti. **R**espondeat bonus cristianus.
Certe miseram vitam quia in peccato cōceptus et in peccato
originali natus et de vili materia plasmatus. **Q**uintum quod scri-
bitur est habeo. **D**ic michi karissime quid est quod habes? **R**espon-
deat bonus cristianus. **C**erte baptismum et factus sum christi miles

vbi eram seruus dyaboli per virtutes quas michi deus dedit in bap
tismo. **S**extū qd̄ scribit̄ est. Perdidī. Dic michi karissime quid est
qd̄ p̄didisti. Certe dei graciā. Respondeat bonus cristianus. **O**mnia
delicta que contra dominū cōmisi per penitenciā emendaui quia pe
nitencia mundat nos a peccatis. **S**eptimū qd̄ scribit̄ est. Punior.
Dic michi karissime quare dicis punior? Respondeat bon⁹ cristian⁹
Quia pro delictis et peccatis meis semper affligit̄ spiritus meus et
caro penitenciā patitur. **O**ctauū qd̄ scribit̄ est. Qd̄ expendi habui
Dic michi karissime quid est illud? Respondeat bonus cristianus.
Expēdi tempus meū in operib⁹ misericordie per graciā quā accepi
a domīno meo ihesu cristo. **N**onū qd̄ scribit̄ est. Qd̄ donau⁹ habeo
Dic michi karissime quid donasti qd̄ iā habes? Respondeat bonus
cristianus. Certe donau⁹ toto tempore vite mee cōsiliū et assensum
et totam voluntatē meam in voluntatē prelati mei pro dei amore.
Et ideo iam in celo habeo id est habeo vitam eternam.

Quidam imperator statuit pro lege qd̄ quicūq; volebat ei mi
nistri. ministeriū ab eo obtineret ita qd̄ tres ictus in porta
palacij daret p̄ quos cognosceref qd̄ ministeriū de siderearet. Accidit
casus qd̄ erat quidā pauper in ciuitate romana noīe guido qui cum
de lege audisset intra se cogitabat. pauper sum. et de vili sanguine
productus. melius est michi ministrare et diuicias acquirere qd̄ sic
sem̄ viuere in egestate. **A**ccessit ad palacium tres ictus scđm legem
in porta dedit. Janitor statim hostiū aperuit et eum introduxit. Ille
vero flexis genibus imperatore salutavit. **A**it ei imperator. Dic michi
karissime quid petis. **D**ñe seruiciū. Qui ait. De qd̄ ministerio scires
michi ministrare? **A**it ille. **D**ñe de sex ministerijs sum experie. **D**ecimū
ministeriū ē. scio corp⁹ magni principis die ac nocte custodire. lectū
eius parare. cibaria ei ppinare. pedes eius lauare. **D**ecidū ministeriū
est. Scio vigilare quando alij dormiūt et dormire qn̄ alij vigilant
Terciū ministeriū ē. Scio bonū potū gustare et scđm gustū quēlibet
potū iudicare. **Q**uartū est. Scio iuitare homines ad cōuiuium ad
honore iuitantis. **Q**uintū ministeriū ē. Scio ignē facere sine sumo

circumstantes sedentes calefacere. **D**extum ministeriū est scio ho-
mines docere bonā viam versus terram sanctā sic q̄ cū sanitate
redebunt. **A**it imperator. **I**sta sunt pulchra ministeria et multis
utilia. **N**eū remanebis et primo experiri volo de corpore meo.
Corpus meum custodies isto anno. **A**t ille. **D**omine presto sum
volūtati vestre satissacere. **G**uido omni nocte lectū satis honeste
parauit lintheam in a lauit et sepius mutauit singulis noctib⁹ an
ostium camere armatus iacuit habensq; secum paruum caniculum
bene latrantem ut si casu aliquo dormiret et aliquis subito veni-
ret per latratū canis excitatus esset. **S**emel omni ebdomada pē
des eius lauit. **I**n omnibus tā prudenter et vñliter ei ministravit
q̄ in nullo defectus inuenire posset. **V**nde imperator per omnia
eum laudauit. **F**inito anno cum senescallum fecit ut impleret se-
cundū seruiciū suum scilicet scio vigilare. **G**uido iste sic institutus
per totam estate laborabat et vigilabat et omnia necessaria pro
hyeme prouidit. **C**ū vero adisset hyems et alij inciperent vigilare
et laborare ipse vero quiescens dormiebat sic q̄ impleuit secundū
ministerium suum scilicet scio vigilare quando alij dormiunt. **I**m-
perator cum vidisset q̄ tam prudenter duo ministeria compleuis-
set gauisus est valde. et vocauit pincernam et ait ei. **K**arissime
ponite ī calice meo acetum. vinū optimū et mustū et detis guidoni
ad bibendum quia istud est tertium ministeriū suū scio gustare bo-
num potum. **E**t sic factū est. **C**um autem gustasset ait guido. **F**uit
bonū est bonum erit bonum. **H**oc est dictum. **M**ustum erit. bonū
vinū est. bonū. acetum fuit bonum. **I**mperator cum vidisset q̄ tam
prudenter iudicasset potum dixit ei. **K**arissime vade per regna et
castra et inuita omnes amicos meos ad cōcluuium quia iam instat
festum natalis domini quia hoc est quartum ministeriū tuum. **U**t
ille. **D**omine presto sum. **P**errexit igitur per castra et regna et
nullū amicum imperatoris inuitabat sed omnes inimicos eius ita
q̄ in vigilia natalis domini aula imperatoris de inimicis iplete ē.
Imperator cum omnes inimicos suos vidisset cōmota sunt omnia

viscera eius et vocauit guidonem et ait ei. **R**arissime nonne michi
dixisti quod scires homines invitare ad conuiuium? **A**et ille. **C**eciā domine
Cui imperator. **E**t ego dixi tibi invitare omnes amicos meos et tu
invitasti inimicos. **A**et ille. **D**omine licetū est mihi respondere. **Q**uo
cumq[ue] tempore vel quacūq[ue] hora in anno amici tui ad te venerint
cum gaudio recipiūt. **N**ō sic est de ipsis quia sunt inimici tui. **V**nde
eos hue duxi ut per bonū vultū et bonū conuiuiū de inimicis fiane
amici. **E**t sic factū est. **A**nteq[ue] erat conuiuiū factū. **F**acti sunt omnes
amici eis. **I**mperator gauisus est valde et ait. **R**arissime benedictus
d[omi]n[u]s. inimici mei facti sunt amici. **I**mpleas quintū ministerium tuū.
Sac michi et amicis meis ignem sine fumo. **A**et ille. **D**ñe presto sum
Quid fecit ille guido. **I**n estate ligna ponebat in ardore solis. et
tantū crat desiccata quod cito ardore cuperet. statim dabat ardore
flammis sine fumo ita quod calefactus est imperator cum omnibus amicis
suis. **O**nde ait imperator guidoni. **J**am restat ultimum ministerium
Si hoc prudenter atque ueris te ad diuicias et honorē promouebo
Aet ille. **D**ñe quotquot voluerit ad terram sanctam pergere ad litus
maris me sequantur. **V**iri mulieres ac parvuli hec audientes quasi
iuncti secuti sunt. **C**um autem illuc remisset ait populo Romani videtis in
mari ea quae ego video. **A**et illi. Ignoram[us]. **A**et ille. **E**cce in mari rupes
est magna. **L**euate oculos et videite. **A**et illi dixerunt. Domine nos satis
aperte vidiimus. sed eur hoc dicitis ignoramus. **A**et ille. **I**n illa rupe
est quedam avis continue in nido suo residens que semper habet in
nido septem oua in quibus multi legatur. **N**atura avis est talis.
quodiu in nido resident totum mare est in tranquilla potestate. **L**ed si
contingat aue extra nidum volare totum mare perturbatur itantum
quod si tunc aliquis mare pertulerit sine dubio submergetur sed quodiu
resident in nido. si tunc quis transiret sine periculo iret et rediret. **E**t
illi. **Q**uomodo poterimus scire quādo avis resident in nido suo et quā
non. **A**et ille. **N**ūquid nidum dimittit nisi propter unam causam. **E**t
enim alia avis que est inimica eius que die ac nocte laborat ut eius
nidū fedet ac oua eius violat. **N**uis vero que est in nido cum videt

[x]

cua sedata aut nidū deturpatū statim extra nidū pre dolore volat
et tunc mare turbatur et ventus valde impetuosus excitat. et nullo
modo tunc tēporis ad mare intrandū festinare debet. Ut illi. Dñe
et qđ remediu poterit ad hoc fieri q̄ auis que est inimica nō appro
pinquat nido suo et sic p̄consequens poterimus secure transire. Ut
ille. Non est res sub celo quā illa auis que est inimica tantum odit
sicut sanguinē agni. Nidū exterius et interius cum dicto sanguine
aspergite et qđ diu ibi gutta vna illius sanguinis remaneat auis q̄
est inimica nūq̄ audet nido eius appropinquare et sic auis in nido
suo remanebit et tunc mare erit in tranquilla pace et poteritis ad
terram sanctā transire et secure redire. Ista audiētes sanguinē agni
aceperūt et nidū interius et exterius cū dicto sanguine aspergebāt
et ad terrā sanctam prexerūt et sani et incolumes redierunt omnes
Imperator videns q̄ omnia negocia tā prudenter adimpleuisset eū
ad miliciā et diuicias magnas promouit.

Enīssimi imperator ille est pater celestis qui legem edidit et
quicūq̄ tres iūs in porta dēdit scilicet oracionem ieūniū
et elemosinā in itroitu ecclie militantis miles poterit esse. et per
cōsequens vitam eternā obtinere Guido pauper potest dici q̄libet
homo pauper et nudus de vtero matris sue egressus qui dat tres
iūs in ecclie porta quando baptismū petit vnde q̄libet cristian⁹
deo p̄mittit sex ministerijs ministrare. Prīmū est custodire corpus
principis id est christi. Et quomodo? Sicut fecit guido. Primo debet
esse ornatus benis virtutib⁹ ne aliqua tēptatio irret camera cordis
tui et offendat dominū nostrū ihesum cristum. Et paruū caniculum
bene latrante habeas id est cōscienciā sanā. que cōtinue cōtra vicia
murmurat. Et idō dicit apostolus. Omne quod fit cōtra cōscienciā
edificat ad gehennā. Secundū ē lectū cordis bñ preparare p̄ opera
misericordie l̄itheamina mutare. i. vicia in virtutē oīno variare
et sordes peccatoꝝ lauare per cordis contritionē et camera cordis
tui semp mundam custodire vt nichil offendat oculos principis scz
corporis dñi nostri ihesu xp̄i cui corpori te obligasti mūde custodire

Deinde bis in ebdomada pētēs debes lauare scilicet per confessionē
et satisfactionē et per bonas affectiones ei placere. Istud ē primum
ministeriū quod promittit quilibet cristianus in baptismo domini
secum mundū custodire. Sed est aduertendū de corpore istius prin-
cipis scilicet domini quod sub specie panis digne debent sumere et
custodire ex proprietatib⁹ panis visibilis hec attendant. **E**t igit̄
hostia inscripta ut sic note ē q̄ oēs ab eē inscripti qui eucaristia
sunt reficiendi. Illi autē sunt inscripti in quoꝝ cordibus per veram
fidem inscriptā est nomē cristi ut a cristo dicantur cristiani. **V**nde
dicit dominus per iheremiam. Scribam legem meā in cordibus eoꝝ.
Prima autē lex q̄ cū deo ligatur ē fidēs. secunda spes. et tertia caritas
Item hostia post litteras circulū cōtinet in quo notatur eternitas
q̄ nec p̄cipiū nec finē habet ad quā puenim⁹ p̄ dignā sumptionē.
Item hostia latitudinē habet que caritatē figurat que circūquag⁹
dilatat. Item hostia est tenuis et secca per que notat duplex absti-
nencia. Per tenuitatem ciboz parcitas. per seccitatem cōtra humidoz⁹
supfluitatem sobrietas. Qui igit̄ pane predicto volunt refici sint in-
scripti per fidem circulū habentes p̄ eternoꝝ cōtemplacionē dilatati
per caritatē. Item hostia est alba sic et nos contra luxuriam. Item
est leuis sic et nos contra accidiam. Item est modica id est humilis
contra superbiam. Si autem tales sumus tunc panem nostrum coti-
dianū nobis ad utilitatem nostram dari perimus. Alioquin non pro
nobis sed cōtra nos ē. Quoniā dicit apostol⁹ primo ad corinth⁹. xi.
Qui manducat indigne iudicium sibi manducat. Item hostia est
azima sine fermento contra amaritudinem inuidie. Que fermentat̄
nequicia dicitur. Vnde apostolus. i. corinth⁹. Epulemur non in fer-
mento malicie et neq̄cie sed in azimis sinceritatis et veritatis. Ite
fermenticia est et hoc cōtra iram. Granum enī frumenti lene est et
planū sine asperitate sed ira hominem vehementer exasperat ita q̄
propter suā asperitatē vix aliquis cum rāgeat audiat. Item hostia
est īpermixta et uniformis et hoc contra cupiditatē et avariciam.
Item rotunda est cōtra accidiam. Sicut enī panis naturalis p̄eteris

cibis corpus reficit et sustentat et vinū pre ceteris potib⁹ hominē
letificat et iebriat. sic caro cristi p̄ ceteris interiore hominē reficit
et saginat et sanguis pre ceteris letificat et sic inebriat ut sobrium
reddat. **Vnde** ps. **C**alix meus inebrians q̄ preclarus est. **H**ē panis
est cibus generalis et vinū potus visualis omnib⁹ et omni tempore
sic cristus se ī cibū omnib⁹ fidelib⁹ et omni tpe exhibet pauperib⁹
et diuitibus sine accepcione. propter qđ et panis cotidian⁹ dicit
Item panis sicut dicit philosophi precipue habet virtutē nutritiē
cuius signum est. quia eius comedens non patit fastidium comedendi.
Sic est panis cristi de quo eccl. xxiiij. Qui edunt me adhuc esuriēt
Item sicut panis triticus est cibus ad ultorū nō parvulorū sicut dicit
apostolus. ita corpus cristi est cibus spiritualis eoz qui creuerunt
in fide et virtutibus. Deinde querit qui debent comedere istū panē
Certe illi de quibus dicit in euāgelio. Venite ad me omnes qui la-
boratis et onerati estis et ego reficiam vos. Deinde queritur quō
panis cristi potest couerti in corpus cristi. Ecce racio est nutrit⁹ q̄
nutrit puerū. Si nutrit famē patere⁹ et lacte careret puer media
sustineret vel cito deficeret. Si vero in tanta penuria dñe ei feces
ad bibendū ille feces per os potate mucant in sanguinē ad robur
mulieris et in lac ad nutriendū puerū. Et si hec facit natura in mu-
licre quāto magis virtus supra naturā in sacramēto altaris et per
os sacerdotis loti id est cristi per verba de ore exēuncia mutatur
panis et vinū in carnē et sanguinē. Sed de indigne sumentib⁹ pōt
dici illud genesis. Fera pessima devorauit filium meum. Psalmista.
O os peccatoris et dolosi super me apertū est. Vinū est sanabile hōi
sano sed homini egroto imo poterit eē causa mortis. Eodem modo
corpus cristi anime sane est vita. anime peccatri ci est mors. Item
percussi sunt de bethsamitis. lxx. viri famosi et duo milia eo q̄ vi-
dissent archā nudā et potest dici q̄ nō peccauerūt videndo quib⁹
nō erat prohibitū videre. Videamus ergo ut mūde et honeste custo-
diamus corpus principis id est cristi. **S**ecundū ministeriū quod pro-
misimus ē vigilare in bonis operibus. qñ alij dormiūt in peccatis

sicut scriptū est. **V**igilate quia nescitis qua hora filii hoīs veniet
Et paulus dicit ad eph. Surge qui dormis et exsurge a mortuis
et illuīabit te crīstus. **O**nde karissimi debetis scire q̄ viatores alīq̄
surgunt ad primū gallicantū aliqui ad secundū et aliqui ad terciū
et aliqui in aurora quādo pulli clamant et dicunt nō est amplius
dormiendū. **E**cce pulli clamāt surgam. **P**rimi galli fuerūt p̄phete
qui surrexerūt ut crīstū in carne viderent et nō viderunt. **S**ecundi
galli sunt apostoli et euāgeliste qui crīstū viderūt. **T**erci galli sunt
p̄dicatores minores et fratres beate marie dei genitricis de monte
carmeli et alīj qui verbū dī predican et augustinēsis et plebani.
Illi sunt pulli qui clamant et dicunt surgite vigilare sicut domino
promisisti in bonis operibus. **D**ormite quando alīj vigilant. hoc
est a peccatis cessate qn̄ alīj in malis operib⁹ vigilant sicut latrones
fures et luxuriosi. **V**igilate in estate id est cū vita tua fuerit ī corpe
et prouideatis omnia necessaria pro animab⁹ vestris. et cū hyems
mortis aduenierit poteritis cū domino feliciter requiescere. **T**erciū
ministeriū ē gustare bonū potū. potus iste ē penitēcia siue martirij
pro dei amore. **O**nde saluator math. Poteris bibere calicē quē ego
bibiturus sum. **A**te illi. **P**ossum sc̄z calicē penitencie aut martirij
Fuit bonū tempore suo acetū id ē bonū erat sanctis in celo qui in
hoc mundo vixerunt qui penitenciā fecerunt carnē suā domabant
Et id ī celo iam regnant. **E**t bonum vinum sc̄licet hoc est dictū
bonū ē nobis ut penitenciā agamus per quam poterim⁹ ad eternā
gloriam peruenire. **E**rit bonum sc̄licet quando caro cum spiritu in
die iudicij resurget et vitam eternā intrabit. **D**ominus habet vnā
tabernam de optimo vīno sc̄licet celeste gaudium et signū pulchrū
ante tabernam sc̄licet crucem. **S**ed ita ē qn̄ multitudo emēdi
confluit tunc tabernarius care vendit vinū. et quādo cessat emēdi
copia. tunc oportet q̄ vendat pro leui precio vel q̄ retineat ēnīo
sibi. **D**omin⁹ vero p̄ resurrexiōne suā cōmutavit vinū suū mitte do
spm sanctū. et tunc cōfluxerunt cunctes cateruati sc̄z per p̄dicationē
apostolor̄ et alior̄ sanctor̄ cōuersi sunt ad fidē. et tūc tabernarius

id est dominus noster ihesus christus eare vendidit vinum suum id est
gloria paradisi. Nonne petrus qui crucifixus fuerat valde eare emis
illud vinum et paulus et laurencius ceteri martyres qui morti tradi
derunt corpora sua pro fide christi sustinenda et multiplicanda. Sed
modo cessat multitudo emencium. Et ideo oportet quod christus pro leui
precio vendat gloriam suam aut quod retineat sibi. Et ideo gustumus
in presenti vita potum penitentie et pueniem ad brauium vite eterne
¶ Quartum ministerium est invitare homines ad coniuvium. Ille invitabat
inimicos eius. Sic quilibet nostrum tenet invitare inimicos christi ad
vitam eternam. Juxta illud. Non veni vocare iustos sed peccatores.
Sic tu debes per bona exempla et opera peccatorum instruere et deo
reconciliari. Sed aliqui peccatores sunt lapides molares qui non po
terunt de leui moueri immo sunt quasi catenati sicut herodes misit
petrum in carcerem et in ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos
milites vincitus duabus catenis et custodes ante ostium custodiebant
carcerem. actu xij. Dormitio petri potest figurare dormitionem peccoris
in peccati consuetudine. Duo milites possunt dici mors et dyabolus
quia mors insidiatur vita et dyabolus aene. Due catene sunt voluptas
carnalis et vanitas temporalis. Custodes possunt dici spes leuioribus
venie et plumpcio longioris vite et quoniam dyabolus sic tenet peccatorum
tunc habet eum in pace. Ideo cum summa custodia laborandum est verbo et
opere tales ad coniuvium eternum invitare. Quintum ministerium est igne
facere sine fumo etc. Ignis iste est caritas quamlibet tenet habere si
desiderat eternam vitam obtinere et hoc sine fumo ieracundie ut aliud non
ostendas in ore quod sit in corde. sicut multi dicunt se aliquis diligere et
odiun hunc in corde. Ista non est vera caritas sed est ignis plenus fumo
Vnde oportet odium ex corde expellere. In figura huius dicitur secundum plinius
quod est quidam pisces qui quoniam transglutinat hamum partes interiores scilicet oia
interiora sua foras posse euomit donec hamus exeat et deinde reducit
intestina ad loca sua. Sic debet facere peccator si vndeque odium sive ali
quod peccatum tangat hamum transglutite et ceci. ix. Sicut pisces capiuntur
hamo et sicut avis comprehendit lacum sic capiuntur homines in tpe malo

Debent ergo tunc per os omnia interiora dicere donec exeat hanc
odiū scilicet vel peccatum aliud quia omnia interiora reuelanda sunt
scilicet per confessionem donec perfecte liberentur a peccato et tunc poterit
ignis sine fumo preparare per quem deus erit calefactor scilicet contentus
Sextū ministeriū est docere homines viam versus terram sanctam
scilicet celum sed ad celum oportet per mare transire. Mare dicitur mundus
iste propter multas rationes. Primo quia sicut in mari est conflictus
ventorum ita et in mundo conflictus multiplex est bellorum. Item sicut
in mari est tempestas fluctuum ita et in mundo inundatio aduersitatem
Item sicut in mari est amaritudo aquarum ita et in mundo amaritudo
victorium. Et sicut in mari profunditas ita et in mundo profunditas
miseriarum. Et sicut in mari beluinorum imanitas ita in mundo principum
seueritas. Item oportet propter ista pericula et multa alia pertransire
per nauem. Tamen solent homines propter quatuor nauem ascendere
Primo propter diluvium genitum. sic nos debemus propter diluvium
victorium. Unde ozze quarto. Mendacium maledictum homicidium et furtum
et adulterium irundauerunt et sanguis sanguinem tetigit propter quod
lucabit tibi infernus et omnes qui habitant in eo. et ideo necesse est nobis
nauem ascendere bone vite. Secundo ascendit nauis ad transfretandum
matrem. ix. Ascendit ihesus et transfretavit et venit in ciuitatem suam. x.
Sic et nos si volumus in ciuitatem celestem venire. Non enim habemus
hic manemetem ciuitatem. ideo necesse est nauem ascendere. Stultus
est qui debet mare transire et non vult nauem ascendere. Stultus
est qui habet tempus congruum et differt. quia a mane usque ad vesperam
invitatus. stulti autem sunt qui nautis clamantibus intrare differunt.
Tercio ascenditur nauis ad mereandum Proverb. ultimo. facta est
quasi nauis insitoris. Et anima sancta est quasi nauis bona que habet
dat bonis in terris. scilicet que sunt gemitus. suspitiones paupertas.
humilitas. caritas. que bona sunt deus noster ihesus christus querere
in terra nostra. Et quando anima nostra sic onerata venit ad portum
optime recipitur a domino terre et bonis acceptis onerat illam nauem
bonis patrie scilicet honore et diuinitatis. Quarto ascenditur nauis ad

piscañdū sicut petrus. sic debemus ascendere nauem ad piscañdum
peccatores de aqua peccatorū attrahendo eos tonis operibus et exē
plis. Cauendū tamen nobis est ne si nimis lueri alioꝝ intendam
negligentes nosmetipſos submergamus sicut contingit aliquando
piscatoribꝫ. sed sunt multi nō píscatores **b** predones qui submersos
querunt non ut eos eripiant sed ut vesteſ querant et q̄ peius est
homines nauigantes propter spolia submergunt. et isti aliquando
sunt qui nauem dei regendā recipiunt. **Vnde** est notandū q̄ ad sal
uacionē nauis in magna tempeſtate. alius nauē exonerat. alius ex
haurit. alius anchorā iacit. alius velū deponit. alius gubernaculū
tenet. alius nauigādo vndas suas separat. et ita nullus est ociosus
sed quilibet de sua salute sollicitus et sic nauis salutatur. et nō perit
Iſta spiritualiter ad temptationis euasionem debent hic fieri et
sic saluabit a periculo mortis eterne. **Sed** qui in aliquo negligens
fuerit peribit. **Vnde** paulus ad thymotheū. Qui volū diuites fieri
incidūt in laqueū dyaboli et in temptationē in interitū et p̄dicionē
Si ergo vis saluari exonerat cor tuū diuīcīs que sunt valde graue
onus. **S**ecundo humilisras aīe nauem exhaūrit aquā peccati lingua
euacuando et eiciendo iuxta illud iperemie. **E**ffūde sicut aquā cor
tuū. **T**ercio rupturas obſtruit. Qui enī timet hic obſtruit foramina
ſensuum per que itrat in animam moribꝫ. **H**ic autem timor oritur ex
cōſideratione diuine potēcie et iusticie iudicis et ex defū aduocati
vel testimonij et ex multitudine accusantiū. **Vñ** iob. ix. **S**i fortitudo
querit robustus est si equitas iudicij nemo audet p̄ me testimonij
reddere. **S**i iustificare me voluero os meu cōdēpnat me in cōſciēcia
mea que ſemp loquit̄. **Q**uarto ſpes anchorā iacit. **Q**uinto paciēcia
velū deponit. **S**exto prudēcia regit gubernaculū vt rē ſinē dirigat
Septimo iusticia vndas separat. **N**auis ē aīa sancta cuius merces
ſunt opera caritatis funes diuina precepta. **M**astus paciēcia velū
pſeuernacia anchora fides gubernaculū caritas gubernatorꝫ ſpiritus
ſanctꝫ nauis ducentes nauem exempla sanctoꝫ. **D**e tali naui ſcribit
puerioꝫ. **p**acta ē quaſi nauis iſtitoris in qua ſunt oīa iſla

Nauis ista portat poma id est opera sancta redolentia coram deo et hominib⁹ de quib⁹ debes facere exeniū ipsi deo. **E**t sicut poma dāt post prādiū in delectacionē et in solaciū ita fruct⁹ et fructio bonor⁹ operum dabitur nobis in celo post hanc vitam. **I**n mari scilicet in mundo est rupes magna scilicet corpus humanū ex q̄uoꝝ elemētis cōpositū. et in isto corpore ē nidus scilicet cor humanū iu quo corde auis scilicet spirit⁹ sanct⁹ per virtutē baptismi residet qui cōtinue habet septē ova scilicet septē dona spiritus sancti. **Q**uādiu avis ista scilicet spiritus sanctus in corde tuo residiſ ſecure trāſire poteris ad terrā sanctā id est ad vitā eternā. **S**ed si contingit aut̄ per peccatū extra nīdum volare mare id est mūdus dyabolus caro propria crūt contra te et ſurgent rēpētates graues quas cuadere non potes. **E**t ideo oportet te cor tuum bene et mūde preparare ad modum domus materialis. **D**e domo tollit fuligo per quam significat̄ amaritudo peccati que tolli debet. **I**tem tollendus est puluis id est amor terre norū in quo maxime nutrunt̄ pulices id est superbi saltātes. **I**tem mulier mundās domū pri⁹ purgat et congregat puluerē et poſtea eicit per ostiū et poſt aream mūdatā apponit aquam et tandem ſtra mentū. **A**ic volens mūdare domū id est cor congregat puluerē cogitādo omnia mala que fecit et oīa bona que amisit p plenam cōfessio nem. apponit aquam p lachrimarū effusionē ornat domū ſtramento per dignam ſanſationē. **E**t ſic i domo tene pparat a libēter hospitabili dominus. **U**nde videm⁹ q̄ ex aduētu boni hospitis tota dom⁹ emūdat̄. ſed eo recedēte nō remanet niſi ſim⁹ id est niſi temporalia. q̄a ꝑto quis plus amplectit ſim⁹ in brachīs tanto minus habet de eo et forcius fetet. **E**rgo ꝑto plus quis amat diuicias. cc̄. **Q**ui amat diuicias fructus nō capiet ex eis. **N**ichil ſcelestuis ꝑ amare pecunia **N**uis que est inimica est diabolus circuit querens quē de noſret qui die ac nocte nitit̄ ſpiritum sanctū a cordib⁹ noſtris expellere. **Q**uia ſi velis ſpiritu sanctū recum habere fac ſicut fecit guido aspergas

nidū cum sanguine agni id est semper debes habere recentē memoriam
in corde tuo de cristi passione quā pro te sustinuit. Et si sic feceris
sine dubio auis inimica s̄z dyabolus non audet te appropinquare
et p̄cōsequens spiritus sanctus remanebit in te et sic poteris secure
ad terrā sanctā. id est ad vitā eternā puenire.

Egitur i gestis romanorū q̄ erat quidā senex valde princeps
romanorū nōe pompeius. Hic duxerat filiā cuiusdā nobilis
qui cesar vocabat. H̄y duo cōuenerūt inter se q̄ tocius orbis dñm
suo imperio subingarent. Accidit q̄ pompeius mitteret cesarem ad
expugnādū plagas diuersas qz iuuensis erat et ip̄m decuit laborare
Ipse aut tamq̄ principalis ciuitatem romanā et plagas illas custo
diret. Prefixitz sibi tēpus redundi sub spacio. v. annorū. Qd si nō
faceret iure suo perpetuo priuaret. Cesari autē collegit exercitū et
ad illas partes prexit et inueniens homines bellicosos quos nō po
terat prefigo termino superare. malens pompeium offendere q̄ bellum
dimittere ex capite propria alienauit se alīs quinqz annis. Quod
grauiiter portabat p̄opeius et interdixit sibi ciuitatē romanā ita q̄
nō auderet ad eum vlierius appropinquare. Cesari vero finito bello
iter arripuit versus romā et venit per quandā aquā cum exercitu
suo que quidem aqua vocabat rubicio. Et ibi apparuit ei quedam
ymago magna stans in medio aque et loquebat ei dicens. Cesari si
venias pro pace romana liceat tibi vslz hue venire. sī autem non
presumas intrare. Cui cesar respondit. Semper militavi et paratus
sum omnes labores sustinere p̄ honore et cōmodo ciuitatis romane
ampliando et semper hoc volo dñs meis testibus quos adoro. H̄ys
dictis ymago disparuit. Post hec statim percusso dextrario flumen
trāsfluit. Sed cū p̄transito flumine stetizz ex alia parte mox ait. Hic
pace temerata quia iura relinquo. Et ab illo die nō cessauit p̄opeiu
perseguī et inquantū potuit destruere.

Rarissimi p̄ istū senē pompeium itelligo dū creatorē oīm q̄ seimp
fuit ab inicio et erit sine fine. Per cesare itelligo adā q̄ fuit
princeps oīm hoīm cui⁹ filiā. i. aīaz deus d̄sponsauit in fide. osce. ij.

Desposabo te michi in fide. Deus igit̄ volens probare adam posuit eū in paradisum ut operaret̄ et custodiret illud. Qui statim de statu suo supbiens volens sue uxore placere et dyabolo acqescere vnicū preceptū qđ d̄us ei dederat violabat. Propter qđ d̄us eum expulit non solū de paradiſo sed ecclā de imperio. Adam tñ se sperans posse recuperare qđ perdideraſ ad hoc postea ī quantū potuit laborabat ſz vere attingere nō valebat uſq; ad aduentū domini nři ihesu cristi ymaginis nostri qui apparuit baptizatus ī aquis iordanis. Domin⁹ vero et saluator noster dixit omnibus nobis ad celū tendere volentibus ioh̄is tertio. Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua et spiritu ſcō xx. Nulli autem eū veniunt ad hanc aquam p̄mitiunt coram testibus deo seruire et peccata vitare viriliter cōtra dyabolū pugnare. Sed heu prochdolor et timor et timendū ē de multis q̄ cū fecerūt vota sua obliuiscuntur et p̄cepta cōtempnunt ſicut absolon tertio regum Postq; fuerat recōſiliatus patri ſuo dauid et occiderat fratrem ſuū videns q̄ populus promis erat ad cōſtituendū eū regem dixit patri ſuo. Vadam et reddā vota mea d̄no que voui domino in ebron. Et dixit ei pater ſuus. Vade in pace. Perrexitq; in obren. Et populus cōſtituit eum regem. Ab illo die uſq; in diem mortis non cessauit prosequi patrem ſuum. Sed eſtar et absolon interficti ſunt a ſeruis ſuis. Godē modo mali cristiiani non desiftunt deum patrem persequi per mala opera eoz ideo tradētur ministris gehēnay quos timebāt et colebāt. Sed attendite postq; absolon occiderat fratrem ſuū fuit exaltatus et eſtar postq; ſiegerat p̄ceptū pompei. Sed ioab faciēſ pacem inter ipsum et patrem redixit eum. et videns honorem ſuum impugnauit patrē et colligens ſibi gentem cōſtituit ſe regem. ſed in bello ſuspendit ſeipſum p̄ crines. Et ioab qui fecerat pacē inter ipsum et patrē infixit tres lanceas in cor eius. Absolon ſignat pecantē mortaliter qui occidit fratrem ſuum id est animā ſuā. Cr̄iſtus autē fecit pacē. ſed multi recōſiliati accipiūt bellū cōtra d̄ū. Et tūc venit cr̄iſtus qui pacē fecerat et ſigit tres lanceas in cor peccatoris prima ē separatio a deo. ſecunda ē maledictio. Tercia ē igit̄is etern⁹.

Conradus regnauit. **T**rius tempore erat quidā comes noīe
leopoldus qui iram regis metuens. et cū uxore sua in siluā
fugiēs in quodā fugurio latitabat. **I**n qua silua dū cesar conradus
venaret. nocte supueniente. in eodem fugurio ipsum oportuit hospi-
tari. **C**ui hospita pregnās vicina existes partui decenter ut potuit
strauit et necessaria ministravit. **E**adem nocte mulier filiū peperit
et cesar vocē audiuit dicentē. **A**ccepe accipe accipe. **E**xpergefact⁹
ipse a sompno tot⁹q; timidus et tremefact⁹ ait itra se. **Q**uid signat
ista vox accipe accipe accipe. **Q**uid debes accipe cogitabat et statī
obdormiuit. **E**t ecce secunda vice audiuit vocē dicentem ad ipsum
reddē. rede. reddē. **C**esar exp̄gfactus a sompno. contristatus ē valde
et ait intra se. **Q**uid est hoc? **P**rimo audiui. accipe. accipe. accipe. et
nichil accepi. **M**odo dicit reddē. **R**ecede. **Q**uid a beo reddere ex q; nichil
accepi. **C**esar itey incipit dormire. **E**t ecce tertia vice audiuit vocē
dicēte sibi. **F**uge fuge fuge comrade. **V**ic puer primogenitus gener-
eius erit. **C**esar vero cū talia audisset cōmota sunt oīa viscera ei⁹.
Mane vero surgēs duos armigeros suos secretarios ad se vocauit
dicens. **I**te et parvulū istum de manibus matris violenter auferte
et ipsum per mediū scindētes cor eius michi aportate. **C**ōterrī
illi euntes de gremio matris puerū rapuerunt. **Q**uē vidētes elegan-
tissime forme misericordia moti ipsum super quandam arboris sup-
ficiem ne a feris deuoraret reposuerunt et leporem scindentes cor
eius cesari detulerunt. **E**odem die dum quidam dux inde trāsiret et
puerū vagientē audiret ipsum in gremio suo private nullo sciente
acepit. **E**t dum filiū non haberet uxori attulit et nutriti eū fecit
et a se et uxore sua genitum fingens henricum vocauit. **C**um puer
iam creuisset erat corpore pulcher nimis. ore facundus. et omnibus
graciosus. **Q**uem cum tam decorū et prudentem vidit cesar a patre
pecūt et in curia sua manere fecit. **S**ed cum videret puerum omni-
bus graciosum et ab omnibus cōmendari dubitare cepit ne post se
regnaret et ne iste sit quem occidi mādauerat. **V**olens igitur esse
securus litteras manibus suis scriptas uxori dirigit in hūc modū.

Inquantū ē tibi cara vita tua mox ut istas litteras receperis puerū hunc necabis. **D**um vero pergens in quandam ecclesiā hospitatus fuisset et super banchum quiesceret. et bursam in qua erat littera de pēderet: sacerdos curiositate ductus bursam aperuit et legēs scelus abhorruit et radens subtiliter ubi dicebatur puerū hunc necabis. scriptit. **S**iliam nostram in uxorem isti dabis. **C**umq; regina istas litteras legisset et regis sigillo munera videret et de manu imperatoris scriptas esse cognosceret. cōuocatis principib;. nupcias celebrauit et suā filiā eidem in uxorem dedit. que nupcie aquisgrani celebrate sunt. **D**ū autē cesari contado narraret q; solempniter nupcie filie sue essent celebrate ille obstupuit. **C**e cum a duobus armigeris et duce et sacerdote veritatē compresisset ordinatio dei resistendū non esse vidit. et ideo pro puero inciens eum esse suū generū approbavit et post in imperio regnare instituit.

Rarissimi iste imperator ē deus pater q; propter peccatū primi parentis iratus erat et eum a paradiſo expulit qui fugiens in siluam istius mudi habitauit. **S**ed deus volēs venari circa animas misit filium suum in siluā istius mundi quando carnem assumpit de virginē gloriōsa. **Q**ui i nocte nat⁹. **R**ex qui audiuit vocē dicētē sibi accipe accipe accipe. pōt dici quilibet hō qui deberet tē rex sui ipsius. seipsum regendo quantū ad salutē corporis et aīe sue. **V**nde cuilibet nostrū dictū ē accipe x̄. **P**er primū accipe debemus intelligere. primo q; accepisti aīaz ad di similitudinē creatā. **P**er secūdū accipe corpus cum quinq; sensibus et oīa quatuor elementa parata tibi ad ministradū. **P**er tertīū accipe. q; si fideliter deo ministraueris vitā eternā accipies. **R**arissimi attēdere diligentē ad ista tria accipe. **V**nde celum dicet tibi que est prima vox. **M**inistro tibi lucem per diem ut vigiles tenebras per noctem ut pauses alterno tibi tempora ut varietas tedium tollat. **T**erra dicet. Te porto te nutrio te pane conforto et te vīno letifico. diuersis animalib;. mensem tuā repleo. **A**qua tibi dicet. Potum tibi prebeo sordes tuas lauo et diuersa genera pisciū ad usum tuū ministro. **X**er dicet. Vitale flatū tibi p̄bco

et omne genus auiū tibi mitto ad tuū obsequiū. **Vox** admonentis
ē mūdus. cum dicit. **Vide** homo quō amauit te qui propter te fecit
me. seruio tibi quia factus propter te. **Accipe** benignitatē. redde ca
ritatem. **Vox** cōminantis est cum dicit ignis. **A** me comburieris.
Aqua. **A** me submergeris. **Terra.** **A** me absorberis. **I**nfernus. **A** me
deglucieris. **S**ecūda vox redde **ā**. **Q**uid reddere debes? **P**rimo certe
deo animā mundā quā deus ad suā similitudinē creauit et per eius
passionē redemit. **P**er secūdū redde. quid debes reddere? **C**erte diui
na precepta seruiendo decimas oblationes et totum corpus in eius
seruicio voluntarie te offerendo ut poteris dicere cū ps. **R**eddā tibi
vota mea. **P**er tertiu redde intelligas q̄ deo debes reddere primo
totum corpus tuū ut eum diligas toto corde toto anima tota mente
ut sis paratus pro eius amore omnia pacienter tollere. et secundo
ut diligas p̄ximū tuū sicut teipm. **T**ertia vox fuge **ā**. **P**er primū
fuge debes intelligere q̄ fugere debes dyabolū p̄ opera misericordie
et humilitatis. mundū p̄ paupertatē carnē per ieiuniū et castitatem
Per secundū fuge intelligas q̄ īquantū poteris vitare debes pccā
et propriā voluntatem et mundi vanitatem et consorciū malorum
Per tertiu fuge intelligas q̄ fugere debes infernū et eius penā per
contritionē confessionē et satisfactionē. quia puer natus est nobis
cuius imperiū super humerū eius. **P**uerum istū ihesum cristū multi
persequuntur et ipsum quantū in eis est cū cōuic̄hs et concupiscentijs
occidunt. **S**ed duo armigeri. scilicet potencia dīna et sua gracia a
cordibus talium puerum ihesum rapiūt quia puer ihesus nō libēter
quiescit nisi in leco mundo. **P**uer ihesus ponitur in arbore scilicet
ecclesia ubi dux bonus prelatus eū inuenit per opera meritoria et
nutrit mundū sed homo miser non timens deum accipit eū in altari
et tūc poterit de eo dici quod dicit gen. xvi. de ioseph. **F**era pessima
deuoravit filiū meum id est cristū. **S**i vis ergo tute procedere occide
leporē scilicet carnem tuā id est carnales affectiones per orationem
ieiunium et elemosinam et sic extrahē cor tuum ut puer ihesus pote
rit saluari et tecum manere et filiam tuam id est animam despōnsare

Sed sepius contingit q̄ homo recidiuat et litteras scribit manu propria & Littere iste sunt cogitationes male et peruerse ad perpetrandū mala per que puer ille omnino a te extīguat. Et istas līras scribit uxori id est carni appetēdo gulā luxuriā & sacerdos dīscrēt⁹ scz confessor acq̄z predicator debet aperire sacram scripturā et stilū litteraz id est maloz operū mutare p penitēciā et tunc puer ihesus sine dubio tuā animā dīspōnsabit. Ad quā dīspōnsacionē pīncipes erunt vocati scilicet virtutes cardinales et theorice. Et sic poteris cum cristo regnare &.

Refert iustin⁹ q̄ ciues lacedemonie semel cōspīauerunt cōtra regem suū et proualentēs contra eum de ciuitate sua eū expulerunt et a toto regno. Accidit tunc temporis q̄ rex persarū eandē moliebatur dīstruere ciuitatem et cū magno exercitu ciuitatē oblide. Rex autem expulsus ciuitatē suā q̄uis ingratā nō potuit non amare eam et sic misertus est eis. Cū autē explorasset et didicisset machinacionē regis persarū cōtra ciuitatē suā lacedemoniā cogitauit quō pesset latenter et prudenter totam ymaginacionē intimare ciuitati predicte. Acceptis igit̄ tabulis scripsit in eis totā ymaginacionē et vna cum hoc informacionē specialem quō possent resistere et ciuitatē contra eum defendere. Et cū totū scripsisset qđ voluisse supliniuit scripturā suam cera. et accepto nūcio fide digno direxit eos ad magnates ciuitatis. H̄z tabulis receptis et diligēter inspecc̄tis nullā līra apparebat sed tñmodo cera plena. Questio ergo inter omnes satrapas facta est de tabulis in cōmuni. Et cū vnuſquisq̄ diceret ymaginacionē suā quid esset de tabulis faciendū nō ē inuent⁹ qui eoz potuit aperire intellectū. Accidit autē q̄ soror p̄dicti regis auditā perplexitate istarū līrārum pect̄t a magistratu ut pesset eas videre. Quibus diligenter inspectis cepit calliditate feminis parū de cera de tabulis eleuare. Apparuitqz statim littera occultata. Cūqz plus de cera eleuasset plus de littera apparbat. siqz totā cera de leta legi poterat quicqđ ibi erat scriptum. Satrape hec vidētes gauisi sunt valde et cōsiliū litteraz fecerūt et ciuitatē fortiter dīfēdebāt

et ab omni obsidione liberabant. **moralis**

Eritisimi per istū regem deum omnipotentē intelligo qui ex pulsus fuit de ciuitate sua id est a societate humana quando primi parētes nostri cōspirauerūt ī paradiso et eis p̄cepta trāsgressi sunt tamq; qui dicerēt nolumus hunc regnare super nos. Hoc autē nō obstante rex dominus noster ihesus cristus ciuitatē predictam scz totū genus humanū nullomodo potuit nō amare. Nam dilexit nos cū inimici sui essemus. Quia sicut dicit apostolus ad romā. iij. Cū inimici essemus recōciliati sumus deo per mortē filij eius. **R**ex iste dominus noster ihesus cristus perpendens q; dyabolus qui est rex sup omnes filios superbie. omnes quasi infinis machinacionibus molirek destruere accepit tabulas de quib; ad litterā dicit̄ exō. iij. tabulas videlicet moysi. scriptiez in eis informacionē sufficientem contra demonē et machinacionē eius. **S**icq; per nunciū fidelē. scz moylen ciuitati humani generis destinavit. **S**ed scriptura ista fuit sic suplīta quadā cera. i. ceremonijs quibusdā ita q; moralia legis nō potuerūt plane et aperie legi ab vnoq; tpe legis dicte nec bene intellecti fuerūt q̄stiones multe inter veteres sup intellectū istaz tabulaz. **S**ed certe numq; aliquis inuentus fuit qui istarū tabulaz intellectū aperire potuit donec una puella soror regis veniret valde prudēs ac de nobili genere p̄ducta. Domicella ista erat bñā virgo maria mater dei et hoīs scz bñōdicta et sanctificata. soror eciā regis xp̄i. **N**ā cum ipsa esset filia regis dauid sc̄m carnē. ipsa eciā est filia dei spiritualiter loquendo iuxta illud luce. **H**uic erat soror nomine maria. **P**ec itaq; scilicet virgo maria tabularū legis antiq aperuit intellectum. **S**ed quomodo? Certe de lendo ceram. Scitis enī q; veniente lumīne recedit umbra et igne calefaciēte defluat cera. **M**odo iste ceremonie fuerunt quasi umbra cristus autē de⁹ fuit ignis et maria mater eius illuminatrix in die purificacionis sue sponte et humilit̄ subiecit se ceremonijs legis licet non indigeret ut filiu suū ignem diuinū in templū presentaret. Necesse ergo est et fuit umbram recedere et cera ipsā defluere et auferri. **Vñ ps.** Sicut fluit cera a facie

ignis sic pereat peccatores a facie dei. Et in die purificacionis sue
cerimonias abstulit et sic legē impleuit et nos a seruitute dyaboli p
natiuitatē filij sui liberavit et vitā eternā nobis pmeruit. Ad quā.

Narrat augustin⁹ q̄ quando egypci⁹ olim volebant d̄ificare
Nisidem et serapē isto modo processerūt. Statuerūt duas yma
gines et primo legem statuerunt q̄ quicūq̄ eos diceret esse hoīes
vel aliquid de eoz genealogia narraret capite plecteret. Secundo
vt lex predicta nullum lateret in omni templo ubi eorū ymagines
colebant iuxta eos ponebat vnu paruu ydolum habens digitū suū
labijs applicatū vt per hoc faceret signū silencij ingredientib⁹ ista
templa. et sic veritas ab omnib⁹ taceretur.

Butissim⁹ reuera ista faciūt homines mūdani tenebrosi oppres
sores veritatis et subuersores ecclesiastici status qñ volunt
d̄ificare et glorificare semetiplos vel alios consimiles ponūt stati
quoddā ydolum eoram oculis prelator⁹ faciens signū silencij ita vide
licet vt nullus audiat eos arguere nec de eoz factis exprimere veri
tatem sed magis eorū errores dissimulare vel pocius magnificare
vt sic propter defecū contradictionis videant apud populū esse iusti
Et certe istud ydolum est timor mundanus propter quē nullus audet
dicere veritatē nec mori propter veritatē nec nimia psecutionē susti
nere imo prop̄ istud ydolum illi quoꝝ principaliter interest pro suo
grege mori fiunt ita timidi sicut lepozes imo qđ peius est ipsi fiunt
alii ydolum silencij. Quia si isti nō essent ipsi defendenter veritatem
Deū igitur qui est veritas pre oculis habeam⁹ in omnibus operib⁹
nostris et deus nos liberabit et ducet ad vitā eternā. Ad quā.

Batus augustin⁹ refert q̄ mos antiqu⁹ erat q̄ corpora impa
toꝝ post mortē eoz cōbūrerent et cineres in eminēciori loco
collocarent. Contigit autē q̄ quidam moriebat cuius cor non po
terat cōburi. Multis autē super hoc mirantibus omnes rethores et
sapientes illius prouincie citauerunt et ab eis causam inquirentibus
tandem dixerunt q̄ iperator fuit intoxiciatus et ppter latēs venenū
accēdi nō poterat cor ei⁹. Tūc illi extrahētes cor de igne apposuerūt

tiriacā. siccqz venenū fugauerunt. Et cū sterū coz in ignē ponereſ mox in cineres est redactum.

Eritisimi sic spiritualiter de hominibꝫ veneno peccati mortali. Intoxicatis impossibile est ut eoz corda igne spiritus sancti accendantur nisi per tiriacam id est per confessionē et contritionē prius peccati macula deleatur.

De quodā mago narrat qui habuit quēdā or̄tu pulcherrimū in q̄ erant tot flores redolentes. tot fructus suaves. tot diuincie et delicie q̄ valde delectabile fuit ibi esse. Huc locū numq̄ volebat ostendere nisi fatuis et inimicis suis. Et cum essent introduci vide runt tot et tanta gaudia q̄ mirabant et instanter querebant ut in illo poterant manere. Ille vero nulli cōsenciebat nisi qui hereditatē eius ei concederet. Fatui vero credebant q̄ esset paradiſus in quo sp̄ dberēt permanere et ei hereditatē illoꝫ cōfesserunt. Magus vero de nocte surgebat et eos dormientes inuenit et occidit. et sic p̄ or̄tu istum quasi infinita mala perpetrauit.

Brissimi magus iste cū or̄to suo ē mūndus iste cū diuīcīs suis et gloria sua. Magus dicit. quia p̄ incātationēs suas multos seducit sicut iſi ioculatorēs faciūt. Talis poit scultellā vel patellā et nichil ponit int̄ īterī fabulat et trufat et ludificat circūstātes postea querit quid ē ibi et apparent denarij vel floreni. Distribuit et dat circūstantibus. accipit̄ gratanter et cū clauserint manū erēdentes se habere denariū postea aperiētēs manū nichili inueniunt. Sic mūndus iste multos decipit et illudit. et sic de multis q̄ diu nichil ē de re sub scultella vel visco hoc ē q̄ diu nichil hz nisi ea tm̄ q̄ victui sunt necessaria modicū curat de mūndo q̄ videns mūndus volens eos decipere elevat patellā et condit q̄d latet id si modicū eleuat ps̄lonam et exaltat super vite necessaria ut ad ecclēsiā vel prebendā et tūc incipit ostendere diuīcīas et deliciaes. Statim miser homo appetit et concepiscit ea que sunt contra salutem anime sue et dānt ei mula et credit ille bene ditari et in optime statu esse sed si aperiat manus eius nichil in fine iuenerit testis ps̄almista Nichil inueniunt omnes

viri diviciarū in manibus suis. Studeam⁹ ergo mūdū istū spernere
si desideramus ad vitam eternam puenire. Ad quam ſc.

Deedā domīna nobilis paciebatur multas iniuriās a quodā
tyrāno qui vastabat eius terrā. Illa hoc audiens cotidie la-
chrīmas emisit et in amaritudinē est anima eius posita. Accidit a
casu q̄ venit quidā peregrin⁹ iuxta eam vbi manebat. visdensq; eī
angustiā pietate motus bellū pro ea arripuit eo pacto q̄ si ī bello
morereb⁹ baculum eius et peram priuatī in camera sua custodiret vt
de eo memorīa haberet et sibi grata iſſet. Illa vero fideliter ei con-
cessit. Peregrinus bellum attemptingans tyrannum devicit et ipse ī
bello vslq; ad moriē vulneratus est. Puella cū de morte eius audiss⁹
fecit qđ promisit. Baculū et peram in camerā suā ante lectū suū pe-
pendit. Accidit q̄ per regna et castra fama volabat q̄ ista nobilis
domīna omnia regna amissa recuperasset. Hec audiennes tres reges
ad eam venerūt cum magno apparatu vt eam visitarent et ī uxoriē
peterent. Illa statim ornauit se et in occurſu illoꝝ ambulabat eosq;
ſatis honorifice recepit. Intra se cogirabat. Si forte iſſi tres reges
cameram intrare pponūt erit michi opprobrium si ante lectum meū
inuenerint peregrini perā et baculū. Et iussit ea amoueri nec yltra
ibi comparere. Sic pacti sui obliita et ingrata facta est.

Rarissimi domīna iſſa est anima humana. Tyrānus ē dyabolus
qui eā priuauit hereditate regni celestis per multa tempora
Vnde ipsa multū dolbat. Nec mirū. Quia et in inferno diu posita
erat donec peregrinus venerat ſeſlicz crīſtus qui de celo descendit ī
peregrinacionē iſſi mundi-pera eius caro mūdissima in qua latuit
diuinitas et in qua recipit vulnera. Baculus est lignum crucis in
quo pependit pro nobis peccatorib⁹. Vnde pro anima fecit victo-
riā feria ſexta vt te liberaret a pena et vt ibi restituerentur omnia
amissa. Petit ergo inſtanter a te vt p̄ eius amore peram et baculū
custodias. hoc ē vt refecte memorīa cotinue de ei⁹ paſſione habeas
infra camerā cordis tui. Tres reges ſunt dyabolus mundus et caro
qui veniunt ad hominē ſuggerendo delectando cōſenciendo. Miser

homo nō p̄meditatus de futuris ornat se cum vīchīs et cōcupisēchīs
et occurrit eis q̄ cito consentit. Et sic āmouet memorīā crīstī et per
cōse quens oblitus est dei. Studeamus ergo eius beneficia recolere
si volum⁹ ad eternū brauiū peruenire.

Regina quedā nobilis de seruo rustico concepit filiū. Filius
post hoc viciose et male se habuit i cōspectu p̄cipis patris
sui putatiū. Princeps vero a regina diligenter quesuit an filius
sūus esset. Qui tandem per cōfessionē reginie inueniens nō esse filiū
sūu nolens tñ proprie hoc eum priuare regno. regnū sūu dedit sibi.
Sed sic ordinauit q̄ vestimenta sua diversi generis et coloris face
ret medietatē de vili pāno et alia de p̄cioso pāno ut quando vīle
respiceret a supbia et oī vicio quocūq̄ retraheret. q̄n vero nobilem
pannū nec omnino deiceret nec nimis humile se exhiberet.

Rarissimi sic spiritualiter caro nostra p̄ modū v̄xoris carnalia
diligens vult nos retinere ne pgamus ad terīā p̄missionis
quociens peccatū mortale cōmittim⁹. Quid ergo est nobis faciend⁹
Certe debemus dare carni anulū obliuisionis vt abstrahaf a delecta
cionibus que sunt scđm sensum vt sic obliuiscant delectationes car
nales. Sed anulū memorie debet anima sibi retinere vt videlicet
in memoria iugiter habeat penas infernales et nouissimū vite sue
vt sic peccatum caro obliuiscat. Unde scriptum est. Memorare no
uissima tua ei in eternū non peccabis eccl. vñ. Tunicā de vili pāno
debemus habere quia sumus fili⁹ rustici hoc est terre. Job. vñ. Pu
tredini dixi pater meus es ḫ. Unde si nobis querat quid est homo
certe dicemus q̄ homo est paup aut debilis stultus aut rusticus. Si
pauper indiget diuichīs. si debilis indiget potēcia. si rusticus indigz
nobilitate. si stultus sapiēcia. Qd paup sis pbo. Nichil habes de te
nisi peccatū. Si enī reddas oui lanā boui calciamēta terre segetes
nichil tecū manet nisi peccatū. Se cūdo tu es debilis q̄a nichil boni
opis potes de te. Vñ hō cōpat flori q̄ mane ē pulcher et splēdēs de
sero marcessit. Itē sumo. Psalmista. Dicut deficit sum⁹ sic deficiant
peccatores a facie dei. Itē vanitati. ps. Hō vanitati similis fact⁹ est

Tercio. tu nō es sapiens quia nō cognoscis te ipsum. Quō ergo alia
cognoscere potes? Quarto. tu nō es de magna parentela. sed de qua
dicit iob. vñ Putredini dixi pater meus es tu sc̄. Quinto. tu nō es
pulcher quia cito transis et vana ē pulchritudo tū. Ideo una pars
pāmē caro vñlissima alia pars nobilissima sc̄z aia et si ista duo sc̄z
ex naturā voluerim⁹ obseruare ad regnū eternū poterim⁹ puenire

Quidam imperator erat diues valde ac potens qui vnicā filiam
habebat pulchra valde et oculis hominū graciōsam quā miro
modo dilexit instantū q̄ quinq̄ milites pro sua custodia assignauit
Milites vero illi quasi cōtinue armati incedebāt et certā p̄rekēdā
singulis dieb⁹ de thesauro regis pro custodie filie accipiebat. Rex
vero quēdā senescallū et canē habebat quos multū dilexit. Canis
vero tribus cāthenis erat ligatus quia valde crudelis erat et quos
poterat apprehendere occidit. Accidit semel q̄ cum rex in stratu suo
iacuissest terra sanctā visitare p̄posuit. Mare surrexit et senescallū
ad se vocari fecit et ait ei. Terra sanctā visitare volo. sub tua custo
dia filiā mēa vnicā cum militib⁹ dimicō et canē quē diligo. Pre
cipio tibi sub pena capitis q̄ nullū defectū filia mea habeat. Omnia
necessaria militib⁹ sc̄m q̄b̄ decet ministri. Canē vero cōtinue in
cāthena habeas et ei nō laute admis̄res sed potius famē sustineat
ut sic eius crudelitas atq̄ serocitas amictileetur. Senescallus vero
omnia adimplere fideliter p̄misit. Rex vero terrā sanctam adiit. et
senescallus omnia que p̄misit et totum p̄ceptū in contrariū egit.
Nam canem de melioribus cibarib⁹ semp p̄auit nec cū sicut debuit
custodivit puelle necessaria subtraxit et milites prebenda priuavit
in tantum q̄ dispersi et vagabūdi per mundū ibant. Puella sine
custodia sic relata ploras et cūviles abulabat ī aula sola. Canis cū
eam solā vidisset tres catenas fregit cū q̄bus ligatus fuit et puellā
occidit de cui⁹ morte factus est plancus magn⁹ ī civitate. Rex vero
cū audisset de morte filie sue cōmota sunt oīa viscera eius et senescall
lum ad se vocari fecit et cur et qua de causa filiam suam sine custo
dia dimisit et milites sine prebenda et canem contra precipiū

panit q̄sluit. Ille vero obmutuit. nec aliquid p̄ eiꝝ excusacione alle-
gavit. Rex vero tortoribꝫ p̄cepit et ligatus pedibꝫ et manibꝫ eū i
fornacē ardente p̄icerent oꝫs regē laudaverūt q̄ tale iudicij dedit.
Ruissimi iste imperator ē dñs noster ihesus cr̄sus. Filia rā
q̄uinqꝫ milites id est quicqꝫ sensus ordinavit vt cōtinue bonis opibꝫ
essent armati. et p̄ebendā gracie dei reciperent. Canis vero ē caro
misera que die ac nocte nititur spiritū pturbare. et animā occidere.
Unde de necessitate requiritur q̄ tribus cathenis sit caro continue
ligata scilicet per timore dei per eius amorem et pudore peccandi.
Propter timore. quia dñ ē iustus et iuste peccatorē iudicat ad penā
perpetuā. Hec est cathe na prima cum qua caro misera liget ne deū
offendat et salutem propriā perdat. Secunda cathe na est amor dei
quia hō teneat ipm super oia diligere ecia plusqꝫ seipsum. Propter
eius amore. teipsum debes refrenare avichs et cōcupiscēchs cauere
Et quare debes ipsum intantum diligere. Certe quia te creavit te
plasmavit te ad similitudinē suā fecit te redemit et vitā eternā da-
bit. Tercia cathe na ē pudor homini peccare in conspectu dei q̄a oia
videt eciam minimā cogitationē quā in corde habes. Propter ista
tria homo debet seipsum cohibere et nullo modo deū per peccatum
offendere. Xenescallus ē homo cui tradidit animā cū quicqꝫ sensibus
et carnē sicut dicit ad regendū vt p̄o eis respōdeat. quādo domin⁹
noster ihesus cr̄sus ad iudicij venerit. Sed miser homo qui non
diligit deū cathe nas frāgit. quia postpoit dei timore non curat cogi-
tare q̄ iusto iudicio hominē erē in aliter dāpnat. postpoit dei amore
nō curat pēdere q̄ta iudicia amoris ei ostendit. q̄nū de nichilo plas-
mauit. ad eius similitudinē fecit. eū sua ymagine diuina deceravit.
pro eo se humiliauit naturā nostrā assumplit. proprio sanguine eum
redemit nec pudore peccādi corā dño deo suo habuit oia inētrariū
perpeirat et animā suam occidit. Ideo eū venerit dies iudicij tunc
apparebit peccator et nō poterit ad obiecta respondere et tunc deus
tradt cum tortoribus infernalibus sicut ipse testatur mathei. xxv.

Ite maledicti in ignem eternū. Stude am⁹ ergo ante omnia animā
a peccato custodire si desideramus ad vitā eternā puenire.

no^o
Perarrix quedā erat in cui⁹ imperio erat quidā miles qui
nobilē vxorē et castā atq; decora habebat. Contigit q; miles
ad peregrinandū prexit sed prius vxori dixerat nullū custodē ultra
tibi dimitto quia satis credo q; nō indiges. Parato comitatu ab⁹
Vxor vero caste viuendo domi remansit. Accidit semel q; precibus
compulsa eiusdā sue vicine epulandi causa domū suā egredere tur
Quo pacto ad propria remeauit. Quā quidā iuuenis aspecta ardēti
amore cepit amare et plurimos nūcios ad eam direxit cupiens ab
illa quantū ardebat amari. quib⁹ contemptis eū penitus spreuit. Ille
vero se omnino cōtempnū videns acro dolens efficit q; infirmabat
Sepe tñ illuc ibat sed nichil ei valuit eo q; dñā per oīā eū spreuit
Accidit quadam die q; versus ecclesiam prexit dolens ac tristis et
obuiam habuit quandam vetulam in proposito sanctam reputatā
Que cū iuuenē tristē vidisset causam tante tristie ab eo quesivit
At ille. quid prodest michi tibi narrare. At illa. O carissime q; diu
infirmitus abscondit a medico suā infirmitatē nō poterit curari. Ideo
ostende michi cām tanti doloris cū dei adiutorio te curabo. Iuuenis
cum hoc audisset ostendit ei quomodo dominā dilexit. Ut vetula.
Perge cito ad domū tuam quia infra breue tempus te curabo. Hjs
dictis iuuenis ad domū prexit et vetula ad ppa remeauit. Vetula
ista quandā caniculam habebat quam duobus dieb⁹ ieunare coe
git et die tercia panē synapi cōfectū canicule ieunanti dedit. Quē
eū gustasset p̄e amaritudine oculi eius lacrimabant tota die. Tūc
vetula ad domū domine perrexit cū canicula quam iuuenis dilexit
tantū. Statim a domina est honorifice suscepta eo q; reputabatur
sancta. Dum autem adiuicem sederent domina paruam caniculam
lacrimantē respergit et admirabat multum et quesivit causam. Ut
vetula. O karissima amica noli q̄rere quare lacrimat̄ quia tantum
dolorem habet qd̄ vix tibi poterit itimari. Domina vero magis ac
magis iſligabat ut diceret. Qui vetula. Hec canicula erat filia mea

casta nimis et decora quā iuuenis quidā vehemēter adamauit sed
ado casta erat et omnino sperneret eī amore. Unde iuuenis tantū
dolens p̄re dolore mortuus est. Pro qua culpa deus conuertit filiā
mēā in caniculā sicut tu vides. His dictis incepit vetula flere dicens
Quocies filia mea recolit q̄ tam pulchra puella erat. et modo est
canicula. flet et cōsolari nequit imo omes ad fletū excitat p̄ nimio
dolorē. Audiēs hec dñā intra se cogitabat. Heu me simili modo me
quidā iuuenis diligit et pro amore meo infirmat. et totū pcessum
vetule narravit. Vetula hec audiens ait. O karissima domina noli
amorē iuuenis spernere ne forte et tu muteris in caniculā sicut filia
mea q̄ esset dampnū intollerabile. Ut domina vetule. O bona ma
trona date michi sanū consilium ut non sim canicula. Que ait. Cito
pro illo iuene mitte et voluntatem suam sine ulteriori dilacione
facias. Ut illa. Rogo sanctitatē tuam ut tu pergas ad eum et tecum
ducas. scandalum enim posset esse si alius ad eum accederet. Cui ve
tula. Tibi compacior et libenter tibi eum adducam. Perrexit et
iuuenem secum duxit et cum domina dormiuit. Et sic per vetulam
domina adulteriū comisit.

Rarissimi iste miles est cr̄stus. Vix casta et decora anima per
baptismū lota cui dedit deī liberū arbitrium et sue volūtati
tradidit. quando de hoc mundo ad patrem ascendit. Mulier ista sc̄z
anima iuuitatē ad cōiūium quo ciens inclinat̄ ad carnalem cōcupis
cenciā. Quia cōiūiū hominis carnis est semp in deliciis viuere.
Statim iuuenis id est mundi vanitas eam inquantū potest allicit ut
ei adh̄ereat. Si vero non consenserit ad est vetula sc̄ilicet diabolus
qui circuit querens quam deuoret animā. sc̄z principaliter q̄tū p̄t
sollicitat ut peccato cōscientiat. Et quod. Certe ostendit sibi caniculā
flentē. Canicula est spes longe vite et nimis de dei misericordia pre
sumere quā multi habēt itantū q̄ cito ad peccatū declinant̄. Quia
sicut canicula ista ex sinapi lacrimabat̄. sic spes sepius aīaz affligit
ne ad veritatē attingat itantū q̄ homo peccato cōsentit. Si ergo
volumus castitatē aīe seruare et mūdi deceptiōnē p̄ auere fugiam⁹

mundū sumopere. Quia omne quod est in mundo aut est superbia
vite aut cōcupiscēcia oculorū aut cōcupiscēcia carnis. et ideo sum mū
remediū est illū dērelinquere. Si volum⁹ premiū eternū obtinere.

Et quidā imperator qui statuit pro lege q̄ sub pena graui
quilibet iudex recte iudicaret et si contrariū faceret nullo mō
mīaz inueniret. Accidit casus q̄ quidā iudex muneribus corruptus
falsum iudiciū dedit. Imperator cū hoc audisset seruis suis precepit
vt eū excoriarent. Et sic factum est. Pellem eius in loco vbi iudex
sedere debet posuit ad significādū q̄ ille iudex cogitaret q̄ aplius
falsum iudiciū non daret. Nec vero filium iudicis defuncti iudicem
constituit dicens ei. Sedebis super pellem patris tui vt iudices po
pulu meū. Si vero aliquis assert tibi donū vt declines a via recta
ad pellem patris tui respicias ne tibi hoc idem contingat.

Rarissimi iste imperator est dominus noster ihesus cristus qui
istam legem edidit. Vnde deuteronomij. Iudices et magistra
tus cōstitues ēt. Ipse vero recte et omni tempore nos iudicat. quia
pater noster celestis totū iudiciū ei dedit. Iudex qui male iudicauit
est quilibet homo qui habet seipsum quantū ad vite rectitudinem
iudicare quid et quantū cōtra dēū deliquit. Si vero aliquis vestrū
sit muneribus id est malis humoribus corruptus debet excoriari id ē
in omnibus vicīs suis per penitenciam denudari vt pōteris dicere
verbū illud iob. Pellem pro pelle et qđquid hemo habet dabit p
anima sua. Pellis que ponitur pro memoria in sede est cristi passio
quā homo debet habere retentā in sede cordis sui ne contra dūm et
salutē aīe sue delinquat sicut scriptū est. Memorare nouissima tua
et in eternū nō peccabis. Cristus nō tantū pellem in sede crucis pro
nobis dedit s̄ ecclā vitā. Et ideo si veri filii sumus eum per peccatū
offendere nō debemus. Et si cōtingit nos labi respiciam⁹ ad crucē
quantū pro nobis sustinuit vt emendemus cū operib⁹ misericordie
et p̄consequēs vitam eternā obtingemus.

Rex quidā erat qui statuit pro lege qđ victori dēbello redenti
ficeret triplex honor et tres molestie. Prim⁹ honor q̄ victori

obuiabat populus cum leticia. **S**ecundus q̄ omnes captiuī currū ei
ligatis manib⁹ et pedib⁹ retro sequebāt. **T**ercius honor q̄ induit⁹
tunica iouis sedebat in currū quem trahabant quatuor equi albi et
ducebat usq; ad capitolium. **E**t ne cum hjs honoribus obliuisceret⁹
sui triplicē molestiā oportebat illum sustinere. **P**rima est q̄ cum eo
ponebatur in currū quidā seruīlis condicionis ut daretur spes cui
libet quantumcūq; vilis condicionis peruenire ad talem honorem
si probitas mereret⁹. **S**ecunda molestia erat q̄ iste seruus eum colla
phizabat ne nimis superbiret et dicebat. **N**osce te ipsum et noli sup
bire de tanto honore. **R**espice post te et hominem te esse memento.
Tertia molestia erat q̄ illa die licebat cuilibet dicere in personam
triphantis quicquid vellet sc̄i omnia obprobria victori.

Barissimi iste imperator est pater celestis. **V**ictor de bello dñs
noster ihesus cristus qui contra diabolum victoriā obtinuit
Vnde in die palmarū triplex honor ei siebat. **P**rimo q̄ ei obuiauit
populus quādo omnes extra iherusalē preixerunt cū ramis palmarū
et vestimentis et pueri clamabant. **O**lanna filio dauid. **S**ecundus
honor q̄ omnes captiuī ē. **I**lli captiuī erant iudei et peccatores in
peccatis ligati qui currū humanitatis eius sequebantur videntes
signa et prodigia que faciebat. **T**erci⁹ honor qd̄ victor induit⁹ erat
tunica iouis. **T**unica ista erat diuinitas hūanitati iterius coiuncta
quē trahabant quatuor equi albi. id est quatuor euangeliste qui de eis
diuinitate et humanitate loquebāt̄. **C**ontra istos honores triplex
ei molestia siebat sc̄i qd̄ unus seruīlis condicionis ponebāt cū eo
scilicet unus latro pessimus. **S**ecunda molestia erat qd̄ seruī eū colla
phizabāt. **S**ic iudei cristo fecerūt dicentes. **P**rophetisa nobis quis
est q̄ te peussit. **T**ertia molestia qd̄ omnia obprobria ei obiciebāt.
Sic iudei in faciem eius expuerūt et obprobria multa ei dixerunt.

Egitur de morte alexandri q̄ ante a plurimi p̄hi ad eū conue
nerunt de quibus unus dixit. **A**lexander ex auro fecit thesau
rum. et nunc ecōuerso aurum ex eo fecit thesaurū. **A**lius dixit. **N**erū
nō sufficiebat alexandro totus mundus. **H**odie sufficiūt ei tres rel-

quatuor vlnē pannī. Alius dixit. Heri alexander populo impabat
hodie populū iperat illi. Alius dixit. Heri alexāder potuit a morte
multos liberare hodie ipse iacula mortis non potuit vitare. Alius
dixit. Heri terra premebat hodie ab ea premitur. Alius dixit. Heri
alexandrū omnes timebant hodie eū vilem omnes reputant. Alius
dixit. Heri alexander multos amicos habuit hodie nullum. Alius

Herissimi iste alexāder potest dici quilibet diues istius mūdi
qui laborat totaliter in mūdanis. Magis laborant mūdani
quando moriuntē circa funeralia sua cū magna pompa q̄ circa aīaz
que iacet in penis. Philosophi adducti sunt doctores ac sacre scrip-
ture expositores qui diuites huius mundi ex auro mūdano faciunt
thesaurū hoc est dictum. Homo tenetur de bonis mundanis ipleri
idest bonis virtutibus. Nec est dare elemosinam vestire nudū ē.
et sic faciunt de eo quantum ad animā in celo thesaurū. Item dicunt
non sufficit auaro mūdus quia quanto plus habet tāto plus cupit
habere et hoc est fatuitas quia mundus defiebit sibi in morte. Sed
si de omni labore suo duas vel tres vlnas obtinuerit multū ē. Item
dicunt. diuites dū viuunt imperant sed post mortē quilibet pauper
ei imperat. Et q̄diu viuit diues multos potest a morte liberare et
tamen nullus diues quantumq; potens in necessitate iacula mortis
euadere potest. Item homo terre dominat sed i morte terra ei domi-
natur quia totum corpus hominis per terrā consumit. Et q̄diu ho-
viuit timebit sicut scriptum est. Facies hominis facies leonis sed in
morte vilis ab omnibus reputatur. Item q̄diu viuit amicos habet
sed in morte omnes recedunt et ipsum solum relinquent. Quandiu
homo vixit potuit multos secum acquirere et ducere sed in morte
ab alijs ducetur. Vnde cristus dixit petro. Alius cinget te et ducet
quo tu non vis.

Refert seneca q̄ i corporib⁹ venenosis ppter maliciā veneni
et nimiam frigiditatem nullus vermis nascit̄ sed si percussa
furcint fulmine post paucos dies vermes producunt.

Rarissimi per corpus venenosum intelligo hominem in peccato mortali venenatum. Talis propter frigiditatem peccati verme producere non potest. Et ideo percutit eos deus fulmine dum talibus infundit gratiam. quia si peccator recipere voluerit cito couerti poterit. Et ideo sanum consilium est ut cito per contritionem couertamur ad christum. Et sic acquiramus vitam eternam. Ad quam ecce.

Refert valerius quod homo quidam nomine patinus filius dixit filio suo et omnibus vicinis suis. Heu heu michi. Habeo in orto meo arborum infelicem quae uxores meae primo se suspendit postmodum secunda moneta tercera et iudeo dolor est michi miserabilis. Ait unus cui nomen arrius Miror te in tantis successibus lacrimas emisisse. Da michi rogo te tres surculos illius arboris quod intendo iter vicinos dividere ut quilibet arborum habeat ad uxorem suam suspendendam. Et sic factum est.

Rarissimi haec arbor est sancta crux in qua pendit christus. Hec arbor debetponi in orto hominis dum anima habet iugementum memoriam de passione christi. In ista arbores tres uxores hominis suspenduntur. scilicet superbia vite. concupiscencia carnis. et concupiscencia oculorum. homo enim datus mundo tres uxores dicit. Una est filia carnis que vocatur voluptas. Alia filia mundi que vocatur cupiditas. Tercia filia dyabolus que vocatur superbia. Sed cum peccator gracia dei adheret penitentie iste uxores voluntates suas non habentes se suspendunt. Cupiditas se suspendit fune elemosine. Superbia fune humilitatis voluptas se suspendit fune ieiunij et castitatis. Ille qui consuluit surculos est bonus christianus qui toto conamine hoc debet appetere et querere non tantum pro se sed pro alijs viciniis. Ille qui fleuit est miser homo qui magis diligit carnem et ea que carnis sunt quam ea que sunt spiritus sancti. Tamquam sepius talis ad informacionem boni viri ad rectam viam poterit duci. et sic vitam eternam obtinebit.

Legitur de rege alexandro qui habebat aristotilem magistrum de cuius doctrina multum profecit et multas virtutes ab eo didicit. Inter cetera a magistro suo consuluit aliqua sibi et alijs praedicata dici. Ait magister. Fili ausculta diligenter et si mea doctrinam tenueris

ad magnū honore puenies. Septem sunt que te docebo. Primum est
stateram ne transilias. Secundum igne cum gladio ne foueras. Tertium
coronam ne carpias. Quartum cor auicule ne comedas. Quintum cum
profectus fueris non redeas. Sextum per viam publicam ne ambules.
Septimum irudinem garrulitatem in domo habitare non permittas. Hexi in
illis septem mira moto studebat. et sic profecit Christus vixit.

Enī mundū ponat ergo homo in una pensa scilicet in paupertate
cum qua ingressus est et in alia paupertate cum qua egredietur et inveniet
quod eque ponderabit. Sicut pauper ingreditur sic pauper egreditur.
Ecclesiasti secundo. Egressus est nudus de vetero matris sue sic
revertitur et nichil austert secum de labore suo. Item pone in una
parte statere tempus quod peccasti et tunc quero sicut christus quoniam
a patre filii infirmantis quando ei accidit. Respondit ei pater. Ab
infancia te. ut patet. Et ego quero a te quanto incepisti peccare.
Heu respondebis. Non heri nec pridie sed ab infancia. Pone ergo
tempus peccati in una parte et minus ponderabit. non ergo transilias
staterā scilicet bene pensa quod. Pone ad aliam tempus penitentie. Sed nescis
Christus peccatis penitere. Ideo multiplica opera penitentie. ut eque po-
deret tuis maleficiis sicut dicit zacheus. Si quid aliquem defraudavi
reddo quadruplū. Non ergo transilias ultra istā staterā hoc est non
nimis cupias ultra que sunt necessaria victui sicut legimus de vulture
vultur cum reperit predam probat an totam predam possit secum
portare et cum ea volare vel non. sed non dividit. et tantum secum
portat quod possit secum volare et sic habet de preda quod sibi sufficit.
Codem modo homo deberet facere. Multi sunt qui divicias pro pda
ponunt ut divites fiant nec et diec laborant aliena rapiunt et cum
habuerint in abscondito ponunt et per illā detinent quod ad deū volare
non possunt. Et hec est magna fatuitas quod illis videntur que secum
portare non possunt. Dividat ergo preda id est divicie et quod sibi ne-
cessariū teneat residuum det pauperibus et sic poterit ad deū volare.
Secundum est. Ignem cum gladio ne foueras id est iracundū cum verbis

asperis ne prouoces. **I**ra enim compasatur igni quia cum aliquid
iracundo deficit statim inflamaet. **I**ste ignis non est souendus gladio
Gladius vero est lingua hominis que ad modum gladii materialis
lata est et acuta ex utraq; parte. **P**salmista. Lingua eorum gladius
acutus. **E**nim de iracundo sicut de calee. **In** calce calor sopitus si
superponat aqua statim inflamat et fumum exire facit. **S**ic de iracundo
in quo est ira scita cum audierit verba aspera statim inflamat
et fumum ire et rixe exire permittit. **E**t ideo ignem non debemus souere
cum gladio. **T**ercium est. Coronam ne carpas id est leges ciuium ne repre-
hendas. **C**iuitas in qua sumus est ecclesia. **L**eges huius civitatis sunt
doctrine ecclesie quas nullus sapiens debet reprehendere sed humiliiter
audire et imitari. **S**ed ista doctrina multos habet reprehensorum quod
propter hoc habet paucos auditores. **E**t ideo nobis est necesse verba
dei audire et eius precepta et nobiscum firmiter retinere si cupimus
ad eternam patriam venire. **Q**uartum est. Cor auicule ne comedas id est
de nulla aduersitate temporali tristitia odiu inuidiam in corde tuo ha-
beas quia puerioꝝ. xv. dicit. **S**icut vermes ligno. et tineo vesti-
mento. sic tristitia viri nocet cordi. **H**omo ergo se iungat deo per
bonam vitam et semper habeat in corde recentem memoriam. et sic nullam
dolorem senciet immo plus de aduersitate gaudet. **I**bant apostoli
gaudentes et. **Q**uintum est. Cum prefectus fuerit non redeas id est cum
a statu culpe recesseris non redeas ad vomitum peccati. **D**e ista sapientia
habebit eccl. Iu. filii peccasti non adicias iterum. **S**ed timeo quod multi
sunt ad modum canis. **D**e quibus loquitur petrus. **S**icut canis reuersus
ad vomitum suum sic peccator qui iterat vias suas malas. **I**tem est de
mulieribus sicut de vipera. **V**ipera enim volentes copulari cum lampada fugit
venenum tunc vipera in quodam loco venenosum euomere et sic copulatur
ei et post redit ad venenum. **S**ic mulier volentes christo copulari in
altari euomit venenum dum peccata coitent. **S**ed poslea redit ad illud
Vnde talibus dicit puerioꝝ. xvi. **S**icut canis revertitur ad vomitum et.
Sextum est. Per viam publicam ne ambules. **V**ia publica est via pec-
catoris per quam major pars mundi transit quia lata est. **M**athie. viij.

Spaciosa est via que dicit ad pditionem et multi sunt qui ambulat per eam. Unde notandum est: qd aliquae sunt bestie que nūq; pervia rectā ambulant ne canibus insequantur. Sic debet homo dum est in mundo est in periculo propter canes infernales qui eum sequuntur sicut dicit ps. Circumderunt me canes multi. Fugiendum est de tali via quia ibi sūt venatores dyaboli qd triplici genē venaciois vtunq; Tria enī sūt genera venaciois et oīa sūt doIo plena. Primū genū est qui venantur bestias fugitiuas et isti faciunt foueras ut eas capiant. Rouee iste sunt rōure et bona temporalia vt mendacia falsa iuramenta ac deceptions in quib; cupidi decipiunt. Secundū genū venacionis est qui venant aues. Iste ponunt laqueos qui sunt falsi aduocati et placitores iudicis qui p munera corrūpunt qui faciunt leges ut capiant pauperes. Terciū est genus piseatorū qui ponunt recia sua ad accipiendo omne genus humanum. Iste sunt luxuriosi. Mulieres sunt recia dyaboli per que fere de omni statu capiuntur aliue. Septimū est. Hyrūdinē garrulaniē in domo non permittas habitare sez peccatū in corde contra qd semper murmurat cōsciēcia sicut habet de iona. Quādiū erat in nauis profunditate nō poterat esse tranquillitas maris. Eodem mō qd diu peccatū hospitatē in corde hōis ratione cui⁹ cōsurgit tēpestas magna dū cōtra dēū murmurat cōsciēcia tranquillitas esse nō potest donec ionas ex nauī et peccatū ex corde expellatur et cessabit tēpestas id est remorsus cōsciēcie qn̄ peccatū in p̄fundo īfernī demergat. Ideo nō sustineam⁹ prundinē id est peccatū in corde sed desideriem⁹ vitā eternā obtinere. Ad quā.

Legitur i gestis romanorū qd talis erat cōsuetudo qd cū forma ri deberet aliqua pax inter magnos iter quos discordia erat ascendibant montem magnū et altum et ducebat agnas et occidebatur et in conspectu eoz sanguis eius effundebat ī pacis reformationē. ī signū qd quicūq; illorū pacē dissiparet de eo magna vindicta reciperebat et sanguis eius effundebatur.

Rarissimi magni dñi fuerūt deus pater et homo. Te deo dicit psalmista. Magnitudis eius nō est finis. De homine qui ad

ymaginē dei factus ē. psalmista. Omnia subiecisti sub pedib⁹ eis ec.
Inter istos magnos erat discordia intantū q̄ quotcūqz moriebant
ad infernū de scenderūt. Postea facta est pax magna inter dñm et ho
minē. in cuius pacis reformacione ducebat agnus scilicet cristus
super monte altū in monte. s. caluarie ubi occidebat et effundebat
sanguis eius in signū q̄ quicūqz eoz pacem dissiparet de eo maxia
vindicta recipere et sanguis eis effūde retur. Ideo si pactū cum deo
fregerimus grauis vindicta sequetur. Quantā vindictam credis re
habere si ea que in baptismo promissi fregisti.

Legitur de quodā rege qui ante oīa naturā homīs desiderabat
scire. In cuius imperio erat quidā philosophus sagax valde
de cuius consilio operati sunt mulci. Rex cum de eo audisset nunciū
ad eū direxit ut sine ylteriori dilacione ad eū veniret Phis cum
voluntatē regis intellexisset venit ad regē. Ait ei rex magister a te
sapienciā et doctrinā volo audire. Dic michi in principio quid est
homo. Ait ille. Homo ē miser toto tēpore vite sue. Vnde principiū
tuū mediū et finē. et iuenies q̄ plenus es miserijs. Vnde job. Homo
natus de muliere ē. Si respicias principiū iuenies te pauperem et
impotēte. Si mediū iuenies mundū angustiantē et forte animā tuā
cōdempnantē. Si finē terram te suscipiente. Et ideo domine mi rex
non habeas memorīa supbiendi. Ait rex. Magister quero a te qua
tuor questioes quas si bene solueris te ad dignitates et diuicias
promouebo. Prima questio quid est homo. Secunda cui ē similis
Tertia ubi ē. Quarta cū quib⁹ soch⁹ ē. Ait phs. Q̄ne ad primā q̄stio
onē respōdebo. Q̄n queris quid ē homo. dico q̄ ē mancipiū mortis.
hospes loci. viator transiens. Mancipiū dicitur quia manū mortis
euadere nō potest. Quia mors cēs labores et dies rapit. et scdm qd
meruit habebit pmiū vel supliciū. Itē hō ē hospes loci. quia obliui
oni tradit. Itē est viator trāsiēs siue dormiēdo siue vigilādo come
dēdo siue aliud faciēdo sp ad mortē currit. Ideo debem⁹ pviā nobis
prouidre de victualib⁹ scz de bonis virtutib⁹. Secunda q̄stio ē cui ē
hō similis. Dico q̄ similis ē glaciei. quia ppter calore cito dissoluit

Hic homo de terra et de elemētis compaginatus. Per calorē infirmi
tatis cito dissoluīt et corrumpit. Item similis est pomo nouo. Quia
sicut pomū nouū pendens in arbore cū debet ad clementū debitū ve
nire. modico verme interius exorto corroditur et subito cornuens
inutile efficit. **H**ic homo i puericia sua crescens subito oritur infir
mitas interius et anima expellit et corpus corrumpit. **V**nde ergo
supbit homo? **T**ertia questio est vbi est homo. **D**ico q̄ in bello mul
tiplici sc̄z contra mundū dyabolū et carnē. **Q**uarta. cū quib⁹ sc̄hs
est homo. **R**espondō q̄ cum septem sc̄hs qui eū c̄tinue molestant
que sunt famēs fatis calor frigus lassitudo infirmitas et mors. **P**ro
pono ergo animā contra dyabolum mundum et carnem quoꝝ bella
idest temptationes sunt diuersa. **E**t ideo diuersimode preparanda est
anima vt resistat. **C**aro enim temptat nos per luxuriā et voluptatē
Mūndus per diuiciāz vanitatē. **D**yabolus per superbie vilitatem
Si ergo caro te tēptat istā adhībe medicinā. **H**abeas in memoria
q̄ caro que te prouocat ad peccatū vertet in cineres die et tēpore
ignoto et aīa pro eius delicto penā eternā sustinebit. **S**apiencie. h.
Extinctus cīnis erit corpus nostrū. et sequit̄. **P**oslea erit obliuio
et nemo habebit memorīā operū nostroz. **E**t si iste cīnis sit in me
moria ſēptacionē impediet ne pcedat ad actū. **S**i mūndus te tēptat
per vanitatem adhībe istam medicinā. **C**onsidera diligenter ipsius
ingratitudinē et nunq̄ sibi seruendi habebis voluntatē. **N**am ita
ingratus est mūndus q̄ licet p totā vitam tuam illi fideliter seruias
nichil apportare tecū te pmittit nisi peccatū. **E**nī de mūndo sicut
de pdice. **P**erdix habens pullos suos sciens venatorē appropinq̄re
nidō vt venatorē retrahat a pullis venit pcpē venatorē et singit
se posse nō volare q̄ venator credēs esse verū insequitur paulatim
Illa volat et ille post illā vadit sperās illam capere et sic semper
facit donec elongatus ē a pullis. et sic decipit venator q̄ nec pdicē
nec pullos habet. **S**ic est de mūndo. **V**enator qui nidō pulloꝝ appro
piquat est bonus cristian⁹ qui rictū et restitū et alia cum labore
acquirit. **S**ed mundus hominē nō libenter sustinet. tali applaudit

et simulat ut sequi velit et semper cum honore manere. *q*uidens ho-
sepe ab operibus recedit et mundi vanitate sequit. et tunc mundus
illum ab amore dei et bonis operibus elongat. Deinde mors illum sub-
trahit a seculo et manet ille miser deceptus quia non habet mundum
quem sequebat nec fructum bonorum operum a quibus elongat. Ecce quo
mundus suis servitoribus reddit mercede! *E*t hoc est quod dicit Iacobi. *n.*
Totus mundus in maligno politus est. Omne quod est in mundo aut
est superbia vine et reliqua. Tercio si te temptauerit dyabolus adhibe
istam medicinam. Habeas in memoria passionis Christi per quam superbus
cedit et non habet potestate resistendi. Vnde apostolus. Induite vos
armatura dei ut possitis stare in tempore. Vnde refert solinus de mirabilibus
mundi quod Alexander equum quendam habuit qui vocabatur bucephalus
cuius erat consuetudo quod quando erat armatus et paratus ad bellum
nullum sessonrem refinebat nisi solum alexandrum sed si quis alias
eum ascenderet statim proiecit eum a se. Quando vero non erat ar-
matus famuli super eum sedere permittabantur. Sic homo armatus
Christi passione nullum recipit in corde nisi imperatore dum omnipo-
tentem. Sed si aliqua temptatione diaboli cor suum ascendere velit.
statim virtute passionis Christi habet potestate deficiendi eam. Si vero
ista careat armatura dei statim pronus erit ad omnes temptationes
recipendas. Studiamus ergo bonis virtutibus armari ut tandem
pueniamus ad gloriam.

Refert plinius quod aquila in altum volat et nidificat eum pullis
insidiatur serpens quidam qui vocatur perus. Qui videns se
non posse appropinquare propter altitudinem trahit ad se ventum et
venenum emittit ut aer infectus per venenum ad pullos deducat illos
occidat. Sed aquila ex instinctu naturali mirabile adhibet cautelam.
Portat enim lapidem qui vocatur achates et ponit in nido in illa
parte que est contra ventum. Et iste lapis virtute sua venenum expellit
ne ad pullos accedit. et sic pulli saluantur ne interficiantur.

Rarissimi per aquilam que est ardui volatus et acuti visus ho-
intelligitur cuius vita et desiderium a terrenis debet eleuari.

ut dicere possit cū apostolo phi. ii. **N**ostra conuersatio in celis est
In hac altitudine conuersacionis debemus pullos id est opera nostra
bona ponere. tunc serpens antiquus id est dyabolus querit illū oc-
cidere p appositionē alieni peccati mortalis. Sed qn propter vite
eminenciā propositū suū nō potest adimplere tunc vadit dyabolus
et temptat illos vento interficere dū laudē humānā sibi cōmēdat
O si sepiū veniūt vt propter appetitum talis laudis faciat bona
opera moriēt pulli quo ad meritū. Accipiam ergo petrā id est xp̄m
et ponamus inter opera nostra et ventum vanē glorie vt sc̄z opera
nostra dirigam ad deū et erit nobis retribucio magna quia sicut
vobis constare debet tres sagittas dñs iaciet in hominibus valde
acutas. Prima vocacionis. secunda deceptionis. tercias diffinicionis
Sagitta vocacionis quādō diceat. Surgite mortui venite ad iudiciū
De ista vocacione habet ioh. xiiii. Omnes qui in monumentis sunt
audier̄t vocē filij dei. Et ecclā iero. Dñe comedā sive bibā sēp̄ideat
in auribus meis sonare. surgite mortui. **S**agitta deceptionis qn
in iudicio diceat peccatorib;. Esuriri et nō de distis michi māducare
Sagitta diffinicionis erit qn iudex dicet. Ite maledicti ī ignē eternū

Legitur p tempore henrici imperatoris secūdi cum quedam
ciuitas oblessa fuisset ab inimicis suis āte p inimici venerat
ad ciuitatē quedā colubā ī ciuitate d̄scēdit circa cuius collū iuente
sunt littere q̄s deferebat talis sentencie. Generacio canina venit et
erit gens cōtentiosa cōtra quos p te et per alios legē tuā dēfēdas.

Rarissimi per istā columbā quid intelligere possumus nisi sp̄m
sanctū qui in specie columbe descendit sup cristū. Qui nobis
ēdēt litteras cū nostra peccata manifestat et nūciat nobis p gēs
cōtentiosa venit ad obſidēne ſcīcet ad obſidēndum nos ſcīcet
demones ad perdeñdum. Et idō dum lucem habemus spiritus sancti
legamus lr̄as id est peccata nostra per cōfessionē detegamus vt legē
dei ſeruare possumus et mortē euadre ne clause per mortē inueniāt
in cōfessione non mundate in diſtricto iudicio. Tu ergo diues filij
signū qui ſua ſapiencia nouit diuicias diſtribuere et auferre habeas

tu potens et fortis signū patris qui sua potēcia potest te robustū
facere et infirmitatē dicere. H̄abes tu peccata obstat signum spiritū
sancti qui sua clemētia vult peccata nostra ad memoriam reducere
nisi ante deus h̄ec signa ostenderet homo iudiciū non recte crederet
sicut ipse ait iohānis iij. Nisi signa et p̄dicia vide riuis nō creditiz.

Legitur in gestis romanorū q̄ inter duos fratres tanta erat
discordia q̄ vnū frater omnes terras alterius destruxit. Vnde
diens h̄ec imperator grauiter concepit contra fratrem persecutore
Ille vero imperatoris iulij offensam percipiens venit ad fratrem suū
cui tot mala intulerat petens misericordiā ab eo rogās insup eum
quatenus inter imperatorem et ipsum pacē reformaret. Circūstantes
autē dixerunt eum pacem nō meruisse sed grauē penā. Quibus ille
respondit frater. s. a quo pax postulabat. Non ē diligendus p̄inceps
qui in bello est mitis vt agnus in pace ferus vt homo. Licet ergo
vt homo non p̄meret frater meus pacē erga me tamen recōsiliabo
eum si potero quia iniuria quā michi intulit satis vindicata est in
illo cum misericordiā imploret. Et sic inter imperatorem offensum et
fratrem suū pacē reformauit.

Rarissimi isti duo fratres sunt filii de et hō inter quos magna
est discordia quando homo peccato mortali consentit. Et tm̄
tunc p̄sequit̄ filium dei fratrem suū q̄ quantū in eo est iterū vult eum
crucifigere. Vnde ad hebreos. Crucigentes filium dei xx. Propter que
offendit̄ summus imperator pater celestis. Accedamus ergo fratrem
nostrū id est christū et petamus ab eo misericordiā cum contritione
cordis et illud pro vindicta misericordiē reputabit̄ vt nobis culpā
nostrā remittat et pacem inter imperatorem celestem et nos reformat̄.
Si ergo tu times eius iusticiā. fuge ad eive misericordiā. q̄a maior
est eius misericordia q̄ nostra miseria. Vnde ps. Misericordia eius
super omnia opera eius. Misericordias domini in eternum cātabo.

Legitur vt dicit macrobius q̄ erat quidā miles qui habuit
vixore suam suspectam q̄ plus vnum alium dilexit q̄ ipsum
propter aliqua audita ei visa. Sepius ab uxore q̄sui si verū esset

Illa simpliciter negavit q; nullū aliū preter ipsum in tantū dilexit Miles dictis eius non acq;uit sed quendā clericū peritū adīt et cū eo cōuenit vt de hac re veritatē ei ond̄eret. Qui ait. Hoc nō potero temptare nisi dominā r̄iderem et cum ea fabularē. Et ille. Rogo te cum effectu vt hodie mecū cibū gustes et ego te cū uxore mea col locabo. Clericus accessit ad domū militis hora prādij veit et iuxta dominā est collocatus. Finito prandio clericus incepit cum domina de diversis negotijs habere colloquia. Hoc facto clericus manum domine accepit et pulsus suū testig. Deinde sermonē de eo fecit cū quo erat scandalizata et de quo erat vehemens suspicio. Statū pre gaudio pulsus incepit velociter moueri et calefieri q; diu sermonē de eo traxit. Clericū cū p̄cepisset hoc incepit sermonē de viro suo ha bere et pulsus statū ab omni motu et calore cessabat. Ex hoc p̄cepit clericus q; aliū dilexit de quo erat scandalizata plus q; virū p̄priū Et sic miles per clericū ad rei veritatem euenit.

Rarissimi miles iste est cr̄sus filius dei qui pro nobis pung naut contra dyabolum et victoriā obtinuit. Uxor est anima per baptismū coniuncta. Osee secundo. Sponsabo te michi in fide. sed uxor ista sepissime plus alium diligit q; virum suū id est deū. Et hoc satis bene poterit experiri et probari in istis diebus si quis loquatur sicut faciūt viri ecclasiastici verbū dei predicando salutē anime p̄nunciando statim a multis odiosus erit et q̄equid dixerit pro redio et desolacione habebunt. Et quare? Quia pulsus cordis preponit amore scilicet delectacionis carnis et mudi ante dei amore contra sacram scripturam quē dicit. Ante omnia deū diligere debes. Sed si quis de mundi vanitatibus et de h̄js que diligunt aliquid in ceperint dicere statim iocundi et leti sunt vel faciunt vt eis videat in talibus tempus breve q;uis tota die se de ant.

Osdras imperator atheniēsum contra dozenses pugnaturus cogregauit exercitum et super eventu belli consuluit apollinem. Qui responsum est q; aliter non vineceret nisi ipse gladio iteraret hostili. Dozenses hoc audito dixerunt in q; s̄ lederet corpū regis

cosdri. Qd postq̄ cosdrus cognouit mutato regis habitu arma acce-
pit et exercitū penetrauit. Qd videns vnuſ militū cum lancea eum
vſq; ad cor penetrauit. et sic per mortē suam populū suū de manib;
inimicoꝝ suorū liberauit. Tamen de morte eius factus est planctus
magnus ex vtraq; populi parte.

Rarissimi. sic dilectus dominus noster ihesus cristus consulto
deo patre q̄ gen⁹ humanū nō posset redimi nisi ipse moreret
venit pugnatur in bello isto cōtra dyabolū. Et sciēs q̄ agnosceret
mutauit habitū suū qn̄ naturā humanā assumplit. i. corinth⁹ pmo.
Si cognouissent numq̄ dñm glorie crucifixisseat. Iuminete vera
die belli vnuſ militū stans iuxta crucē cum lancea eū vſq; ad cor
penetrauit et sic per mortē suam totū genus humanū morti iuste
adjudicatū liberauit. De cuius morte dolor est ex vtraq; parte hoc
est demones multū dolebant q̄ per eius mortē genus humanū erat
saluatū ex alia parte tristes erant apostoli de nece sui domini.

Refert enim valerius q̄ in roma vdit in vna colūpnā q̄ tuor
litteras quarū quilibet ter scribebat. tres. p. p. p. tres. f. f. f. tres
r. r. r. tres. f. f. f. Visis litteris dixit. Neu heu cōfusionē video ciuitati.
Isti satrape hoc audientes dixerunt. Magister dic cōceptum tuum.
Ne ille. Talis est exposicio litterarū. Pater patrie perdit sapiencia
se cū sustollit. ruunt regna. rome. ferro. flāma. fame. et sic factū est.

Rarissimi spiritualiter loquendo pater patrie est caritas q̄ est
dilectio dei. et proximi p̄ quā quilibet homo d̄beret seipsum
regere. Quia sicut scitis patrē decet filiorum necessaria prouidere.
Hinc ē q̄ vera caritas nobis prouidebit de diuīch⁹ infinitis i vita
eterna. Quia sine caritate impossibile est nobis vitam eternā obti-
nere. Sed beu et prochdolorz iam pater patrie perdit id est caritas
in terra. Vix enim aliquis alium diligit. Et sine dubio sapiencia
secum sustollitur. Quia pauci sunt qui sciant qualiter se habere de-
beant erga deum et proximū. Et si sciāt pauci sunt qui operantur
propter defectū sapientie. Quid ergo sequit postea? Ecce ruunt regna
rome. ruunt regna in diuersis partibus mundi. ferro. flāma. fame.

Quia non est caritas in terra nec sapientia. Si dicat sapientia humana. tamē sicutia est apud deū. Quot nobiles et proceres infra pauca tempora in bello p gladiū perierunt vel interierunt. et morte turpissima. Quot pauperes fame perierunt. Et hoc totū quia nō est amor nec sapientia in terra. sed frequens maledictio et homicidium.

T In medio rome in quodā loco aperta ē semel terra et hyancia infra patuerunt. Super hoc dī sunt interrogati. Respoderunt Non claudēt bec vorago nisi aliquis voluntarie se īmergat. Sed cū hoc nemini persuadere possent dixit. marcus anilius. Si per annū in rome pro libitu meo me vivere sinitis anno clapo gaudenter et voluntarie me īmergā. Romani hoc audientes gaui sunt. et cōcor diter cōsenserunt et nichil subi clauerunt. Qui rebus et vñoribus libere vñs armo lapsi cum nobili equo salu precipiti se īmersit et statim terra se clausit.

R Arissimi rome mundū istū signat. In cuius medio est īfernū in centro. qui erat apertus ante cristi nativitate et infiniti homines in eo ceciderunt. Vnde ad h̄s id est a prophetis recepimus responsum q̄ nūq̄ clauderet donet virgo pareret filium qui pro genere humano cōtra dyabolū pugnaret et anima eius cū diuinitate ad īfernū descenderebat. Vnde scire debetis q̄ nūq̄ de cetero apertus erit nisi aliquis voluerit voluntarie per peccatum morale aperire.

Tiberius regnauit qui ante sumptum imperium erat prudens ingenio clarus eloquio. fortunatus in bello sed post resolutus milicie artibus nulla bella gerens populū romanū grauiter afflixit filios pprios pluresq; patricios et consules interfecit. Huic quidā artifex vitrum ductile se posse fabricare obstulit. Quod tiberius ad parietem preciens nō fractum sustulit sed curuatum. Et artifex maleum proferens et velut cuprum vitrum fabricans mox correxit. Interrogante autē tiberio ab eo quomo do hec posset esse. ille dixit neminem hanc artem scire super terram. Quem tiberius mox decolari iussit dicens. si. hec ars venerit in consuetudinem pro nichilo aurum et argentum reputabit.

Rarissimi iste tyberius significat aliquos claustrales sive te
teros qui anteq; ad dignitatem sunt promoti vel diuicias.
satis humiles et pacientes sunt. sed cum promouent totū oppositū
operant. Et ideo dicitur cōmuniter. Honores mutant mores. et ps.
Homo tū in honore esset nō intellexit t̄c. Artifex q̄vas obtulit p̄t
dici pauper qui diuissi munera offert. sed si ei nō placet proicit nec
vult recipere sed magis contra eum accendit et spoliat ymimo ad
mortem usq; sepius punit.

Esat quidā rex nobilissimus sapiens atq; diues qui uxorem
habuit predilectam. que debite dilectionis imemor tres filios
luxta regē genuit qui semp erant regi rebelles et in nullo eisimiles
Deinde de regis semine quartū filiū concepit et peperit ac nutritiuit
Accidit autē ut finito dierū suoy circulo rex moreret corpusq; suū
regali sarcophago clauderet. Post eius morte quatuor filiū supra
dicti pro domino regni incepérunt contendere. Tandem inter se con
cordabāt vt ad quēdā milie veterē regis mortui quoddā secretariū
specialem accederent et in iudicio suo simpliciter se ponerent. Et
sic factum est. Miles autē cum eos parienter audisset dixit. Audite
cōsilium meū et eo facto bene vobis erit. Expedit vobis vt corpus
defuncti regis de sarcophago extrahatis et quilibet arcū eū sagitta
paratum habeat et quicūq; profundius corpus ei penetrauerit regnū
eius obtinebit. Placuit eis de cōsilio patrum de loco suo effodere et
ad arborē ligare. Primus sagittam iaciens manum dextram regis
vulnerabat. Qua de re rāḡ heres vnicus et regni dominus exclama
batur. Secundus vero sagittam propius in os letāter quodāmodo
sagittabat vnde sibi certius attribuebat. Tercius autem eoz ipsius
sagitta ploravit qui se p̄e ceteris fratribus regnum putabat sine
lite certissime possessurum. Quartus vero cum accederet ad corpus
ingemuit voce lamētabili sic dicens. Hen me p̄t mi q̄ sic corpus
tuū a filiis tuis video vulneratū. Absit a me vt ego corp̄ p̄tis mei
vivū ac mortuū vnḡ percutiā. H̄is dicie regni p̄ncipes simulq;
vniuersus populū eundē iuuenē eleuātes rāḡ verū heredē et regna

dominū in patris solium locauerunt. et alij tres omni dignitate et
diuīchis sunt priuati et a toto regno expulsi.

Rurissimi rex iste sapiens nobilis ac diues ē rex regū et dñs
dominanciū. Nō incōgrue vide tur signare qui sibi creaturam
generis humāni tamq; sp̄osam p̄dilecta speciali priuilegio sociavit
Quia tandem fornicatea post deos alienos de bīte dilectionis īmemor
tamq; adultera tres filios genuit sc̄z paganos iudeos et hereticos.
Quorū primus manū regis vulnerauit dū doctrinā cristi qui sedet
ad dexterā patris respūst. suis famulis a deo missis p̄ vulnera varia
mortis suppliciū inferendo. Secundus filius putatiuus rege regū
veraciter sagittauit cū dicere iudei. Venite pecciam⁹ eum lingua
dumq; sitim suam felle potarent pariter et acetō. Tercius filius p̄si
dissimilis cor regis summi non desinit toxicato iaculo perforare dū
heretici nitunt fidles quibus est cor vnu et anima vna in domino
suo peruerse doctrine iacula lacerare. Vnde ps. Exacuerūt linguas
suas sicut serpētes. Et iterū parauerūt sagittas suas in pharetra
Quartus filius qui dolet nec vult sagittare est bonus cristian⁹ qui
multū timet deum et dolet de peccatis aliorū nec vlla ratione vult
deum offendere per peccatum et si offendat paratus est sanissimē.
Talis in die iudicij exaltabit ad regnū eternū.

In Olius narrat q; in mense maio exiit ī quoddā nemus in quo
sisterunt. vñ. arbores plene folijs. de core aspectu et tot frōdes
collegit q; portare nequivit. Venerūt tres viri potetes et enī contra
nemus duxerunt. In exitu in foueā profundā cecidit et submersus
est p̄ magnitudine pōderis. Item narrat ph̄us in libro de animalibus
q; si volueris facere vt coru⁹ postq; nidiſcaverit ī arbore nūq; ex
ouis pullos producere posset pones cineres vitri inter arborem et
corticem et q; diu cineres ibi fuerint nūq; pullos producit.

Rurissimi istud nem⁹ est mūdus iste diversis arborib⁹ delecta
scilicet mundo sunt septem arbores que significant septem peccata
mortalia ex quib⁹ tantū homo colligit et facit pondus q; portare

non potest nec leuare id est de peccato suo de se pergere potest nec ad gratiam dei peruenire quod diu in peccato permanet. sed ecce tres viri veriunt custodes scilicet nemoris qui ipsum iuvant scilicet mundus caro demonia et ista visibilia que iuvant hominem et diversis peccatis ducunt usque ad exitum nemoris. id est usque ad exitum a corpore. Sed tunc mergitur in profundum inferni per magnitudine suorum peccatorum. Item corvus est dyabolus. nidus est habitatio in corde per inchoacionem iniquitatis. Per vitrum quod diversorum colorem reperitur caro designator humana. Per cinerem vitri mortis memoria. Quia veterum ex cinere fuit et in cinerem revertitur. Ponatur ergo mortis memoria inter arborem et cornicem id est inter animam et corpus. Corpus est quod cortex est tegens animam et sic dyabolus numerus prole precreabit puerse operationis.

Qd nobis concedat π .

Rex danorum ad tres reges qui stella duce ab oriente ibe
rolimam venerunt et christo nato munera obtuleunt deuotionem
habebat eosque in suum hospicium inuocabat. Projectus
ergo predicus rex coloniam cum apparatu magno ubi sacrosanta
corpora eorum cum honore debito conseruantur tres coronas au
reas mirabiliter ac regulariter fabrefactas ei obtulit. Insuper
plus quam sex marcarum milia cum ingenti deuotione ecclesiis et pau
peritus distribuit sue fidei exemplum ibidem fidi populo relin
quens. Quadam autem die cum ad propria remearet et membra so
pori dedisset ecce vidit in somnis tres reges cum coronis quas
secundum portauerat in capitibus preferentes cum ingenti lumine ad
se proprius accederet et audiuit singulos singulariter dicere talia.
Primus et senior dixit. Frater mi feliciter venisti sed felicius ad
propria remeabis. Alter dixit. Multa tribuisti sed tecum pluri
ma reportabis. Tercius dixit frater mi fide ostendisti. sed expletis
xxiiij annis iugiter in celestibus nobiscum regnabis. Primus
ergo dixit offerens ei pixidem plenam auto. Recipe inquit thesa
rum sapientie per quem tibi subiectum populum iuste iudicabis

Quia honor regis iudicium diligit. Secundus pixidem cum mirra ei obtulit dicens. Accipe mirram penitencie per quam etiam carnis motus illecebras refrenabis. quia optime regnat qui seipsum bene regit. Tercius similiter obtulit ei pixidem plenam thure dicens ei. Accipe thus duocationis et devote clemencie. per quod miseris reuelabis. Quia sicut ros herbā irrigat ut crescat sic dulcis clemēcia regis usq ad sidera prouehit et exaltat. Cumq rex de magnitudine visionis miraretur subito vigilauit. et pixides iuxta se collocatas repperit. Qui donum dei letus accepit et ad propria rediens que in sompno videt duxotissime adiusevit. Expleto termino supradicto regna celestia meruit possidere.

Barissimi iste rex potest dici qlibet cristian⁹ bonus qui teneat tres coronas asserre tribus regibus scz patri filio et spiritui sancto. Patri teneris reddere coronam honoris et fidei quia potens est. Non bonum est offendere potentem. quia potest punire te et annichilare. Istam coronā fidei in baptismō fideliter reddere pmissi quando diabolo et p̄p̄is eius abrenunciasti. Secundā coronā sapientie ac spei filio teneris reddere. Quia sapiens ē et pro nobis passus est. Ideo spem de eo p̄e ceteris habere debem⁹. Et hoc multi plici de causa. Primo q̄a tantū nos dilexit q̄ de celo descendit naturā nostrā assumpt⁹ et victoriā contra diabolum pro nobis obtinuit. Tercio debemus offerre coronam amoris spiritui sancto. quia ipse est amor patris et filij. et per eū amorem hominis et dei peterimus obtinere. Si illa tria puro corde et caritate perfecta offerim⁹. sine dubio ista que sequuntur a patre filio et spiritu sancto obtinebimus. A patre thesaurum virtutum per quas peterimus animam regere cum corpore contra diabolum mundum et carnem et per consequē regnum celeste obtinere. A filio pixidem cum mirra. Per pixidē mundum intelligas a peccatis mundatū. Per mirram penitenciam. Quia ipse prius vitā penitencie in cruce ostendit et petentibus ab eo suam gratiam dat cotidie. A spiritu sancto thus duocationis hoc ē suam virtutem infundit per quam duxotis simus et caritate pleni q̄a

deus caritas ē. et p̄sequens cōmūnē offensionē quā p̄ pecm̄ cōtra
dū incurrim̄ placare poterim̄. et sic vitā etnā obtinere. Pd quā.

Rex quidā nobilis quendā filiū formosum sapientissimū strē
nūllissimū gracieum et amorosum habebat. Et quatuor filias
habuit. quaz nūia hēc erant. Justicia veritas misericordia et pax.
Rex iste volebat filio suo unico sponsam tradere. Destinavit nūciū
pro virgine que esset decora. Tandem inuenit filiā regis iherusalē
pulchrā valde que est tradita filio suo qui eam miro modo dilexit.
Filius iste quendā seruū hēbat et ex magna cōfidēcia vnū ducatū
ad custodiendū ei tradidit. Ipse vero vt proditor seduxit sponsam
dñi sui ac violauit ac ducatū duastauit. Filius cum de adulterio
vxoris audisset contristatus est valde et dimisit eam et dedit ei li
bellū repudij et priuauit eam omni honore suo. Ilsa sic priuata ad
magnā egestatē puerit in tantū q̄ quasi desperata hinc inde ambū
labat et panē suū mendicabat. Hoc audiens sponsus eius misertus
est eius et nūciū ad eam misit qui eā reuocaret et ei diceret. Veni
ad dominū tuū secure noli timere. Illa vero rēnuit et dixit. Oic dño
meo q̄ ad eum venire libenter sed nō possum. Si querat dominus
meus causam quare dic ei quia lex est talis. Si vir vxore habuerit
et fornicata fuerit cum altero dabit ille ei libellum repudij et non
reueretur ad eum vltra. Ego vero iam libellū repudij recipi quia
fornicationē cōmisi et ideo redire non potero ad eum. Ait nūcias.
Dominus meus est vltra legē ex quo legem cōstituit et ideo ex quo
misertus est tui secure ad eum venire poteris. At illa. Quale signū
dabit ipse michi q̄ secure ad eum venere potero? Si tantum istud
ostenderet secura essem videlicet q̄ veniret dilectus m̄cūs ad me et
esculetur me osculo pris sui. tunc sum secura q̄ recipiet me in graciā
suā. Dominus cum per nūciū hoc audisset consilium super hoc
habebat cum omnibus satrapis curie sue et regni. Tandem consultū
est vt mitteret vitum sapientem pro ea vt reduceret eam et non est
induentus vñus in toto regno qui se de hac re intromittere velleret.
Vir eius cum hoc audisset ad eam nūciū destinavit qui diceret

Quid faciā tibi? **N**ō est inuētus aliquis q̄ te vellet ad me reducere
Illa hoc audiens fleuit amare q̄ non est inuētus qui eā reduceret.
Mir eius cum audisset de eius lamentacione prexit ad patrē suū et
ait. **D**omine mi si vobis placet ego ibo ad spōsam meā et a miserta
et dolore suo liberabo eā et eā ad placitū vestrū reducā. **N**it pater
vade in fortitudine tua et redue eam. **M**isihi ante nunciū ad eā qui
ei diceret. **J**ā gaude quia ecce ego venio et reducā te. **S**oror senior
scz iusticia cū hoc audiss̄ p̄cessit ante regē et ait. **D**omine iustus es
et rectū ē iudiciū tuū. **E**go sum iusticiā filia tua. recte iudicasti illā
meretrice ut ap̄lius nō esset spōsa fratrī mei et ei libellū repudij
dediti. **J**usticiā ergo teneatis. **O**t si cōtra iusticiā operatus fueritis
dico vobis nō ero filia vestra iusticia. **H**īs dictis veit secūda soror
scz veritas et ait. **P**ater mi vefaciter illam meretrice iudicassis q̄
cubile fratrī nostri per adulteriū violavit. **S**i eam velitis reducere
facitis cōtraveritate. **E**t si sic sine dubio nō ero filia vestra veritas
Hec audiēs tercia soror scz misericordia venit ad patrē et ait. **D**ñe
ego sum misericordia filia tua. **F**ac ergo misericordiā cū peccatrice
q̄ deliquit quia pro cōmizzo multū dolet. **E**t si ei misericordiā nō fe-
ceris nō ero misericordia filia tua. **Q**uarta soror scz pax cū audisset
tantā discordiā iter sorores totam terrā de reliquit et fugam peñit
Hoc facio iusticia et veritas exhibuerunt gladiū et regi tradiderūt
dicentes. **D**omine ecce gladius iusticie ad occidendū illā meretrice
que nos et fratrē nostrz confundit. **M**ia hoc vidēs gladiū a manib⁹
eoz arripuit et ait. **S**atis diu regnaliis et vrāz volūtate obtinuissis
modo tempus est vt exaudiar a patre meo. **E**go sū filia sua sicut et
vos. **R**espōdit iusticia. **V**erū est. **M**ulto tpe regnauimus et adhuc
volumus regnare. **V**erūtamen ex quo inter nos est tāta discordia
voce frater noster qui sagax est in omnibus. et inter nos iudicet.
Et sic factū est. **S**ilius vero cum venisset et audisset altricaciones
iter eas. quō iusticia et veritas ex una parte vindictā pecierūt mia
veniā ait. **K**arissime sorores propter vestram discordiam soror m̄a
a patre nostro predilecta. scz pax totū regnū dimisit. **H**oc nullo mo-

Volo pati. quia p sponsa mea adultera patus sum pati suplicia. Ait iusticia. Si hoc feceris tibi cōtradicere non possum. Dixit ergo ad misericordiā. Tu laboras pro spōsa mea ut reducas. Si vero eam reducas et itez fornicata fuerit intendis iterato pro ea intercede re. At illa. Nō nisi penituerit. Audiens hec filius pacem sororē suam reduxit. et fecit sorores adiuvicem osculari. Facta concordia filius de regno descendit et bellū pro sponsa sua dedit et eā cū omni hōre ad regnū patris sui reduxit. Et sic ambo in pace vitā finierūt.

Rarissimi rex iste est pater celestis. filius tā sapiens est dñs similitudinem creata. Quatuor sorores iusticia veritas misericordia et pax. Anima cū seruo domini id est cum dyabolo adulterata est qñ ei cōsensit et ideo eā dñs suus dimisit. Post hec pius sponsus dedit ei libellū repudij et dimisit eā et priuavit eam omni hōre suo quo erat cōstituta super opera manū domini sicut ait ps. Oia subiecisti sub pedib⁹ eius. dedit ecīā ei ducatū id est paradisum et illum ecīā ab ea abstulit et in miseriā huius mundi posuit. Vnde. In sydore vultus tui vesceris pane tuo. Vnde bernardus conquerit et dicit. Memento nobilitatis tue pudeat dejectionis tue. Ipse vero domin⁹ misertus sponse sue misit ad eā nunciū que reuocaret eā et diceret Eleuare eleuare consurge consurge iherusalē solue vincula collī tui captiuā filia syon. Illa vero rēnuit venire et dixit. Domine libēter redirem sed non possum. Quare. Quia tu dixisti p ieremiā. Si vir habuerit vxorem et illa fornicata fuerit cū altero dabit illivir ille libellū repudij et nō reuertet ad eum ultra. Ergo nō audeo reuerti ad te. Quid ergo faciam? Tua sunt verba qui luslus es et iuste iu dicas oia. Quomō ergo ad te redire potero? Respondit dominus p ysaiam prophetā. Numquid abbreviata est manus mea ut saluare nequeā? Absit hoc. Sed sicut dixi perezechielem. In quatūq; hora peccator īgēmuerit omnī iniquitatū eius nō recordabor. Et licet fornicata sis tamē ad me reuertere et ego recipiam te ut dicitur in cāticis. Reuertere reuertere sunamitis tē. Reuertere recōiliādo te

deo patri reuertere reconciliando te de filio reuertere reconciliando
te spiritui sancto reuertere reconciliando te angelis quo consorciū tu
perdidisti. Illa respondit. Quod signū michi dabis quia recipies me.
It dñs. Pete tibi signū in profundū inferni siue in excelsum supra
ut illa dixit. Non petam sed veniat dilectus meus ad me et osculet
me osculooris sui ut sim secura quod me in gratiā suam recipiat. Qui
dñs. Si mulier oblitā fuerit infantuli sui ego numquā tui obliuiscar
Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis et in consiliū ha
bebo. Dñs vero habuit consiliū secretū cum tota curia celesti quē
mitteret pro liberatione spōse sue et neque iter angelos neque iter hoīes
inuenit aliquē qui dignus esset sponsam suam redimere. Angelus
dicebat. Ego libere conditionis sum illa seruilis. Quare ego defor
marē conditionē meam. Homo dicebat. Non sum dignus pati pro
sponsa tua. quia sum peccator. Hoc vide ns dominus misit ad sponsam
suam qui diceret. Quid faciam? Quia saluator non est tibi qui velit
vel possit saluare te. Illa hec audiens fleuit. quod neque in celo neque in
terra aliquis inuētus est qui eā liberaret. Pater vero misericordia p
et deus tocius consolacionis consolabat eam dices. Iherusalē spōla
mea ciuitas mea noli sic flere quia cito venit salus tua. Quare me
rore consumeris. Numquā consiliarius non adest tibi. quia inouauit
te dolor. Saluabo te et liberabo te. noli timere. Surrexit ergo filius
ante patrem et dixit. Ecce ego paratus sum pro sponsa mea pati. Ego
feci ego faciā ego portabo ego saluabo. Qui pater. Vnde in hac for
titudine tua et libera filiā mea sponsam tuā de carcere madian hoc
est dyaboli. Hec audies iusticia allegauit contra fratrem suū. Super
uenit veritas et tenuit cum iusticia. sed misericordia cum fratre suo
tenuit. Et pax quarta soror fugit. quia non erat pax inter deum et
hominem. Iusticia dicebat misericordie. Regnare volo quia dominus
salomon immortalis est et iustus et non erit perivrus. Vnde ius meū
nullā prescripcionē includit et diuturnitas temporis non attenuat
sed pccati confirmat. Respondit misericordia. Verum est quod immor
talis es et ppetua sed in futuro non mō. Ego volo p ea intercedere.

quia penitentiā iam ait. **E**t sicut tu es filia patris mei iusticia. sic et ego sum filia eius misericordia. **E**t ideo racio dictat ut me audiat sicut et te. **V**idens ergo filius sapiens istam discordiā inter sorores dixit iusticie. **P**aratus sum tibi satissacere ut pūaleat oratio misericordie. **N**il iusticia. **M**ichi placet. sed vellem scire quō. **N**il filius. **I**ncarnari volo et naturā humanā assumere. **N**ūquid hoc sufficiunt? **E**t dixit filia iusticia. **N**on. **D**ixit filius. Circūcidi volo. famem et sitim pati. temptari tristari. tediū pati. sanguineū sudorem stillare. **N**ūquid h̄ tibi sufficiunt? **E**t respōdit illa ꝑ nō. **D**ixit filius iusticie **V**olo colaphis cedi. et alaphis flagellari volo conspui deridi ac de reliqui et despici ſt. **N**ūquid hec tibi sufficiunt? **E**t respōdit iusticia ꝑ non. **C**rucem volo portare et manibus et pedibus perforari ac ligari. nūquid hoc tibi sufficiunt. **E**t illa. **N**on. Aceto potari volo totū sanguinē exhaustū et in cruce mori mortuus lancea perforari latus. **D**inde a mortuis resurgere celum ascendere locum sponsie mee preparare. **N**ūquid hec tibi sufficiunt? **E**t illa. **O**bone frater et video et scdm qd̄ audeo plus diligis sponsam tuam ꝑ teipsum. **I**am que dixisti sufficiunt. **T**unc filius dixit ad misericordiā. **S**i omnia ista que dixi et que in corde meo posui fecero et sponsa mea ista cōtempserit nūquid iterū pro ea me interpellabis? **E**t illa. **N**on. nisi egerit penitentiā. Qui ait michi bene placet. **Q**uocīes homo peccauerit si penitentiā post hoc egerit misericordiā sup eum habeo. **W**ījs deīs fecit sorores vocari scz iusticiā veritatem misericordiā et pacem et osculate sunt adiuvicē. **T**unc filius oīa promissa adimpleuit et regnū celeste ei dedit. **V**nde bernardus ait valde solēpniter ipsam excitās sponsam ad considerandū graciam sibi a domino impensam. **D**icit enim. **V**ide o sponsa in cruce sponsum tuū capite inclinatū ad osculū manū extentionem ad amplexus. **I**lateris apercione ad affectum. tocius corporis expositionē ad cōtemptum. **H**ausit igitur de pprio sanguine suo et obtulit patri suo munus pro dulcissima sponsa sua. **S**uscepit ergo pater celestis preclarum munus de manū filij per qd̄ saluati sumus ad vitam eternā. **A**d quā ſt.

Quidam princeps erat qui multū delectabat venari. Accidit
semel q̄ cum ad venandum presisset casu mercator quidam
per eādem viam secutus ē. Videsq; principem formosum et graci-
osum vestimentis preciosis induitū ait in corde suo. O dñe deus hō
iste multū tibi tenet. ecce q̄ formosus est et strenuus et graciosus
et oēs qui sunt in eī comitatu honeste induiti. H̄js cogitatis dixit
vni ex familia principis. Dic michi karissime dñs vester qualis est
Qui ait. Est domin⁹ multarū terrarū et potens valde in auro et ar-
gento ac familia. ait mercator. Multū tenet ipse deo. Formosus ē
et sapiens inter omnes quos vniq; vidi. Ille hoc audiens occulte
oia verba mercatoris dño suo narravit. Dominus vero circa horā
vespertinā cū domū rediret mercatorē rogauit ut secum pnoq;aret
Ille hoc nō audebat resistere. et cū principe ad ciuitatē prexit. Cū
vero castrum eius intrasset tot diuicias tot pulchras cameras auro
depictas vidit q̄ valde admirabat. Cum autē hora cenandi adesset
Princeps mercatorē iuxta suam dominā in mensa collocari fecit.
Mercator autē cū dominā vidisset tam pulchrā et tam graciōsam
quāsi extra se raptus fuit et ait i corde suo. O dñs me⁹. princeps iste
omnia q̄ desiderat cor suū habet. uxorem pulchrā filios ac filias et
familia multā nimis. Cū autē sic cogitassem delata fuit ferula ante
dominā et an eū. Et ecce cibaria optima i capite vni⁹ defūcti collo-
cata ante dominā posita sūt et oīb⁹ de familia in scutellis argenteis
ministrabatur in aula. Mercator cū caput mortui ante eū vidisset
comota sunt oia vistera eius. Et ait in corde suo. Heu michi. timeo
q̄ perdam caput meū in isto loco. Una vero inq;tu poruit eucon-
fortauit. Cū vero nox adesset. ducit i camerā honestā vbi inuenit
lectum paratum. cortinis circuolatū et i angulo domus luminaria
magna. Cum vero lectū intrasset famuli ostiū clauerūt et ille solus
in camera remansit. Respergitq; angulū vbi erat lumen. Vedit duos
homines mortuos per brachia pendentes. Hoc viso iuasit eū timor
intollerabilis i tantū q̄ quiescere nō poterat. Mane vero surrexit
et ait. Heu michi. timeo hodie iuxta illos duos pendere. Princeps

vero eum sūt rex̄ s̄t fecit mercatorē ad se vocari et ait Karissime
Quid tibi placet de me? Ut ille michi omnia bene placent. Sed q̄
michi ministrabat in capite defuncti ultra q̄ credi potest abhorruī
in tantū q̄ comedere non poteram. Cū vero in lecto positus fuisset
duos iuuenes p̄dentes in angulo eamere vidi. et tantus timor me
inuasit q̄ dormire non poteram. Et ideo dei amore permittatis me
transire. Ait princeps Karissime vidissi vxorē meā nūmis pulchrit̄a
et caput defuncti ante eam. Racio est talis. Iste enī cui⁹ erat caput
fuit quidā dux nobilis. q̄ vxorē meā sollicitauit et cū ea cōeubuit
et pariter adiuicē cōmiseri perspexi. Gladiū arripui et caput eius
amputauit. Vnde in signū verecundie singulis dieb⁹ illud caput an
eam pono ut ad memoriam reducat peccatum q̄b cōmisit. Silius vero
defuncti illos duos iuuenes cognatos meos i camera p̄dētes occidit
ideo omni die corpora eoz visito. Ut siam magis feruens sanguinē
eoz vīdicare. Cū autē adulteriū vxoris recolo et mortē iuueniū ad
memoriam reduco nullū gaudiū habere potero. Vade ergo karissime
in pace. et āmodo vitā hoīs cui⁹ cūq̄ nō iudices q̄usq̄ plenius tibi
de veritate cōstiterit. Mercator ei valefecit et ad mercandū prexit

Rarissimi princeps iste est quilibet homo cristianus bonis vir
tutibus p̄ virtutē baptismi ditatus qui debet habere pulchrit̄a
familia scilicet sensus interiores et exteriores sine macula peccati
qui debent omni ministrare et sepius ad venandū p̄gere id est opus
meritorium operari. Mercator iste est bonus prelatus vel confessor
discret⁹ qui tenet tali associari. domū cordis sui visitare. et bonas
virtutes ibid plātare sicut fecerat xp̄s duob⁹ peregrinis venientib⁹
ad emaus qui domū hospicij intravit &c. Vxor tā formosa ē aīa ad
dei similitudinē creata q̄ debet i mensa iuxta prelatū sacre scripture
collocari vt addiscat ea q̄ sunt salutis. Sed sepius ista aīa per dyab
olū adulterat qn̄ peccatum mortale cōmittit. Quid ergo est faciens
Extrahē gladiū lingue et ora ad deū intime. Un̄ psalmista. Lingua
eoz gladiū acut⁹. Per istū gladiū ligue cū eordis cōtritione et oris
cōfessione poteris dūcere et hoc ē caput ei⁹ amputare. et an̄ oraclos.

cordis tui semp ponere quoniā gfaciā tibi dabit deus eū deuincere
penitēciā perfecte agere. **H**oc est opus misericordie duo iuuenes in
camera pendentes quos occidit aduersarius tuus sunt dilectio dei et
proximi qui erant extinci per peccatū primi parentis. **I**t ideo semp
debes eos in camera cordis tui tenere **V**t deum tota mente tota anima
diligas et semper in eius timore permaneas. quia nescimus si amore
vel odio digni sumus et ad memoriam reducere quantū deus pro
nobis sustinuit in cruce.

Pius i ciuitate romana regnauit qui statuit p̄ lege q̄ dies
primogeniti sui ab oib⁹ sanctificaret et quicunq; diem natūri
tatis filij sui p̄ opus seruile violaret morte moreret. **P**romulgata
lege vocauit magistrū virgiliū et ait. karissime talem legem edidi.
Verūtamē sepe in occulto poterūt cōmitti ad quorum noticiā per
uenire non potero. **R**ogamus ergo te vt secūdum industria tuam
aliquam artem iuuenias. per quam potero experiri quales sunt illi
qui contra legem delinquunt. **A**lt ille dñe fiat voluntas vestra. **S**tati
virgilius arte magica statuam in medio ciuitatis fieri fecit. statua
illa omnia peccata occulta in illo die cōmissa imperatori dicere sole
bat. **E**t sic per accusationē statue quasi infiniti homines erant con
demnati. Erat tunc quidam faber in ciuitate nomine focus qui in
illo die sicut in ceteris operatus est. **C**ū autē semel i strato suo iacu
isset intime cogitauit quomodo per accusationē statue multi morie
bant. **M**ane surrexit et ad statuam perrexit et ait. **O**statua statua
per tuam accusationē multi sūt positi ad mortem. **V**oueo deo meo si
me accusaueris. caput tuū frangam. **H**īs dictis domi prexit. **H**ora
prima imperator sicut solitus erat nuncios ad statuam destinauit vt
ab ea quereret si aliquis cōtra legem cōmisisset. **C**ū autē ad statuā
veissent et voluntate imperatoris dixissent. ait statua. karissimi leuate
oculos vestros et videte que scripta sunt in frōte mea. **I**lli vero cum
oculos leuassent tria in fronte eius clare viderunt. scilicet tempora
mutatū homines deterioratur. qui voluerit veritatē dicere caput
fractū habebit. **T**ie et domino vello nūciate q̄ vidisis et legis.

Nūch prexerunt et oīa dñō suo retulerunt. Imperator cū h̄ audisset
precepit militib⁹ suis vt se armarent et ad statuā pergerent. Et si
aliquis cōtra statuā aliquid faceret eū ligatis manibus et pedib⁹
ad eū ducerent. Milites ad statuā prexerunt dicētes. Placet impa-
tori vt ostendatis illos qui cōtra legē cōmiserunt et quales erant
illi qui mīnas fecerunt. Ait statua. Focuū fabrū accipite. Ille ē qui
i singulis dieb⁹ legē violat et michi mīnas facit. Illū cōprehende-
runt et cōra imperatore duxerūt. Ait imperator. Karissime. qd ē qd
audio de te. Quare legē editā violas. Ut ille. Dñe legē illā seruare
nō possum. quia omni die octo denarios oportet me habere et illos
sine labore nō potero acquirere. Ait imperator. Et qre octo denarios
Qui ait. Om̄i die p̄ anū duos denarios teneor dare quos mutuauī
in iuuētute duos accōmodo. duos pdo. duos expēdo. Ait impator
De istis manifestius debes michi dicere. Cui ait faber. Domine mi-
aduertite me. Duos denarios om̄i die teneor patri meo. quia cum
essem puer parvulus p̄ meus duos denarios sup me singulis dieb⁹
expēdit. Nam p̄ meus in egestate ē positus. Unde racio dictat q̄ ei
subueniā in sua paupertate et ideo om̄i die duos denarios ei trado.
Duos alios denarios filio meo accōmodo qui iā ad studiū pgit ut si
cōtingat me ad egestatē puenire michi illos duos denarios reddat
sicut ego iā patri meo facio. Duos alios denarios om̄i die perdo
sup vxorē meā quia semp ē michi cōtraria. aut proprie voluntatis
aut calide cōpletionis et ppter ista tria quicqđ ei dedero hoc pdo
Duos alios denarios sup meipsum in cibis et potib⁹ expēdo. leui⁹
bono mō transire non potero et istos denarios nō possum obtainere
sine cōtinuo labore. Nam audistis rationē detis ergo iudiciū rectū.
Ait imperator. karissime recte r̄ndisti vade et fidelit ā modo labora
Post hoc cito imperator defunctus ē et focus faber propter suā pru-
denciam in imperatore eligiē ab oīb⁹ q̄ imperiū satis prudenter rege-
bat ipso mortuo inter alios imperatores ymagō cī⁹ xp̄ingiē et ultra
Rarissimi iste imperator est pater. Caput suum octo denarij.
celestis q̄ statuit pro lege q̄ q̄ diē primogeniti sui violaret

morte morietur. Dies ista est dies dominica sive dies festivus ab ecclesia ordinata. unde in veteri lege ac noua dicitur. Memento ut diem sabbati sacrifices. Sed heu prochdolor plures illis diebus peccata committunt quod ceteris diebus. Tales poterunt assimulari cuiusdam pisci in mari. tamdiu bene est sibi quod diu est in mari. sed si contingat a casu quod saltat supra tempore pluvie. et pluvia eum tagat incipit mori nec per multos dies statum eius poterit recuperare. quousque fuerit de aqua maris satiatus. Eodem modo aliqui quod diu sunt per totam septimanam in mari huius modi laborantes tamdiu bene videbantur sed si contingat eos diebus festiuis ad ecclesiam pergere et aliquem dulcem sermonem vel missam audire eis videbatur quod sint in magna angustia quousque sunt in operibus mundanis refocillati. Virgilius certe qui statuam fecerat est spiritus sanctus qui predicatorum ordinauerat ut annunciet virtutes et vicia penam et gloriam. Sed heu et prochdolor iacturam poterit dicere predicatorum. sicut statua dixerat tempora mutantur. Hoc satis manifeste videamus in primitiva ecclesia. in statu omni. tempora erant meliora quam nunc. orationes ac preces quod modo. Terra dabat fructum suum magis habunde et omnia elegiencia que sua erant. et omnia sunt mutata proprie peccata hominum. Hoc apparebat in fluvio noe. Secundo homines deteriorantur. sicut clare videamus. In antiquo tempore erant homines magis deuoti elemosinari caritatui quod modo sunt. Et quod quia totus mundus in maligno positus est. Tercio qui voluerit veritatem dicere et. Modo si predicatorum peccata potentius predictet statim ininas ac murmuraciones habebit. Unde ipsa. Noquimini verba placentia. Et ideo apostolus. Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt. Focus est quilibet bonus christianus: qui fideliter sicut miles christi laborat. Unde quilibet bonus christianus tenet singulis diebus patri suo celesti reddere duos denarios scilicet amorem et honorem. Amorem quia nos tantum dilexit quod pro nostro amore unicum filium suum de celis descendere promisit et morte turpissima redempsum. Honorem quia omnia ab ipso procedunt. et sine eo nullum bonum agere poterimus. Item duos denarios filio accommodamus. Quismodi filius est? Certe ille

de quo psa.. Parvulus enī natus est nobis &c. scilicet filius dei. Et quales denarios debem⁹ ei accommodare? Certe duos ōni die. scilicet bonā voluntatē et bonū actū q̄diu sum⁹ in hoc mortali corpore et qn̄ nos egeni sum⁹ facti i die iudicij qn̄ nudi apparebim⁹. tūc ipse nobis redet illos denarios i vita eterna. sicut scriptū est. Ut duplū accepis et vitā eternā possidebitis. Itē duos denarios perdim⁹ sup vxore. Vxor ista est caro misera que semp cōtrariatur spiritui. Denarj q̄s expendim⁹ sup eā sunt mala voluptas et actus malus que cōtinue operant̄ ex obliq̄ volūtate. Istos duos denarios pdim⁹ q̄a grauiter ppter hoc. hic vel alibi puniemur. Itē duos denarios ōni die expēdimus sup nosiplos si boni cristiani sum⁹ scz dilectionē dei in toto corde et diligere proximū sicut teipm. R̄mi si istos octo denarios expēdere volueritis ad gaudiū eternū puenire pollatis.

Rex quidā regnauit nomine asmodem⁹ qui statuit q̄ quicūqz malefactor captus cēt et corā iudice ductus. si tres veritates posset dicere. tam veras. cōtra quas nullus posset obicere. quantum cūqz malefactor vitam suā obtineret cū tota sua hereditate. Accidit casus q̄ quidā miles cōtra regē forefecit. fugam pechij. et in quadā foresta latuit. In qua multa mala cōmisit quia oēs itrātes spoliauit aut occidit. Iudex cū hoc audislet insidias in circuitu foreste ordinavit eū dēphēdit et ligatis manib⁹ ad iudiciū venire fecit. Ait ei iudex. karissime nosti legē. Qui ait. Ctiā dñe. Si debo saluari opz me dicere tres veritates aliter morte euadere nō possum. Ait ergo iudex. Imple beneficij legis aut hodie cibum non gustabis donec fueris suspensus. At ille. Dñe fac fieri silēciū. Quo scō ait. Dñe ecce h̄ ē prima veritas. Vobis oib⁹ denūcio q̄ toto tpe vite mee extiti malus homo. Iudex hoc audiens ait circūstantib⁹. Est ne verū q̄ ille dicit? Ait illi. Si nō esset malefactor ad istū punctū nō venissz. Ait ergo iudex. Dic m secūdā veritatē. Qui ait. secūdaveritas ē ista Michi multū displicet q̄ in ista forma huc veni. Ait iudex. Certe credim⁹ t. Die ergo tertiā veritatē et teipm a morte saluasti. Ait ille h̄ ē tercia veritas. Si semel potero euadere ad istū locū nūq̄ i ista

forma venire. Alii iudex. Utmen dico tibi satis prudenter te liberasti
Dade in pace. Et sic per tres virtutes saluatus est ille miles.

Ristā legem edidit scilicet q̄ quicūq; malefactor id est peccator
per gratiam dei captus fueris et coram discreto iudice ductus id est
confessore. dicas tres veritates tam veras q̄ demones contra te nō
poterunt obicere et hereditatē regni celestis obtinebis. **D**rima ve
ritas est ego sum malus homo id est i tali peccato et sic de singulis
ecce confessio. **S**e cūda veritas est displicet michi &c. id est multum
michi displicet q̄ tantū deum meum offendī. ecce contricio. **T**ercia
veritas eſt si semel possem euadere per viā satisfactionis numq; ad
peccatum redirem voluntarie. et sic p̄cōsequēs vitā eternā obtinebis.

Iouinianus imperator regnauit potens valde qui cum semel
in stratu suo iacuisset exaltatū est cor eius ultra q̄ credi pot
Est in corde dixit. Est ne aliquis aliis deus q̄ ego? H̄is cogitatis
sompnū cepit. Mane vero surrexit et vocauit milites suos et ait.
Rarissimi bonū est cibum sumere quia hodie ad venandum p̄gere
velo. Illi vero parati erat eius voluntatē adimplere. Cibo sumpto
ad venādū prexerūt. **D**um vero imperator equitasset calor intolle
rabilis cum inuasit in tantū q̄ ridebat ei q̄ moreret nisi in aqua
frigida balneari posset. Respxerit alonge et aquā latam vidit dixit
suis militib; Hic remaneatis quousq; fuero liberatus. **D**extrarium
cum calcarib; p̄culsitr. ad aquā festināter equitabat. de equo de scē
dit omnia vestimenta deposita: aquā intravit et tamdiu ibi remālit
quousq; totaliter refrigeratus esset. **D**um ibidem expectasset venit
quidā homo ei per omnia similis i vultu et gestu et induit se vesti
mentis ei. **D**extariū ei ascendit. et ad milites equitauit. Ab oīb;
sicut persona imperatoris est receptus. **F**inito ludo ad palaciū cū mi
litibus perrexit. Post hec cito iouinianus de aqua exiuit. **V**estes nec
equū inuenit. Admirabat et cōtristatus est valde. quia nudus erat
et neminem vidit. Cogitauit intra se. quid faciam ego miserabiliter
sum ministratus. **T**andem ad se reuersus dicebat. hic prope manet

no

Vnus miles quem ad miliciam promovi. Ad eum pergam. vestes et equum acquirā. Et sic ad palacū meū ascendā et videbo quō et per quem sum cōfusus. Iouinianus totaliter nudus ad castrum militis perrexit. Ad ianuam pulsavit. Janitor autem causam pulsationis quesuit. Ut iouinianus. Januam aperite et qualis ego sum vide te. Ille vero ianuam aperuit. et cū eū vidisset obstupuit et ait. Qualis es tu? Ut ille. Iouinianus sum imperator. Vade ad dominum tuum et dic ei ut michi vestes accōmodet quia vestes et equum perdidi. Qui ait. Mentiris pessime ribalde. Jam ante aduentum tuum. dñs imperator iouinianus ad palacium suum cum militibus suis transiuit et dominus meus secum perrexit et rediit. et sā ī mensa sedet. Sed quia imperatorē te nominasti. dño meo nunciabo. Janitor intrauit et dño suo verba eius retulit. Ille h̄ audiens precepit ut introduce ret. Et sic factum est. Miles cum eum vidisset. noticiam eius non habebat. Sed impator peroptime eum cognovit. Ut ei miles. Dic michi qualis es et qd est nomē tuū. Qui r̄ndit. Ego sum imperator iouinianus. Et ego te ad milicia promovi tali tpe. at ille. O ribalde pessime qua audacia aures teipsum impatorē nominare. Jam dñs meus imperator ante te ad palacū equitauit et ego per viā ei associatus eram et iam sum reuersus et qz teipm imperatorē nominasti impune non transibis. Fecit ergo eum egregie verberari et postea expelli. Ille vero sic flagellat et expulsus fleuit amare et ait. O deus meus qd hoc esse poterit qz miles quem ad miliciam promovi noticiam mei non habet et cum hoc grauerter me flagellauit. Rogauit autem apd se hic prope est quidam dux cōsiliarius meus ad eū pergam et necessitatē mēā ei ostendā per quem potero indui et ad palacū meū reuerti. Cū vero ad ianuā ducis venisset pulsavit. Janitor audiens pulsationē ianuam aperuit et cū hominem nudum vidissz admirabatur et aiebat. Karissime qualis es tu et quare sic totaliter nudus venisti? Et ille. Ego sum imperator a casu equum et vestimenta perdidi. et idō ad ducē veni ut michi ī hac necessitate succurrat. Ideo te rogo ut negotium meum cum domino tuo facias

Ianitor cum verba eius audisset admirabat aulam intravit. et dñs
suo omnia retulit. Ait dux. **I**ntroducet. Cū introductus fuisset mulier
noticiam eius habebat. Et dux ad illū. Qualis es tu? Et ille. **I**mpe-
rator sū ego. et te ad diuicias et honores promoui quādo te ducē
feci et consiliarium meū te constitui. Ait dux. **I**n sanis miser. Per-
rexi parum ante cum domino meo imperatore versus palacium. et
reversus sum. Et quia talem honorem tibi appropriasti ipūne non
transibis cōfecit eum in carcerem includi et pane et aqua susten-
tari. **D**einde ex carcere extractus et egregie verberari et a tota terra
post hoc eici. Ille sic electus ultra q̄ credi poterit gemitus et suspi-
ria emittebat et intrasse ait. Deu michi quid faciam qui a factus sū
obprobrium omniū et abiectione plebis. **M**elius ē michi ad palaciū
meum pergere et mei ē palacio meo noticiam habebunt saltem si
non vxor mea noticiam meam habebit per certa signa. Solus ad
palacium accessit. ad ianuam pulsauit audita pulsatione. ianitor ia-
nuam aperuit. Quem cū vidisset dixit. Dic michi quis es tu? Et ille
Miror de te quia nō nouisti me. Quia per tot tempora meū fūisti.
Qui ait. **M**entiris. Quid dñs imperatore diu sicuti. Et ille. Ego sum
ille. Et si dictis nō credis. rogo te dei amore ut ad imperatricē accedas
et p̄ ista signa. illa michi vestes imperiales per te mitte. quia a casu
pdidi oīa. Ista signa que per te ei mitto. nullus nisi nos duo nouit
sub celo. Ait ianitor. Non dubito quin isanus sis. quia iā dīs meū
imperator in mensa sedet et iuxia cū imperatrix. Verūtamen ex q̄d dicis
te imperatōrē esse. imperatricē itimabo. et certus sum q̄ grauiter pūie-
ris. **I**anitor ad imperatricē perrexit et oīa audita ei intimauit. Illa
non modicū contristata ad dñm suum cōuersa est. et ait. O dñe mi
audite mirabilia. signa priuata inter nos sepius acta vñus ribaldo
ī porta michi per ianitōrem recitat et dicit se imperatōrem et dominū
meū esse. ipse cum hoc audisset p̄cepit ianitor. ut introduceretur
in cōspectu omnium. Qui cū taliter mudus introductus fuisset canis
quidam grī ate multū eum dilexerat ad guttur sūm saltabat ut eum
occideret. Sed per familiā impeditus est sic q̄ nūlum ab eo recepit

malū. **T**em quendā falconem habebat in pertica. qui cū eū vidisset
ligaturā fregit et extra aulā aduolauit. **A**lit iperator dñibus i aula
sedentibꝫ. **K**arissimi audire verba mea que isto ribaldo dicā. **D**ic m
qualis es tu et ob quam causam venisti? **A**lt ille. **O** dñe ista est mira
bilis questio. iperator sum et dñs istius loci. **A**lit iperator omnibus
sedentibꝫ in mēsa et circūstantibꝫ. **V**icite michi per iuramentū vestꝫ
quod michi fecistis. quis nostrū iperator est et dñs. **A**lt illi. **O** dñe
leuiter resp̄de mꝫ per iuramentū quod vobis fecimus. **I**stū ribaldū
nūqꝫ vidimus. **S**ed vos estis dñs noster et iperator quē a iuuentute
nouimus. **E**t ideo rogam⁹ vna voce vt puniat vt om̄s exēplum ab
eo capiant. et de tali p̄sumptione se nō attingant. **I**mperator ille cō
uersus ad iperatricē ait. **D**ic domina michi per fidem quā teneris.
nossi tu istū hominē qui dicit se iperatore .. dñm tuū esse. **A**lt illa.
O bone domine cur talia a me queris? **N**ōne plus qꝫ. xxvi. annis in
societate tua steti et plēm p te genui. **S**ed vnu ē qđ miror qmodo
iste ribald⁹ puenit ad nostra secreta inter nos ppetrata. **I**mperator
ille dixit illi qui īreduct⁹ fuerat. Karissime q̄re ausus fuisti teipm
imperatore noīare. **D**am⁹ pro iudicō vt ad caudā eq̄ bodie sis trac⁹
et si iterum sis ausus tec⁹ dicere te condūmpnabo morte xpissiā. **D**o
cauit satellites suos et ait. **I**te et istum ad caudam c̄qui trahite sed
nolite eum occidere. **E**t sic factum est. Post hec vero ultra qđ credi
potest. commota sunt omnia interiora eius. et quasi de se ipso despe
ratus dicebat pereat dies in qua natus sum. Amici mei a me recesser
unt. **D**xor mea et filij mei non nouerūt me. **D**um hoc dixisset cogi
tabat hic prope manet confessor meus. pergam ad ipsum forte ipē
noticiam meam habebit. quia sepius confessionē mēa audinit. **P**er
rexit ad heremitā et ad fenestram cellule sue pulsavit. **A**lt ille. **Q**uis
ibi est? **E**t ille. Ego sum iperator iouianus. Fenestra aperias vt
loquar tecum. **I**lle vero cum vocem eius audisset fenestram aperuit
et cum eum vidisset cum imperio fenestram clausit et ait. **D**iscede a
me maledicte tu non es iperator. sed dyabolus in forma hominis.
Ille hoc audiēs ad terram p dolore cecidit crines capitig ac barbe

dilaceravit et dixit. Heu michi quid faciam ego. **H**is dictis recordatus fuit q̄ in stratus suo exaltatū fuit cor eius dicens. **E**st ne deus alter p̄ter me. **A**nam ad fenestrā heremite pulsabat et dixit amore illius qui pependit in cruce confessionē mēā audite fenestra clausa. **A**t ille michi bene placet. **D**e tota vita sua cū lacrimis est confessus et p̄cipue quomodo cōtra dēū se erexit dicens q̄ nō credidit alium dēum esse q̄ seipsum. **F**acta confessione et absolutione heremita se nesciam eius aperuit et noticiā eius habebat. **C**t ait. **B**enedictus altissimus iam noui res paucas vestes hic habeo induas te et ad palaciū perge et vt sp̄ero noticiā tuā habebunt. **I**mperator induit se et ad palaciū suum prexit et ad ianuā pulsauit. **J**anitor hostium aperuit et cū satis honorifice recepit. **A**t ille. **N**ūquit noticiā mēā habes. **Q**ui ait etiā dñe poptime. **S**ed admiror q̄ per totum diem hic leti et res exire nō vidi. **I**lle vero aulam intravit omnes eum videntes capita inclinabāt. **A**lius imperator erat cū dñā in camera. **C**t quidā miles exiens de camera cum intime aspexit. et post hec in camera reversus ait. **D**omine mi est quidā i aula cui omnes capita inclinant et honore faciūt qui robis in omnibꝫ assimilat in tantū q̄ q̄s vestrū ē īperator penitus ignoro. **I**mperator ille h̄ audiēs ait īperatrici exeras et vide si eius noticiā habeas. **I**lla vero foras prexit et cū eum vidisset ad mirabat statim camera intravit et ait. **O**dne robis vnū denūcio q̄ quis vestrum est domin⁹ me⁹ penit⁹ ignorō. **A**t ille. **E**x quo sic est foris pergam et veritatem excutiam. **C**um autē aulam intrasset eum per manū cepit. et iuxta eum stare fecit. vocauit omnes nobiles in aula existētes cum īperatrice et ait. **P**er īuramentum quod michi fecisti dicite quis nostrum est īperator. **I**mperatrix primo respondit. **D**ñe mi michi incubit primo resp̄dere. **T**ellis est michi deus in celis. quis vestrum est dominus meus penit⁹ ignorō. **E**t sic omnes dixerūt. **A**t ille. **K**arissimi audite me. **I**sie homo est īperator vester et dñs. **N**am aliquo tēpore cōtra dēū se erexit. propter quod peccatū deus eum flagellauit. et homi num noticia ab eo recessit quicunq; satiſfactionē deo fecit. **E**go sum.

angelus eius custos anime sue qui iperium custodii quod diu sive in penitentia. Jam eius penitentia est completa et pro peccatis satis fecit amodo ei satis obediens. ad deum vos recomendo. Statim ab oculis eorum disparuit. Imperator vero deo gracias reddidit. et toto se pote rite sue in bona pace vixit et spiritum deo reddidit.

Rarissimi iste imperator potest dici quilibet homo totaliter mundo datus. Qui propter diuicias et honores in superbia cordis erigitur. Sicut alter nabugodonosor qui diuinis preceptis non obediuit. Vocat milites id est sensus. pergit ad venandum mundi vanitates. Iterum calor intollerabilis id est temptation dyabolica eum arripit quod quiescere non potest quo usque in aquis mundanis sit totaliter refrigerari. Ista refrigeratio est in determinatum anime. Et sic milites id est sensus sine custodia hominem dimittunt. quocienscumque in aqua mundana balneari intendit. Sed de equo primo descendit id est a fide errat. quia in baptismo firmiter deo promisit adherere et pompis dyaboli abrenunciare. Sed quod cito totaliter se in aquis mundanis involuit fidem frangit et hoc est de equo descendere. Deinde depositus uestes id est virtutes quas in baptismo recepit. et sic nudus miser in mundi vanitatibus iacet. Quid ergo est faciendum? Certe ut alius scilicet prelatus quod fidem et virtutes habet eum custodire hoc est vestimenta recipere. Quia prelato datur potestas soluendi peccatorem qui ciens puro corde ad deum se conuerit. Iouianus cum de auctoritate exiuit et sic miser homo eum de auctoritate mundana per gratiam intendit exire nullam virtutem inuenit. quia oes per peccatum prodidit ergo habet materiam dolendi. Quoniam debent ergo virtutes recuperari. Certe ad domum militis primo perficere Miles iste est ratio quod habet te flagellare quod ratio dictat quod pretium contra deum perpetrasti in corde tuo. hoc emendes. Et ideo non poteris te ipsum dicere imperatore id est christianum quia opera christiani per peccatum prodidisti. Ratio ergo te expellit ab omnivicio. Quid ergo est faciens pergas ad castrum ducis scilicet ad conscientiam tuam propriam que contra te graueriter murmurat donec reconciliatus deo fueris. immo in carcere te potest habere in perplexitate magna quoniam et per quam viam deo placere potes. et

vulnera ab eo recipere. i. cordis compunctionem per que sanguis
id est peccatum exeat. Deinde ad palacium cordis tui pulsare id est utime
cogitare quomodo et qua de causa contra deum deliquisti. Janitor id est
voluntas que est libera ostium cordis tui habet aperire et te ducere
ad primum statum quem in baptismo recepisti. Canis qui saltat ut te
occidat et. Caro tua propria per quam homo sepius occiditur nisi
deus impediret. Et falco in partita extra fenestram volat et id est po-
tencia diuina non tecum manebit quod in mala vita iaces. nec vero. i.
anima noticiam habebit me salutis. Quid ergo est faciens? Certe
ut sis tratus ad caudam equi. Trahi per caudam equi nichil aliud
est quod a principio vite usque ad presens quid et quantum fecisti tan-
tum dolere et satisfactione perpetrare. Deinde postquam ista feceris
perge ad heremitam id est discretum confessorem in foresta sancte ecclie
Et de omnibus quibus contra deum deliquisti pure conscientis clausa
fenestra id est priuate non ad laudem hominum sed ad tuum solamen
et statim deo et omnes angeli noticiam tuam habebunt. Deinde facta
confessione vestimentis. i. bonis virtutibus poteris indui. et ad pala-
cium cordis tui secrete accedere. et omnis sensus tui cum uxore id est aia
noticiam habebunt quia verus iperator id est bonus christianus factus
est et per consequens vitam eternam obirebis ad quam perducatur.

Quidam rex erat qui filiam unicam pulchram et graciolam nomine
rosinundam habebat. Puella ista cum ad etatem denam pervenisset
erat tam abilis in currendo quod eius ad terminum puererat antiquam
aliquis eum tagere posset. Rex per tetum regnum proclamare sacerdotem quod
quicunque cum filia sua volebat currere et ad finem termini ante eam
pueniret ipsam in uxorem haberet. et totum regnum posset eius decel-
sum. Si vero aliquis hoc attinetaret et de cursu deficeret. caput amitteret.
Facta proclamacione. quasi infiniti se obtulerunt cum ea currere. et
quotquot cum ea currebant omnes deficiebant et capita amiserunt. Erat
tunc quidam in civitate pauperrime nomine abibus qui intra se cogitabat
pauper sum et de vili sanguine productus. si per aliquam viam possem
istam puellam deuincere. non tantum ego promotus essem sed et omnis

de meo sanguine. Prouidebat sibi de tribus cautelis scilicet de serto
rosarum quia illa puelle appetuit. Secundo de zona serica quam puelle
libenter optant. Tercio de loculo serico et infra loculum pila quedam
erat deaurata. super pilam descripco talis. Qui mecum ludit nunquam de ludo
saciabitur. Hec tria in sinu suo posuit. Ad palacium prexit et pulsavit
Adest ianitor et causaz pulsacionis petebat. Qui ait. Paratus sum
cum eum vidisset in corde suo despexit. Et ait. Ecce quod reprobatur est cum
quo currere debeo. Tam non poterat contra dicere. Ad currendum se
parauit. Ambo admicte currebant. Cito puelia ad magnam pretium
ante eum cucurrit. Abibas cum hoc vidisset sertum rosarum ante eam piecit.
Viso serto puelle inclinavit se et sertum leuauit et in capite posuit.
Tantum in serto delectabat et exspectabat quod abibas ante eam cucurrit.
Puelle cum hoc vidisset. ait in corde suo. Numquid filia patris mei cum
tali ribaldo debet copulari. statim sertum proiecit in quandam foueam
profundam. et post eum cucurrit et apprehendit. Quem cum apprehendisset.
alapam dedit ei dicens. Histe gradum miser non ut filius prius tui in uxore
me ducat et statim ante eum cucurrit. Abibas cum hoc vidisset ante eam
zonam de serico proiecit. quam cum vidisset inclinavit se et eam leuauit
succinxit et tantum de ea delectabat quod ibidem moram traxit et iterum
abibas loge ante eam cucurrit. Puelle cum hoc vidisset fleuit amare
et zonam accepit et in tres partes frigit et post eum cucurrit et apprehendit.
Quem cum apprehendisset manu levavit et ei alapam dedit dicens. O
miser me in uxore non habebis. Statim autem eum longe cucurrit. Abibas
cum hoc vidisset expectabat quod ipsa papa sine esset. Hoc facto locu-
lum de serico ante eam piecit. Viso loculo inclinavit se et loculum leuauit
aperuit pilam deauratam intus inuenit superscriptionem legit. Qui
mecum ludit nunquam ludo faciat. Icepit tantum et tadiu ludere cum pila
quod abibas ciecius ad finem peruenit et eam in uxorem obtinuit.

Rarisissimi iste imperator est dominus noster ihesus christus. filia
pulchra est anima ad dei similitudinem creata que velociter in bonis
opibus currit. Et iam in puritate vite manet in terram quod eam peccatum mortale

vinci non potest. Clamor factus est. Clamor iste nichil aliud est q̄
q̄ homo se defendat et protegat contra dyabolū mundū et carnem.
Et si bellum cōtra ista tria aggreditur et victoriā obtinuerit. tunc
peccata mortalia succubūt. et hoc est capita amittere. Abibas est
dyabolus qui cum viderit hominē superasse per opera misericordie
prouidet sibi de tribus cāutelis scilicet de serto. sertū istud ē supbia
Quia sicut sertum non ponitur nisi super caput ut ab hominibū
videat sic superbū semp videri vult. Et ideo dicit aug⁹. cū superbū
videris filium dyaboli esse non dubites. Cum igitur homo vtitur
serto superbie statim currat dyabol⁹ ante eū. Quid ergo ē faciēdū
Certe ut sertum superbie proiciatur in foueam humilitatis et sic
dabis dyabolo alapā et eū dimittis. Post hec puella se inclinavit
et zonam leuavit. zona ista est luxuria q̄ dyabolus proicit ante
hominem. Cum tamen contra tales dicat greg⁹. Succingite lūbos
vestros in castitate. Si ergo succingis te zona luxurie statim dyaboli
ante te currat et de bona via tua te impedit. Quid ergo est
faciendū. Certe ut zona luxurie in tres partes frangatur. scilicet
in orationē ieiuniū et elemosinā et sic p̄ cōsequēs dyabolū vinceas.
Post hec dyabol⁹ loculū ante hominē p̄icit. Scitis q̄ locul⁹ habet
duas cordas ad aperiēdū. Cor vero est locul⁹ quod debet esse clau
sum isterius in p̄tum ad terrena et superiō apertū p̄tum ad celestia
ad graciā sustinendū. Due corde que claudunt. sunt timor dei et pena
eterna per que duo cor hominis claudit ne intret peccatum. Pila i
loculo sepius inuenit in cordib⁹ nostris scilicet auaricia cupiditas
Quia sicut pila mouet ad cēm differēciā dispositionis. sic et auard
mouet i terra mouet in mari nō cessat pes eius currere nec cogitare
quomodo et p̄ quā viam bona mūdana poterit acquirere. Super
scriptio est qui enī ludit id est qui cū cupiditate incipit vitā ducere
vix aut nunq̄ poterit sustinere. Sicut dicit seneca. Cū cīa peccata
senescunt sola cupiditas iuuenescit. ideo timendum est de aliquib⁹ qui
tantū cum pila ludunt cupiditatis q̄ dyabol⁹ eos occupabit. Quia
sicut dicit apostol⁹ radix om̄ malorum est cupiditas. Studeamus ergo

vitam nostrā sic dirigere ut vitā eternā valeamus.

Claudius regnauit q[uod] unica filia habebat graciosam et decorā valde. Qui cū semel in stratu suo iacuisset intime de filia sua cogitabat quō eam promouere posset. Ut intra se. Si eā in uxore diuiniti stulto tradidero. filia meā p[ro]dam. Si vero pauperi sapienti per eā sapientiā tā necessaria large acquiret. Crat tūc in ciuitate quidā pbūs no[n]e socrates quē rex dilexerat. Vocavit eū et ait. Karissime nūquid tibi placet filia meā in cōiugē accipere? Et ille. Etia dñe poptime. Et ille. Ex quo ita ē dabo tibi eā et sub illa cōditione q[uod] si moriat filia mea i tua societate vitā tuam amittes. Eligas ergo eā accipere vel dimittere. Et ille. Nichi bñ placet eā accipere sub ista cōditione. Rex nupcias celebravit cū magna solēpnitate. Per quedā tēpora vitā duxerūt in quiete et sanctitate pfecta. Post hoc uxor socratis v[er]g ad mortē infirmabat. Hec audiens socrates cōtristatus ē valde. Quandā forestā intravit et fleuit amare. Dum sic esset in dolore. Rex alexāder in eadē forestā venabat. Miles quidā regis alexātri socratiē vidit ad eū eqtabat et ait ei. Karissime cui homo es? Et ille. Homo talis dñi sum ego q[uod] seruus dñi mei ē dñs dñi tui. Ut miles. Non est maior dño meo in toto mundo. Sed ex quo talia dicis ducā te ad dominū meū et audiemus quis est dñs tuū de quo tot et tanta p[re]sumis. Qū autē corā rege alexandro duci fuisse. Ut ei rex. Karissime quis est dñs tuus de quo talia dicis q[uod] seruus eius est dñs meus? Ut ille. Dominus meus est racio. seruus eius voluntas. Sic est ergo q[uod] tu per voluntatē tuam regnū tuum et nō per rationē huc v[er]g gubernasti. Ideo seruus dñi mei. hoc est voluntas est dñs tuus. Audiens hec alexander ait. Nōne prudenter r[ati]onisti vade in pace. Ab illa die cepit rex regnū suū ratione gubernare et nō volūtate. Socrates vero solus forestam intravit et fleuit amare p[ro] sua cōiuge. Denex quidā venit ad eum et ait. O bone magister ob quā rem affligit anima tua. Et ille filia regis sub tali cōdicione despōsauit q[uod] quocūq[ue] tēpore ipsa in societate mea moriatur vitā meā amitto et iā ad mortē ifirmat. et hec ē cauſa doloris mei

Nisi senex fac consilium meum et post factum non penitebis. Vxor tua est de sanguine regum. cum rex minutus fuerit vxor tua pectus et vbera sicut de sanguine patris sui. Deinde in ista foresta tres herbas iuuenies de una ei potionem facies. de alijs duabus unum emplastrum ubi dolor sentit. et si istam doctrinam impleuerit sanitatem perfectam inueniet. Socrates omnia impleuit et vxor ab omni infirmitate conualuit. Rex vero cum audisset quod socrates tam sollicite pro infirmitate filie sue latorabat eum ad magnas diuicias et honores premouit.

Moralisatio precedentis hystorie.

Rarissimi iste rex est de minus noster ihesus christus. Filia tam pulchra anima ad dei similitudinem creata. Itam puellam non diuini sed pauperi sacerati id est homini quod sit paup dat iob primo. Nudus egressus sum de utero matris mee et. sed kmii scire debet is quod sub tali conditione dedit dominus noster ihesus christus homini animam ut si in eius societate moreretur per peccatum mortale vitam tuam sequitur eternam amittes. Si ergo anima tua in infirmitate per peccatum cecidit fac sicut socrates. Intra forestat id est sanctam ecclesiam in qua inuenies senem. i. discretum confiteorem de cuius consilio sanari peteris. Alexander qui venatus est. est homo mundanus qui potius regulat voluntate quam ratione sed per sacram doctrinam emendatur. Et si per peccatum infectus primolimias pectus tuum cum sanguine id est recente memoriam de christi passione haberas in corde. Deinde collige tres herbas scilicet confessionem contritionem et satisfactionem de prima facias potionem. i. de peccatis semper dolere. de alijs emplastrum id est penitentiem et sic sanitatem percipies ut sic persequens ad diuicias vite eterne promoueri possis. Ad quam nos pertinet et.

Caius regnauit prudens valde. in cuius regno mulier quedam erat nomine florentina miro modo pulchra et graciosa. Unde tanta pulchritudo erat in ea quod tres reges eam obsidebant et a quibus rege erat violata. Post hec inter reges propter nimium eius amorem coniugium est bellum et quasi infiniti hoies ex omni parte occubuerunt. At rapi imperium hec audientes omnes ad regem venerunt dicentes

Domine illa florentina i regno tuo es tam pulchra q quasi infiniti
cotidie pro eis amore occidunt. Et nisi ceteris remedium apponatur
quodque sunt in regno suo peribit. **A**udiens hec rex litteras scribi
fecerat annulo suo signatas. q sine ulteriori dilacione illa ad eum
veniret. **P**reco cu litteris ad eam prexit. et ante p ad eam puenit
defuncta est. Redi precio de morte florentine regi nunciauit. Rex
cotristatus est valde q eam videre no poterat in sua pulchritudine
et omnes pictores regni ad eum conuocari fecit. **C**u autem venissent.
Ait rex Karissimi H est causa qre p vobis misi. Erat quedam mulier
nomine florentina. i tanta pulchritudine. q quasi infiniti occupuerunt
pro eius amore. **D**efuncta est et eam non vidi. Ita ergo et cu omni
idustria vestra ymaginē eius depingite cum sua pulchritudine. per
quā pulchritudinē potero discernere quomō tot occupuerūt pro ei
amore. At illi. **D**omine rē difficile vos critis. Tanta erat i ea pul
chritudo et decencia. q omnes pictores orbis ymaginem eius non
depingerent quantum ad omnia. excepto uno pictore qui latet in mo
tibus. Ille solus est et no aliis q voluntate vestra adimplere pote
rat. **V**ec audiens rex p illo pictore destinavit. Qui cu ad eum venisset
ait ei. Karissime de tua idustria informati sumus. Ita et ymaginem
florentine per oīa depingite in sua pulchritudine. et cognitā mer
cedem dabo tibi. At ille. Rem difficile queritis. Veruntamen michi
concede ut in conspectu meo omnes pulchras mulieres totius regni
saltem per unā horā habeam et faciam quod vobis placebit. **R**ex
vero fecit omnes conuocari et in conspectu eis stare. **P**ictor quatuor
pulchriores ex eis elegit et alias licenciauit ut ad patriam suam
recedant. **P**ictor ille cum rubro colore ymaginem eius incepit depin
gere et quē illarum quatuor mulierum habebat magis faciem gra
ciosam aut nasum. et de ceteris mbris hoc in ymagine posuit. Ita
q ex qualibet parte aliquā partem accepit et ymaginē compleuit
Cum vero completa fuisset ymago. venit rex ut eam videret. Quā
cum vidiisset. ait. **O** florentina florentina si vixisses. **V**ltra cōs istū
pictorum daberet diligere qui depinxit te in tanta pulchritudine.

Ruissimi rex iste est pater celestis. Florentina tam pulchra est anima ad dei similitudinem creata. Tres reges dyabolus mundus et caro. per illos tres reges anima propter peccatum primi parentis erat obfessa et a qualiter violata. Unde tot occubuerunt per peccatum quod omnes ante adventum christi ad infernum descenderunt. Hoc videntes satrapa. **H**oc est patriarche et prophete de remedio clamabat dicens domine mitte nobis quem missurum es. **V**enij. Emitte agnum domine dominatorem terre. **D**eus vero misit preconem scilicet beatum iohannem baptistam sicut scribitur malachie. i. Ecce ego mittio angelum meum qui preparabit te. Sed heu prochdolor longe ante eum aduentum mortua est anima. Propterea sunt vocati qui se excusauerunt te. id est in celo iter angelorum. in terra iter hominum scilicet patriarchas et prophetas non est inuentus unus qui sciuit vel potuit ymaginem id est animam depigere quantum ad suam propriam pulchritudinem. Pictor qui de motibus venerat est dominus noster ihesus christus qui descendit de celis ut istam ymaginem reformaret. **E**t quomodo. Certe cum rubeo colore id est proprio sanguine elegit quatuor mulieres pulchriores te. Pro prima muliere dicit esse cum lapidibus. Pro secunda vegetare cum plantis. Pro tercya sentire cum animalibus. Pro quarta intelligere cum angelis. Rex cum vidisset dicebat. O florentina id est anima multum debeteres istum pictorem dominum nostrum ihesum christum ante oia diligere qui suo proprio sanguine te depinxit in tanta pulchritudine.

Ospasianus regnauit qui filiam pulcherrimam habebat cui nomine Aglaea que erat nimis pulchra et oculis hominum graciola. ita quod eius pulchritudo omnes alias mulieres excellebat. Accidit una die quod cum filia eius ante eum staret. eam intime respexit et ait ei. karissima nomine tuum mutabo. Propter pulchritudinem corporis tui. sit nomen tuum amodo dñna solach in signum huius ut omnes qui ad te venerint tristes cum gaudio recedant. Rex vero iuxta palacium quemdam ortum pulcherrimum habebat. In quo sepius causa solach ambulauit. fecit proclamari per totum imperium. quod si quis filiam suam in uxore habere vellet ad palacium suum veniret et infra ortum tribus aut quatuor dies.

spaciaret. Deinde rediret et filia suā in uxorem haberet. Facta pro clamatione multi ad palacū suum venerunt. Ortum intrabant et nūq postea sunt vīsi. Et quotq̄ re serū nullus ex eis evasit. Erat tunc quidā miles in partibus longinquis. cum audisset de clamore q̄ si quis ad palacū veniret filia in uxore haberet. veit ad ianuā palacij et pulsauit. Janitor hostiū aperuit et eū introduxit ad regē accessit et ait. Domine mi clamor factus ē cōmūnis ve si quis ortū vestrū intrauerit. filia vestram in uxorem habebit. ideo huc veni. Ait rex. Ortum intrate. et si exieritis. eam habebitis. Qui ait. Dñe mi vñū michi cōcede. Peto instanter ante q̄ ortū intrauerero ut aliq verba cū puerilla loqui potero. Ait ille. Michi bene placet. Accessit ad puellam et ait. Karissima nomen vestrum est domina solachij. Ad hoc tibi datum est ut omnes qui tristes ad te veniunt cum gaudio redant. sed ego nimis tristis et desolatus ad te venio. prebe ergo m consilium et auxilium quomodo cum gaudio recedere potero. Multi ante me venerunt et ortū intrauerunt. nec vñq amplius vīsi sunt. Si ergo michi idem casus cōtinueret ve michi dicere potero q̄ ego te desideravi in matrimonio. At illa. Tibi veritatem dicam et tuam tristiciam in gaudium conuertam. In orto illo est quidam leo feroxissimus qui omnes intrantes interficit et per eū oēs qui itrauerunt ratione persone mee sunt interfici. Arma corpus tuum totum ferro a planta pedis usq ad verticem capitis et sint omnia arma tua cū gummo linita. Cum vero ortum intraueris. leo statim in te irruet. cōtra cū viriliter pugna. Et cum lassius fuerit ab eo te separe. Ille vero p brachium vel pedem te tenebit cū dentib⁹ in tantum q̄ per arma gūmata dentes eius pleni erūt q̄ te nō multum poterit ledere. Tu vero cū hoc perceperis gladium euagina et caput eius aputa. Sed aliud ē adhuc periculū in orto illo. Est tantum unus itroit⁹ et sūt diuersa diuerticula. ita q̄ q̄ semel itrauerit vix exitū iuenerē poterit. Et ideo cōtra illud periculū dabo tibi tale remediū. Globū filii tibi cōcede. et cū ad hostiū ortū peruenieris. filum globi in porta liga et sic per filiū i ortū descendē. Et sicut vitā tuā diligis

globum fili nō perdas. Miles per omnia adimpleuit sicut dixerat
puella armatus ortum i trauit. Leo cū eū vidisset toto conamine in
ī eū irruit. Miles viriliter se defendit. et cū lassus erat saltū ab eo
fecit. leo enī per brachium eum tenuit in tantū q̄ dentes eius gummo
pleni erant. miles cum hoc prepissit gladium extraxit et caput leo
nis amputauit. Ille vero in tantū gaudebat q̄ filum p̄ quē descedit
perdidit. Ille vero tristis ac dolens ortum tribus diebus circuiuit
et diligenter globū quesivit de nocte īuenit cum vero īuenisset nō
modicum gaudens p̄ filum ascendit quo usq; ad portā puenit. filum
soluit. ad regem prexit. et filiā suam dominā solacij in uxorem obti
nuit de quo multum gaudebat.

Brillissimi iste imperator est dominus noster ihesus cristus. si
alia tam pulchra. dñā solacij est regnum eternum. Qui vero
voluerit regnum eternum habere oportet ut primo ortum huius
mundi intret et per aliqua tempora q̄diu deus voluerit ibidem ex
spectare ps. Constituit terminos ei⁹ qui preteriri nō poterūt Job.
Unde est introitus hominum et iumentorum. Sed ī mundo tot diuertoria
scilicet pericula quia homo nescit fine suum nec ubi nec quomodo
mori debet. Leo vero ē dyabolus circuit querēs quē deuoret. Unde
quasi infiniti per eum sunt occisi. Quid ergo est faciendum. si vo
lumus regnum celeste obtinere. Certe debemus bonis virtutibus
armati ita q̄ arma nostra sint gummata. Per gummā elemosinam
intelligere debem⁹ quia sicut gumma duo adiuicem iungit. sic et
elemosina cum deo. Unde propheta dicit sicut aqua extinguit ignē
ita elemosina peccatum. Dein debes accipere globum fili æ. Glob⁹
iste est baptismus unde in principio vite tue oportet in baptismo.
diūnde in confirmatione et sic p̄ cetera sacramenta ī mundum istum
descendere. Sed leo id est dyabolus est paratus contra te pugnare.
Contra eum viriliter pugnare debes et caput eius scz potestatem
eius per bona opera auferre. Sed lepe cōtingit q̄ postq; homo de
dyabolo triumphauerit sicut multi faciunt in quadragesima. post
pascha redēnt ad peccata. et sic globum fili id est virtutē sacramēti

perdūt. Nam ergo tu sicut fecit miles. Si per peccatum virtutes p̄di
disti. multū dolere deberes. Perge viam trīum dierū per contritionē
confessionē et satisfaktionē. et inuenire poteris ea que p̄didisti. Et
sic cū veneris ad portū mortis quando aīa separat a corpore poteris
ad dominā solachū putenre id ē ad gaudiū eternū. Ad quod &

Quidam rex regnauit q̄ tres virtutes habebat. Primo erat
fortior omnibus hominibus in corpore. Secundo sapientior
Tercio pulchrior qui diu sine uxore vixit tandem venerunt amici
eius ad eum et dixerūt domine bonū est uxorem ducere et problem
generare quia nō est bonū sine uxore stare. Ut ille. Karissimi votis
constat q̄ satis dives et potens sum ego ideo diuicīs nō indigeo.
Hoc ergo p̄ regna et casta et michi virginē speciosam ac prudētē
qurite. Et si ista duo in aliqua iueneritis. Neet paupercula eam in
uxorē habebō. Perrexerūt illi per regna et casta et tādem puellā
nimis pulchra ac prudentem inuenierūt de sanguine regum et eius
virtutes regi denunciauerūt. Rex volebat ei sapientiā experiri.
Preconē vocauit et ait ei. Karissime tibi tradō pānū lineū habēs
in longitudine et latitudine tres pollices vade ad puellā et ex parte
mei eā saluta et tradē ei istū pānnū de quo scđm sapientiā suā faciat
michi satis longā et latā camisiā pro corpore meo et si hoc fecerit
cōiuncti mea erit. Perrexit nūcius ad virginē et eam ex pte regis
salutauit dixitq; ei. Ecce pānus lineus habens tām in longitudine
et latitudine tres pollices si camisiā sufficientem de isto pāno pro
corpore eius poteris op̄ari te i uxore habebit. Ac illa. Quō fiet
istud ex quo nō sūt nisi tres pollices i longitudine et latitudine et inde
camisiā ei facere esset ip̄ossibile. Verūptū michi vas cōcedat i quo
op̄ari potero et camisiā satis longā ei p̄mitto. Nūcius ē reuerlus
dūciānsq; regi de virginis r̄fōrōne statī rex vas debitū et p̄ciosū
ei misit. Illa uero de tā p̄ua quātitate in eōtē vase opata ē camisiā
satis sufficient p̄ corpore suo. Ille h̄ uides statī eā in uxore duxit.
Rarissimi rex iste est dñs ipse potens ac diues. Puella gene-

que fuit pulchra generosa q̄a gracia plena. **N**ūcūs missus gabriel
archangelus qui eā ex parte dei salutauit dicens ei. **A**ve grā plena
Mātūs missus. spiritus sancti operatio in ea quia anteq̄ nata fuit
sancificata fuit habensq; tres pollices. i. in concepcione filij sui erat
potencia patris: sapientia filij: clementia spiritus sancti. **D**e quib⁹
quesiuit vas id est vicerum suū sancificatū in utero matris sue in q̄
fecit camisia id est hūanitatē que quidem hūanitas erat in ea opata
Hec videns p̄ celestis eam reginā in celo coronauit ubi pro nobis
interpellat et filius patrem. **J**uxta verba beati bernardi. **O** homo
securum accessum habes ad deum **¶**.

REx quidā semel de ciuitate in aliā transitū fecerat. ad quādā
eruerem venit in qua erat ex omni parte scriptū. **E**x una pte
erat ī ea scriptū. **O** rex si per istā viā equitaueris. pro corpore tuo
bonū hospiciū habebis. **S**ed equo tuo male ministrabitur. **E**x alia
parte crucis erat scriptū. **S**i per viā istam equitas. inuenies hospī
eū in quo equus tuus satis laute habebit sed tu male ministrabis.
Ex tercia parte erat scriptū. si per viā istā abulaueris. tu et equus
tuus satis habebūt. sed anteq̄ recedis egregie eris verberatus. **E**x
parte quarta erat scriptū. **S**i per viā istā abulaueris laute vobis
ministrāt. sed equū tuū ibi dimittes et tūc te esportebit pedib⁹ am
bulare. **R**ex cum oīa ista perlegisset ad mirabat ita se et cogitabat
quam viā equitare vellet. **N**it ita se. **P**rimā viam volo eligere q̄a
bene erit mihi. et male equo nox una cito transibit p̄cussit equum
cum calcarib⁹ et ad quoddam castrū venit in quo erat miles. qui eum
benigne recepit ac laute ministrabat. **A**d equū pax aut nichil habe
bat. mane vero surrexit. ad palacium suū eq̄tauit. omnia gesta que
viderat narravit.

Moralizacio.

Ruissimi iste iperator potest dici quilibet bonus cristianus q̄
bz circa salutē anime sue equitare. **E**quis qui eū portat est
corpus ex quatuor elemētis cōpositum. **C**rus que stat ī medio vie
est cōsciencia tua ī modū crucis extēsa. **U**na pars vt ad bonum te
puocet. altera vt cōtra malū fortiter pugnes. **V**nde si abulaueris ī

q̄ bene erit tibi et male equo tuo optime facis. **R**arissimi ista via
est via penitencie. hospicium sancta mater ecclesia in qua bene tibi
erit in anima. sed oportet ut equus tuus scilicet caro tua penitencie
subiaceat qui ergo p̄ istam viā ambulauerit sapienter facit. **A**lia
est via in qua iuenies hospiciū in quo equ⁹ tuus satis laute habe-
bit. s̄z male ministrabit tibi. **V**ia ista est via gulosa et luxuriosa q̄
hospiciū suscipiūt i voluptate carnis de quib⁹ apostolus ait. **Q**uox
deus venter est et gloria in cōfusione ipsorū. **I**n isto hospicio anima
erit pessime ministrata. **A**lia est via v̄bi equus tuus laute habebit
via ista est cupidi et auari qui laute hic volunt viuere parua opera
meritoria perpetrare. sed cum mors eum ab hospicio huius mundi
expellit tunc anima post mortem in inferno egregie verberabitur
Quarta est via per quā si abules bene tibi erit. sed equū amittes
Via ista ē via boni religiosi qui de oib⁹ quantū ad victū et vestitū
est cōtentus equū amittit scilicet oēs cōcupiscēcias carnales prop̄
deum et mudi vanitates. **E**t ideo dicit saluator qui pdiderit animā
suam p̄cepter me z̄. Qui reliquerit patrem aut matrē z̄. centuplū
accipiet et post hanc vitā. eternam vitam possidebit.

Quidam rex regnauit qui pulchriā filiam habebat quā multū
dilexerat que post decessū regis regnū occupauit quia vnica
est relicta. **H**oc audiens quidā dux tyrannus ad eam venit multa
ei promisit si ei consentiret. **I**lla vero seducta p̄ eum est et deflorata
pacta defloracione fleuit amare. **T**yrannus vero eam ab hereditate
sua expulit. **I**lla vero sic expulsa gemitus et suspiria emittebat et i
via publica cūctis diebus sedebat vt a trāseuntib⁹ elemosinā pete-
ret. **C**um vna die sic flendo sedisset quidam miles generosus iuxta
eam equitando venit videns eī pulchritudinē captus est in oculis
eī et ait. **R**arissima q̄lis es? **E**t illa. **S**ilia regis sum vnica et post
patris mei decessum iure hereditario regnū habui sed p̄ quendā
tyrannū fui seducta et ab eo deflorata et post hec priuauit me here-
ditate mea. **A**it miles vtrum tibi placet esse sponsa mea? **Q**ue ait.
Ctiā dñe. **H**oc desidero ante omnia. **Q**ui ait. **S**idem tuā michi trade

q nullū aliū accipies p̄ter me et ego cōtra tyranū istum faciā bellū
et terriā tuā acquiram. Si vero i bello mortuus fuero et hereditatē
tibi acquiro nichil aliud peto nisi q̄ arma mea sanguinolēta tecū
custodies in signū amoris. Si vero aliquis veniat vt in xcerem te
ducat. cameram tuam intres in quā arma pendent et illa diligēter
respicias et memoriam habeas quomodo propter tuī amore vītā
meam amisi. At illa domine firmiter hoc promitto. Sed absit vt
i bello vitam amittas. Armauit se et contra tyrannum perrexit.
Audiens hoc dux toto conamine se cōtra eum opposuit et adiuvicē
pugnabant. Miles victoriā obtinuit caput tyranni āputavit tamē
i bello vulnus mortis recepit et hereditatē puelle quesivit et tercia
die est defunct⁹. Puella per dies multos mortē eius planxit arma
eī sanguinolēta p̄debat i camera. et sep̄ visitauit ea et quociēs
ea vidit amare fleuit. Multi notiles ad cā venerūt vt eā i cōiugē
haberet et multa p̄misérūt. sed āteḡ alicui respōsum daret camerā
itrauit vt arma diligēter respiceret et dixit. O dñe pro m̄o amore
mortu⁹ es. hereditatē mēā michi restitūisti. absit h̄ a me vt alteri
cōsentirē. Deinde foras exiuit et dixit. Votū deo voui nūnq̄ viro
copulari. Illi hec audiētes recesserūt et sic toto tempore vīte sue
remansit in castitate.

Moralizatio.

Rexissimi rex ille est pater celestis filia rā pulchra est aia ad
cōsūmū similitudinē creata. cui regnū paradisi dabat. sed per sug
gestionē ducis id si dyakoli illud amisit et ē deflerata q̄n de pomo
comedit. Dein si dabant in platea. hoc ē in mūdo. Unde i sudore vñd
tui sc̄. Que a trāscūnib⁹ elemosinā petebat id est a quatuor elemētis
graciā dei expectabat. Miles qui iuxta cā equitabat erat fili⁹ dei. q̄
i equo humanitatis mundū itrauit et humano generi cōfaciebat.
Tu homo firmiter i baptismo p̄misisti. nullū virū p̄ter eum accipe
et ideo armavit se armis humanitatis et bellū cōtra dyakolū pro te
dedit victoriā extinxit. tamē vuln⁹ mortis pro te acceptit et nostrā
hereditatē nobis acq̄sivit. Sac ergo tu sicut fecit puella arma sangui
nolenta i camera cordis tui habeas id est semp memoriam recentē

de cristi passione quā pro te sustinuit in cruce. Et si venerint aliq
temptationes p dyabolū mundū aut carnē curre ad cristi passionē
et recolle quomodo pro tuo amore mortem sustinuit in cruce et sic
temptationes superabis et vitam eternā obtinebis.

Maximianus regnauit prudens. In cuius regno erat duo milites
vnius sapiens alter stultus q̄ mutuo se dilexerūt. Ait ei sapi
ens. Nūquid tibi placet. vna conuencionem mecum ponre et erit
nobis utile? At ille nūchi bene placet. Qui ait. Sanguinem q̄libet
de brachio dextero emittam. Ego tuum sanguinem bibā et tu meum i
signū q̄ nullus aliū dimittet nec in prosperitate nec in aduersitate et
q̄tqd vñ lucratius fuerit alius timiditatē habeat. Ait ille. Nūchi
optime placet. Statim cum sanguinem traxissent ambo sanguinem alte
rius liberunt. Hoc facio in vna domo remanserūt. Rex vero duas
ciuitates fecerat vñā in summitate montis et q̄ oēs ibidem veniebant
copiā thesauri haterent et ibidem toto tempore permaneūt. Ad istā
ciuitatē erat via stricta ac lapidiosa et in via tres milites cū magno
exercitu manebant qui omnes per viam illā transeuntes oportaret
vt cōtra eos pugnarēt aut omnia cū vita sua amitterēt. In ista ecia
ciuitate rex quēdā senescallum ordinauit qui omnes indifferenter
intrantes recipere et scđm statū suū et cōditiones laute ministraret
Aliam ciuitatē fecit fieri in valle sub monte illo ad quā ciuitatem
erat via plana ac ad ambulandū dilecibilis tres milites i via ista
iacebant. qui oēs transeuntes grataanter receperunt ac ministrabant
pro rōy voluntate. In ista ciuitate quēdā senescallū ordinauit vt
oēs ciuitatē intrantes aut appropinquantes icarceraret et in aduētu
iudicis omnes ei presentaret. Iudex vero nulli parceret. Ait miles
sapiens socio suo. Karissime pergam p̄ mūndū sicut ceteri milites
et poterim multa bona acquirere p̄ que honeste vivem. Qui ait
Nūchi bñ placet. Ambo p̄ quādā viā preixerūt. Ait sapiens. R̄me
sicut vides h̄ sit due vie. Una ad ciuitatē nobilissimā dirigit. Si p̄
villā illā pgim ad ciuitatē illā puenies in q̄ hēm quicqd cor nr̄m
desiderat. Alia ē via que dicit ad alia ciuitatē q̄ ē i valle cōstructa

Et si per eam ambulemus capti erimus et iacerati ac iudici presentati et per eum i patibulo suspesi. Consulo ergo ut viam istam dimittamus et per aliam ambulemus. Ait miles stultus karissime de ipsis duabus ciuitatibus dudu est qd audiui sed via ad ciuitatem super montem est stricta valde ac periculosa quia in ea manent tres milites cum exercitu qui omnes intrantes oppugnant occidunt et spoliant sed altera via e satis plana. In qd sunt tres milites qd oīs intrantes benigne recipiūt et oīa necessaria ministrat. Et hoc satis aperte video. Et ideo magis oculis meis credo qd tibi. Ait sapiens Dicit xna via ad ambulandum sit plana. tam ē ducit nos ad obprobriū sempiternū. quia erimus ad patibulum. Si per viam strictam propter pugnā aut latrones times ambulare ē tibi obprobriū pro perpetuo quia miles es tu. Et militibus incumbit contra hostes pugnare. Aliud est. Si mecum volueris per istā viā pgere firmū promitto ante te ad bellū pergere. et quotqdt sūt penetrare si velis me iuuare. At ille. Amen dico tibi. per viam illā nolo pergere sed pocius per istam. Ait sapiens. Qd quo fidem meam tibi dedi et insigniū fidelitatis sanguinē tuū bibi solū nō derelingo te ambulare sed tecum pergam. Ambo per eandem viam ambulauerūt. Multa solacia secundum voluntatem eorum inuenierunt per viam donec ad hospiciū triū militum venerunt qui satis honorifice sūt recepti ac splendide ministrati. In qualibet refectione miles stultus sapiēti dixit. Karissime nonne tibi pdixi. Ecce quot et quanta habemus solacia in ista via. De omnibus hys in alia via defecissemus. Ille respondit. Si finis bonus ē totum bonum erit quod nō spero. Cū illis militibus per aliqua tempora merā traxerūt. Senescallus ciuitatis audiens qd duomilites cōtra prohibicionē regis ppe ciuitatē essent. statim satellites suos ibi misit qui eos caperent et ad ciuitatem ducerent. Senescallus videns vnu stultū illum ligatis manib⁹ et pedibus in quandam foveam proici uisit et alium incarcerauit. Cum vero iudez ad ciuitatē venisset omnes malefactores ciuitatis in conspectu eius sunt presentati et inter ceteros illi duos milites

Ait sapiens miles coram iudice. Domine de socio meo cōqueror q̄a
ipse est causa mortis mee. Legem istius ciuitatis p̄dixi et pericula
et nullo mō volebat dictis meis credere nec acquiescere et cōsilīs
meis adherere. Sed michi iñdit plus credo oculis meis. q̄ dictis
tuis. Cū vero fide ac iuramento adiūcē ligati tam in prosperitate
q̄ in aduersitate eramus. Ideo quando ipsum solum vidi pergere
propter iuramentū cū eo ambulanū. et ideo causa mortis mee iste ē.
Da ergo rectum iudicium. Ait alter miles stultus iudici. Ipse causa
mortis mee ē. Cōstat toti mūdo q̄ ipse ē sapiens et ego naturaliter
stultus. Unde p̄ sapientiā suā nō debuisset tā leuiter adherere stulticie
mee. Sed qn̄ solus abulauī si ille insecurus me nō fuisset ego p̄ viā
p̄ quā volebat ambulare reuersus fuisssem et secū abulassem propt̄
iuramentū qd̄ ei prestui. Et ideo cū ipse sapiē sit ego vero stultus
ipse ē causa mortis mee. Ait index ambobus et primo sapienti. Tu
sapiēs quia tā leuiter stulticie sue adhesisti et secutus es eū. Et tu
stulte quia dictis sapientis nō credidisti sed p̄ priā stulticiā p̄petrasti
vos ambos in patibulo suspensos hodie iudico. Et sic factū est.

Rerissimi rex iste est dominus noster ihesus cristus duo mili
tes anima et corpus. anima est sapiens corpus est stultus. Ibi
duo in baptismo confederati sunt adiūcē q̄ quilibet sanguinem
alterius biteret. Sanguinē alterius bibere est quemlibet pro alio
in periculo se poneat ut si caro suas voluptates voluerit habere
prius debet anima per penitentiam consumere. q̄ ut caro tali peric
ulo se exponat. Si vero anima q̄ absit labatur caro debet pro ea
ieunij̄ et vigilj̄ pati. Et hoc ē sanguinē alterius bibere et nūq̄
alii in necessitate dimittere. Due vie per quas veniunt sc̄. Una est
penitencia alia mundi gloria. Due ciuitates una in monte hoc est
celū sup firmamentū. alia in valle hoc est infernū. Ad celum in via
stricta sicut via penitencie et pauci ambulant eā. In ista via sunt
tres malites scilicet dyabolus mundus et caro q̄ qui eūq̄ voluerit
ad celum p̄gere debet cōtra istos pugnare. Et per viam penitencie
ambulate. In ista ciuitate ē quidā senescallus. sc̄z dēz qui oīa oīb̄

scdm merita sua affluenter dat. **Vnde** ppbeta. In cor hominis non ascendit xx. In via versus infernum sunt tres milites scilicet subbia vite. cōcupiscentia oculorum. et cōcupiscentia carnis propter que tria peccator inuenit corpori suo delectabilia pro tempore. Via versus infernum est plana ad abulandū. Sed anteq̄ hō percipiat senescallus scilicet mors emitit exploratores scilicet infirmitates qui eum capiant qn anima a corpore separatur. Anima interim in iferno īcarcerabitur corpus ligatur et in sepultura ponitur. Sed in die iudicij cum dñs apparuerit iudicare viuos et mortuos tunc anima contra corpus et ecōuerso corpus contra animā allegabit. et iudex scilicet dñ sentēciā dabit si i peccato inuenti fuerim⁹ sine dubio ad infernum ibimus. A quo nos defendat pater et filius et sp̄ritus sanctus.

Ordiāmus regnauit. In cuius regno erat quidam miles generosus qui pulchra vxorem habebat que sub viro sepius erat adulterata. Accidit semel q̄ maris ad peregrinandū perrexit. Illa vero in cōtinenti vocauit amasū suū. Domina illa quandā ancillā habebat que catus auium intellexit. Cum vero amasius veniret erant tunc temporis tres galli in curia. Media nocte cum amasius iuxta dominā iacuisset primus gallus cantare cepit. Domina cum hoc audisset. ait ancille. Dic michi karissima quid dicit gallus in cantu. Illa respōdit. Gallus dicit in cātu suo q̄ tu facis iniuriam domino tuo. Ait domina. Occidatur gallus iste. Et sic factū ē. Tempe debito post hec secūdus gallus cantat. Ait dñā ancille. Quid dicit gallus in cantu suo. ait acilla. Socius meus mortuus est pro veritate. et ego parat⁹ sum mori p̄ eius veritate. Ait dñā occidat gallus. Et sic factum est. Post hec tertius gallus cantauit. Domina cū audisset dixit acille. Quid dicit gallus in cātu suo. Illa respōdit. Audi vide tace si vis viuere pace. Ait dñā. Non occidat gallus iste. Et sic factum est.

Moralizatio.

Rarissimi impator iste ē pater celestis miles cr̄stus vxor eius Raia ei per baptismū despōsata. Ille qui eā seducit ē dyabol⁹ qui per mudi fallacias decipit. **Vnde** quocies peccato consentimus

at alter et natus cristo. Ancilla est tua conscientia que contra peccatum
murmurat continue tecum in te simulat. Primus gallus
qui cantauit certe cristus est qui primo contra peccatum arguebat.
Hoc videntes inde ipsum occidunt et similiter nos ipsum occidi-
mus quantum in nobis est quod diu in peccatis delectamur. Per se-
cundum gallum debemus martyres intelligere. Sic erant et alii multi
qui viam et doctrinam eius predicauerunt. Id pro christi nomine
et veritate necati sunt. Per tertium gallum qui dixit. Audi vide ac.
potest intelligi predicator qui debet esse sollicitus veritatem praecor-
rando. Sed diuersis modis non audet veritatem dicere. Studeamus
ergo magis dum timore veritatem præcurcire et sic ad cristum
qui est veritas venimus.

Ollas regnauit prudens valde qui quendam palacium construere
volebat. Erat tunc in imperio quidam carpentarius subtilis
valde cum quo imperator pro palacio construendo conuenit. Tunc
temporis erat quidam miles in regno qui pulchram filiam habebat.
videns prudenciam carpentarii in ira se cogitat at. Filiam meam ei in
uxorem dato quia per sapientiam suam et artis satis laute eam propon-
uebit. Vocauit eum et ait ei. Parvissime pete a me quod tibi placuerit
et tibi dabo si michi est possibile ita ut filia mea in uxore accipias
At ille. Michi bene placet. Conveniunt in domum. Carpentarius eam
in uxore duxit. Hoc facio mater filie generum suum vocauit. et ait ei
Fili mi iam filiam meam in uxore duxisti. Ecce ista camisia dabo tibi
quia ei satis pulchram es blandit et ait. Camisia ista virtutem habet et
nunquam toto tempore vite tue leccione indiget nec frangi potest nec
consumi nec colorem mutare quod diu inter te et filiam meam sit amor
fidelis. Si vero quod absit aliquis ex volis matrimonium violaverit
statim camisia omnes eius virtutes amitteret. Carpentarius hec au-
diens gavisus est valde camisiam recepit et ait. O mater quoniam precciose
hoc est michi de disti iam nullus nostrum potest matrimonium vio-
lare quin per camisiam sciatur. Post hunc infra paucos dies carpen-
tarious ad palacium regis est votarius ut nouum palacium construeret.

Camisia secū assumpsit vxorē in domo dimisit. cū rege morā traxit
quousq; palaciū completū fuit. Cum in laborādo fuisset admirabāt
multi p̄ camisia sua semper in candore et mundicia p̄mansit et ait
rex ad eum. Agister rogo vt dicas michi quomodo hoc poterit esse
qđ cū in cōtinuis laborib; p̄manes camisia tua sine locione et in
mundicia in albedine manet. At ille. Scias karissime qđ qđiu ego
cum vxore sumus fideles in amore camisia mea nō indiget locione
Sed si matrimonii inter nos eēt violatū camisia sicut ceteri pāni
locione idigeret. Miles cū hoc audisset ita se cogitabat si potero
camisia tuā violare faciam. Perrexit ad domum carpentarij ipso
ignorante vt eius vxorē ad peccatū sollicitaret. Illa vero gratāter
eū recepit de amore inordinate eam pulsauit. Que ait. Amor talis
priuatū locū reqrit vēni meū. Illū in camera introduxit. Cū autē
introdūctus fuisset illa exiuit hostiū clausit et dixit. ibidem expectabis
quousq; tēpus habueris qn te liberare debeo. Domina ista singuliz
dib; eū visitauit pane et aqua sustētauit. Ille vero p̄ces dīcebat
vt eum dimitteret abire. sed illa nō cōsentiebat. Post hec cito duō
alij milites ad eam venerūt de curia regis quilibet post aliū vt ea
corrūperent sed eius nichil valuit. Illa in eadem camera eos iculit
pane et aqua sustētauit. Per multos dies ibi stabāt. De issis tribū
militibus facta est questio et cōmocio i domo regis quo deuenerūt.
Palacio cōsummato carpētarīus accepta mercede domū venit vxor
eius nō modicū gaudens. eū honorifice recepit et q̄modo se haberet
diligēter quesuit. Ille vero bene per oīa respōdit. Maxero camisia
suam res̄exit. vidensq; eā satis mūdā. ait. Benedictus deus appetit
in ista camisia q̄ inter nos est dilectio vera. Qui ait. Karissima cū
esset in palacio cōstrūedi. venerūt tres milites. unus p̄st aliū et de
camisia mea q̄sierūt. quomodo sine locione manebat i omni candore
et eis veritatē refuli. Post hec quod deuenerūt penitus ignoro. De
corū absēcia facta est questio magna in curia regis. Ait illa. Oñē
illi tres milites de quibus sit sermo ad me venerūt multa michi p̄
miserūt si eis cōsentire. sed nullo modo volebā hoc atēptare. eos

in camera p̄uata p̄osui et hucusq; pane et aq; sustētaui. Carpētariū
Hoc audiens gausus ē de fidelitate vxoris et milites libere abire
permisit et anko v̄sq; ad finem vite in vero amore permanserūt.

Moralizatio.

Rarissimi rex iste ē pater celestis qui palaciu habet cōstruere
scilicet cor humanū bonis virtutib; plenū. In quo palacio
delectat p̄manere. Juxta illū. Delicie mee sūt esse cū filiis homīn.
Miles iste q; habet pulchriā filiā est cristi qui habet aiam p̄ filia.
Uxor eius est sancta mater ecclā. Carpētariū. bonū cristianū qui istā
filiā in uxore cum camisia accepit. Camisia ista est fides nra q; a ut
ait apostoli. Sine fide impossibile est placere dō. Qdū manet hō in
hac vita in sanctitate. tam dū sīdes nō violat. Quid ergo sequit.
Certe ut erigas palaciū scilicet cor mūdū per opa mie. Milites
qui sūt luxuria vite cōcupiscēcia oculorū et cōcupiscēcia carnis. Ilos
tres milites cōcludere debes i camera penitēcie q; usq; mercedē eter
nā a rege eterno accipies. Qd̄ nobis cōcedat dñs ihesus cristi x.

Quidam rex erat qui filiā pulchriā habebat et prudentē quam
pater viro trādere volebat. Illa vero votum dō fecerat q;
nūq; virū acciperet qucusq; tria ppetraret. Primum erat q; veracitē
diceret. quot pedes in longitudine et latitudine ac p̄fuditate q; tuor
elemētorū essent. Secundo q; fētū ab aqlone muraret. Tertium q;
ignē i gremio sine lesione iuxta carnē portaret. Rex cū hec audiss;
fecit ista tria p totū regnū promulgari. et si quis sine defectu ppe
raret filiā tū in uxore haberet. Multi venerūt sī defecerūt. Orat
quidā miles in partib; lōginqūs qui cū de voto puelle audiret ad
palaciū regis veit ducēsq; secū famulū vnū et equū vnū furibūdū
corā rege intrauit et ait. Dñe mi rex. filiā tuā peto i uxore. q; pat⁹
sū ista tria q; mulgata soluere. Ait rex michi bñ placet. Miles vero
famulū suū vocavit et ait ei. In terra iaceas. Cū vero sic iaceret.
miles a capite v̄sq; ad pedes mēsurauit. Hoc facto ait regi. ecce dñe
in q; tuor elemētis vix v̄lra septē pedes iuenio. Ait rex. Quid h ad
q; tuor elemēta. Et ille. Dñe q; h̄z hō et oē aīal exquatuor elemētis

cōponitur. Et sic per famulū quatuor elemēta mensuraui. Ait rex.
Amen dico tibi satis clare probasti. Nam ad secundum procedamus
Mutaventū sc̄. Ille statim equum furibundū adduci fecit. cui pocī
onem ad gustandū dedit de cuius pocione factus est totaliter sanus
Hoc facto caput eq̄ in oriente ponebat et ait. Ecce domine ventus
est mutatus ab aquilone in orientē. Ait rex. Quid est hoc ad vētū
Ait ille. Nonne constat vestre prudencie q̄ vita cuiuslibet animalis
non est nisi ventus. Quādiu equus paciebat malum tamdiu erat i
aquelone. Sed iam ex virtute potionis san⁹ factus est et caput ei⁹
ad orientem posui ut sit paratus esse onus portare. Ait rex. Satis
clare probasti. Nam ad tertium procedam⁹ Ait ille. Domine parat⁹
sum corā omnib⁹ adimplere. Manus suas prunis ardentib⁹ adim
pleuit et i sinu posuit. Et caro ei⁹ nequaq̄ est lesa. Ait rex. Satis
bene duo alia p̄basili. Sed dic michi quomō verlebe non ledunt te
Ait ille. Nō ē hoc ex virtute mea sed ex virtute lapidis quē mecum
continue porto. Quicunqz illum lapidem secum in loco mundo porta
uerit numqz ab igne ledi poterit. Ecce lapis et lapidem corā omnib⁹
ostendit. Ait rex. Probabiliter ista tria p̄basili nūcias ordinavit
filiam suam cum diuīch⁹ multus ei dedit i coniugem et ambo in
vita bona dies suos finierunt.

Moralizatio.

Brillimi rex iste ē dominus noster ihesus cristus filia tam
pulchra anima ad dei similitudinē creata que deo i baptismō
rotū lecerat q̄ nūquā viro coniugeref̄ nisi tria ppetraret. Primū
est q̄ mēsuraret sc̄. hoc ē famulū tuū id est carnē tuā mēsurare debes
quātū deliquit et pro omni delicto penā agere elementa mēsurare
sc̄ carnē tuā domare. Secūdū est ventū mutare sc̄. hoc est vitā tuā
corrigere. equus furiosus est peccator qui i peccatis pmanet. Unde
oportet ei pōcionē dare scilicet ut cōtritionē habeat in corde. con
fessionē in ore. satisfactionē i opere. Et hoc est ventū mutare. Unde
Job tāquā ventus ē vita mea. Terciū est ignē sine lesionē portare
Ignis iste est ignis luxurie. avaricie. superbie qui sepe animam et
corpus cōsumūt. sed si desideras vt ignis iste te nō ledat oportet vt

lapide in loculo scilicet dñm nostrū ihesum cristū in corde habeas
per opera meritoria et si mente portaueris numq̄ ignis alituius
peccati ledet te. et p̄ cōsequens vitam eternā obtinebis.

Rex erat qui magnū cōuiuiū fecerat deinde per totum regnū
precones delinabat ut preconizarent cōuiuiū videlicet. Ut
dēs cuiusq; cōditionis ad cōuiuiū veniret et nō tm̄ cōuiuiū bonū
haberet. sed et diuicias infinitas obtineret. Cū autē p̄cones p̄ regna
et castra ambularet. p̄ceptū regis p̄mulgando erat tñ duo boies in
vna ciuitate manētes vnq; sicut fortis et robustus sed tamē cecus.
Alter claud⁹ et debilis sed optime viderat. Dixit cecus claud⁹.
R̄me hui nobis duob⁹ p̄ tētū regnū diuulgatū ē q̄ rex tali tpe optimū
cōuiuiū tenebit. Ad qđ cōuiuiū non tm̄ quilibet habetit cibaria
pro sua volūtate sed diuicias n̄ agnas recipiet. Tu vero es claud⁹
ego vero cecus et ergo ad illud cōuiuiū nō poterim⁹ accedere. Ait
claud⁹. Si consiliū meū feceris an tō ibidem veniem⁹ et diuicias
et cōuiuiū sicut ceteri obtinebin⁹. Respondit cecus omne consiliū
qđ ē nobis vtile sum paratus adimplere. Ait claud⁹. Tu es fortis
et robustus in corpore ego vero debilis. quia claud⁹. Me super
dorsum tuū portabis. ego vero tibi viā dirigā. qz satis clare video
et sic ambo ad cōuiuiū veniem⁹ et mercede sicut ceteri obtinebam⁹
Ait cecus. Amē dico tibi optimū consiliū est. statim ascēde dorsum
meū. et sic factū ē. Claud⁹ viā ei ostendit et ipse eū portauit et sic
ambo ad cōuiuiū venerūt et diuicias inter alios receperunt.

Enītis cōuiuiū eternū preparauit. Juxta illud. Erat quidā
homo q̄ fecit cenā magnā sc̄. Ad illud cōuiuiū multi sunt vocati
et qui ibidem accedit diuicias eternas possidēbit. Cecus ille est qui
libet diues ac potēs huius seculi qui fortis est et potēs in corpore
id est diuichs et mundi potentia. Unde ceci sunt quantum ad uitā
eternam. Ignorant ea que sunt salutis sicut talpa bene uidet sub
terra et hēt multa diuerticula sed supra cecus efficit nec scit seipslū
inuare. Sic et diuites satis clare vident i temporalib⁹ et ceci sunt i

spiritualibus. Claudus vero est bonus religiosus qui claudicat in
vtricqz pede. scz nichil in cōmuni aut in pprio possidet. tñ vidz talis
satis clare viam versus conuiuiū eternum. Si ergo vos diuites ac
mundi potentes intenditis ad illud cōuiuiū accedere et p̄mia ibidē
accipere necesse vobis erit religiosos ac ceteros pauperes super
docta vestra portare. Sed diligenter est aduertendū quādo diuites
debent portare pauperes. Certe elemosinas eis dando et i eoꝝ necessi
tatibꝫ subueniendo hoc ē pauperes portare et fideliter viris ecclie
laisticis decimas dare. Si sic feceritis. nos viri religiosi tenemur
vobis viam salutis ostendere quomō poteritis ad vitam eternam
puenire. Precones qui illud cōuiuiū clamabant sunt sacre pagine
doctores scz doctores pdicatores et confessores qui hñt nos iſtruere
publice et priuati quo ad eternū cōuiuiū poterimus puenire.

Egitur de quodā rege. qui filiū xnicū habebat. Quē multū
dilexit ac tenerime nutrituit. Cum autē puer ad etatē legit
timā puenisset de die in diem regē impulsabat ut regnū ei dimitte
ret eo ꝑ impotens esset et ipse potens. Rex vero ait. Karissime si
securus essem ꝑ me beniuole et cum honore tractares toto tempore
vite tue tibi illud cōcederem et omnē humanitatē. quā pater tenet
filio tibi prestare. At ille. Oñe coram satrapis et nobilibus imperij
iuramentū prestabo ꝑ nullum defectum habebitis sed in maiori ho
noze ꝑ meipsum vos habeo. Rex vero credens dictis eius regnū ei
dedit et nichil sibi ipsi retinuit. Cum vero coronatus esset et i solio
positus ultra ꝑ credi potest cor eius est eleuatū. Per aliquos ānos
patrē suum i honore habebat et post hoc honorē nec aliqua bona
ei dedit. Ille vero cepit sapientibꝫ regni cōqueri ꝑ eius fili⁹ partū
nō tenebat. Sapientes vero qui semper eum dilexerunt regē argu
ebant ꝑ male patrem suum tractasset. Rex hoc audiens furore re
pletus patrē suum in quodā castro inclusit ubi nullus accessum ha
bere poterat ad eum. In quo loco famem et multas miserias pacie
batur. Accidit eodem tempore ꝑ rex in eodem castello pnoctabat.
Pater vero ad eū accessit et ait. O fili miserere patrī tuo seni qui

re genuit et oia dedit. In hoc loco famē et siti pacior. Nam sum in
gravi infirmitate positus et haustus vini me confortaret. Ut rex
Ignoro si sunt vina in castro isto. At ille. Vmbo fili quinqz dolia
vini sine scitu vestro senescallus hui⁹ castri habet et nō audet p̄fō
rare ea et michi haustū dare. Sogo te ergo fili des michi de primo
dolio. ait. Non faciā quia mustum est nec valet pro senib⁹. at ille
dixit. Des michi ergo de secundo dolio. Qui ait. Hoc non faciam h̄
p corpori meo custodiā et p̄ iudeib⁹ q̄ meū sunt. at ille. Des ergo
michi de tercio. Qui ait. nō faciā. Quia vlnū forte ē et tu es debilis
et ifirmus posset esse causa mortis tue. ait ille des michi de quarto
dolio. Qui ait nō faciā qz nimis vetus et acetolum ē et non multū
valz et p̄cipue p̄ complexio tua. Ut p̄ fili des ergo michi de quinto
dolio. at ille. absit a me qz feces sunt. Satrape regni m̄ iponeren.
q̄ te occidisse si feces tibi dedissem. Pat h̄ audiens ab eo tristis
recessit et statī occulte satrapis regni litterā scriptit quō fili⁹ ei⁹ eū
tractabat et ppter dū eū a tali miseria subleuaret. Satrape cēs ei
cōpaciebāt et statī régimē receperūt et patrē sicut p̄us regē cōsti
tuerūt. Piliū suū in carcerē posuerūt. vbi ppter miseriā defūctus ē
Rarissimi rex iste est dñs noster ihesus cristus. Ilius quilibz
christian⁹ quē tenerrime diligit. q̄diu homo i puritate vite
manet. Oia hominī dedit que homo habet. et ipse factus est paup
scdm q̄ testat̄ scripture. Vulpes fouē habet s̄. Sed cotidie cristi
famem et sitiū patitur. Hoc est in suis membris scz pauperibus et
debilibus. Unde scriptū est. Qd̄ vni ex minimis meis fecistis. michi
fecistis. Et cum deus petit avobis haustum vini de primo dolio. Do
lum illud est puericia nostra quā deus a nobis requirit. vt ei ser
uiamus in puericia. Puer vero malus respondet. Muslum hoc est
puer sum. Non possum iejunare orare. in dei seruicio vigilare. De
mū deus a nobis requirit vt demus ei de secundo dolio. Respon
dit malus filius. non possum dare iuuentutem meam deo seruiendo
quia tunc mundus deridet me. Ecce ille iuuenis stultus homo non
vult conuersari cum hominibus. Et sic iuuentutem meam mecum

retinebo. comedendo bibendo mundo seruiendo. **D**emū deus reqr̄it
a nobis de tercio dolio. **R**espondet malus filius vñi ferratū ē. **H**oc
est iam sum in fortitudine mea si penitentiā facerē fortitudinē meā
diminuerem. **A**d bella et ad hastiludia volo accedere ea que mudi
sunt exercere. post fortitudinē penitentiā agere volo. **D**eus videns
q̄ de istis trib⁹ dolijs nichil pōt h̄re. querit de quarto dolio haustū
vnū. **R**espondet malus filius. **V**nū nimis vetus et acetosum ē. **H**oc
est dictum. **I**am sum senex iam non possum iejunare vigilare. quia
natura mea est debilis. **D**emū deus q̄rit de quinto dolio vnū haustū
Respondet malus filius feces sunt. **H**oc est dictum heu michi decre
pitus sum defecit salutare meum. **D**um bona p̄dterā facere nō feci.
modo sum impotēs. et talis sepe cadit i desperationē. **E**t sic morit
homo in miseria. **C**ontra tales erit querimonia grauis. **E**t tunc in
die iudicij. deus cum tota curia celesti sentenciam dabit: dicens. **I**te
maledici ſc̄. **A**l qua nos liberare dignetur.

Rex quidam erat in ciuitate romana qui statuit q̄ quilibet
cecus ab imperatore omni āno centū solidos haberet. Acci
dit casus q̄. xxiiij. locū ad ciuitatē venerunt. et quandā tabernam
intrabāt propter potionē. **I**sti enī per septē dies stabant bibēdo
comedendo. deinde cum volebant cū tabernario cōputare quītquī
in pecunia habebant tabernario dederunt. **A**lit ille. Certe karissimi
adhuc deficiunt. c. solidi. **N**mē dico vobis nō exhibitis donec vltimū
quadrantē michi dederitis vel solueritis. **I**lli hoc audiētes adiuicē
dixerunt. **Q**uid faciemus? Non habemus vnde poterimus soluere
Alit vñus dabo vobis sanum cōsilium. **P**er imperatore lex est edita
q̄ quicūq̄ est cecus. c. solidis de eius thesauro obtinebit. **P**onam
inter nos sortes. et sup quē sorte cadit eius oculos eruamus et tūc
ille ad palaciū poterit accedere et. c. solidos obtinere et nos om̄es
acquitare. **A**lit illi. **O**ptimū est cōsilium. **I**nter se miserunt sortem et
sup illum qui consiliū dederat cecidit. **S**tatim execabant eum et
duxerūt eum ad palaciū et pulsabat ad ianuā. **J**anitor causam pul
sacionis quesivit. **A**lit illi. **E**cce est vñus cecus qui beneficjū legis

getit. ait ianitor. **B**enescallo hoc dicā. Necessit ad sevescallū et ait
stat vñus cecus ad portā qui beneficiū legis petit. At ille. **V**adā
ad eū et eū videbo. Cū autē cecū vidisset eum intime respexit quē
cū considerasset ait ei. **R**arissime quid petis? Et ille. **C**entū solidos
scbm legē. Qui ait. **A**mēn dico tibi besterna die vidi te in taberna
et duos oculos satis claros habentē tu male legē intelligis. Lex est
edita q̄ quicqz fuerit ex infirmitate vel ex casu aliquo cecū cōtra
quē casum non poterat se defendere talis beneficiū legis obtinebit
Sed tu voluntarie oculos tuos in taberna bibisti et cōsiliū dedisti
ut cecatus esses. Quere ergo ibidem solaciū quia hic nullū obulū
p̄tinebis. Ille vero audiens cum confusione recessit.

Moralizatio.

Rarissimi talis est lex deī q̄ quicqz ignorāter aut ex infirmi-
tate peccauerit aut temptatione dyabolica. si contritus et co-
fessus fuerit. **J**uxta illud. In quacqz hora peccator ē. deus sibi re-
mittet. Quilibet peccator ī ḡtū peccator ē cecus. Si vero alijs ex
pura malitia sine causa peccauerit et postea ī desperationē incident
vix aut numq̄ ei remittet. **T**abernarius ē dyabolus qui oēs tales
ad tabernā infernale recipit qui sic descendūt. Et ideo studeam̄ ē.

Erat quidā rex qui filiū sātū vniū habebat quē tenerrime
dilexit. Neq̄ ille vñū pomū aureum fieri fecit in sumptibus
magnis. Pomo fabricato. rex vslq ad mortem ifirmabaē. Vocauit
filium suū et ait. **R**arissime non potero de ista infirmitate euadere.
Sub bñdictione mea post meum dec̄ssum. vade per regnū et casta
et pomū aureū qđ fici tolle tecū. et qđ magis stultū iueneris pomū
illud ex parte mea dab̄is. **F**ilius vero fideliter adimplere promisit
lex vero vertebat se ad parietē. et emisit spiritū. **F**ilius vero satis
honorifice eum tradidit sepulchre. Post sepulturam statim pomum
acepit et per diversa regna et casta ambulauit multos stultos in
uenit et v̄dit. tamen nulli eorum p̄mū dedit. Deinde perrexit ad
quodam regnū et ad ciuitatem principalem illius regni accessit.
Per mediū ciuitatis regem ecuātām cū magno apparatu vicit

Condiciones illius regni a quibusdā ciuib⁹ quesuit. **A**t illi dixerunt eis. Consuetudo illius regni est talis q̄ numq; rex inter nos regnabit nisi uno anno. Finito anno in exilium ponetur. ubi mala morte finietur. Filius regis hec audiens. intra se cogitabat. Nam inueni quem diu quesui. Accessit ad regem et flexis genibus eum salutauit. et ait. Ave rex. Pater meus defunctus est et istud pomum aureū i testamentū vobis legauit. Rex vero pomū acceptit et ait ei. Karissime q̄modo potest h̄ esse. Rex nūq; me vidit nec aliqd boni patri tuo feci. Quare ergo tam preciosum iocale michi dedit. **A**it ille. Domine mi. rex. pater meus non plus tibi q̄ alteri pomum legauit. Sed sub benedictione sua michi precepit maiori stulto dare quē potero inueniri. Et sine dubio circuui multa regna et castra et nō inueni tam magnum stultū et infatuatum q̄ vos. Ideo ex precepto patris mei vobis pecunia dedit. **A**it rex. Rogo vt michi dicas quare me tantū stultum reputas. **A**it ille. Ecce domine ostendā tibi clare. Est consuetudo istius regni. tantū p annū regnare. et in fine anni omni. honore et diuīcijs priuari et in exiliū ponī. ubi mala morte morietur. Amen dico tibi. concludo ex dictis meis q̄ in toto mundo non est tantus stultus sicut vos q̄ tā breue tempus regnare debetis et post hoc tam miserabiliter vitam finire. Respondit rex. Dñe dum fuero in mea potestate. in presenti anno bona infinita mittam ante me in exiliū. Ut dum ibi venero de bonis illis viuam q̄diu vixero. Et sic factū est. In fine anni regno est priuatus et in exiliū posic̄ ibi per multos annos de bonis illis vixit et vitam in pace finiuit.

Moralisatio.
Rarissimi rex iste ē deus qui legauit pomū aureū stultis. Per pomū rotundū intelligit mundus iste quem deus dat fatuis qui magis mundū et ea que in mundo sunt appetunt q̄ deum. Rex qui per vnu annū regnauit potest dici quilibet homo i hoc mundo existens qui licet centū annis viuet est tñ quasi una hora respectu vite future. Et tamen nō desistit miser homo die ac nocte laborare

et post mortem in exiliu id est infernum ponit si cum peccato mortali
discendat ubi mala infinita inueniet. Et pauci sunt qui de isto exilio
cogitant. Nam ergo sicut fecit ille rex dum sumus in nostra parte
In hac vita ante nos mittamus opera mie. elemosinas largas ppe
nitare creationes et ieiunia facere. At post hanc vitam paradisum pote
sumus intrare et sine dubio ibi inuenimus opera nostra meritoria quae fecimus
in hac vita et sic regnabimus ibi cum gloria ad quam nos perducat.

Quoniam erat quidam rex qui tres filias pulchras habebat quas
inibus ducibus maritauit. Omnes illi tres duces uno anno
mortui sunt. Rex hoc audiens roletat filias suas iterato maritare
Vocauit primam filiam et ait. Marcella vir tuus mortuus es dabo
te alteri viro. At illa. Nullo modo hoc attemptabo. Et hec est ratio
mea. Si debetem alterum virum accipere oportet ut eum immo diligere
sicut primum virum aut plus aut minus diligere hoc non potest stare
quia primus virginitatem habebat ergo non tantum de te eu diligere
Si vero plus hoc esset magis malum. Si vero minus non esset bona
dilectio inter nos. quare concludo quod nullo modo volo aliud virum
accipere. Rex hoc audiens vocauit secundam filiam et ait. Marcella
vir tuus defunctus es. copulabo te alteri viro. At illa. Vere nullo modo
hoc attemptabo. Quia si alium acciperem. recipiem eum aut propter
diuicias aut fortitudinem aut pulchritudinem. Non propter diuicias quod
habet. Ne propter fortitudinem quod amicos habeo qui me defendent
Non propter pulchritudinem quod michi videbam quod vir meus omniem
pulchritudinem in universo mundo. quod concludo quod nullo modo virum alium
accipere volo. Rex hunc audiens vocauit tertiam filiam et ait. Anna vir
tuus mortuus es velo te alteri viro copulari. At illa. Nullo modo hunc
attemptare volo. Quia si alium virum acciperem ille me recipet aut propter
pulchritudinem aut diuicias. Non propter pulchritudinem quod non sum
pulchra. Ergo propter diuicias me recipet. Et si propter diuicias non possem
posset esse verus amor quod destricis diuicias amor transiret. concludo
ergo quod nullo modo alium virum accipere uolo. Ita doctores sacre scrip
ture dicunt quod vir et mulier matrimonio conjuncti sunt unum in corpe

It duo in aia. Ergo corpus viri mei est corpus meum et eōuerso.
Id hoc omni die possum ad sepulchrū accēdere viri mei. Et ibi ossa
eius vidre. tāq̄ virum presentē. Et idō alium habere nolo. Rex
hoc audiens amplius et virum acciperent non instigabat

Rarissimi rex iste est deus ipse tres filie anima intelligitur i.
Qua reluet operacio et ymago trinitatis. Juxta illud gen. ii.
Faciamus hominē ad ymaginē et similitudinē nostrā. ymago vero
trinitatis per peccatū p̄mi parentis erat deturata. et tribus viris
tradita scilicet diabolo mūdo et carni. Si vero mortuus est diabo
lus per cristi passionem. noli amplius tales virū accipere sed semp
sub cristi protectione ppanere. Si mundus mortuus ē p paupertate
voluntariā. noli amplius alium virum accipere sed permaneas sub
cristi protectione. Si vero mortua est caro per ieunium. et carnis
macerationē. noli amplius virum accipere sed sub cristi protectione
pmaneas. Vel aliter potest reduci. Rex iste ē deus. Tres filie tria
genera hominū scilicet potentes ac diuites hui⁹ mundi. sicut sunt
reges ac mundi potentes. sapientes hui⁹ mundi. sicut sunt iudices
temporales. et ecclesiastici viri religiosi. perfecti cristiani. sicut sunt
qui i omnib⁹ diuinis pceptis obediunt. Iste tres erant in baptismo
trib⁹ ducib⁹ scilicet patri per potentiam. filio per sapientiam. spiritui
sancto per clementiam sociati. Si ergo illi mortui sunt id est extinci
et ablati a te per peccatū tuum num q̄ alteri labores copulari. sed
cum omni diligentia fac opera misericordie per que poteris ei recō
siliari. quia numq̄ aliquē inuenies qui te tantum diligit. Unde est
notādū q̄ mulier accipit virum propter quatuor. Quia aut ppter
diuicias aut propter pulchritudinē aut fortitudinē aut sapientiam.
Si vero vis virum accipere propter diuicias. Certe non inuenies
ita diuitē sicut dominū nostrū ihesum cristum quia dominus celi
et terre ergo eum teneas et non alium. Si vero velis virū accipere
propter fortitudinē curre ad dominū nostrū ihesum cristum qui est
fortior omni homine. Fortis in celo et in terra. In inferno non est
aliquis q̄ potest ei resistere. Ergo illum in virum debes accipere et

nō aliū. **S**i vero aliquē vis accipere propter pulchritudinē curre ad dominū nostrū ihesum cristū qui ē pulchritudinē omni hoīe. **V**n̄ ps Speciosus forma p̄re filijs hominū ergo illum debes habere et nō aliū. **S**i vero aliquē vis accipere propter sapienciam curre ad dñm nostrū ihesum cristum quia ipse est sapiētior oī hoīe. **A**d romanos Q̄ altitudo diuiciarū sapiencie et scientie dei x̄. Ergo illum virum accipere debes et non alium.

Accidit in quadā ciuitate q̄ erāt duo medici optimi i omni scientia medicinali imbuti qui oēs ad eos venientes de qcūq̄ infirmitate curabant. ita q̄ penitus populus ignorabat quis eorum esset melior. **I**ntra breue tempus erat inter eos contentio quis eorum esset maior atq̄ perfectior. **N**it unus alteri. **R**arissime nō sit inter nos discordia nec inuidia neq̄ contentio quis nostrū est perfectior. **S**ed unū faciam⁹ et quicūq̄ ex nobis defecerit sit ille seru⁹ alteri⁹. **N**it alter. **D**ic michi qd̄ est illud. **E**t ille. **S**o duos oculos tuos de capite eruā sine grauamine et super mensam tuā ponā. et quando tibi placet in capite tuo sine lesionē tua ponā. **S**i vero mecum hoc idem per oīa feceris equales ambo sum⁹ et quilibet alterū nutriat sicut fratrem suū. **S**i vero aliquis defecerit seruus erit. **N**it ille. **O**p̄ima probatio p̄er omnia michi bñ placet. **I**lle vero qui questionē proposuit accepit instrumēta sua et infra oculos cū quodā vngēto nobilissimo interius et exterius liniuit. **E**t cū instrumēto suo duos oculos soch⁹ sui extraxit et sup mensam posuit et ait socio suo. **R**mē quō tibi videtur. **E**t ille vnu scio qd̄ nichil vido quia oculis careo et tamē nullam lesionē sensi. **S**ed mdo velle q̄ oculis meos sicut michi promisiſti restituieres. **E**t ille. **L**iterē attemptabo. **V**ngentū accepit et oculos interius et exterius sicut prius inunxit et oculos suos reposuit. **E**t ille. **R**mē quid iā tibi vidēt. **E**t ille. **O**ptime q̄a in extraheendo nullam lesionem sensi. **T**unc dixit ille. **J**am restat ut michi similiū ministres. **Q**ui ait. **P**resto sum. **A**ccepit instrumēta sua et vngēta sua sicut ille fecerat intus et exterius liniuit. **D**einde oculos eius extraxit et sup mensam posuit et ait. **R**mē qd̄ tibi videt

Et ille. Nibi videtur q̄ oculos perdidit tamē nullū dolorem sensi sed velle libentissime oculos rehabere. Cū vero ille parasset instru mēta sua vt oculos restitueret fenestra domus erat aperta et quidā coruus intravit vidensq; oculos in mensa subito vnū oculū rapuit et auolauit. Medicus hoc percipiens est cōtristatus totaliter. Et ait intra se. Nisi oculos socio meo restituā seruā ei⁹ ero. Respiciens alonge vidensq; capram oculū extraxit et ī locum oculī ablati reposuit. Hoc facto dixit socio suo. Karissime quid tibi vide⁹. Nit. Nec ī extrahēdo nec ī reponēdo aliquā lesionē sensi. sed vnū ex oculis meis semper sursum ad arbores respicit. Et ille. Ex quo ita pfecte medicinā meā tecū feri sicut et tu . modo ambo simus equales nec inter nos sit contentio. et sic ambo post hoc adiuicem sine conten tione vixerunt.

Moralisacio.

Rarissimi p̄ istos duos medicos intelligere debem⁹ legē nouā. Et antiquā que ambe curabant quantum ad salutem anime. Hacta est contencio et adhuc est inter cristianos et iudeos que lex ē melior et pfectior ad probandū veritatē. Quilibet oculos alteriū etraxisit. Hoc ē dictū. In lege antiqua multa sunt a qua deus extraxit sicut decem precepta ī antiqua lege. Sicut saluator ait. Non veni soluere legem sed implere vt si aliquis intendat deū videre oportet vt ad nouā legem recurrat et tunica baptismi se induat. Coruus venit et rapuit vnū oculum iudeoz vt non possent veritatē videre et in loco huius ponebat oculū capre sez quasdā ceremonias quib⁹ vtuntur per quas credunt deum videre et ibunt ad tenebras exteri ores ybi erit fletus et stridor dencū.

Sat quidam rex qui duas filias habebat. Una erat pulcher aima et omnib⁹ amorosa. Et altera nigra et omnib⁹ odiosa. Rex videns filias suas vnā pulchram aliam nigrā eis noīa imposuit. Pulchre filie imposuit nomen sez rosimūda. Nigre filie nomē grā plena. Deinde preconē per totum regnū misit promulgando q̄ oēs venirent et filias suas eis ī matrimonium daret illis qui ad hoc digni essent. Quicūq; vero pulchram filiam ī uxorem acciperet

nichil cum ea nisi pulchritudinē obtineret. Sed qui nigrā filiam
in uxorem acciperet totū regnū post eius decessum cū ea obtineret
Multi hoc audientes ad curiā regis venerunt et cum duas filias
vidarent omnes ad pulchram filiā currebant. et eam in uxorem pe-
tebat. Gracia plena nigra filia amare fleuit. At ei rex. O filia ob-
quā rem affligitur anima tua? At illa. O domine nullus est qui me
visit nec meū loquaf. Omnes ad sororem mēā currunt et omes
me despiciunt. At pater. O filia ignoras q̄ omnia mea tua sunt. et
qui te desp̄sauerit regnū meū obvinebit. Illa sic confortata a fletu
cessat. Post hec venit quidam rex ad curiā regis et cum vidiisset
pulchritudinē rosimunde eam in uxorem pecht tñ cum sua pulchri-
tudine. Rex pater puellā ei concessit et cū magno gaudio eā despō-
sauit. Stabat altera filia per multos: anteq̄ esset desp̄sata. Tandem
quidā dux nobilis sed pauper ita se cogitabat licet puella turpis
fuerit. tñ quicq; eam habuerit regnū cum ea obtinebit. Perrexit
ad regē et eā in uxore pecht. Rex vero gauisus est. eam desp̄sauit
cū magno gaudio. et post mortē regis totū regnū cū ea obtinuit.

Moralizatio.

Rarissimi rex iste est dominus noster ihesus cristus. Filia rosi-
munda tam pulchra. est mundus iste. Vnde pauci inueniunt
qui non mundū sup omnia appetunt tamē nichil cum ea obtinebūt.
nisi suā pulchritudinē hoc ē vanitatē et diuicias. Et sicut pulchri-
tudo per infirmitatē famē et senectutē adnichilat. ita diuicie huius
mundi transeunt p mortē et sepe ante. Et id o fatui sunt qui mundū
desponsant. Altera filia scz grā plena que ē turpis et oībus odiosa.
cerne ē paupertas quā mīro mō dīlexit. et idō vocat grā plena q;
p eā duenit ad diuicias. Verūtū pauci sunt q eā despōsare volūt
ymmo est oībus odiosa. Tn qui eā desp̄sauerit vitā eternā hēbit.

Rex qdā pulchriā filiā habebat q erat duci nō ilissimo despō-
sata et q pulchra plē habebat et maxia iter eos. erat dilectio
Dux vero morit de cuius morte facit ē placit magnū i ciuitate. Dña
vero satis honorifice eū sepulture tradidit. Post mortē amici ejū ad

eā venerunt ut secūdo viro nuberet allegātes sibi etatem integrā ad pulchritudinē suam. Domina vero respondit virum alterū h̄re nolo quia vir meus qui mortu⁹ est erat tam bonus dulcis ac diues p omnia qui me vltra modū dilexit. Et propter nimia⁹ dilectionem inter nos ei⁹ mors tantū me affligit q̄ vt credo vivere nō potero. Si vero talen⁹ virum ponamus q̄ inuenirem⁹ possibile esset ei⁹ me mori et tunc esset michi grauis afflictio iā habeo q̄ nūq̄ virū aliū cape volo. Si malū virū accipere esset in graue post bonū pessimū

Rurissimi rex iste ē d̄ filia anima ad d̄i similitudinē creata que erat nobilissimo viro scilicet domino nostro ihesu cristo per virtutē baptismi despensata qui summa dilectione nos dilexit quia in cruce pro nobis mortuus est ergo virum aliū pro illo non accipias hoc est alium numq̄ tm̄ diligas et sic cum eo regnabis.

Sicut quidā rex qui n̄iro modo paruos caniculos bñ latrātes dilexerat in tm̄ q̄ in gremio suo eos q̄escere pm̄sit et ibidem pauit. Illi vero sic cōsueti erant i gremio eius dormire et comedere vix alibi volebant et quādoq̄ circa collū regis pedes ponebant. Et sic rex solacium magnū et ludū cum eis habebat. Orat tunc quidā asinus qui cū omnia ista vidisset i corde suo cogitabat si ego cantarem et ante regem saltare et circa collum domini mei pedes ponere rex michi daret omnia fercula ad comedendū et gremium suum ad quiescendū. Hjs cogitatis extra stabulum perrexit aulam intravit et coram rege cantare cepit. Deinde hincinde saltauit et post hoc ad regem cucurrit et pedes circa collum eius posuit. Serui h̄ videntes credebat asinus in furia cōuersum acceperunt eum et egregie verbe rauerūt et sic ad stabulum duxerunt eum.

Rurissimi rex iste est dominus noster ihesus cristus. Caniculi berie latrantes sunt predicatorēs qui verbum diuinū tene pronunciant. Unde digni sunt in gremio celesti quiescere. Asinus pot dīci q̄ p̄sumit officium pdicatoris assumere verbū dī p̄nūciare enī l̄tāram nec grām ad hoc hz et iō timendum est ne talis sit verberatus hoc est a domino et populo repulsus

Hec quidam heremita qui in quadam spelunca iacebat et diebus et noctibus duote deo seruiebat. Juxta cellam suam erat quidam pastor ouium qui pascebatur oves. Ecce enim die ipso pastor erat sompno oppressus. Ipso dormiente quidam latro venit et omnes oves secum abstulit. Supueniens dominus ouium a pastore querit ubi oves erant. Ille vero incepit iurare quod oves perdidit. sed quoniam penitus ignorabat. Dominus hoc audiens furore replete ipsum occidit heremita hunc videns ait in corde suo. O domine ecce homo iste culparum innocentium dedit et ipsum occidit. Ex quo ergo permittatis talia fieri Ad midum vacuam et sicut ceteri vitam ducam. Hunc cogitatis heremitarium dimisit et ad midum prexit sed deus ipsum dimittere nollebat et angelum in forma hominis ad eum misit ut ei associaret. Cum enim angelus in via euntem inuenisset. ait ei. Rarissime quo vadis? At ille. Ad istam civitatem ante me. angelus dixit ei. Ego in via ero comes tuus quia angelus dei sum ego et ad te veni ut simus socii in hac via. Abobabo abulabat versus civitatem. Cum autem intrassent hospicium a quodam milite propter dei amorem petebant. Miles vero satis grataanter eos recepit. et honorifice ac splendide cum bona deuocione in omnibus ministravit. Miles iste tantum unicum filium habebat in cunabulis iacentem quem multum dilexerat. Cena facta camera est aperta et lecti satis honorifice ornati pro angelo et heremita. Media vero nocte surrexit angelus et puerum in cunabulis strangulauit. Hoc videns heremita intra se cogitauit. Numquid iste erat angelus dei bonus? Miles omnia necessaria propter dei amorem ei dedit et non habuit nisi unicum filium innocentem et iste eum occidit. sed tam non audebat ei quod dicere. Mane vero ambo surrexerunt et ad civitatem aliam precesserunt in qua in domo regni cuius satis honorifice erat recepti et splendiditer ministrati. Ciuis iste quedam aureum cipham quem miro modo dilexit habuit. Media vero nocte surrexit angelus et furatus est cipham illam. Heremita hunc videns intra se cogitabat. Ille malus angelus est ut credo. Ille ciuis nobis optime fecit et iste est furatus cibis suis. non nichil ei legat quia timuit eum. Mane vero surrexerunt et per viam abulabant donec

ad quandā aquā puerūlūtra quā erat pons. Pontem ascēderūt
et quidam pauper eis obuiabat. Ait ei angelus. Karissime monstra
nobis viam versus talem ciuitatē. Pauper vertit se et cum dīgito
viam versus ciuitatē ostendit. Cū vero vertisset se angelus subito
per scapulas eum accepit et ultra pontē proiecit et submersus est
pauper. Qd cum heremita vidisset ait in corde suo. Jam scio qd iste
dyabolus est et non angelus dī bonus. Quid mali fecit pauper iste
et tamen eū occidit. Ab illo tpe cogitabat ab eo recedere. Verūptū
timuit et nichil loquebat ei. Cum vero circa horam vespertinā ad
ciuitatē puenissent. ad domū cuiusdā diuinis accesserūt. et hospiciū
p dī amore petebāt. Ille vero simpliciter eis negauit. Ait āgelus
dī. Amore dī saltem tecū domū nobis ccedatis ne lupi aut male
bestie hic nos deuorent. Ille ait. Ecce domus vbi porci mei iacent
si placet vobis cū eis facere potestis. sin autē recedatis qz aliū locū
vobis non dabo. Ait ei angelus. Si aliud nō potest fieri cū portis
vestris iacebit. Et sic factū est. Mane vero surrexerūt. Angelus
hospitem vocauit et ait. Karissime do tibi ciphum istum. Dedit ei
ciphum quem furatus fuerat ab illo ciue. Heremita hoc videns ait
intra se. Jam sum expertus qd iste est dyabolus. Bonus homo qui
cum omni deuotione nos recepit furatus est ei ciphum. et dedit isti
pessimo qui negauit nobis hospicium. Ait angelo. Nolo vobis
amplius expectare ad dū vos recomendo. Angelus dixit ei. audite
me et tunc recedite. Primo quando eras in heremitario dñs ouī
pastorē iniuste occidit. Scias qd pastor ille pro tunc moriē non me
ruit sed alias cōmisit quare mori debaret. tunc temporis inuentus ē
sine peccato. Deus ergo pmisit eum occidi ut pena post mortem eua
deret propter peccatum qd alias cōmisit pro quo rumq; penitēcia
faceret. Latro vero qui evasit cum ouikus penam eternā sustinebit
et dominus ouī qui pastorē occidit vitam suā emēdabit p largas
elemosinas et opera misericordie quia ignoranter fecit. Demū filiū
illius militis de nocte strangulati qui nobis bonū hospicium dedit.
Scias qd anteq; puer ille natus erat miles optimus elemosinarius

erat. et multa opera misericordie fecit. Sed postquam natus est puer factus est parcus cupidus et oia collegit ut puer diuinitate faciat; sic quod erat causa generationis eius et ideo puer occidit. Et iam sicut prius miles factus est bonus cristianus. Deinde cipham illius ciuius qui nos cum deuocione recepit suratus fui. Scias tu quod antequam ciphus ille erat fabricatus non erat sobrior eo in tota terra. Sed tamen de cipha gaudebat post fabricationem quod omni die tantum de eo bibebat quod bis aut ter omni die fuit inebratus et ideo cipham abstulit et factus est sobrius sicut prius. Deinde pauperem in aqua proiecisti. Scias quod pauper iste bonus cristianus fuit. Sed si ad dimidium miliare ambulasset alium in peccato mortali occidisset sed iam est saluat et regnabit in celesti gloria. Deinde eum hunc illius ciuius deo illi qui nobis hospicium negauit. Scias quod nichil in terra sit sine causa. Ipse nobis concessit domum porcoz et ideo cipham ei deo et post vitam istam in inferno regnabit. Pone ergo a modo custodiā ori tuo. ut de deo non attarbas. Ipse enim oia nouit. Heremita vero audies cecidit ad pedes angelorum et veniam petiit et ad heremitarium prexit. Et factus est bonus cristianus.

no
Quicus regnauit prudens valde qui tantum vincium filium et filiam habebat quos multum dilexit. Cum vero ad senectutem pervenisset infirmitas grauis eum apprehendit. Qui cum vidisset quod vivere non posset fecit vocari omnes satrapas imperij et ait. Rami scire debetis quod hodie spiritum deo de beo reddere. Non habeo tantum periculum in anima mea. sicut de filia mea quod eam matrimonio non tradidi. Et ideo tu fili qui es heres meus tibi precipio sub mea benedictione ut eam maritari facias tam honorifice sicut decet et medio tempore sicut te ipsum omnime eam in honore habeas. Huius dictis vertit se ad patrem et spiritum emisit. De cuius morte planctus magnus factus est in civitate et satis honorifice eum sepulture tradiderunt. Post hoc vero filius prudenter incipit regnare. sororem suam in omni honore habere quam miro modo dilexit. in tantum quod omni die licet nobiles secum essent in mensa in una cathedra ex opposito eius sedebat et ad iniuciem comedebant et in eadem camera inlectis separatis iacebant.

Necidit vna nocte qd̄ temptacio grauis eum accepit qd̄ ei videbat
spiritu emittere nisi cum sorore sua libidinem suam posset implere.
De lecto surrexit et ad sororem suam prexit quā dormiente inuenit
et excitauit eā. Illa sic excitata ait. O domine ad quid venisti ista
hora? Qui respondit. Nisi tecū dormiā amitto virtū meā. Que ait.
Absit a me tale peccatū perpetrare. Ad memoriam ret uite qnō pat̄
noster te onerauit i sua benedictione an morē suā q̄p me habeas
in omni honore. Si tale peccatū perpetrares cōfessionē dei nō euā
deres nec hominū confusione. At ille. Quomodo cūq̄ fiat volūtate
meā ad implebo. Dormiuit ergo cū ea. Hoc facto ad propriū statū
rediit. Puella vero amare fleuit et cōsolari solebat. Impator vero
quātū potuit solaciū ei p̄tebat et miro modo magis ac magis eā
dilexit. Post hoc vero circa dimidiū annū illa in cathedra sedebat
in mensa et frater eius intime eam aspexit. et ait. Rarissima quid
tibi est? Jam facies tua ē mutata in colore et oculi tui in nigredine
mutant̄. At illa. Mirū nō est quia sum impregnata et p̄ cōsequēs
confusa. Ille hoc audiens ultra q̄ credi potest cōrīstatus ē. Fleuit
amare et ait. Pereat dies in qua natus sum et quid faciā ego pe
nitus ignoro. Que ait Domine fac consilium meū. et post factum non
penitebis. Nos nō sumus primi qui grauite deū offendērunt. Hie
prope est unus miles senex consiliarius patris nostri. de cuius con
silio pater noster semp̄ est operatus. Vocetur ille et sub sigillo con
fessionis omnia ei dicemus. Ille vero utile cōsiliū dabit nobis et
qd̄ satissimē deo et cōprobriū mundanū euadere poterimus. Ait
rex. Michi bene placet. Sed primo studiamus deo reconciliari. Con
fessi sunt ante corde puro cū contritione magna. Facta cōfessione
miserunt pro milite et totū priuate cū fletu reculerūt. At ille. Dñe
ex quo es sis deo reconciliati audite consilium meum vt confessionem
mundanam euadre possitis. Pro peccatis vestris ac patris vestri
terram sanctā debetis visitare et tali die omnes satrapas regnū tui in
presentia tua cōvocare. Deinde hec verba per ordinē dicere. R̄mi
terram sanctā visitare volo nullum heretē preter sorore vñā habeo

[xi]

9

sicut scitis cui i absencia mea sicut corpori meo debetis obedire. Et post hoc michi coram omnibus dicere et tibi karissime dico sub pena vite tue ut sororis mee custodiā haberas. Ego vero tam priuatae et secute custodiā quod nullus tempore partus nec ante nec post de casu vestro sciet nec eciā vxor mea. Ait rex. Bonum est cōsilium. Omnia adimplebo que nō ubi dicitis. Statim fecit oēs latraps ēcūnire et omnia a principio usq; ad finē sicut superius ē scriptū consiliū militis adimpleuit. Cum oia verba cōsummasset vale omnibus fecit ad terrā sanctā p̄fexit. Miles vero dominā sororē regis ad castrū suū duxit. Cum autē vxor militis hec vidiisset domino suo occurrit et ait. Domine mi reuerende qualis domina ista ē. Qui ait. Dñā mā soror regis est. Iura michi per dū omnipotentē sub pena vite tue ut quicquid tibi dixerō omnia habebis in secreto. At illa. Dñe presto sum. Cum autē iurasset ait miles. Domina nostra p̄ dominū nostrū regē est impregnata quare nō p̄cipio ut nulla creatura miseret ei excepta tua p̄sona. Ita ut p̄cipiū mediū et finis omnia sint secreta. At illa. Domine oia ista fideliter adimplebo. Domina ad cameram priuatā est introducta et satis splendide ei ministrabat. Cum tēpus parienti esset filiū formosum peperit. Miles cum hoc audisset ait domine. O domina karissima bonum est ac utile sacerdotē vocari ut puerū baptizet. Que ait dō meo voueo quod ille qui est inter fratrem et sororē genitus per me baptismū non habebit. Ait miles. Scitis graue peccatum est inter vos et dominum meum cōmissum nolite propter hoc animā pueri occidere. Ait dñā. Votū voui quod firmiter teneto sed tibi p̄cipio ut dolium vacuū michi apportes. Qui ait presto sum. Dolium secum ad camerā portari fecit. Illa vero decentē puerum in cunabulo reclinavit et in paruis tabellis hec que sequuntur scripsit. Karissimi scire debetis quod puer iste non est baptizatus quia inter fratrem et sororem genitus est. Ideo propter dei amorem baptizetur et sub capite eius pondus thesauri inuenietis cum quo ipsum nutrire facias et ad pedes argenti pondus cum quo solum exerceat. Cum omnia ista erant scripta tabellas in cunabulo

sub latere pueri ponbat. aurū sub capite. argentiū ad pedes. deinde
cū pannis sericis ac de auratis cunabulū cooperuit. Hoc facto militi
precepit ut cunabulū infra dolium poneret et in mari proiceret ut
nataret ubicumq; deus disponeret. Miles vero omnia adimpleuit.
Cum dolium projectū in mari fuisset. miles tam diu iuxta mare stetit
spā diu dolium natare videret. Hoc facto ad dominā rediē sed cū iuxta
castrū suū venisset. nūcius regis de terra sancta ei obuiabat. Ait ei
Karissime vnde venis? Qui ait. De terra sancta venio. Et quales ruin
ores habetis? Et ille. Dns m̄ eus rex mortuus ē. et corpus suum ad
vnū de castris suis est duxum. Miles hoc audiens fleuit amare.
Vxor eius supueniens cum de morte imperatoris audisset. ultra q̄
credi posset deslebat. Miles surrexit et ait vxori sue. Nolite flere.
ne domina nostra p̄cipiat. Nichil ei dicemus quo usq; a puerperio
resurgent. Miles post hos sermones ad terrinam intravit. Vxor
eius sequebatur eum. Cum dominā eos respexit et eos desolates
perpendit ait. Karissimi propter quā causam estis tristes? At illi
Domina non sumus tristes. sed potius gaudentes. qz liberata estis.
a graui periculo in quo fuistis. at illa. Ita non est. Indicate michi
Nolite aliquid celare a me siue bonū siue malū. Ait miles. Quidam
nūcius de terra sancta veit de dño nostro rege fratre vestro qui nar
rat rumores. Que? Vocetur nūcius. Qui cum venisset ait ei domina
quo modo est de domino meo? qui respondit. dominus vester mor
tuus est. et eius corpus de terra sancta translatū est ad castrum suū
et cum patre vestro sepeliet. Domina cum hoc audisset ad terram
ecceidit. Miles videns dolorem domine in terrā iacuit. Vxor militis
cum eis ac nūcius. Omnes isti per magnū spaciū iacebant et in
eis pre magno dolore non est vox neq; sensus. Domina vero post
magnū spaciū surrexit. crines capitis traxit. facie usq; ad sanguis
effusione dilacerauit et alta voce clamauit. Deu michi pereat dies
in qua e concepta erā. nō illa numeretur in qua sum nata. Quantas
babeo iūquitates. In me sūt cōpleta. Periūt spes mea fortitudo
mea frat̄ meus. nūcius dimicū anime mee. Qd fatiā ego de cetero

penitus ignoro. Surrexit miles et ait. O domina karissima audite
me. Si ppter dolorem teipsum necaueris. totum regnum peribit.
Tu sola es derelicta et iure hereditario regnum tibi debet. Si ergo
teipsum occideris regnum ad extraneos conolabit. Surgamus ergo
et ad locū ubi corpus iacet accedamus et honorifice eū sepeliamus.
Deinde studeamus qmodo imperium regere debemus. Illa vero ex
verbis militis confortata surrexit. et cū honesta comititia ad castrum
fratris sui accessit. Cū autē intrasset. corpus regis super feretrum
inuenit. super corpus cecidit. A planta pedis usq ad verticē oscu-
lata est eū. Milites videntes nimū dolore in ipsa de funere dñam
exaserunt. et in cameram introduxerūt et corpus satis honorifice
sepulture tradiderunt. Post hoc quidā dux burgundie solempnes
nuncios ad eam misit ut ei in uxorem consentiret. Illa vero statim
respondit. Hdiu vihero virum non habebō. Nunc huc audientes
voluntatem eius domino nūcibant. Dux huc audiens indignatus
est contra eam et ait. Si eam habuisssem rex illius regni fuisse sed
ex quo me vilipendebat de regno suo pax gaudebit. Exercitū colle-
git regnū intravit comburebat et occidit et infinita perpetrabat.
et victoriā in omni bello optimuit. Domina ad quādā ciuitatē bene
mutatā fugam pecht ī qua erat castrū fortissimum et in ea p multos
annos pmansit. Jam ad puerū projectū in mari redeam. Dolū cum
fuero p multa regna transne quousq iuxta cenobiū monachorum
puenit et hoc seria sexta. Ecce die abbas illi monasterij ad litus
maris prexit et piscatoribus suis ait. Rarissimi estote parati ad pis-
candū. Illi vero rethia sua parabant. Dum vero prepararent. dolū
cum flutibus maris ad terrā puenit. Ait abbas seruis suis. Ecce
dolū aperiatis et videatis qd ibi lateat. Illi vero dolū aperuerūt
et ecce puer parvus pannis preciosis inuolutus abbatem respxit
et risit. Abbas vero totaliter de visu contristatus ait. O deus meus
quid est hoc p inuenimus puerum in tunabulo. Propebus mani-
bus tu leuauit tabellas sub latere eius inuenit quas mater ibidem
posuit. aperuit et legit p puer ille inter fratrem et sororem esset

genitus nec baptizatus sed propter dei amore ut sacramentum bap
tismi ei daretur. Deinde cum auro quod ad caput eius inveniretur
nutrire:ur et ad pedes argentum p qd studiū excereceret. Abbas cū
hec legisset et cunabulū pannis preciosis ornatum vidisset intellexit
q puer de nobili sanguine esset. Statim eū baptizari fecit et ei pprī
um nomē imposuit scilicet gregorius et puerum ad nutriendū vni
piscatori tradidit dans ei pōdus quod iuuenit. Puer vero crescebat
et ab ēnibus dilectus quo usq; septem annos in etatē compleuisset.
Abbas statim ad studium cum ordinavit. In quo miro modo pfectit
omnes monachi cenot h tam q suum monachum dilexerūt. Puer
vero infra pauca tēpcta dñes i sciencia trascendit. Accidit quodā
die vt cū filius piscatoris cū pila quadam ludaret et dictū piscatorē
patrem suum esse crei idit a casu filium piscatoris cū pila lesit. Ille
sic percussus amare fleuit domi perrexit. et matrē cōquesit ē dicens
gregorius frāc meus me percusit Mater hec audiens foras exiuit
et dure arguebat eum dicens. O gregori qua audacia filium meum
pecuissisti. cum tamen qlis es et vnde ignoramus. Ait ille. O mater
dulcissima nōne filius tuus sum ego. quare talia michi impropetas
Que ait. Filius meus non es et vnde sis ignoro. si d vnum scio q
in quodā dolio inuentus fuisti. Abbas te michi ad nutriendū dedit
Ille cum hec audiss fleuit amare. Ad abbatem perrexit et ait. O
domine mi diu vobisum steti. credetam me filium piscatoris fuisse
cum tamen nō sum. et ideo parentes meos ignoro. Si placet me ad
miliciā promoueas quia hic amplius nō manebo. Ait abbas. O fili
noli talia cogitare. Omnes monachi i domo existētes miro modo
te diligunt. intantū q pfectum decessum meū in abbate te promouebūt
Ait ille. Domine sic dubio non expectabo donec ad parentes meos
peruenero. Abbas hēc ad dñes ad thesaurū suū accessit et tales
quas in cunabulo suo inuenit ei ostendit dicens. Nunc fili lege in
rius et qualis es clare inuenies. Cum vero legisset q iter fratrem
et sororem essz genitus ad terram eccecidit et ait. Deu michi quales
parentes habeo. Ad terrā sanctam p ergā et pro peccatis parentum

prgnabo et ibi vitā finiam. **P**eto ergo domine instāter. vt me ad
miliciā promoueas. qd̄ ēt fecit. **C**um autē licentia de recessu recepit
factus ēst planctus magnū in cenobio dolor in populo et in circuitu
lamentacio. **A**d mare se translulit et conuenit eum nautis vt eam
ad terram sanctā ducerent. **C**um vero navigasset ventus erat eis
oppositus et subito duci sunt ad eandem ciuitatem in qua erat mater
eius i castro. Qualis erat ciuitas aut qd̄ regnū penitus nauite igno-
rabant. **C**um autē ciuitate miles itrasset. quidā ciuis ei occurrebat
et ait ei. Domine quo tenditis? **E**t ille. Hōspiciū quero. Ciuis vero
ad domū suā cum tota familia sua duxit et splēdide eis ministravit.
Cum vero in mensa sederent. domin⁹ gregorius hospiti dixit. dñe
qualis est ciuitas illa et quis dñs istius terre. **A**t ille. Karissime
xnu virū valente imperatore habuimus qui mortuus est in terra
sancta qui nullū heredem preter suā sororē post se reliquit. **Q**uidā
dux eā in uxore pecte que nullo modo copulari itēdit. **I**lle ex hoc
idignat̄ totū regnū istud excepta ciuitate ista mā fortī acq̄sluit
Ait miles. Nūquid secretū cordis mei potero secure propalare? **V**it
ille. Domine ecia cū omni securitate. Qui ait. Miles sum si placet
die crastina ad palaciū pgas et cū senescallo sermone de me facias
q̄ si sallariū michi dderit pro iusticia domine isto anno pugnabo.
Ait ciuis nō dubito dñe quin de auentu tuo gaučē bit toto corde.
Die crastina ad palaciū pergā et finē hui⁹rei faciā. Mane surrexit
ad senescalum prexit et de aduētu eius intimauit. **I**lle non modicū
gaudens pro dño gregorio nunciū destinavit. Cū eum vidisset. dñe
ē p̄sentat̄ et multū cōmendat̄. Quē cū vidisset intime eū respexit
sed q̄ erat filius eis penitus ignorabat. Ipsa eū submersū a multis
annis credidit. Senescalus in presencia dñe eum conduxit vt per
integrū annū ei ministraret. **D**ie crastina ad bellū se parauit. **A**dīst
dux in campo cum exercitu magno. **O**ns gregorius bellū aggredit̄
ōes penetrauit quousq; ad duce puenit quē in ecclē loco occidit et
caput eis āputauit et victoriā obtinuit. Miles vero post hec de die
in diē p̄ficiēbat fama eis vndiq; circuibat sic q̄ anteq; ānus fuissz

completus tunc regnum a manibus inimicorum acquisiuit. Deinde ad senescallum venit et ait. Karissime votis constat in quo statu vos inueniet ad quem statum duxi. Rogo ergo trade michi salarium quod intendo pergere ad aliud regnum. Ait senescallus. Domine plus meruisti quam ex conuencione tenemur tibi. Ideo ad dominam nostram perga ut de statu ac mercede fore facias. Cum autem ad dominam venisset ait. O domina karissima dicam vobis aliqua verba proficia. Ex defectu capitis omnia mala sustinuum? ideo bonum est virum accipere per quem poterimus de cetero securi esse. Regnum vestrum in diuiciis habundat et ideo virum propter diuicias recipere non consulo. Unde ignoror ut melius ad honorem vestrum et commercium tecius populi poteritis virum accipere quam dominum gregorium. Illa vero solebat semper respondere vobis deo quod nunc copulabor viro. Sed ad verbum senescalli diem te librationis constituit ad respondendum. Ad est vero dies curcis audientibus detrahit dixit. Ex quo dominus gregorius valide nos et regnum nostrum de manibus inimicorum liberavit eum in virum accipiam. Nec audientes gaui sunt valde. Diem nupciarum constituit. Ambo cum magno iubilo et consensu tecius imperij in matrimonio sunt concipi filius cum matre propria. Sed quales essent vires ignorabant. Facta est iter eos delectio magna. Accidit quadam die quod dominus gregorius ad venandum ferrexit. Ait quedam acila domine. O domina karissima nunquid dominum nostrum regem in aliquo offendistis. Que ait. In nullo. Credo quod in mundo non inueniuntur duo ad invicem ligati in matrimonio qui eatum se diligunt mutuo sicut dominus meus et ego. Hoc michi karissima quare protulisti talia verba. It illa. Omni die quando ponitur mensa dominus noster rex illam cameram priuatam intrat letus sed cum exit lamentaciones ac fletus emitit. Deinde faciem lavat. Sed quare hoc sit penitus ignoror. Dominus cum hoc audiret cameram illam sola intravit de foramine in foramine intime respexit donec ad illud foramen venit in quo tabelle erant quas singulis diebus solebat legere quomodo inter fratrem et sororem genitus esset. et tunc amare fleyit. Ne enim erant tabelle

que in cunabulo suo erant iuente. Domina vero cum tabellas inue-
niisset statim noticiā illarū habebat. Aperuit scripturā legit de māū
propria. Intra se cogitabat. Numq; homo iste ad tabellas venisset
nisi filius meo esset. incepit alta voce clamare ac dicere. Deu mihi
q; sum nata ac in mundo educata. Utinam in die conceptionis mēe
mater mea fuisset extincta. Cumq; esset in aula clamor. Audientes
milites domine. ad dominā cucurrerūt cū ceteris. et illam iacentem
in terra inuenerūt. et per longū tempus circa eā steterunt ante p
verbū ab ea habere potuerūt. Deinde os aperuit et ait. Si diligitis
vitam mēā statī dominū meū querite. Milites hec audientes statī
equos ascenderūt et ad imperatorē equitabant. et ei dixerūt. Dñe
regina in periculo mortis iaceat. Ille hoc audiens lusum dimisit et
ad castrū prexit. Camerā in qua dñā iacuit intravit. Dñā cum illū
vidisset ait. O dñe oēs exeat p̄ter vos ut nullū audiat que vobis
dixero. Cū autē omnes cēnt expulsi ait dñā. Okmē de qua p̄genie
es tu dicte michi. Qui ait. Ista ē mirabilis questio. Scias sine du-
bio q; de longinq; terra sum ego. Et illa. Deo voueo q; nisi dixeris
michi veritatē me cito moriente video. Qui ait. Et ego dico tibi q;
pauper eram nichil habens p̄ter arma mea cum quib; vcs et totū
regnū a servitute liberaui. At illa. Dic michi modo de qua teria es
oriundus et qui erant parentes tui. Et nisi michi veritatē dixeris
nūq; cibū gustato. Et ille. Dobis de veritate s̄tare. Quidā abbas
ab infancia me nutriuit et michi sepius dixit q; i quo dā dolio me
inuenit infra cunabulū et ab illo tempore usq; in presens me nutri-
uit quo v̄sq; ad partes istas veni. Domina cū hec audisset tabellas
ei ostendit. et ait. Nūquid istas tabellas nosti? Ille cū tabellas vi-
diss; ad terrā cecidit. Illavero ait. O fili dulcissime tu es filius meo
amicus tu es maritus meo et dñs meo tu es fili⁹ fratrī mei et meus
O fili dulcissime i dolio cū istis tabellis posui te postq; peperi te.
Deu michi q̄re de vuln̄ eduxisti me dñe de⁹ me⁹ qz tot mala sūt p
me ppetrata. Fratrē m̄cū propriū cognoui et te ex me genui. Utinā
cōsumpta essem ne oculus meus videret fuisse quasi non essem de

vero. Ad murū caput percussit. et ait. O domine deus meus ecce
filius meus. maritus meo et filius fratri mei. Ait dominus gregorius.
Credebam me euasisse periculū et iam in reihe dyaboli ecclisi
Dimitte me dñe ut plangam miseriā meā. Ne michi ve. Ecce mat
mea amica mea vxor mea. Ecce sic dyabolus conclusit me. Mater
cum in filio tantum dolorē vidisset ait. O fili dulcissime p̄ peccatis
nostris peregrinabo toto tempore vite mee. tu vero regnum guber
nabis. Qui ait. Non fiet ita. In regno mater exspectabis ego vero
peregrinabor donec a deo peccata nostra sint dimissa. De nocte sur
rexit lāceam suam fregit vestimentis se iduit peregrini. matri vale
fecit et nudis pedibus ambulauit quousq; extra regnum peruenit.
Deinde ad quandā ciuitatē in noctis obscuritate venit ad domum
vnius piscatoris a quo hospicium pro dei amore petiuit. Piscator
cū diligenter respexit et cum membrorū decenciam et corporis dispo
sitionem vidissz ait ei. Karissime verus peregrinus non es s; bene
apparet in tuo corpore. At ille. Licet vere peregrinus nō fuero ho
spicium tamen am ore nocte ista peto. Vxor pescatoris cum eum
vidisset pietate mora preces fundebat pro eo ut introduceret. Cū
autē īt̄oductus fuisset retro hostiū grabatū parari iussit. Piscator
piscis cū aq; ei dedit et panē. Et inter cetera ei dixit. Tu peregrine
si sanctitatem cupis īueire loca solitaria dexteris accedrie. At ille
Domine libenter hoc attemptarem sed locū tamē ignoro. Qui ait.
Die crastina meū pergas et ad locū solitariū te ducā. Et ille. De
sit tiki merces. Mane vero pescator peregrinū excitauit. et in tan
tum enim festinabat q̄ tabellas suas paruas retro hostiū dimisit.
Piscator cū peregrino mare intravit. p̄ xvi. miliaria in mari nauī
gabant donec ad quaudā rupem peruenit. habens circa pedes eius
cōpedes qui sum clave non poterant aperiri. Sed post q̄ cōpedes
serassz claves in mari proieceret. Deinde domum rediit. Peregrimus
iste per. xvii. annos in penitencia remansit. Accidit q̄ papa morit.
Ipso mortuo venit rex dsuper de celo dicens. Querite hominē dī
et illum in vicarium cōsūti te nomine gregorium. Electores hoc

audientes gauisi sunt valde. Nuncios per diuersas partes mundi
misericordia ut cum quererent. Tandem in domo piscatoris hospitari
sunt. Quo vero i cena fuissent piscatori dixerunt. O karissime multū
vexati sumus per regna et casira ḡrendo vnu sanctū virum nomine
gregorium quem in summū pontificem constituere debemus et non
inuenimus. Ille vero cum de peregrino fuisse recordatus. ait. Jam
sunt. xvij. anni q̄ vnum peregrinus nomine gregorius i domo ista
est hospitatus quē ad quandā rupem in mari duxi et ibidem dimisi
Sed scio qd a multo tēpore mortuus ē. Accidit qd eadē die pisces
acepit et dum vnum pisces extraxiss clauē quā xvij. annis i mare
proiecit. ifra pisces inuenit. Statim alia voce clamauit. O karissimi
vide te clauē quē i mari proieci. Ut spero de labore vestro nō eritis
frustrati. Nuncj hec audiētes et videntes gauisi sunt valde. Mane
vero surrexerunt. piscatorem rogabant ut eos ad rupem duceret.
Quod et factum est. Cum autem ibidem venissent et eum vidissent
dixerunt. O gregori homo dei ex pte dei omnipotens. ad nos ascende
quia dei voluntas est ut eius vicarius in terris constitutus sis. Ne
ille. Qd deo placet eius voluntas fiat. Illum extra rupem duxerūt.
Ante q̄ ciuitatem intrauit omnes cāpane ciuitatis per se pulsabāt
Tunc hec audientes dixerūt. Benedictus altissim⁹. iam venit qui
christi vicarius erit. Omnes ei obuiam processerunt. et cum magno
hono re eum receperunt et christi uicarium constituerunt. Beatus gre
gorius in uicariatu constitutus. in emnī se laudabiliter habebat.
Fama eius per orbem relabat et q̄ tā sanctus christi uicarius con
stitutus erat multi ex omnibus partibus mundi veniebant ut eius
consiliū et auxiliū haberent. Audiens uero mater eius q̄ tā sanct⁹
homo christi uicarius factus esset intra se cogitabat. Ubi iam melius
potero accedere q̄ ad istum sc̄m uirum et uitam meam ei intimare.
Verūptamen q̄ esset filius eius et maritus penitus ignorabat. Ad
romam perrexit et christi vicario est confessa. Ante confessionem
nullus aliū cognouit. Sed papa cum confessionē matris audisset
noticiā ei⁹ p̄ oīa habebat et ait. O mater dulcisima uox et amica

dyabolus credebat nos ducere ad inferna et nos euasim⁹ de⁹ gracia
Illa h[ab]et audiens ad pedes eius cecidit et pre gaudio amare fleuit
Papa vero de terra eā leuavit et in ei⁹ nomine monasteriū constituite
in quo eam abbatissam fecit et infra pauca tempora ambo animas
deo reddiderunt.

Moralizatio

Rarissimi iste. Imperator est dominus noster ihesus christus q̄
sororem suam id est animam fratris id est homini qui homines
christi fideles sumus eius fratres et anima est soror et dei filia sed in
quā anima homini coniungitur caro dicitur proprie ei⁹ soror. In
principio caro habet quāmā in omni honore dum contra eā nichil
quod displicat deo agit tenetur eam ex p[re]cepto diuino nobili viro
maritari scilicet deo per opera misericordie. Iste duo corpus et aia
mutuo se diligunt in tantum q̄ in una camera iacent hoc est in uno
corde Una mente quādiū de⁹ precepta perpetrant et in una scutella
comedunt. hoc est in una voluntate se disponunt quādo baptismū
recepierunt et pompis dyaboli renunciabāt. Sed heu et p[re]hdolor
homo sepe ex instigacione dyaboli. sororem violat hoc est animam
cum vīcīs et cōcupiscentijs icorruptit ita q̄ imprignatur et parit
filium. Per filiū istum intelligere debemus totum genus humanū
qui a primo parete procedebat. Adam enī erat filius de⁹ primogenit⁹
cui debebat regnū istius mundi iuxta illud psalmiste. Omnia subie
cisti sub peditus ei⁹ x. Sed iste in mādatis habuit filiā de⁹ sororē
eius scilicet animā in omni honore habere. Ille vero per dyabolū
deceptus corrupit eam q̄n de p[re]mo comedit. Unde filius scilicet totū
genus humanū ab eo p[re]cessit et in dolio ex consensu militis scilicet
spiritus sancti missus id est in misericordiam huius mundi maris scilicet
proiect⁹ ubi natabat per multa tempora. Primus pater mortu⁹ erat
et ad infernum descendit. de relicta est aia nuda. Et ideo dux scilicet
dyabolus eam invasit quemq; filius de⁹ venit scilicet d[omi]n[u]s et homo
et liberauit non solum matrem sed et totum regnū et genus humanū
per suam p[re]ssionem. Quia contra ducem id est dyabolū pugnauit
et victoriā obtinuit et terrā amissam sc̄z paradisi nobis recuperauit

Post hec matrē tuā id est sanctā ecclesiā d̄sponsauit. per quā tabelle
erāt scripte id est de cē p̄cepta que moyses a d̄o recepit. Illa singulis
diebus debemus videre et in codib⁹ nostris imprimere et sacram
scripturā respicere legere et intelligere ubi inueniemus quomō iste
sanctus iob terre loquebatur dicens. Pater meus es tu soror mea
vermib⁹. Si istud intime cogitare volumus materiā flendi habe
mus. Sed querendū est. quis traxit nos de volio x̄. Certe abbas.
deus ipse per filiū suū vnigenitū cotidie nos trahit per suā graciā
de miseria peccati et dat nos ad nutriendum p̄scatorī. P̄scatorī
iste potest dici quilibet prelatus qui habet peccatorē in bonis ope
ribus nutrit et eum ad cristi miliciā promouere. tūc poterit inter
monachos. scilicet sanctos viros conuersari et sanctus esse Juxta
psalmistā. Cum sancto sanctus eris x̄. Deinde per nauē ecclēsie sez
scdm eius precepta transire et viriliter pugnare contra dyabolum
et p̄consequens ad magnas diuicias puenire. Diuicie iste sunt vir
tutes per quas anima ditatur que recipitur in domo ciuis scilicet
prelati. Et prelatus eum ducit ad senescallum id est ad discretū con
fessorem per quem dirigit ad viam salutis. Et quare; quia pugnat
pro domina id est anima. Sed sepe contingit q̄ homo recidiuat.
Pergit ad venandum scilicet mundi vanitatem. Domina scilicet
anima dolet quando de tabellis scriptis id est de transgressionib⁹ per
petratis recordat. Et ideo milites scilicet omnes sensus tenentur
hominē a ludo mūdi reuocare p̄mmo d̄ ipm vocat d̄icēs. reuertere
reuertere x̄. Sed quando homo videt animā per peccatū prostratā
d̄bet se ad terram proicere. Hoc est ad omnem humilitatē se parare
Vestimenta id est vicia defenire et lanceā male vite p̄ confessionē
frangere. Et sic peregrinando in bonis virtutibus pergere donec
ad domū p̄scatoris scilicet prelati perueniat. De cuius consilio ad
rupem penitēcie includi debes quo usq; nūc id est viri ecclesiastici
cum penitencia fuerit consummata ducent te ad romanā ciuitatem
Ciuitas ista est sancta mater ecclēsia in qua debemus permanere hoc
ē eius p̄cepta adimplere. et campane pulsabunt scilicet per opera

misericordie per penitentiā recuperata de te laudabile testimoniu
m pbit et ciues gaudebūt id est ageli dei de peccatore sicut scriptū
est luce xv. Gaudium est angelis dei super uno peccatore penitentiā
agente. Et tunc poteris dominā id est animam ad monasteriū regni
celestis perducere. Ad qd.

Quidam miles erat q̄ castrū pulcherrimū habebat super quo
due cīconie nīdificabāt. Sub castro erat fons clarus i quo
cīconie solebant se balneare. Accidit q̄ femella pullos pduxit mas
culus vero per terrā volabat ut pullis cibū colligeret. Illo abeūte
femella est adulterata sed anteq̄ masculus veniret ad fontem deſerē
derat ut se lauaret ne masculus fetorem adulterij sentiret. Miles
cum sepius hoc vidisset admirabatur fontem clausit ne cīconia se
lauaret vel balnearet. Illa vero cum fontem clausum vidisset et nō
poterat se lauare post adulterium conmissum ad nīdum est reuersa.
Masculus veniens et senciens adulterij fetore inde volavit et ifra
diem naturalem secum multitudinem cīconiarū duxit et in p̄sencia
militis eam occiderunt.

Moralizatio

Rarissimi iste due cīconie sunt crīstus et anima. Niima est
crīsti sponsa. Et quocienscumq̄ fuerit per peccatū adulterata
ad fontem confessionis recurrat ut poterit mundari ne crīstus eius
spōsus fetore adulterij senciatur. Miles q̄ fōtē clausit ē t̄ yabolū q̄ cor
bois obdurat q̄ sep̄ nitit h̄c ēm ipedire ne currat ad fōtē cōfessionis
et ne homo confiteat. Onde si crīstus in die iudicij te inuenit non
lotū id est non cōfessum sine dubio cōtra te veniet cum multitidine
angelorum et eternaliter te occident.

Rayanus regnauit qui mīrcōortos dilexit. Onde semel cū
quendā ortūm cōstruisset et arbores vniuersi generis in eo
plātassz custode m̄ super crīum cēstituit ut fideliter custodiret. Erat
aut̄ quidā ap̄er strenuus q̄ ortū itrauit arbores cōsudit et euerit
Hoc percipliens custos noīe ionathas auriculā cīd sinistrā abscedit
Ap̄er vero amissa aure clamauit et exiuit. Altera vero die ap̄ itra
uit et infinita mala perpetravit in orto. Hoc videns ionatas aurē

cius dexteram abscidit. et cum clamore valido aper exiuit. Hoc no
obstante tercia vice intrauit. Quidens ionatas caudā eius abscidit
et sic turpiter cū clamore aper exiuit. Adhuc quarta vice intrauit
et multa mala perpetrauit. Ionatas illum cum lancea pforauit et
mortuus est. et coquinario traditus ut pro mensa regis prepararet
Rex vero de quolibet aīali cor plus dilexit q̄d aliquid aliud. Tonus
vero cū aprū preparasset et eorū pingue vidisset comedit. Sed cum
regi de aper fuissest a seruitorib⁹ misstratū cor quesuit. Seruatores
vero ad cōquinariū redierunt. et cor apri appetebant. Ait ille. Dic
domino meo q̄d aper nullū cor habebat. Et si non eredat p̄ variis
rationes obligo me ostendere. Serui hoc audientes oīa verba regi
denūciabant. Ait rex. Quid est hoc qd̄ audio? Non est animal sine
corde. Sed ex quo offert se ad probandum eū audiēm⁹. Coquinarius
erat vocatus ad regem ut probaret q̄d aper eorū non haberet. Qui
ait. Domine mi audite me. Omnis cogitatio a corde procedit. Bene
sequitur. Si nulla est cogitatio nec eorū ullum. Aper iste primo
intrauit ortum et multa mala commisit. Ego vero hoc videns au
rim sinistram abscedi. Si eorū habuisset de aure abscisa cogitasset.
Sed h̄ non fecit quia iterato intrauit ergo eorū nō habebat. Item si
eorū habuisset quando aurem dexteram abscede hoc cogitasset. Sed
non cogitauit de aure dextera amissa. Quia post hoc itrauit et cau
dam amisit ergo si aliquā partem cordis habuisset de aurib⁹ et
de cauda cogitasset. Sed hec non fecit. Quia post oīa ista intrauit
Ideo eum occidi. Et per istas tres rationes ostendo q̄d eorū non ha
bebant. Rex vero cum hec audisset rationes approbauit. Et sic co
quinarius evasit.

Rurissimi rex iste est dominus noster ihesus cristus. Qui miro
modo ortos et vineas diligenter id est status hominū. Sicut sūt
viri ecclesiastici religiosi et boni cristiani. in quorum cordibus dñs
noster plātat cotidie diversi genera arborū id est virtutum. Sicut
sunt decem precepta. Septē opera mie. Quatuor virtutes cardinales
et tres theoloicas. Custos est prelatus qui habet ista custodire.

Iper est homo diues ac potens huius seculi q̄ potius sensu p̄prio credit q̄ alteri. **I**sle destruit statū suū q̄ acceptit ī baptismo. et mala infinita cōmit trit quādo peccatum mortale perpetrat quia violat virtutes quas in baptismo recepit. **H**oc videns deus per ionatham id est per mortē a nobis anfret anrem sinistram id est consanguinē tuū interfecit ut per hoc ritam tuam malam corrigas. **S**ed miser homo ad tempus colet et cito ad vomitum reuertitur et dei p̄cepta iterato violat. **H**oc videns deus aufreret ab homine autem d̄pteram id est filiu vel filiam ut sic te corrigas. **S**ed miser homo per breue tempus morte eorum dolet et reddit at mala opera et iūc aufreret ab eo caudā id est uxore ut sic flagellat corrigat. **E**t cū nec p̄ talia emēdat tūc deus eū interficit et cequiatric id est i yal olo tradici die iudicij. **N**on est in homine res quam deus magis diligit q̄ cor id est animā. **T**unc dyabolus alligabit q̄ animā deo obediēte nou habet. **E**t dicet ad cristū. **I**sle michi obediens fuit et tibi inobedient fuit. **S**i habuisset animā rectam nūq̄ p̄ceptū tuum violasset. **E**t sic deus priuakit anima qd̄ est dolendum. **S**tudiamus &c.

Pompeius regnauit ī cuius regno erat quedā domina nimis pulchra et c̄nibus amorosa. **J**uxta eā quidā miles habiebat satis graciosus et nobilis qui istam dominam sepius visitauit et a domina multū erat dilectus. **M**iles ille cum semel dominā visitassz vidensqz falcone super manū eius quē miro modo cōcupivit et ait. **O** bona d̄na si vñq̄ pro te feci aut si me diligis da michi falcone. **D**omina ait. **T**ibi concedo. **S**ed vnum ē q̄ nō tantū illum diligas ut a societate mea te separas. **M**iles ait. **A**bsit hoc a me ut propter aliquam rem me separarem a te. **N**unc amplius teneor te diligere qm ante. **D**omina falconem ei dedit. **I**sle vero ei valefecerat et tantum ī falcone delectabat q̄ dominā nō visitabat et parū de ea cogitabat sed singulis diebus cum falcone ludebat. **D**omina sepius nuncios ad eū misit et non venit. **C**andem domina ei scripsit ut sine dilacione vltiori ad eam cum falcone veniret qd̄ et fecit. **Q**ui cum venisset ait ei domina. **O**ste de michi falcone. **Q**uem cū apprehendisse et corā

eo caput a corpore extinxit. Miles non modicū dolens ait. O dñs
quid fecisti? Que ait. Non doleas sed potius gaude et letare. quia
falco erat causa q̄re me non visitasti sicut ante fecisti. Ideo falcone
occidi vt ad me redas frequenter sicut solebas. miles vero videns
q̄ ex pia causa dñs h̄ fecerat ei placuit et eā sicut pius visitauit.

Moralizacio.

Rarissimi rex iste est pater celestis. Una tam pulchra natura
humana deitare in cristo coniuncta. Miles quilibet cristianus
qui dominū deum suū ante omnia tenet diligere et cum sepius p̄
opera meritoria visitare. Falco sunt bona temporalia que deus dat
homini vt eum probet. Sed cum miser homo diues factus fuerit.
similis factus est iumentis. quia non recordat de dei beneficijs nec
eum visitat sicut solebat. Deus hoc videns aufert ab homine bona
temporalia. sanitate prosperitatē. vt priorem amorem habeat. nō q̄
deus odit illum quem sic castigat. sed quia eum diligit. Juxta illud
Flagellat deus omnem hominem quē diligit.

Gaberius regnauit. qui miro modo melodiam dilexit audire.
Unde semel accidit q̄ ad venandū p̄fuit. quandā melodiam
cithare a parte dextera audiuit. et in tanta dulcedine delectabatur
q̄ quasi extra se raptus est. Quā puertebat versus locū melodie.
ibidem equitauit. Cum autē ad locū venisset quandā aquā latam
alonge prospexit et iuxta aquā quidā pauper sedebat qui cūbaram
in manu tenebat. De ista cithara processit tanta melodia q̄ impera
tor cum gaudio est refocillatus. At ei rex Parissime dic michi quō
cithara tua tam dulciter sonat. At ille. Dñe per triginta annos et
ultra iuxta istā aquā mansi. Dedit michi de⁹ graciā talē in cithara
q̄ p̄cuto cordas eis tango exīt tanta melodia q̄ pisces istius aque
ad manū mēā veniunt per quos meipsum et proximum mēā sustento
cum familia. Sed heu heu et prochdolor. Jam infra paucos dies
ex alia parte aque venit quidā sibilator qui ī tanta dulcedine sibi
lat qđ pisces me dimittunt et ad eum vadunt. Ideo dñe sicut vos
estis potens. quia dñs totius imperij contra sibilatorem prebeatis

michi vestrū auxiliū. **A**it rex. **R**arissime ī nullo potero te adiuuare nisi in vno. et hoc tibi sufficiat. In loculo meo hamū aureū habeo illum tibi dabo et in summitate virge ligari facias. Deinde cordas eithare tangas. ad cuius tactū pisces mouebunt. et statim p hamū eos ad terrā trahē et sic sibilator de loco recederet cū cōfusiōe. **P**aup vero oia adimpleuit et pisces anteḡ ad sibilatōe poteat accedere p hamū ad terrā eos traxit. **S**ibilator **H** vidēs cū cōfusionē recessit

Rarissimi iste imperator ē dominus noster ihesus cristus qui miro modo melodiā silicet sanctā orationē audit et diligit q̄ venat per sua certa animalia id est animas quas dyabolus conabatur auferre. **A**qua ista in qua sunt pisces est mundus iste qui est plenus peccatoribus. **D**aoper iuxta aquā est predicator qui habet cūbarā id est sacra scripturā cū qua debet pisces h̄est peccatores ad terrā siccā sez ad regnū ce' este pducere ps. **I**n tympano et choroꝝ. **S**ed heu prochdolor dieb̄ illis quando predicator incipit eithara sacre scripture tangere et predicare abeat statim sibilator silicet dyabolus qui sibilat tam dulciter dū predicator predicit q̄ hoies predicationē nō libenter audiunt. **V**nde est norandū p dyabolus babet diuersas sibilatioēs. **P**rimo facit aliquos dormire vixeribū dei non audiant. **S**econdo quos ad dormiendū allicere non potest facit eos garrulare. **E**t quos non potest facere garrulare facit eos locū dimittere vel nichil sapere qd̄ pdicator predicit. **V**nde necesse est pdicatori hamū diuine gracie petere per quem poterit peccatores ad deum ducere. **E**t viua sit semper in principio sermonis pro gracia diuina rogatur.

Erat quidā imperator qui statuit p lege q̄ si mulier sub viro suo esset adulterata perpetuo carcere esset mancipanda. **A**c cedit q̄ quidā miles muli rē nobilē desponsauit quā multū dilexit. **I**lle vero ad peregrinandū in ptib⁹ longinquis prexit. **V**ox vero post eius recessum adulterata est et de adulterio concepit. **C**ū vero contra eam legitime erat probatū ex precepto imperatoris carcere ē adjudicata. Que in carcere filū pulcherrimū peperit. **P**uer vero

creuit et ab omnib⁹ est dilectus qui eum viderunt. Mater vero genitus et suspiria continue emisit nec consolari poterat. Accidit una die cum puer matrem flentem videt ait ei. Ob quam causam karissima mater sic affligit anima tua. Ait mater. O fili dulcissime multū habeo flere. Ultra capita nostra ē accessus hominū et sol luet in claritate sua nos vero hic sum⁹ in tenebris et nullū lumen habem⁹. Ait filius. O mater dulcissima. illam lucem quā dicas super capita nostra nunq̄ vidi quia ī isto carcere natus fui. Dummō copiam cibi et potus habuero michi placet semper permanere dū vixero. Dum autē sic loquerent adiuvicem imperator cum militibus ad hostium carceris stabat. Ait unus miles regi. Domine nō auditis istā lamentacionem ī carcere inter matrem et filium. It ille. Eciā. Optime audio et eis compacio. Milites dixerūt. O nō rogamus ut fiat eis gratia et misericordia. Quib⁹ dixit rex ad preces vestras concedo ambosq; de carcere eduxerunt ab omni pena liberauerunt.

Eritis mihi iste imperator est pater celestis qui istā legem dedit qd si mulier id est anima sub viro id est cristo fuerit per peccatum mortale adulterata perpetuo carceri infernali adiudicabitur. Dñs ista ī carcere fleuit amare. Et quare. Certe quia violauit animam suam. regnum eternū perdidit. sanctā ecclesiā deprauavit. virtutibus quis ī baptismō recepit per peccatum spoliauit. Puer qui dixit. dū cibū habuero michi placet hic permanere sunt mundi potentes et diuites qui dicunt. Si deus daret eis mundū. et pro voluntate carnis delicias. lumen celi numq; desiderarent. De talibus valde dolendū ē Miles qui stetit iuxta hostiū potest dici bonus prelatus qui habet pro peccatoribus intime deum rogare ut det eis gratiam a carcere peccati resurgere qd poterunt ad eternā vitam intrare. Quā.

Quidam imperator erat qui in quodam bello mortali expulsus fuit mortemq; vix potuit evadere. Quod percipiens quidam miles strenuus. Interposuit se scilicet inter imperatorem et hostes eius et ita imperator evasit sine lesione. Miles autem pro eo diversa vulnera recepit et curatus est cū magna difficultate

Tamen cicatrices in eo semper permanerunt. et ab omnib⁹ est cōmē
datus. q̄ tam egregie pro dño suo pugnasset. Accidit postea q̄ ille
miles debuisset hereditatem suā iniuste amittere. Necesse ad p̄fārū
imperatore rogauit vt eū iuuaret et sententiā pro eo daret. Ut ille
Karissime nō possum tibi ad presens ariēdere. sed dabo tibi iudicē
qui causam tuā examinabit et qđ iustū fuerit facies. Ut ille. O dñe
cur talia dicis. Statim corā omnib⁹ omnia vestimenta sua dilacerā
uit et usq; ad nūcā carriē cicatrices vulnerū si cōstēdit dicēs. Ecce
qd sustinui p te et tu nō vis pro me iudicare nec me iuuare. Est ne
inquit iustum post q̄ tantū pro te sustinui vt alius q̄ tu ipse sit in
causa mea iudex et ad vocatus pro me. Imperator hoc audiens ait
O karissime verum dicis. Quando in periculo mortis fui tu et non
alius me saluasti statim pro tribunali sedebat rex et iudicium pro
eo dedit.

Moralizatio

Eritisimi cr̄stus in bello mortali inter te et dyabolū se ipsum
interposuit et suscepit pro te vulnera mortalia non solum vul
nera sed morte turpissima mortuus est. Est ergo ne iustum q̄ alius
q̄ tu penam sustineas vel p enīteriā pro suo amore. Certe nō. Si
duo fratres sint heredes alicuius hereditatis qm hereditatem aliquo
casu amisent. si alter eoz pro hereditate recuperāda pgnauerit.
lato rauerit alius nichil sed sine omni labore eā habere velet esset
hec iustum. Certe non. Sic est de votis et de cr̄sto. Nos amissimus
hereditatē regni celestis per peccatū cr̄stus vero per suam mortem
acquisivit. Ideo iustum est. vt nullus alius p te faciat qđ poteris
mereri q̄ tu ipse si desideras vitam eternam obtine. Quam.

De quodā principe narratur qui cum omnibus viri⁹ suis
non poterat hostes suos devincere fecit hāc cautelā. Similauit
fugam et castra sua cū virtualib⁹ hostibus d̄reliqt. In q̄kis castris
dolia multa plena vino infecta dimisit p semen cuiusdam herbe ita
q̄ homo bibens de vino illo statim obdormiret. Sciuit etiā hostes
famelicos et gulosos qui super vinum cū gaudio supuenientes ad
libitum suum bibentes statimq; semi mortui dormire cōpellebant

super quos princeps rediens omnes ad sibitum suum occidit.

Rarissimi hac cautela utile dyabolus contra multos quos videt non posse supare. Similat se fugere et percul abesse dum eos subspe bone amicicie et solachij diu patitur ad tabernas sedere ut iebri atos ducat quod voluerit nunc ad homicidium nunc ad luxuriam. Causa ergo a tali potu si desideramus venire ad eternam vitam. Ut quamcumque Ihesus quidam erat qui tres filios habebat qui cum morti deberet primogenito suo hereditatem legauit. Secundo filio thesaurum suum. Tercio filio annulum pretiosum qui plus valuit quam totum quod legauit aliis duobus. Cetera primis dedit annulos duos non tamen preciosos. Omnes annuli fuerunt eiusdem forme sed non eiusdem virtutis. Post mortem patris dixit primus filius ego habeo annulum patris mei pretiosum. Secundus filius dixit tu non habes sed ego habeo. Tercius dixit. Non est iustum quod vos habeatis. eo quod senior habet hereditatem et alii thesaurum. Ergo ratio dictat ut ego annulum pretiosum habeam. Ait primus. probemus in facto quis annulus sit preciosior et ille est melior. Ait ille. Michi placet. Statim adducti sunt infirmi diversi varias infirmitates habentes primi duo annuli nichil operati sunt sed annulus minoris omnes curauit.

Rarissimi miles iste est dominus noster ihesus christus qui tres filios habebat scilicet iudeos sarracenos et cristianos. iudeis dedit terram promissionis. Sarracenis dedit thesaurum huius mundi quantum ad potentias et divicias. Christianis dedit annulum pretiosum scilicet fidem. Quia per fidem christiani possunt varias infirmitates et languores anime curare. Sicut scriptum est. Omnia possibilia sunt credenti. Item si habueritis fidem sicut granum sinapis. Item impossibile est sine fide placere deo.

Rex aliquando erat in quodam regno quod frater senior heretatem diuidaret et iunior eligeret. Quins racio est. quia maioris discretionis est diuidere quam eligere. Senior autem discrecione esse debet. Alia lex fuit quod pliceret filium ex ancilla hereditatem accipere sicut et filii liberi. Contigit autem duos fratres unum

de ancilla et vnum de libera hereditate dividere. Frater enim senior
divisit sic. Ex una parte totam hereditatem posuit. Et ex alia parte
marrem fratri sui posuit. Frater eius cogitabat matrem meam ante
omnia debo diligere. et per consequens prelegit matrem et hereditatem
dimisi. ut sperans de curialitate fratribus aliquid optinere. sed nichil
ab eo obtrinebat. Adiit iudicem et fratrem suum accusauit. quod eum ab
hereditate sua exclusit. Respondit frater suus et dixit quod eum non
decepit. Quia ille qui eligit non qui dividit certus est.

Rarissimi deus pater duos filios habuit. Unum de ancilla aliun
de libera. De libera christum qui est de eadem essentia de quo pater
et coeternus sibi. de ancilla hoie. quia quo ad corpus est de terra. et iste
est minor quam ex tempore productus. Christus filius senior hereditatem
divisit. Quomodo? Certe matrem id est terram et terrena posuit ex una
parte et ex alia parte posuit celum et celestia. Electione tamen homini
dedit quod si matrem id est terrena eligeret hereditati celesti carceret.
Sed reuera peccans mortali hereditate celesti spreta matrem elegit
nec christum poterit accusare quoniam non qui dividit sed qui elegit
circumscribit. Pater ergo quod qui terrenas voluptates preponit et
in peccato mortali existens vitam eternam non potest de gratia nec de
iure sibi vendicare seu presumere de hereditate sed forte ex quadam
pietate. Tensu ergo ut non eligamus matrem id est mundum istum quam
totum in maligno positum est. Si uideamus ergo eligere hereditatem celestem.

Potius regnauit qui tres filios legiter habuisse quos mul-
tum dilexit. Unde per se cogitauit disponere de regno suo. Voca-
uit tres filios suos et ait. Quis vestrum est primus. Ille regnum post
meum decepsum habebit. Tunc ait primus filius pater michi ergo
debet regnum vestrum. Quia a deo piger sum quod ad ignem sedeo et prius
crura proposito ciburi quod inde me retrahere. Secundus filius ait pater
michi debet regnum vestrum. Qui si circa collum meum funem haberem
et mox suspendi deberem et gladium in manu mea tenerem propter mag-
nam pigriciam meam ad scindendam funam siue cordam manum meam non
extenderem. Tercius filius dixit. Pater ego regnare debeo quia in

pigrichs ceteros precedo dum superius i lecto iaceo et gutte aque
proprie nagnā pigriciam super caput et super vtrūz oculū cadut
me mouere nescio ad dexteram vel sinistram nec volo. Rex cum hoc
audisset ei regnum legavit reputans eum pigriciorem.

Moralizacio

Rarissimi ipse rex est dyabolus. qui est rex et pater sup omes
filios superbie vt. Job dicit. Per primum filiu benē designā
tur illi qui sunt i societate pueris scilicet in adulterio i fornicatione
per quam ad malum intendunt tamen magis eligūt i igne peccati
cremari vel aduri q̄ a tali prauo consortio separari. Secundus fili⁹
signat illum qui licet peccator⁹ suor⁹ innibus videat se circūplexū
et ligatum quibus mox suspēndendus est ad inferni patibulū tamen
ad eas scindendū non extendit videlicet gladiū lingue sez cū verbis
in confessione. Tercius vero filius designat illū qui doctrinā audit
de paradisi gaudio et de inferni supplicio et tamē pre nimia pigricia
ducens statū suum paruū sez peccatorum. et non deserit ad dextram
premiorū amore et desiderio conuertere. nec ad sinistrā vt peccatū
dimitiat saltem metu et terrore infernaliū tormentorum

Legitur de quodā rege qui habuit vxore nomine corneliam.
Accidit quodā vice q̄ in castro regis sub quodā muro inue
ti fuerunt duo serpentes viuis masculus altera femella. Quod audi
ens rex interrogavit a suis magistris et doctoribus quid hoc signi
ficaret. Et dixerunt illos serpentes ibidem latere in signum mortis
viri vel mulieris. Et dixerūt si occideret masculus vir moreretur
Et si occideretur serpens femella vxor moreretur. Quo audito rex
dixit occidere masculum serpentem et femellam vivere. Quia libē
cius vellet morte suā q̄ morten vxoris sue et assignās causā dixit
Si vxor mea vivit posset multos filios pducere q̄ possunt i regno
meo succedere. Quia si ipsa moreretur regnū heredem non haberet.

Rarissimi iste rex est dñs noster ihesus cristi q̄ nos regit sicut
rex. Cui⁹ vxor erat humana natura sez i vtero virgīs copula
ta. Sed i h mūdo quasi i hac domo hui⁹ spōsi. Duo serpētes fuerūt

inuenti scilicet legis antique et noue. Serpens femella erat benignitas diuine misericordie. Nec vxor humana natura vivere per gratiam non potuisse. Sed sponsus seze cristus elegit sibi mortem in cruce ut humana natura viueret. Eciam potest hunc sensum applicare de carne et spiritu ita oportet quod caro tamquam masculus infructu osus occidatur.

Quidam potens dominus duos filios suos misit ad studium ut studearent et proficerent et ex hoc prebendam optinerent. Transacto modico tempore misit eis pater litteras ut ad propria remearent. Fratres hys auditis ad patriam properauerunt. Unus fratrum valde letus est de reuersione et cum redire cum leticia receperit est et inheritance patris constitutus est. Alter frater de reuersione turbatus est valde. Qui dum ierit mater eius occurrit osculata est eum et osculando os eius eius dentes atstulit. Soror sequens matrem volens osculari eum atstulit ei nasum. Frater sequens atstulit ei oculos. Pater adueniens rapuit eum per capilles et pellem abstraxit.

Brussum. Ille diues est deus qui duos filios misit ad studium scilicet corpus et animam ut studearent in scolis huius mundi. et in bonis operibus proficerent et sic eternam vitam scilicet beatitudinem possiderent. Virtutem sunt mors. Hic littera mittitur dum homo moritur anima gaudens ad deum reddit que letanter recipitur et inheritance constitutus. Frater alter qui inuitus reddit est corpus qui de reuersione turbatur. Nec mirum quia miserime celiocatur. Soror et fratres sunt bestes et serpentes qui rasum et oculos corrodunt. Pater est putredo terre que capille et cutem et carnem consumit de istis parentibus t.cit. iob vij. Nutredini dixi pater meus es mater mea et soror mea vermis. Rogamus igitur dominum nostrum.

Ecce quidam rex volens proficisci in longinquis partibus et habens unica filia formosam sole splendidiorē nesciens cui fideliter committeret eam posuit in custodiā. Tamen comisit unius militi suo secretario quem terribime dilexit precipierat ei ut custodiret eam ne aggressum habearet ad scutum unum in illa terra vel regione

prosiliens. Si biberet de ea efficeretur leprosa talis nature fuerat
tamē amenissime suavitatis erat. Ut ergo eam miles tā formosam
redderet in regressu pegrinaciois regis sicuti iā dictā acceptauerat
ita eā diligenter esto diuit perpendens si ista non facere tūc totū
seruiciū suū perderet aususqz nō esset suū dominū effectare. Custo
dia prehabita p aliqd tempus. tandem dicta filia veniens ad fonte
occulte. bibensqz de illo effecta est leprosa. Percipiens hoc miles do-
lore repletus fugiens cum eadem de regione ad desertū inueniensqz
ibidem vñū reclusoriū pulsans manibus intus heremita quendam
inueniens narravit sibi omnia facta prenarrata. Dansqz heremita
dicto militi sanū consiliū dixit. Vade ad montem quē monstrauero
tibi inuenies lapidem cum virga quadā et cū dicta virga peccies
lapidē acriter fortiter et audacter donec habeas de eo humiditatē
et liquorem. Cum illo liquore line eam et vngē eam et fiet sana et
pristinā pulchritudinē accipiet. Faciēssqz pdictus sicut sibi dixerat
heremita filia regis pristinā sanitatem et pulchritudinem recipit.

Moralizatio.
Brillimi iste rex ē dominus noster ihesus cristus qui peregre
protectus idest reddere volēs patri suo illud qd de purissima
virgine matre sua maria accepit videlicet veram humanitatem qui
in die iudicij reuersurus est. p filiā vniā nestrā que de cies clarior
sole erit anteqz veniat ad eternā vitā. Per militem quilibet pecca-
torem. Per omnia delectamenta huius mundi videlicet peccata que
sunt dulcia. filia effecta est leprosa idest peccatis plena. Per egressi
onem regionis quilibet peccator relinques secularia et transitoria
Per reclusoriū ecclesiā. Per heremitā sacerdotē inuenies ac narras
sanctam confessoriē faciens. dans consiliū penitenciā iniungens.
Per montē corpus pprium. per lapidē cor lapideum. Per virgam
penitenciā magnā. videlicet castigacionē ppri corporis. oraciones
elemosinas ieunia faciens. Per humiditatē et liquorem lacrimas
oculorū ac cordium contriciones. Sicut in die iudicij fiet tua venia
filia idest anima tua salua formosa ac suo creatori graciola.

Legitur i gestis romanorū q̄ erat quidā tirānus maxencius nomine qui cives romanos hereditate priuare. Incumbente igitur seuicia tirāni fugierūt exterminati ad cōstantinū regē in britaniā. Deniqz cum multi cōfluerūt cōcitauerunt eū aduersus tirannū dicentes. O cōstantine rex restitue nos in regnū nostrum. Ex hīs verbis commotus ē rex constantinus. Armauit se. ascendit equum et tirannū prostrauit. Et sic romanis hereditatē restituit.

(Moralizacio)

Rarissimi iste tirānus est dyabolus qui generi humano nimis fuit crudelis sic q̄ gen⁹ humanū celesti hereditate priuavit. Qd̄ videns gen⁹ humanū ad regē cōstantinū scz ad dēū fugit petens auxiliū ab eo. vñ ps. Apprehēde arma et scutū et exurge i adiutoriū michi quia tu es qui restitues hereditatē meā michi. Hīs verbis cōmotus est deus rex et armauit se diuinitatē suam humane nature copulando et equū suū ascendit dum in cruce suspendi voluit. Et sic tyrannū prostrauit et notis hereditatē restituit.

Rex alexander posuit candelam ardētem in aula sua et misit precones per totū regnū suū qui clamauerunt et dixerunt. Si aliquis foreficerat contra regem q̄ audacter veniret q̄diu candelā arderet rex forefactū dimitteret. Et si quis forefactū haberet et non veniret candelā exticta morie mala periret. Istud audiētibus populis in regno multi venerunt ad regem et misericordiam p̄cierunt. Rex benigne recepit eos. Et multi fuerunt qui voluerūt venire et neglexerūt. Sed quando cādā fuit exticta rex fecit eos per violētiā afferre et mala morte occidi.

(Moralizacio)

Rarissimi per regem alexandrū p̄ssimus intelligere cr̄stum qui ē rex regū et d̄ns dominaciū posuit candelā ardēm id ē presentem vitam que trānit tamq̄ candelā ardens. Precones missi sunt predicatorēs qui cotidie clamant. Si aliquis foreficerit cōtra regē id est contra cr̄stū q̄ audacter veniat q̄diu candelā ardet id est presens vita durat quia cr̄stus est nimis misericors. Unde dāvid.

Misericordia eius sup omnia opera eius sicut pater in latrone æ. Modo aliqui audiunt et veniunt ad regem et misericordiam petunt hoc sunt illi qui peccata sua dimittunt mandata dei tenent. et viunt sicut boni cristiani. Illos benigne recipit. Et per illos qui noluerunt venire possum intelligere malos cristianos scilicet raptiores usurarios et ceteros peccatores. Quando candela est extincta id est post istam vitam christus faciet eos venire coram se in die iudicij et mala morte occidi id est eternam mortem pati quando dicet eis. Ite male dicti in ignem eternum.

Legitur in Cronicis q[uod] anno xxii. ab urbe romana condita populus romanus columpnā marmoreā in foro romano statuerunt. et ibi ymaginem Iulij cesaris fecerunt et super caput eius nomen. Iulij scripserunt quia in honore ipsius factum fuit. Sed iste. Julius cesar tria signa iu morte vel ate q[uod] morere accipit. Centesimo enim die an mortem suā cecidit sulmen an ymaginem in foro et in nomine sub scripto littera primā atrasit. Nocte vero precedente die mortis sue fenestre thalami eius cum tanto strepitu et impetu apte sunt ut domū ruiturā estimaret. Eadē vero die mortis sue cū ad capitolij iret date sūr ei littere iudicis mortis sue iminētis q[uod] si statū legissimū morē euasiss. **Moralizatio**

Rarissimi sic est de nobis et de deo. Ut morte eternā euadimus. Tria signa nobis deus facit. Primum est de lecio littere capitalis de nomine. per istam litteram que in principio nominis ponit intellegitur habundancia diuiciarū. Hec enim est que facit hominē habere nomen in terra. Nemo enim ī illis diebus nominat in terra nisi haberit diuicias. Hoc patet. Nam si querat quis sit melior ville vel ciuitatis statim p[ro]ponit q[uod] plures diuicias habet q[uod] quis sit pessum. Ecce quomodo diuicie dāt hoī nomeū quia si diuices nō esset non esset nominat. Et quia aliquando diuicie sunt occasio mortis eterne. Ideo deus dat primum signum q[uod] talem vult saluare et auferet priam litteram nominis sui scilicet diuicias ab eo et facit eū pauperem. ut sic q[uod] per diuicias ab eo recellerat p[ro] paupertate ad eū accedat

Secundum signum qd iulius cesar accepit qd iuxta cameram suam
fuit magnus strepitus. Nec camera est corpus humanū qd cū homo
videt se esse pulchrum et fortem statim cadit in peccatum p quod
mors eterna sibi preparat. Et ideo volēs eum deus a morte eterna
reuocare facit secundū signum scilicet magnū strepitū circa corpus
suum mittendo scz talem et tantam infirmitatem et debilitatem qd
ad mortem creditur ruere et cadere vt sic qui per fulchritudinē et
fortitudinē a deo recesserant per infirmitatē et debilitatē reuocenē
et peniteant psalmista. Multiplicata sunt infirmitates eoz. Exemplū
de beato paulo dicente. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis.
Terciū signū qd iulius cesar accepit fuit qd littere iudicij iminēris
sibi tradite fuerant quas si legisset morte euasisset. Hoc signū facit
deus nobis peccatoribz qui tūc dicit̄ tradere litteras iudicij mortis
nostre nobis. dum sana gracia conscientias nostras illustrat vt le
gere possim⁹ peccata nostra quib⁹ morte eternā meruimus. Et ideo
dum lucem et graciā sancti spiritus habemus litteras istas legam⁹
idest peccata nostra referam⁹ tōno corde et postea sacerdoti ore vt
sic legendo morte eternā euadere valeamus. Ne littere clause idest
conscience nostre non mundate post moriem nostram aperiantur
et manifestentur toti mundo.

Dicitur qd antiquis mos erat romanorū qd quando castrum
vel aliquā ciuitatē obsidabant vnā candelā certa mensura ac
cendebant et qd diu candela arderet parati erant omnes ad pacem
recipere quantumqz malefactor esset. Sed postqz cōsumpta fuerat
omnes iusticie seruitutē exercebant in hostes suos nec tamē alicui
licet daret omnia bona sua miāz facere. s. voluerunt.

Rarissimi sic habet deus ergo peccatores. Nam corda nostra
ciuitates anime sunt obsecra cum richis et concupiscentiis
p dyabolū mundū et carnē deus ex sua misericordia statuit nobis
tempus in quo si velint poterint inuenire candelā accensam idest
qd diu vita est in corpore qd uicūqz peccator misericordiā inueniret
et pacem et cōcordiā dei recipere. Tota vita nostra est constituta

et permissa ut penitentia faciamus et vivam⁹. Vnde saluator dicit
Nolo morte peccatoris ⁊. Et ideo quādiu anima est in corpore pe-
ramus veniam et misericordiā et obtinebam⁹. Iohannis. xvi. petite
et accipies. Sed certe cum vita nostra fuerit terminata p mortem
nunc non erit tempus misericordiā petere et licet pecierim⁹ nō dare.
tur nobis ergo faciamus penitenciam q̄ diu sumus in hac vita

Quar regnauit in cuius regno erat quidam miles generosus
ac fortis qui semel per quod dā forestū equitabat et buſonē
cū serpente vidi pugnare. Sed buſo preualuit et serpente deuicit.
hoc viſo serpente iuuit buſonē grauiter vulnerauit euaſit et fugam
acepit tamē p buſonem vulneratus grauiter erat miles. Et vidēs
miles de equo deſcedit venenū buſonis in vulnere remansit. Miles
domi perrexit et longō tempore in infirmitate vulneris remansit.
Testamentū ſuum cōdidi et ad morte ſeparauit. Cum vero ſemel
iuxta ignem iacuiffet quaſi de vita ſua desperatus ſerpens quem a
morte ſaluauit itrauit. Serui videntes ſerpentem dixerūt. Domine
quidā ſerpēs itrauit. Miles cum illū reſpexit agnouit eū q ſerpēs
ille erat p cuius deſenſione vulnera et omnia mala fuſcepit. Miles
ait. Nolite eū impediſire. Credo q nullū malū michi faciat. Serpēs
vero coram omnibus ad eū accessit et venenū vulneris cū lingua
ſuccinxit quoſq; plenum habuiffet. Statim extra domū cucurrit
et venenū extra ſe proiecit. Rediit et ad vulnus iterato accessit his
ad bibendum det. Cum vero ſic bibiſſet buſo a quo miles vuln⁹
recepit intrauit et contra ſerpentem pugnare incepit ac ſi eſſet in
vindictam q ſerpens militem ſanauit. Miles cum hec vidilſſet ait
ſeruſ ſuis. Karillimi ſine dubio iſte eſt buſo quem vulnerai pro
deſenſione iſtius ſerpentis a quo omnia mala recepi. Si ſerpentem
deuincat me inuaderet et ideo ſi vitam meam diligitis illū in continēti
occidatis. Serui hoc audiētes cum gladiis et fulſib⁹ illū occiderūt
Serpens vero qſi applaudendo et regraciando hincide circa pedes
dñi ſe couertit et foras exiuit. Miles vero pfectā ſanitatē recuperauit

Enīssimi imperator iste est pater cœlestis Miles est dominus noster ihesus cristus. **B**ufo dyabolus. Serpens homo. et hoc propter duo serpens potest dici homo. Primo propter peccati venenū et propter antidotū ac ymaginē cristi quā portat. **D**omo enī contra dyabolū habet pugnare. Quia nō est aliis qui pugnet pro nobis nisi tu deus noster. Quādo vero totū genus humanū propter peccatū primi parens erat suppeditatū cristus pro nobis pugnauit et dyabolū superauit. Et ipse grauit vulneratus non tantū in uno loco sed in multis vnde infirmat. **N**icet non in se tñ in suis membris. Et ideo homo si gratus fueris debes venenū ab eo extrahere. scilicet infirmitatē indigētiā a suis expellere p opera misericordie. **S**icut scriptū math. iij. Quod ex minimis fecillis michi fecillis. Si vero bufo redeat vt tibi noceat viriliter cōtra eū pugnare debes et seruī dei sc̄z bone virtutes quas in baptismo recepisti te iuuabūt. Et sic dyabolū superatis et vitā eternā habebis. **A**d quā xx.

Occlesianus regnauit qui statuit p lege q̄ si mulier aliqua sub viro suo eēt adulterata occidi deberet. Accidit casus q̄ quidā miles quādā puellā in vxore duxit et ex ea vnū filiū genuit. Creuit puer et ab omnib⁹ est dilect⁹. Post hec pater eī ad quoddā bellū prexit et viriliter pugnauit. In quo bello brachium extreum amisit. Interī eo abeūte vxor eī ē adulterata. Redit maritus adulteratā iuenit. Vnde scđm legē maritus eā occidere deberet. Vocauit filium suū et ait. **A**riſſime mater tua adulteriū cōmisit. Vnde scđm legem per me mori deberet. sed brachium amisit ido nō potero eam occidere. **P**recipio ergo tibi vt eā occidas. Ait filius. **L**ex precepit parentes honorare. Si ergo deterem p̄priā matrē occidere contra legem perferrā et matris maledictionē incurrerem. Nolo tibi in hoc obedire. Et sic mulier per filium euasit mortem.

Enīssimi iste impator est deus pater miles ē dominus noster ihesus cristus vxor anima. Deus pater precepit si anima sub cristo adulterata fuerit occidi deberet eternalit̄ scilicet i penis pma nere et quociens anima mortaliter peccat tociēs adulteratur. Deus

filius contra dyabolū ad bellū prexit. In quo bello brachii dextrū
sez ornē austereitā quā āte incarnationē eius habuit ideo māsue
tus factus est quasi agnus non vult nos occidere. Sed deus pater
precepit ut occidatur. Tunc respondit filius. Carnen humānā de
matre mea sumphi et ideo hominē occidere no potero et sic peccator
per contritionem et confessionē euadere potest et ad vitam eternam
peruenire. Ad quā x.

Aratur de quodā homine noīe ganterus q̄ locum gaudēt i
sine fine optabat. Quadā die mane surrexit et solus ad viam
abulabat quousq; ad quoddā regnū puenit in quo rex illius regni
defuctus nuper erat. Satrape regni videntes cum strēnuū illum in
regem elegerunt. Ille vero sic electus valde est gauisus. Cum autē
nox adesset serui eū in camerā introduxerūt in quo leonē fortissimū
ad caput lecti vidit et ad pedes draconē ad latus dextrū lecti vrsū
ex alio latere serpētes et bafones. Ait ganterus. Quid est hoc? Nū
quid me oportet in isto lecto iacere cum istis bestijs? Ait. Ymmo
domine. Nam reges ante te in isto lecto iacuerunt et pistas bestias
sunt deuorati. Ait rex. Nichi omnia bene placent sed tantum istum
lectū cum bestijs abhorreo q̄ rex vester esse nolo et ab eis recessit.
Et ad aliud regnū puenit vbi similiter in regē est electus. Cū nox
adesset camerā intravit lectū pulcherrimū nouaculis acutis plenum
vixit. Ait ganterus. Ncne oportet me i isto lecto iacere? Serui dix
erunt. Ecclā domine. Nam reges ā te te hic iacuerunt et in isto lecto
mortui sunt. At ille. Omnia bona sunt excepto isto lecto et ideo rex
vester esse nolo. Mane surrexit et viam trium dierum solus prexit
In via quendā senem super fontē inuenit sedentē habētē in manu
sua baculū et ait gantero. Karissime vnde venis? At ille. De ptib⁹
remotis. Quo pergis? At ille. Tria quero et inuenire non potero.
Que sunt illa tria? Ganterus respondit Primū ē habūdancia sine
defectu. Secundū est gaudiū sine tristitia. Tercium est lumen sine
tenebris. Ait senex. Haculum istum accipe et per istam viam perge
montem altum videbis ante te. Ad pedem montis stat vna scala.

habens sex gradus. Scalam ascende. Cum vero ad sextum gradum peruenieris in summitate mentis palatiū pulcherrimū videbis. In ianua tres ictus peccate ianitor tibi respondebit. Ostende ei baculū istū et dicite. Qui est dñs istius baculi tibi precepit ut me intrare permittas. Cum vero introiū habueris ibidem tria que queris inuenies. Ille vero omnia adimpleuit sicut ei senex dixerat. Cum vero ianitor baculū vidisset ei introiū de dit ubi illa tria et multa plura inuenit et ibidem toto tempore vite sue permanuit.

Rarissimi iste ganterus potest dici quilibet bonus cristianus qui mundū simpliciter & bēt spernere. et ista tria querere scz habundanciam sine defectu. gaudiū sine tristitia. lumen s̄n tenebris. Ista nō poterunt haberi nisi i vita eterna et hoc cū magno labore. O homo fac tu sicut fecit ganterus. Perge viam trium dierū id est per orationē ieiunium et elemosinā. Si contigat te ad quoddā regnum peruenire id est ad mundana aliqua et ciues id est mundane vanitates te in regem eligunt id est cor tuum in superbia ducunt respice ad lectum. Vetus iste est vita humana in qua p̄ breue tempus iacebis. Sed respice ad leonem id est diabolum semper contra te patetū et draconem id est mortē que te i omni loco exspectat et versus id est propriā conscientiā que te condemnabit et vermes id est peccata tua que te accusabunt. Si ista intime cogitaueris cito de regno mundi te expedire poteris. Deinde ad aliud regnum ferrexit et. Sic homo si diabolū in una parte superauerit. hominem ad aliud regnum scilicet peccati ducit. scz ad regnum carnis in quo regnante delicie carnale et voluptate si i eis consentires fact̄ eris fili⁹ perdicōnis Attende ergo ad lectum. Vetus iste est infernus in quo diues ille facit plenus nouaculis scilicet penitē grauissimis. Si istū lectū intime cogites delicias carnis omnino respues. Si velis ergo ista tria inuenire quere senem cū baculo scz dominum nostrū ihesum christū qui tibi coecat baculum sancte crucis. Baculus iste est penitentia que debet nos ad viā salutis dirigere. Unde ps. Virga tua et baculus tuus. Et. Sed post hec oportet te ascendere scalam sancte vite in

qua sunt gradus. vñ. scz. vñ. opera misericordie per que poteris ad eternā vitā puenire. Sed oportet tres ictus facere. scilicet cōtrici onem cōfessionē et satisfactionē habere. Tunc ianitor idē bonitas diuina te ī regnū eternū perducet. Ibi est habundācia sine defectu gaudiū sine tristitia lumē sine tenebris iuenies. Ad quod lumē ſt.

Plus regnauit. In cuius imperio erat quidē miles genrosus. **Q**uo valde deuotus qui vxore pulchram habebat. sed sub viro suo adulterata ē nec de adulterio defistere volebat. Miles vero cū hoc vidisset contristatus est valde in animo suo et cogitabat terrā sanctam visitare et ait vxori sue. Rarissima ad terrā sanctā pergā et vos discretioni vestre cōmitto. Cum autē ultra mare prexit dñā quendā clericū peritū in nigromancia dilexit et cum ea dormiuit. Accidit semel qd cū adinuīce in stratu iaeuissent dixit domina. Si vnam rem michi perpetrares me in vxorem duere posseſ. Et ille. Quid est hoc qd tibi placet qd potero tibi ministrare. Que ait. Māritus meus ad terrā sanctā prexit nō et me multū diligit. Si eū per aliquā artē occidere posseſ omnia que habeo obtineres. ait clericus tibi sacere ꝑm. itto iſa tamē qd me in maritū accipies. Que ait. Hoc firmiter promitto. Clericus vero quardā ymaginē nomine militis fecerat qd in pariete ante oculos suos fixit. Interim. miles cum per plateā ciuitatis rome transiret. magister quidā peritus ei obuiabat et intime eum respexit et ait ei. Rarissime secretū habeo tibi dicere at ille. Magister quid votis placet dicite. Qui ait. Hodie tu es filius mortis nisi auxilium habueris a me. Vxor tua est meretrix et de morte tua ordinavit. Miles audīes qd verū dixisset de vxore sua ei adhesit credidit atqz dixit. O bone magister vitam meā salua et mercedem condignam tibi reddam. Qui ait. Abenter te saluabo si feceris que tibi dixerō. ait miles presto sum. Magister balneū fieri fecit et militem vestimentis spoliari et balneum intrare mandauit. Deinde speculū politum in manum suam tradidit et ait. In speculo respice diligēter et mirabilia videbis. Ille cum speculū respexisset et magister iuxta eū in libro legisset ait ei. Dic michi quid tu vides

Quendā clericū in domo mea video qui vnā ymaginē de cera ad similitudinē meam in pariete fixit. Ait magister. Quid modo vides Ut ille. Jam arcū accipit et sagittā acutā in eo ponit et ymaginē incipit sagittare. Ait magister. Sicut vitā tuā diligis cum sagittā ad ymaginē volare videbis totum corpus tuum in balneo volue in aqua donec tibi dixerō. Miles cum hoc audisset et vidisset sagittā moueri corp⁹ suū sub aqua voluit totaliter. Hoc facto ait magister Caput tuū eleua et in speculo respice. Qui cum fecisset. dixit ei. qd iam in speculo vides. Ut ille Ymaginem non percussam sed a latere sagitta abiit. Et de hoc clericus multū dolet. Ait magister. Jam in speculo quid facit respice. Et ille. Jam magis prope pergit ad ymaginē et sagittā in arcū ad peuciendū ponit ut ymaginē percuciat Qui ait. Sicut prius fecisti et modo facias si vitam tuam diligis. Miles vero cum per speculū vidisset qđ clericus arcū tenderet totū corpus suum voluit in aqua. Hoc facto ait magister. Respice quid modo est. qđ cum fecisset dixit. Miro modo dolet clericus. qđ ymaginē non percussit et vxori mee dicit. Si tercia vice ymaginē non peuciā. p̄do vitā mēā. Prope ymaginē mō pgit. ita qđ michi videt qđ nō poterit decipi qui ymaginē peuciāt. Ait magister. Sicut vitā tuā diligis iam curam habeas. vt cū arcū videtis trahi totū corpus tuum corpus sub aqua iuolas donec tibi dixerō. Miles semper in speculo respiciebat. et cum clericum arcū extendere ad percuciendū vidisset corpus suū in aqua iuoluit donec magister ei dixit. Surge velociter et in speculo respice. quod cum vidisset miles ridebat. Ait magister. Karissime dic michi quare ride. Atille. Clare in speculo video qđ clericus ymaginē non percussit et sagitta est reuersa et cū inter pulmonē et stomachum percussit et mortuus est. Uxor mea sub lecto meo foueam fecit et eum ibi sepeliuit. Ait magister. Surge ve lociter et vestimenta indue. et ora deum pro me. Ille uero ei de uita sua gracias reddidit. Hactaqz peregrinacione. ad suā terram miles prexit. Cum uero domi uenisset uxor eius obuiam ei uenit et cum gaudio eum recepit. Miles uero p̄ plures dies dissimilabat. Tandē

pro parentibus vtoris misit et eis ait. Karissimi huc est causa q̄re
misi pro tobis. Hec est filia vestra vxor mea que adulteriu sub me
commisit. et quod peius est. i morte meam machinata est. Illa vero
cum iuramento negavit. Miles vero incepit et totum processum
clericu recitauit. Quod si non creditis venite et videte locum vbi
clericus sepultus est. Eos ad camerā suam duxit et corpus clericu
sub lecto eius inuenerunt. Iudex est vocatus et sententiam dedit ut
ipsa igni cōbureretur. Et sic factum est et puluis corporis post p
aerē dispergitur. Deinde miles virginem pulchriā i uxorem accepit
et ex ea prolem genuit et in pace vitam finiuit.

Moralizatio.
Atrissimi iste imperator est dñs noster ihesus crissus. Miles
vero homo vxor caro. que tecies adulterat. quocies peccatum
mortale committit. Hemo hoc percipies debet ad terram sanctā id est
ad regnum celeste per opera meritoria adire. In via occurrit ei magis
id est discretus confessor qui peccatorem habet insigmare. Clericus
est dyabolus qui hominē tener p carnales voluptates in potestate
sua. Erigit pimaginē id est animā per humānā superbiam et vanitatē
Accipit arcū cum sagitta. Arcus est mūdus iste cuius cornua sunt
superbia vite et concupiscencia oculorum. Arcum istum tenet auarus.
Sagitta acuta est superbiam per quā multi occiduntur sicut patet de
lucifero et primo parente adam. Lucifer dicebat. Ascendam super
astra celi et similis ero atrissimo. Et ecouerso sagitta rediit et eū oc
cidit. Adam concipiuit qđ nō debuit et ito occisus. Unago aīe bñ
poterit esse de terra. Quia sicut cera perit id est fluit a facie ignis sic
peccores a facie dei. Quid ergo ē faciēdū ne dyabolus nos sagittet
et occidat. Certe balneū intremus. Stud balneū est confessio in quā
et per quā lauari debemus ab omni sorte peccati. Sed oportet spe
culum politum tenere id est sacram scripturā in manu tua id est de bes
libenter sermones audire et verba edificatoria in quibus poteris
pericula p̄auere et sagittas dyaboli expellere. Sed dic michi quō
Ecce cū arcus dyaboli cōtra animā tuā per aliquā temptationē

retendit sagittare. inuolue totum corpus tuū id est quicquid fecisti
cogitando delectando cōsenciēdo in balneo cōfessionis et peccatū
euānescit. Cum vero mundatus fueris et dyabolus occisus id est de
uictus induē te vestimentis tuis id est bonis virtutib⁹ quas in bap
tismo recepisti et perge ad domū conscientie tue et extrahe corpus
defuncti id est quicquid egisti. Deinde mitte pro parentib⁹ tuis id est
in quib⁹ peccatis caro tua a via veritatis deuiabat. Et tunc carnē
igne penitēcie combure et ossa id est peccata inueterata anichilēnt
Et sic per ventum id est cordis amaritudinē expellant. Et poteris
virginē ducere. id est carnē a vijs purgatā. per ignē diuine mise
recordie et gracie. et prolem id est bonas virtutes percolequens ge
nerare per quē poteris ad eternū brauiū peruenire.

Omicianus regnauit prudens valde et per omnia iustus.
Quoniā nulli parcebat quin per viam iusticie transiret. Ac
cidit semel dum ī mensa sederet venit quidā mercator et ad ianuā
pulsauit. Janitor vero portam aperuit et quid ei plāceret quesivit
Ait ille mercator sum. aliqua hato ad vendendū utilia pro psona
imperatoris. Janitor hec audiēs eum introduxit. Ille vero impera
torem satis humiliter salutauit. ait ei imperator. Karissime quale
mercaturū ad vendendum habes. Et ille. Domine tres sapiencias.
Qui ait. Et quomodo michi dabis quālibet sapiētiā. Et ille. Pro
mille florenis. ait rex. Et si sapientie tue michi nō prosunt pecunia
mēa perdo. Ait mercator. Domine si sapientie mee vobis lccū non
optinent pecunia reddam. Ait imperator. Optime dicas. Dic modo
michi sapiencias quas michi vendere velis. Et ille. Domine prima
sapientia est ista. Quicqđ agas prudenter agas et respice finem.
Secunda est ista. Nūcqđ viam publicā dimittas propter semitam
Tertia sapia ē ista. Numqđ hospiciū ad manendū de nocte in domo
alicuius accipias ubi dominus domus est senex et uxor iuuecula
Hec tria custodias et bene tibi erit. Rex dedit ei pro qualibet sapi
entia mille florenos et primā sapiētiā scz. Quicqđ agas xx. fecit
scribi in aula. in camera et in omnibus locis in quibus ambulare

blebat et in mappis in quibꝫ comedebat. Post h̄c t̄o. q̄a tā iustus
erat multi de imperio contra eum conspirabant ut eum occiderent
et quia p̄ viā potēcie hoc adimplere non poterant cū barbiton
sore eius loquet̄t ut cū barbā eius rad̄ret guttur eius scinderet
et mercedem b̄eret. Barbiton s̄or vero accepta ab eis pecunia fideli
illud adimplere promisit. Cum vero imperator radi debere barbi
ton s̄or barbam lauit. Et dum incepit rad̄re respergit inferius videt
manutergū circa collū eius i quo erat scriptū. Quicquid agas ē.
Cum barbiton s̄or scripturam legisset intra se cogitabat. Hodie sum
conductus ut istum hominē occidam si hoc fecero finis meus erit
pessimus quia morte turpissima ero cōdimpnatus. Quia quicquid
agas bonū est respicere finē ut dicit ista scriptura. Statim manus
eius incepert tremere ita q̄ nouacula de manibus eius cecidit.
Hoc percipiens rex ait. Dic michi quid tibi e. Ei ille. O domine
miserere mei. Hodie sum cōductus ppter precū te occidere. A casu
sicut deus voluit scripturā manutergū legi sez quicquid agas ē.
Statim cōsiderauit q̄ finis meus esset mors turpissima. et ideo ma
nus tue tremet̄t. Imperator cum hoc audisset intra se cogitabat
Prima sapiencia vitā mēa sahavit. Bona hora preclū pro ea dedi
Et ait barbiton s̄or. Ammodo sis fidelis tibi remitto. Satrape im
perij hoc xidentes q̄ nō poterant per illā viam cū ecclidere intra se
tractabane quō eū occiderent et at inuitē dixerunt. Tali die recedet
versus illam ciuitatē. simus illo die in semita absconditi per quam
transitū faciet et eū occidamus. At illi. Bonū est cōsiliū. Rex eodē
tempore versus ciuitatē preparabat se. Et cum equitasset usq; ad
semitā illam. Dixerunt ei sui miles. Domine bonū est per istam se
mitā transire q̄ per latam viā. quia propinquior est. Rex inira se
cogitabat. secunda sapiencia erat q̄ nūq; viam publicam propter
semitā dimitterem sapienciā meam tenebo. Dixeruntq; militibus suis
Melo viam publicam dimittere. Nos ergo qui vultis per semitam
pergere ite et omnia in aduentu meo preparate. Illi vero per semi
tam perreverunt et inimici regis. cum essent in semitis credebāt q̄

rex inter eos esset omnes surrexerunt et quotquot inuenierunt occiderunt. **R**ex cum hoc audisset ait intra se. Jam secunda sapientia mea vitam meam saluauit. Illi de impiο videntes quod per illam eum occidere non poterant intra se conspirabant quomodo eum necarent dixeruntque intra se. Tali die manebit in domo talis in qua omnes nobiliores hospitatur quia alia non est pro hospitibus. Conueniemus precio cum hospite et uxore et cum imperator in stratu suo iacuerit illum occidemus. At ille. Bonum est consiliu. Cum vero rex ad illā ciuitatē venerat in eadem domo hospitatus erat. Fecit ad se vocari hospitem domus et cum eū vidisset apparuit senex valde. Ait imperator. Numquid uxore habes? Et ille. Ecce domine. Qui ait. Ostende michi eam. quā cum rex vidisset apparuit iuuenula habensque viij annos in etate. Ait rex camerario suo. Perge cito et lectum meū alibi preparato quia hic non manebo. At ille. Ecce domine. sed iam parata sunt omnia ideo nō est bonū alibi iacere eo quod in tota ciuitate non ē pro nobis hospiciū utilius. et ille. Ego dico tibi quod alibi iacere volo. Statim camerarius omnia disponebat. Et rex occulte ad aliū locū accessit et milib⁹ suis dixit. Vos qui vultis hic manere potestis. sed mane ad me accedatis. Cum omnes dormirent senex cum uxore sua surrexit quia precio conducti erant ut regem dormiente occiderent et omnes milites occiderunt. Mane vero surrexit rex et milites suos occisos inuenit. Ait in corde suo. O si hic iacuisse cum alijs necatus fuisset. Jam tercia sapientia virtutē meam saluauit. Denem cum uxore et tota familia in patibulo suspendi fecit et quod diu rixit istas tres sapientias secū retinuit et virtutē beatam finivit.

Rarissimi iste imperator potest dici quilibet bonus cristianus qui habet imperiū corporis sui et anime sue seu animā regere. Janitor in porta est voluntas libera quia nullum peccatum nisi sit voluntariū. Mercator qui uenit ad portā est domin⁹ noster ihesus cristus. Juxta illud apocalipsz. Ego sto ad hostiū et pulso si quis aperuerit michi intrabo ad eum et cenabo cum eo. Onde cotidie uendit tibi pro aia tua tres sapientias. Floreni sunt virtutes aie. Prima

sapiēcia s̄c̄z q̄c̄q̄t agas ⁊. H̄c est q̄equit facis primo et p̄cipaliē
d̄bet esse propter d̄um et non ad laudem temporalem. Juxta illud
p̄uerbioꝝ. Memorare nouissima tua et in eternū non peccabis.
Secunda sapiencia nolite viam publicā dimittere propter semitā
Via publica est via decem preceptorum quā debes semper tenere
vslꝝ ad mortē et numq̄ per semitā male vite ambulare sicut here
tici faciunt. Tercia sapiencia est numq̄ hospiciū ad manendū de
nocte in dēmo alicuius accipias ⁊. Senex iste est mundus iste qui
habet iuuentulā in v̄toꝝ idest vanitatē de die in diem orī īm̄da
et vana vanitas. Vnde si in mundo hospitatus fueris sine dubio
tūmentū ē de morte quia nemo potest dō et mūdo seruire. Sarrafe
qui contra regem conspirauerant ⁊. sunt demones qui semp̄nitū
spiritualiter occidere. Et si non poterunt per se loquūtur cū barbi
conscere idest carne que ad modū barbitonoris radit omnes pilos
Caro per voluntatē suam radit virtutes quas in baptismo homo
recepit. Sed si homo ad finē suum respiceret scilicet ad mortē qua
mōre debemus mori vel v̄ki vel quādo recederet a nobis omnis
malus actus. Studeamus ergo istas tres virtutes et sapientias te
nere et sic poterimus ad eternā trāniū peruenire.

Vidam miles erat qui super omnia venari dilexit. Accidit
vno die ꝑ ad venandum perrexit. Occurrit leo claudicans
et pedem militi ostendit. Miles vero de equo descendit et spinam
acutam de eius pede extraxit et vnguentum vulneri apposuit et sa
natus est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodem nemore a ea
su venabatur et illum leonē accepit et multis annis secum rugiuit
Miles ille contra regem forefecit et ad eandem forestam fugam
pechit omnes transeuntes spoliauit et occidit. Rex vero illum cap
iuauit et contra eum sentenciam dedit ut leoni daretur ad deuo
randum et ꝑ nichil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc vt
militem deuoraret. Miles vero cum in foueam esse projectus mul
tum timuit exspectans horam quando deuoraretur. Leo vero eum
intime respxie et cum noticiam eius haberet aplausum ei fecit et

septem diebus sine cibo remansit. Rex vero cum hoc audisset admirabatur. Fecit milite de souea extrahi et ait ei. Dic michi karissime quō poterit hoc esse qd leo tibi non nocuit. Qui ait. Domine a casu per forestam equitauit leo iste claudicans michi occurrebat. Ego vero spinā de pede eius extraxi et vulnus sanavi. et ideo ut credo michi parcit. Ait rex. Ex quo leo non nocuit tibi ego tibi parcam amodo studeas vitā tuā corrigere. Ille vero gratias regi reddidit et post hoc in omnibus est emendatus et finiuit vitā suā in pace.

Moralizatio.

Rarissimi miles iste qui venatus est. est homo mundanus qui cotidie studet quō bona mūdana poterit acquirere. Leo claudicans est totū genus humanū qd per peccatū primi parentis claudicabat quā spinā id est peccatū originale p baptismū erat extractū et cum vnguento bonaz virtutū saluatū. Post hoc miles cōtra regē deum omnipotē surgit quociens mortaliter peccat et virtutibus spoliatur quas i baptismō recepit. sed leo scz genus humanū capiē quociens diuinis pceptis obligat et in souea penitencie proicitur. Si vero miles homo scz peccator i eadem souea proicitur omne malū ei euenire poterit ymmo bonū quia salutem anime possumus promerere ad quā nos perducat x.

Heodosius regnauit prudens valde qui lumen oculorū amiserat qui quandā legem dedit qd quedam campana in palacio esset posita. Et quicūqz causam aliquā tractare haberet cordā campane propriis manibus pulsaret. Ad cuius pulsationē iudez ad hoc constitutus descendenter et vnicuiqz iusticiā ficeret. Erat autē quidā serpēs qui sub corda campane nīdum fecerat. et infra tēpus breue pullos produxit. Et cum pulli ambulare poterat perrexit quodam die ad spaciandum cum pullis extra ciuitatem. Cum vero serpens absens esset bufo nīdum eius intravit et occupauit. Serpens cum pullis rediens et bufonem nīdum occupantem videns contra eum pugnauit sed bufonē devincere non poterat et sic bufo nīdum occupauit. Serpens cum hoc vidisset caudam suā circa cordā campane

inuoluit et sorteiter traxit ac pulsauit ac si diceret. Deserit de iudex et
fac michi iusticiā quia iniuste bufo nidum meū occupat. **I**udex cū
campanā audisset descendit et nemine videns iterato aseedit. **H**oc
videns serpens iterū pulsauit. **I**udex hoc audiens descendit et cū
serpentē cordā trahente vidisset et bufonē locū eius occupantem
ascendit et totū regi denūcavit. Ait ei rex. Descende et non tantū
bufonē expelle sed illum occide ut serpens locū suū occupet quod
et factū est per omnia. Post hec vero una dierū cum rex in stratu
suo iacuisset serpens canerā suā intrauit porrās in ore suo lapidem
preciosum. **H**oc cū vidissent servi regi dixerunt de introitu serpentis
Aet ille. Nolite eum impetrare credo q̄ nullum malū michi faciet.
Serpens super lectū eius ascendit et versus faciem eius prexit. Cū
vero ad oculos venisset lapidem super os cadere permisit et statī ea
merā exiuit. **C**um vero lapis tū vos oculos eius tetigisset rex clarū
visum recepit. Non modicū gaudens serpentē requiri fecit sed non
est inuentus. Lapidem secum custodiuuit et vitam in pace finiuit.

Rarissimi rex iste potest dici quilibet hemo mundanus qui
tenetur regere seipsum. et tamen eccus est quantum ad spiritu
alia sed videns clare quantum ad temporalia. Campana suspensa
est lingua predicatoris que certis temporibus debet pulsari. Corda
capane est sacra scriptura p̄ quam predicatori habet descendere et vir
tutes atq; vicia intimare quomodo peccatores p̄ virtutes poterunt ad
celum ascendere et per peccata in infernum introire. Serpens q̄ fecit
nidū sub corda campane est discretus cōfessor qui habet se ponere
sub sacra scriptura et ī nido id est in corde peccatoris pullos id est bo
nas virtutes p̄ducere. Si vero aliquis sensus per peccatum sit inui
ciatus id est infectus habet cordā sacre scripture pulsare. Tunc iudex
id est ratio debet descendere et omnia per verā cōfessionē excutere
et corrigere. Sed sepe cōtingit q̄ plati et confessores sunt lepidi
et negligentes et p̄gunt extra ad mundana et sic subditi manēt ī pi
culo. Quia tūc bufo idē dyabolus locū occupat. Quid ergo ē facieb

Certe ut confessor redat ad peccatorē ducendo secum pullos id est bonas virtutes. Serpens habet duo. Portat venenū penitēcie et antidotū absolutionis salutis anime et debet contra dyabolū pugnare informando peccatorē quō dyabolo est resistendū et sic eū de corde peccatoris expelles. Deinde serpens lapidem portauit ē. Dic discretus confessor per sacram scripturam debet peccatori lapidem id est eristū dare de eius virtute visum spiritualem potest recipere et consequens vitam eternā obtinere.

Olim erant tres sochī qui ad peregrinandū pergebāt. Accidit quod cibaria preter unū panem inuenire non poterant et erat famelici valde. Dixerunt ad inuicem. Si iste panis in tres partes dividatur unicuique pars nō sufficeret ex nostris ad saturandū. Habeamus ergo sanū consilium quō debeamus de isto pane disponere. Ait unus. Hic ī via dormiem⁹ et quilibet sompniū habeat et qui mai⁹ mirabile viderit ille totū panē habeat. Responderūt alij duo. Bonū est consilium. Et inceperunt dormire. Ille qui cōsiliū dederat surrexit et ipsis dormientib⁹ panem totaliter comedit nec unica mīca sochī suis dimisit. Hoc facto scelos suos excitauit dices. Surgite velociter tempus est. Ut quilibet sompniū suum dicat. Ait primus. Rarissimi mirabile sompniū vidi scz vnā scalā auream de celo descendētem per quā angeli ascenderunt et descederunt et animā meā usq; ad celū de corpore meo extraxerunt. Quādo ibi eram patrem et filiū et spm sanctū vidi et tantū gaudiū circa animā meam erat qd̄ oculos non vidit nec auris audiuit qd̄ ibidem percepi. Et istud est sompniū meū. Ait secundus. Et ego vidi quod demones cū instrumentis ferreis ac ignitis aīam meam de corpore meo traxerunt et ibidē me male tractauerunt et dixerūt quod diu deus regnat in celo permanebis in isto loco. Ait tertius. Audite sompniū meum. Videbat michi quod quidam angelus ad me venit et ait. Rarissime vis videre ubi sunt sochī tui Respondi. Eciam dñe. Inter nos habemus unum panem diuidere timeo quod cum pane recesserunt. Ut ille. Non est ita sed panis iuxta vos est sequamini me. Duxit me ad portā celi et caput meum tantū

secundū preceptum suum ista portam posui et vidi te et videbatur
michi q̄ ad celum raptus fuisti et si dres in throno aureo et multa
cibaria ac vina optima ante te. **Dixitqz** angelus michi. **Ecce socij**
tuus habundat in omni gaudiō et cibarijs et ibidem in eternū per
manebit quia qui semel regnū celeste intrauerit exire non poterit.
Iam mecum veni et ostendo tibi uti alijs socius tuus est. Cum
vero secutus illum fuissim duxit me ad portas inferni et ibi vidi te
sicut dixisti in penis grauissimis. Et cum tiki atea cotidie ministrabatur
panis et vinū in magna copia tūc a te quesui. **O karissime**
scie michi displiceret q̄ i illis peis iaces. Tu vero respodisti michi
q̄ p̄diu d̄us regnat in celo hic p̄manebo quia hoc merui. Surge
ergo cito et tecū panem comedē q̄ā āmodo nec me nec sociū nostrū
videbis. Ego vero cum vidi surrexi et sicut dixisti panē comedī.

Ratiſſimi per istos tres socios tria genera hominū intelligere
dabemus. Per primū sarracenos et iudeos. Per secundū di
uites ac potentes huius mundi. Per tertium viros perfectos sicut
sunt religiosi ac ceteri homines deū timentes. Per panē rotundum
regnū celeste intelligere debemus. Panis iste sc̄z regnū celeste diui
dinur i tria genera hominū sc̄dm merita sua aliqui mai⁹ aliq⁹ min⁹.
Primi sc̄z sarraceni ac iudei dormiunt in peccatis suis et credunt
celū habere. sarraceni p̄ p̄missionē machomethi cui⁹ legem tenent
qui eis promisit i celo regnare. Iudei eiā credunt p̄ legē mosaycā
illud obtainere. **Ista credicio est quasi sc̄mpnus.** secundus socius qui
sc̄mpnlauit se esse in inferno sunt isti diuites ac hui⁹ mudi potentes
qui sine aliqua dubitatione per predicatorēs ac confessores sciūt
q̄ si in peccatis sine contritione decedūt q̄ ad infernum descendent et
ibi eternaliter puniētur. Et hoc non obstante peccata sup̄ peccata
accumulat. Et ideo de diuitibus scribitur. **Vbi** sunt potentes mudi
hui⁹ qui cū canibus et auib⁹ ludebant? Mortui sunt et ad infernum
descenderūt. **Tercij** socius sc̄z cristian⁹ q̄ nō in peccatis nec in mala
fide dormit sed in bonis operib⁹ vigilat p̄ cōsiliū angelici. sp̄us sc̄i
donavitā suā sic dirigit ut panē. s. regnū celeste habeat. **Io qd x.**

Erat quedam ymago in ciuitate romana que rectis pedibus stabat. habebatq; manū dexterā extensam et super medium dīgitum erat superscriptio talis. Percute hic. Ymago ista a longo tempore sic stabat eo q; nullus sciebat quid hoc significaret. percute hic. Multi admirati sunt et sepius ad ymaginē venerunt titulum respiciendo et sic recesserūt quia supscriptionē penitus ignorabāt. Erat quidā cleric⁹ subtilis valde qui cū de ymagine audisset multū sollicitus erat eam videre. Dum autē eum vidisset et subscriptione legisset percute hic videntq; solem super ymaginē per solis umbram dīgitū discernebat. Per quem dicebat. percute hic. Statim ligonem accepit et vix per distāciā triū pedum fodiebat et quos. à grad⁹ descendentes inueniebat. Clericus nō modicū gaudens desup gradatī descendit quo usq; sub terra nobile palaciū inuenit et aulā intravit. Videntq; regē et reginā et multis nobiles ī mēla sedentes respergit et circūquaq; totā aulam plenā hominib⁹ et cēs erant vestimentis preciosis induiti et nullus ex omnibus vnicū verbū ei loquebatur. Respergitq; ad ynu angulū et vidit lapidem politū qui vocatur carbunculus a quo tota domus lumē recepit. Et ex opposito carbunculi in angulo hominē stante habentemq; in manu sua arcū paratum cū sagitta ad percūndū et in fronte eius erat scriptū. Ego sum q; sum. Nullus arcum vitare poterit et precipue carbunculus ille q; relucet tā splēdide. Clericus cum hoc vidisset admirabāt. camera intravit mulieres pulcherrimas in purpura et pallio operantes inuenit et nullum verbum ei dixerūt. Deinde stabulum equorū intravit et optimos equos et azinos et sic de ceteris iuenit. Cos tetigit et ad tactū suū lapides apparuerūt. Hoc facto oīa habitacula palach⁹ visitauit et quicq; cor eius desiderabat hoc iuenit. Deinde sicut prius aulā intravit et de recessu cogitabat ac in corde suo dicebat. Mirabilia vidi hodie. et quicq; cor desiderat hoc poterat inuenire. Veruptū nullus dictis meis credit de illis que vidi. Et ideo bonum est ī signū veritatis aliquid mecum portare. Ad mensam supericrem respergit ciphos aureos ac cultellos optimos vedit ad mensam accessit vnum

rip̄ū cū cultello de mensa leuauit et secum portaret. Cum vero in
sinu suo collocasset. ymago quē in angulo cū arcu et sagitta stabat
ad carbunculū sagittā direxit et illū percussit et in multas partes
diuisit. In eō in ētē tota aula facta est sicut nox tenebris. Clericus
videns totaliter ē cōtristat⁹ viā exēdi propter nūniā obscuritatē
inuenire nō poterat. Et sic in eodem palacio misera morte mortu⁹ ē

Rarissimi ista ymago que dicit. p̄cute hic est dyabolus circuit
querens quē deuoret q̄ habet manū extensam idest peātē sup
peccatores decipiendoz qui dicit p̄cute hic idest homini auaro dic
p̄cute h. in terra bona mūdāna appetē do. cor tuū in terrenis ponēdo.
Clericus qui venerat postq̄ alij recesserunt est homo cupidus siue
auarus quia sicut bonus clericus die ac nocte studet ut faciā sibi
ip̄i imprimat et alios doceat nec faciari poterit quin semper noua
inueniet. Eodem modo homo cupidus die ac nocte studet i terra in
mari quō poterit bona mūdāna acquirere nec oculi faciant. Et ideo
contra tales dicit seneca. Cum omnia peccata senescunt sola cupidi
ditas iuuenescit. Illi qui venerū ad ymaginē sunt boni cristiani
et p̄cipue religioz qui mundū respiciunt quantum ad rictū et vestitū
et sic recedunt nec subscriptionē dyaboli curat talis pericula euadet.
Clericus vero p̄ vmbra digiti i terra percussit sic auarus p̄ vmbra
scz mundi vanitatē que est q̄si vmbra transiens accipit ligēnē idest
corpus cōdensum assensum ac itellectū p̄ que diuicias mūdi recipit
fodere. Cū vero gradus inuenit descendit. Primus gradus ē supbia
secundus cōcupiscēnciā oculoz. Tercius cōcupiscēnciā carnis. Per
istos gradus et alios diuersos cupidus descendit et pulchrū palaciū
ut ei videat plenū hoib⁹ ac vanitatib⁹ iuuenit scz mundū istum in q̄
et i quib⁹ miser hō miro modo delectat. Ymago que cū arcu stabat
ē mors q̄ sempē pata quēlibet nostrū p̄cutere sicut dicit scriptura
in frōte. Ego sum scz mors que sum a multo tempore in mundo isto
introducta per peccatū primi parentis. Et nullus poterit q̄tūcumqz
dives generofus et fortis arcum meū euadere. Car̄l ūetus est vita
hominis. Quād iu vita in eo manet dat ei lumen car̄tunculus idest

vitam habere sed tamen avarus melius credit ac sperat vivere. Et bona mundana que intelliguntur per cibum et cultellum in sinu suo scilicet in archa sua includere. Veniet mors et percuet cum sagitta id est cum graui infirmitate vitam tuam et statim fit obscuritas in tantum quod omnes sensus lumen suum ac virtutem amittunt et iacet corpus ibi mortuum et miserabiliter quia ista iriduum incipit fetere. Tunc dyabolus animam rapit. Amici et consanguinei bona sua que cum male dictione acquisiuit obtinebant terra ac vermes corpus occupabunt. Et sic nichil peccatori reliquie nisi pena eterna. Sudeamus ergo.

Ecclat quidam imperator. In cuius imperio erant duo latrones ad iniuriam confederati iuramento ut nullus alius dimitteret in necessitate sed quilibet pro altero vita poneret. Multa mala adiunxit perpetrauerunt scilicet furtum et homicidium. Accidit semel quod unus sine altero et eo absente cum surto captus erat et in carcere in compedibus positus. Quod audiens socius eius alter latro ad eum veit et dixit. Karissime socie dic michi in fide legati sumus. Ut ille ut michi videtur mori de beo quia comprehensus sum cum furto. Si velles tantum facere istud quod tibi dixerim semper essem tibi obligatus. Proxime et parvulos ac familiam habeo de eis nichil ordinavi nec de bonis meis. si in loco meo posses expectare in carcere et poteris a iudice inquirere. Domini vadam et proxime et familia et de bonis meis ordinabo et tempore debito reuertar et liberabo te. Ut ille. Istud satis fideliter adimplebo. Perrexit ad iudicem et ait. Domine mi amicus meus captus est et in carcere positus mortem verebro exaudere non potest. Si placet tantum unam petitionem a vobis peteo ut cum licencietis quod ad domum propriam accedere potest ut ante mortem suam de proximo et familia poterit disponere. Ego vero ut de eo sis securus loco suo in carcere remanebo donec venerit. Ait iudex. Tali die iudicium de eo ac de alijs fiet. Si vero eodem die non venerit quid ad hoc respondebis. Ait ille. Domine omnem securitatem que tibi placet adimplero quod si non venerit pro eius amore mortem sustinebo. Ait iudex Petitionem tuam exaudiatur ita tamen quod te in vinculis habeam quousque

ipse redierint. Et ille. Bene placet michi. Tunc iude p̄istum posuit
in carcere et alii libere misit abire. Ille vero domi recessit de uxore
prole et familia ordinavit et tam diu expectauit quod ad tres dies
iudicij in qua omnes malefactores coram iudice sunt presentati et
iter alios ille qui prompte se carceri obtulit pro amico suo est pre-
sentatus. Ait ei iudex. Obi est amicus tuus qui hodie deberet redire
et te liberare ac saluare? Ut ille. Domine spes mea non deficit. Iudex vero
diu expectabat si veniret et non venit et statim dedit pro sententia
ut ad patibulum ducatur. et sic factum est. Cum vero ad patibulum
venisset. Ait ei iudex. Karissime impunes tibi et non michi quod nunc
morieris. Dixisti quod amicus tuus veniret et te liberaret. Ut ille. Domine
ex quo mori debeo instanter peto ut ante mortem meam pulsare potero.
At iudex. Cuiusmodi pulsacio est illa? Quia ait. Ante mortem meam
tribus vicibus clamare. Et ille. Michi placet. Ille incepit alta voce
clamare primo secundo tertio. et respexit circuquaque et hominem agili
cursu veniente vidit alonge et ait iudici. Mortem meam differas. Ecce
Dominus veniente video forte ipse est socius meus qui me hodie libe-
rabit. Iudex vero cum ipsum veniente audisset expectauit. et ecce
socius eius venit et ait. Domine ego sum ille qui de bonis meis
uxori et amicis meis displicui et amicus meus interim in periculo
mortis pro me stetit. Num libere permittas abire quia paratus sum
pro peccatis meis mortem sustinere. Iudex respexit eum et ait. O bone
dic michi causam quare adiunicem estis tam fideles. Et ille. Domine
a puericia quilibet alteri fidem dedit ut in omnibus fideles essemus
Et hec est causa quare ipse in loco meo se posuit quod usque de domo
mea ordinasset. Iudex ait. Ex quo ita est tibi mortem remitto et
suis michi fideles de cetero mecum marabitius et de plectra necessaria
vobis prouidebo propria. Ut illi. Domine omnem fidelitate amodo permittimus
vobis. Iudex igitur eos recepit ad gratiam et oes iudicem laudabant
qui fecerunt eis talam misericordiam.

Moralizatio.

Rursum iste imperator est pater celestis tuorum latrones aia
et corpus quod faci sunt per peccatum suum sed in baptismo adiunxit

vniuersitate quilibet dedit alteri fidem alium in necessitate non deficere quoniam dixerunt. Abrenuncio dyabolo et pompis eius et post hoc facti sunt socii in omnibus operibus. Sed unus sine altero est captus et forsan iter ad vinculatus. Quando homo mortaliter peccat anima sub iugo dyaboli maneret. Alter socius scilicet corpus hincinde in delictis suis vacat. Sed bonus cristianus deo dilectus cum intelligit quod anima in peccatis iacet et prosequens in carcere dyaboli. habet se offerre loco eius hoc est in loco penitentie permanere quousque anima ad uxorem id est ad conscientiam pergit ut cum ea disponat de prole et familia id est de divinis preceptis et peccatis quid et quantum contra divina precepta deliquit et quadiu in peccatis permanens et pro quo libet peccato debet satisfacere deo. Sed dic michi quoniam. Certe per orationem ieiunium et elemosinam. Interim corpus debet clamare tripla vice. Prima vox est amara contrito. Secunda vox integra confessio. Tertia vox plena satisfactionis. Statim ad istos clamores anima que iam domum consciencie disposuit ad te veniet in forma debita et ambo sez corpus et anima regnabunt in eterna tabernacula. Ad quem nos ducat dominus noster Iesu Christus.

Quidam faber tuius iuxta mare in quadam civitate manebat valde auarus et malus erat et multam pecuniam collegit et unum truncum impletum et ipsum iuxta ignem posuit in conspectu omnium ut nullus de eo suspicionem haberet quod pecunias haberet. Accidit semel cum oves essent sompno oppressi mare domum intravit in tantum quod truncus cum pecunia natabat et quando mare recessit truncum secum abstulit et sic truncus natabat in mare per multa miliaria quousque puererat ad unam ciuitatem in qua erat quidam homo qui communue hospitiu tenebat vel habebat. Homo ille mane surrexit videns truncum natare ad terram duxit credens nichil aliud esse quam quoddam lignum ab aliquo projectum vel derelictum. Ille homo erat valde liberalis et largus erga pauperes et peregrinos. Accidit una die quod aliqui in eius domo hospitati sunt et erat tempus frigidissimum. Hospes cum securi lignum scindit et post tres vel quatuor ictus sonitum audiuit. Deinde scindens et pecuniam inueniens gauisus est. sub custodia posuit si

aliquis veniret culus esset reddere vellet. **F**aber vero de ciuitate
in ciuitatem iuit querendo pecunias suas et venit ad ciuitatem et
ad domum hospitis qui truncū inuenit. **C**um mencionem de truncō
perdito ficerat audies hospes intellexit q̄ pecunia ei⁹ fuit et cogi
tauit. **I**am probabo. si ut luntas di fuerit ut pecuniam ei⁹ reddam.
Fecit fieri hospes tres pastillos de pane. **P**rimū impletuit de terra.
Secundū ossibus mortuorum. **T**erciū de pecunia quā inuenit ī truncō.
Hoc sc̄o dixit fabro volum⁹ comedere tres bonos pastillos de optis
carnib⁹ quas bateo. quēcīq; elegeris sufficiētā batib⁹. **F**aber
vero vñ post aliū leuauit. pastillū plerū terra magis ponderantē
inuenit et illum elegit. **E**t ait hospit⁹. Si plus indigeo illū. secundū
el⁹ go. ponens manū sup pastillū plenū de ossib⁹ mortuorū. tertium
pastillū tibi habeas. **H**ospes hoc videns. in corde suo dicebat. **I**am
clare video q̄ voluntas dei non est. q̄ ille miser pecuniam habeat.
Sicut pauperes ac debiles cecos et claudos vocavit et ī p̄fencia
fabri pastillū aperuit. et ait. **E**cce miser pecunia tuā quā manibus
tuis tradidi. tu pocius pastillos de terra et de ossib⁹ mortuorū elegisti.
Et bene quia deo nō placuit vi pecuniā illam rehaberet. **H**ospes
statim coram suis oculis. totam pecuniā inter pauperes diuisi. **E**t
sic fater cum confusione magna recessit.

Rarissimi faber iste potest dici quilibet homo mundanus qui
pecus nitidū mūdo seruire q̄ creatori nostro. **P**er truncū istū
entigz clausum eoz cuiuscūq; auari intelligit q̄b s̄en p̄ est clausum
quo ad celestia. **P**ecunia inclusa sunt quedā opa meritoria q̄ aliquid
miser hō cōmitit ex timore dei cōpulsus. **M**are q̄b fluit et refluit ē
mū už iste qui rapit de corde auari q̄tquid boni cōsiderat. non tm̄
virtutes q̄s in baptismo recepit sed etiā bonas cogitationes cordis
math. vi. **V**bi ē thesaur⁹ tu⁹ ibi ē et cor tuū. **H**ospes q̄ truncū iueit
ē bon⁹ plac⁹ vel cōfessor discre⁹ q̄ ieneat circa p̄cōrē diligētiā h̄ē
et eoz corda et scā serutari et investigare quō p̄terūt ad viā recti
tudinis duci. **V**n hō tenet sc̄q; p̄ quā poterit salutē inuenire. sc̄z ad
ecclesiōnē currere et in domo ecclie hospitari. ei⁹ p̄ceptis obediens.

Tunc confessor debet eis tres pastillos ostendere ut vnu eligat de istis per quem famem peccati extinguere posset. Primus enim pastillus erat plenus terra. et designat mundum. Quem si mudanus homo elegerit In vita ista nichil aliud inueniet nisi terram puram id est sepulchrum vir septem pedes continens . Quia omne quod est in mundo aut est subiecta vite aut concupiscentia oculoꝝ aut concupiscentia carnis p[ro]moto totus mundus est in maligno positus. Ergo ve illis qui mundana eligunt. Memento ergo homo quia cinis es et in cinerem reuenteris Secundus pastillus erat plenus ossibus mortuorum et signat carnem id est carnales hoies ut sunt ociosi gulosi luxuriosi. Qui cum omnibus studio intendunt carnem placere. Contra tales dicit apostolus. Si secundum carnem vixeritis moriemini. Tunc inuenietis opera vestra quasi ossa arida que nichil aliud valent nisi ut coburantur. Ve ergo illis qui illum pastillum scilicet carnales delicias eligunt. Tercius pastillus erat plenus argento et auro puro et ille designat celum omnipotenti in quo est thesaurus infinitus. Pauci sunt respectuive qui manu ad illum pastillum ponant. Unde matth. Lata est via que dicit ad inferos. stricta que dicit ad celum. Ideo pauci per eam ambulant. Quid ergo est faciendum? Certe vocari pauperes et debiles id est iustos et sanctos qui in vita ista per tribulationes multas propter deum transierunt et multas miserias sustinuerunt. Talibus dicetur illud matth. xxv. Venite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum est Ad quod nos perducat xx.

Araianus imperator regnauit in cuius imperio erat quidam miles nomine placidus et qui erat magister milicie ex parte imperatoris. Ille erat in operibus misericordie valde assiduus sed tamen prodolox cultui deditus. Habebat autem uxorem eiusdem ritus et misericordie existente duos filios ex ea procreauit quos iuxta suam nobilitatem magnifice educari fecit. Et quia operibus sedule insistebat ad viam veritatis meruit illustrari. Quadam enim die cum venationi insisteret gregem cervorum repperit inter quos unum ceteris speciosiorum et maiorem conspicuit qui ab aliorum societate discedens

[m]

12

in siluam vastiore pslit. **V**nde cū alij milites circa reliquos ceruos
occupati essent placidus illum toto visu insequitur et ipsum capere
nitezat. **Q**uem cū totis viribus sequeretur. ceruus tandem super
quandam rupis altitudinem condescendit et placidus appropians
qualiter eum capere posset in animo sedule cogitavit. **Q**ui cum
ceruū diligenter inspiceret vidit inter cornua eius formam sancte
crucis supra solis claritatē fulgentē et ymaginē ihesu cristi qui per
es cerui sicut olim per asinam balaam. sic ei locutus est dicens. **O**
placide quid me insequeris? Ego tui gracia in hoc animali apparci
tibi. **E**go sum cristi quē tu ignorāter colis. **E**limosine tue corā me
ascenderunt. et ob hoc veni ut per hunc ceruū quē venaris ego q̄
ipse venarer te. **A**lī tamē dicunt q̄ ipsa ymago que inter cornua
cerui apparuit hec verba protulit. **H**oc audiens placidus nimis ter
tore correptus est. **D**e equo in terrā cecidit. et post vnā horā ad se
rediens de terra surrexit et ait. **R**evela michi quid loqueris et sic
credā ī te. **E**t ait cristus. **E**go sum cristi placide. qui celū et terrā
creauī qui lucem oriri feci et a tenebris diuisi qui tempora dies et
annos constitui qui hominē de hmo terre formauī q̄ propter salutē
humanī generis in terris ī carne apparui. qui crucifixus et sepultus
tercia die surrexi. **A**udiens hec placidus iterū in terrā cecidit et ait
Credo domine q̄ tu es qui omnia fecisti. et qui errantes conuertis
Et dixit ad eū dominus. **S**i credis vade ad episcopū ciuitatis et te
baptizari facias. **C**ui placidus. **V**is dormine. vt hec eadem nunciem
vxori mee et filiis. vt et ipsi pariter in te credant. **C**ui dñs. **P**recia
illis vt et ipsi pariter tecū mūdēt. **T**u q̄ die crastina huc venias ve
tibi rursus appareā et que futura sunt plenius pādā. **C**ū ergo placi
dus domi venisset et hec vxori in lecto renī classet exclamauit v̄z
or eius dicens. **D**ñe mi et ego alia nocte transacta vidi eū dicente
michi. **C**ras tu et vir tuū et filij tui ad me venietis. **E**t nunc cognō
ri q̄ ipse est cristus. **P**erreveruit ergo media nocte ad episcopum
ciuitatis rome q̄ eos cū gaudio magno baptisauit et placidū voca
uit custach ū. **V**xorē theosbita et filios eius thesbitū et agapitū.

Mane facto eustachiū sicut consueuerat ad venacionem processit et prope locū veniens milites suos quasi sub obtentu inuestigande venacionis dispersit. **N**atimq; in loco formā prime visionis aspexit cadensq; in terram in faciem suā dixit. **S**uplico tibi domine ut mā nifestes que promiseras seruo tuo. **C**ui dñs. **B**eatus es eustachiū qui accepisti lauacrum gracie mce qui medidianū superasti. et modo cum qui te deceperat conculcasti. **M**odo apparebit fides tua. **D**yabolus enim eo q; ipsum dereliquisti. contra te seue et varijs modis armat. **O**poret enī te multa sustinere. ut accipias coronā victorie. **O**poret te multa pati ut de alta seculi vanitate humiliaris et rursus in spiritualib; diuījhs exalteris. **T**u ergo ne deficias nec ad gloriam pristinam respicias quia per temptationes oportet te alterū iob de monstrari. **S**ed cū humiliatus fueris veniā ad te in gloriā pristinā te restituā. **D**ic ergo michi si temptationes modo vis sustinere. aut in fine vite tue. **D**icit ei eustachius. Domine si oportet ita fieri mō iuste temptationē accedere Sed virtutē pacientie tribue. **C**ui dñs Esto. quia gracia mea custodiet animas vestras. **S**icq; dominus in celum ascendit et eustachius domi rediens. **H**ec vxori sue nūcianit Post paucos igit̄ dies mors pestifera cunctos seruos et ancillas in uasit et viuersos occidit. Deinde post paucos alios dies omnes equi et omnia eius pecora subito interierunt. **Q**uidā autē scelestes eius de pretacionē videntes et per noctem in domū eius irruentes cūta que repperierūt asportauerūt et totā domū auro et argento et reb; alijs spoliauerunt. Et ipse cum uxore sua et filijs gracias deo agentes nocte nudus aufugit. Qui ruborem verentes egyptum pergebāt totaq; eius possesso per rapinam malorū ad nichilum est redacta. Rex autē totusq; senatus p magistro militum tam strenuo multum dolebant eo q; nullū iudicium de eo reperiri poterāt. Cum autem iter agerent appropinquauerunt mari et inuenientes nauim in ea nauigare ceperunt. **V**idens autē dominus nauis uxore eustachij q; pulchra esset nimis ipsā habere desiderauit. **C**ū vero transfretassent nauim ab eo exigebat. Non habentibus illis unde soluerent iussit

pro nculo retinere uxorem volensq; eam secum habere. Quod ut
eustachius audire nullaten⁹ consentire voluit. Dic co cōtradicēte
innuit dñs nautis suis vt eu in mare precipitarent ut sic uxorem
suam habere posset. Qd cum eustachius cōparisset uxore ei⁹ tristis
reliquit et duos infantes accipiens ingemiscens ibat dicens. Ne m⁹
et vobis quia matrētā alienigene marito tradita ē. Perueniensq;
ad quendā fluuiū propter aquaz hat undantā non est ausus cum
duobus filiis flumē ptransire sed uno circa ripam fluminis relicto
alterū transportabat. Qui cū fluuiū transfrētasset illū infantē quē
baiulauerat super terram posuit et ad accipientē aliū festinavit.
Cum autem circa medium fluminis puenisset. ecce lupus concitus
venit et infantē quē depōuerat rapiens in siluam fugit. Qui de eo
desperatus ad aliū festinavit. Sed cum abiret leo aduenit et alterū
infantem rapiens abiit. Unde eum sequi non valens cum esset in
medio fluminis cepit plangere et capillos suos euellere. volens se
in aquā proicere. nisi ipsum diuina puidencia cōseruasset. Pastores
autē evidentes leonē puerū vnu portantē. cum cum canibus insecuri
sunt. Per diuinā auie dispensationē. Leo puerū illesum abiciens
recessit. Quidā insuper aratores post lupum clamantes de eius fau
cibus alium puerum incolunē liberabant. Utq; vero pastores et
aratores de uno vico fuerunt et penes se pueros nutrierunt. Hoc
autem eustachius nesciebat. Sed mereans ac plorans ibat dicens.
Deu michi. quia ante vt arbor pollebam sed modo penitus nuda
tas sum. Deu michi. Quia multitudine milium circumdari solebam
sed modo solus remanens. nec filios sum cōcessus habere. Menēto
domine quoniam tu michi dixisti. Quia oportet te temptari sicut
iob. Ecce plusq; iob aliquid in me fieri vides. Ille enī et si ouibus
nudatus fuerit tamē sterlus habuit sup quo sedere potuit. Michi
aurē nichil horum remansit. Ille amicos sibi cōpacientes habuit.
Ego feras habui i amicos q; filios meos rapuerūt. illi uxor ē relicta
me vero ablata. Da requie dñe tribulaciōib⁹ meis et pone custodiā
ori meo. ne declinet cor meum in verba malicie et ciciar a facie tua

H̄is dictis cū lacrimis ad quēdā vicum ab̄ht. et data mercede sibi.
agnos illorum hominū per annos quīndeci custodivit. Filij autem
eius i altero vico sunt educati nec se fratres esse sciebant. Domini
autē nauis vxore eustachij conseruauit. nec eam ille alienigena cog-
nouit. Sed pocius eam intactam dimittens vitā finiuit. Imperator
autē et populus romanus plurimū ab hostib⁹ molestabat et recor-
datus placidi q̄ strenue cōtra eos dimicasset. de eius subita muta-
cione pluries tristabat. Direxerq; mu'tos milites p diversas mudi
partes. promittens omnibus qui eū inuenirent multas diuicias et
honores. Quidā autem ex militib⁹ qui aliquando placido ministrā
uerant ad ipsum vicū in quo d̄ gebat venerūt. q̄s placidus d̄ agro
veniēs et cōsiderans eos ex icellū p̄tinus recognouit et ī gemiscendo
pturbari cepit cogitans dignitatē quam olim habuit et i corde suo
dixit. Domine sicut istos qui aliquando mecum fuerunt preter spem
nūc vit̄ i da ut coniugē meam videre possum. Nam de filijs scio q̄
a feris cōmestī sunt. Venit enī ad eū vox dicens. Confide eustachij
quia cito honorē tuū recuperabis et filios et uxorem recipies. Cū
igīt militib⁹ obuiasset ipsi eū minime cognouerunt. Cūq; eum salu-
tassent quesierunt si aliquē peregrinū nomine placidū cum uxore
et cum duob⁹ filijs cognoscerent. Ille autem se nescire professus est
Ad preces tamen eius in hospicium dūuerterunt et eustachius eis
seruierat. Et recolens pr̄slinū statū suū lacrimas continere nō po-
terat. Egressus autem foras faciem suam lauit et iterū rediens eis
seruierat. Illi vero considerantes adinuicem dixerunt. q̄ similis est
hic homo illi quē querim⁹. Et respondens alter dixit valde similis
est. Consideremus igīt si habet signū cicatricis in capite qd̄ siti in
bello accidit. At respiciētes et signū videntes ip̄sum cē quem que-
rebant protinus cognouerunt. et insilientes et osculantes eum d̄
uxore sua et filijs sciscerati sunt. Qui dixit eis q̄ filij mortui essent
et uxor detenta. Vicini autē omnes ad spectaculū concurrebant dū
milites virtutem et primā gloriā narrabāt. Tunc preceptū impe-
toris milites ei exposuerūt et optimis vestimentis ipsum induerūt

Post iter. xv. diez ad imperatorem venerunt. Qui ei adventum audiles
eadem protinus occurrit et in oscula tuis ruit. Narravit oib⁹ p ordinem
cuncta que sibi acciderant statimq⁹ ad magisterium militie trahit et
idem officium qd prius exercere compellit. qui numeratis militibus et
paucos contra hostes esse cognoscens iussit tyrones colligere p oēs
ciuitates et vicos. Contigit autem et illam terrā describi in qua filii
sui educati fuerant ut daret duos tyrones. Uniuersi autem ei⁹ loci
incole illos duos iuuenes tāq⁹ ceteros atqueiores magistro militū
designauerunt. Videns ergo illos duos iuuenes elegantes et morū
boni state cōpositos cum sibi plurimū placuerent inter primos in
acie ordinauit et sic prosectorus ad bellum subjectis hostitus exercitū
suum tribus dieb⁹ in quodā loco ubi uxor sua paupercula manebat
requisitare fecit in cuius domo h̄j duo hospitium sunt ignorantes
tamen q̄ mater eoz esset. Et sedentes circa meridiē et mutuo cōtra
bulantes exponebant sibi inuidē de infancia sua. Mater vero ecōtra
sedens que ipsi referebant attencius audiebat. Dixit enim maior
minorī. Ego dum insans essem. nichil recolo nisi q̄ pater meus ma
gister militū erat et mater mea valde speciosa. Duosq⁹ filios habuit
scilicet me et aliū minorem me. qui etiam ipse valde speciosus erat.
Accipientesq⁹ nos parētes nři egressi sunt de domo nocte ingressiq⁹
nauē. nescio quo eūtes. Cumq⁹ autem de nauī egredieremur. mater mā
quō nescio in mari relata ē. pater noster portans nos duos pgebatur
flens pueniensq⁹ ad quandā flumini transiuit cū frē meo minore et
me sup ripā fluminis reliquit. Qū autem reuerteret ut me acciperet
lupus reūit et illū infantē rapuit et anteq⁹ ad me appropinquaret leo
de silua exiens me rapuit et ī siluā duxit. Pastores vero me de ore
leonis eripuerunt et nutritus sum ī illa possessione ī qua et ipse scis
et nō potui scire cōdactū sit de patre meo. neq⁹ de frē. Nudies hec
minor frater cepit scire et dicere p dñū ut audio frater tu⁹ ego sum
Qm̄ q̄ me educaverunt michi dixerunt quō me eruerunt de fauicib⁹ lupi
Et in amplexib⁹ ruit osculabant sciruicē et fleuerunt. Nudies h̄
mater eoz et cōsiderās q̄ euentū suū ita seriatī dixissent diu apud se

tractauit si filij sui essent. Altera autem die migrum militum adiit. et iter
pellavit dices. Precoz te domine ut me ad patrem tuum perducas iubeas.
Ego enim sum de terra romanorum et hic peregrina sum. Nec dicens
vidit in eo signa mariti sui. Et eum cognoscens cum se iam cotinere
non posset procidit ad pedes eius et ait. Precoz te domine ut michi
exponas pristinam vitam tuam. Puto enim quod tu sis placidus magister
militum qui alio nomine eustachius occupatur quem saluator conuertit
qui talem temptationem sustinuit et cui uxor que ego sum in mari
ablata fuit que tam ab omni corruptione seruata sum. qui et duos
filios agapitu et theospitum habuit. Audiens hec eustachius et ipsa
diligenter considerans uxorem suam esse recognouit et lacrimas per
gaudio fudit. Ipsam osculatus est glorificans deum qui consolat afflitos.
Tunc dixit ei uxor sua. Domine ubi sunt filii nostri. Qui respondit.
A feris capti sunt. Et exposuit ei quoniam eos perdidit. Et illa. Gracias
agamus domino. Puto enim ut quemadmodum deus donauit nobis ut in
uenirem nos inviceret. dabit etiam recognoscere nobis filios nostros
At ille. Dixi tibi. quod a feris devorati sunt. Qui illa. Nosterna die se
dens in orto audiui duos iuvenes sic et sic suam infanciam exponentes
credo quod sint filii nostri. Interroga eos et dicent tibi. Conuocans
autem eustachius eos et audiens ab eis infanciam suam recognouit quod
filii sui erant. Et amplectentes eos ipse ea mater super eorum colla
plurimum fleuerunt et crebrius eos osculabatur. Quid autem exercitus
plurimum gaudebat de inuencione eorum et de victoria barbarorum.
Cum igit rediret cotigit iam traianum obiisse et successisse ei peiorum
in sceleribus nomine adrianum. Qui pro victoria obtenta et inuestigatione
uxoris filiorum magnifice eos suscepit et magnum coniuicium preparauit.
Ultera autem die ad templum dolorum processit ut uicti sacrificaret
pro victoria barbarorum. Videens autem imperator quod eustachius nec pro
victoria nec pro inuestigatione suorum sacrificare vellat hortabatur
ut sacrificium imolaret. Qui eustachius. Ego christum deum colo et illi
soli seruio et sacrificio. Tunc imperator ira repletus ipsum cum uxore
et filiis in barena statuit et leonem ferocem ad eos dimitti fecit.

Accurrens vero leo dimisso capite quasi eos adorans ab eis humi
liter recessit. Tunc imperator bouē ereū incendi fecit et eos ibidem
vixos mitti mādauit. Orates igit̄ sancti et se domino cōmendātes
bouem int̄ ant̄es ibide m dñi spiritū rediūrūt. Tercia autem die
de boue sunt coram i n p e r a t o r e extracti et ita penitus intacti i uēti
sunt q̄ nec capill'os nec quītq̄ eorum vaporess incendij a i q̄renus
contigerunt. Cristiani vero eorum corpora tulerunt et in loco cele
berrimo recondentes ibidē oratoriū construxerunt. Passi autē sub
adriano qui cepit circa annos dñi. xx. ka ē das nouēbris vel scdm
quosdam. xii. kalendas octobris.

Moralizatio.

Recidus potest dici quilibet homo nūdanus in vanitatibus
seculi occupat⁹ qui pergit ad venanzū ea que sunt mūdana cū mili
tibus suis id est quin p̄ sensibus. Tandem venit ad gregem ceruop̄
in quibuz mu'tū delectat⁹. Cerui isti sunt visus auditus ēc. Verba
de tratoria et vana et sic de alijs sensibus exterioribus. Sed atten
datus q̄ ceru⁹ pulchrior cucurrit et recessit a societate aliorū quēq;
toto conamine insequebatur placidus. Ceruus ille est racio que est
optima potēcia anime quam homo tenetur toto conamine in om
nibus operibus sequi. si desiderat habere vitam beatā Ceruus ille
ascēdit rupē. Rupa ē iusticia hue rectitudō quā racio semp̄ diligit
et infra cornua rationis vīdit ymaginē crucifixi. Cornua sunt lex
antiqua et noua. In lege antiqua bene pphetisatū erat a multis de
aduentu cristi et de eius morte. In lege noua clare videre pessimum
quomō et qua morte pro nostra salute mortuus est. Ideo ceruus ille
Dene dicit ut mundū despiciam⁹ et ea que in mundo sunt et sequa
mur vestigia cristi. vt fecit placid⁹. Sed posset dicere libenter esse
instructus. quomodo vestigia cristi de eam sequi. Ecce exemplum i
isto beato euastacio. primo renuncia uxori et filijs. Uxor illa que ē
speciosa valde est anima tua ad dei similitudinem creata. que semp̄
est parata cristo obedire si caro ei cōserciat. Duo filij parvuli sunt
voluntas et opus qui sunt parvuli q̄diū hō pmanet deo cōtrarius

Vnde primo oportet temetipsum. Deinde oia temporalia a te repeliere
si non opere tamē voluntate. Hoc est sic intelligendū q̄ semper dū
omnib⁹ preponas. Post hoc placidus surrexit et cū uxore et filiis
nocte nauem intravit. Sic tu karissime surge per contriciorē cum
bona voluntate et bonis operib⁹ et intra nauē sancte ecclesie et dē
in oīb⁹ erit tibi propici⁹. Magister nauis est prelatus qui libenter
nos retineret. Sed uxore nostrā id est animā habet tenere i diuinis
pceptis. Et si contingat hominē vagari extra nauē ecclesie amittere
potest duos filios scz voluntate bonā et bonū opus que prius ha
buit erga dū. Hicut placidus fecit. Placidus intravit fluvium et in
fantes portauit. et lupus vnu cepit et leo alium. Per fluvium illum
mūdū intelligere debemus. Per leonē dyabolū per lupū propriam
carnē. Dyabolus rapit a corde hominis bonā voluntatē. Caro bonū
opus. Racio dicit. bonū esse ieiunare et in bonis operib⁹ vigilare
Caro dicit. Melius est bene comedere et suauiter dormire. Quid
ergo est faciendū? Si illa duo ablata fuerint ab homine. scz bona
voluntas et op̄ meritorū. certe p̄sices et aratores hnt cū canib⁹
viriliter sequi. Pastores isti sunt confessores dīseri. qui habent
nos dirigere et a via peitionis deducere. Aratores sunt p̄dicatores
qui habent terrā cordis restri per sacra scripturā arare. spinas pec
catop̄ euellere et virtutis in ēre xīcia exsūpare et p̄consequens
hominē in seruicio dī nutritre ita q̄ sint duo in una ciuitate scz in
una dilectione et cōcordia ut caro spiritui non contradicat. Tunc
rex misit ad querendum placidū. Sic dūs misit primo patriarchas
ad hominē secundo prophetas. Sed homo r. libat fateri eos cog
noscere donec venit filius dī et nos suo p̄ecioso sanguine redemit
Idō iustum est ut hospitiū domus nostre sit mundū per opera me
ritoria in quo non sit peccatum. Et sic apparebit uxor mūda et p̄fe
ciosa scilicet anima cum duobus filiis id est cum voluntate propria
deo semper seruiendo per opera misericordie. Et videas q̄ signum
habeas per quod poteris cognosci sicut placidus habuit. Signum
illud dēlet esse dilectio dī et proximi ut deum super omnia diligas.

et proximū sicut seipm. Et sic poteris fieri magister militū scilicet
omniū sensuū eos virtutibꝫ subiendo. Et super maritū marce
racionis ad vitam eternā puenire. Qd nobis concedat ē.

Quidam nobilis quandam vaccam candidam habuit quā
multum dilexit propter duo. Primo quia candida erat.
Secundo quia in dando lac abundauit. Nobilis ille pre nimis
amore ordinauit ꝑvacca duo cornuā aurea habuit et intra se cogi
tauit cui posset vaccā ad custodientū cōmittere. Erat enim tunc tē
poris quidā homo nomine argus q̄ verax in omnibꝫ erat et centū
oculos habebat. Nobilis iste nunciū ad argum misit. vt sine dilaci
one vltiori ad eum veniret. Qui cū venisset ait ei. Vaccā meā cū
cornibus aureis tue custodie comitte. et si bene custodieris te ad
magnas cīicias pmoueto. Si vero cornua fuerint ablata morte
mozieris. Argus vero vaccā cum cornibus recepit et secum duxit
et singulis diebus cum ea ad pascua perrexit et eam diligenter custo
dīuit et de nocte eā domī reduxit. Erat quidā homo cupidus noīe
mercurius subtilis valde in arte musicali qui miro modo vaccam
habere cupiebat et sepe ad argū venit vt prece vel precō cornua
ab eo obtineret. Argus vero tenens in manibꝫ baculum pastoralē
coram se in terram fixit et ait batulo in persona dēmini sui. Tu es
dominus meus. Nocte ista ad castrū tuū veniā tu dicis michi vbi
est vacca cum cornibus. Ego respondeo. Ecce vacca sine cornibus.
Me enī dormiente latro quidā cornua abstulit. Tu dicis. O miser
nōne centum oculos habes? Quomodo erat ꝑ omnes dormiret et
latro cornua abstulit. Hoc est mendacīū. Et sic ero filius mortis
Si dicam vendidi infidelis ero domino meo. Deinde ait mercurio.
Perge viā tuā quia nichil optinebis. Mercurius recessit. et altera
die cū arte musicali et suo instrumento venit. Qui cum venisset in
cepit cū argo more hystorico fabulas dicere et plerūq; cātare q̄usq;
duo oculi argi īceperūt dormire. Deinde ad eātū illū duo alij oculi
dormitauerūt et sic deinceps donec vñiversi sompnū caperet qd cer
nēs mercuriū caput argi īputauit et vaccā cū cornibꝫ aureis rapuit

Rarissimi nobilis ille est dominus noster ihesus christus. Vacca candida anima ad dei similitudinem creata que dum manet in puritate vite. dat lac deuotionis et oracionis propter que duo multum a deo diliguntur. Et ideo dedit ei cornua aurea quia per utrumque saluti sunt plures homines post mortem christi. Vacca illa cum cornibus traditum argo id est prelato. Unde argus eum centum oculis claris virum prudum et discretum ac undique circumspicuum significat. qui semper habet vigilare iuxta gregem siti commissum. Unde eze. iij. dicitur plato Si non annuncias aueris ei neque locutus fueris ut auertas a via sua impia et vivat ipse impius in iniuitate sua morietur sanguinem eius de manu tua requiri. Si autem annuncias aueris impio et ille non fuerit conversus ab impietate sua et a via sua pessima ipse quidem in iniuitate sua morietur tu autem animam tuam liberasti. Sed heu multi baculum pastoralem. id est potestate suam ante oculos hominum ostendunt ut videant et ut ab hominibus honorentur. Sed sepe contingit cum venerit aliqua temptatione dyabolica seu audiendo cantus musicales id est mulierum qui cum sepe ab hominibus libenter audiuntur et in illis delectantur in tantum quod a sue circumspectionis vigilancia catut et dormiente ipsius prudencia spiritualiter pereant. et vaccam id est animam quam diligenter seruare debent per peccatum amittunt. Unde caput a talibus amputatur. 1. Et carna vita quam deo promiserunt pro opera meritoria seruare. mercurius. 1. tyabulus auctor ab eis vita eterna ducendo vaccam. 1. animam ad infernum.

Orgonius regnauit qui uxorem pulchram accepit concepit et parerit filium. puer erexit et ab omnibus est dilectus. Cum autem decem annos in etate habuit mortua est mater eius et tradita est honorifice sepulture. Post hoc ex consilio multorum rex aliam uxorem duxit. Quae filium prime uxoris non dilexit sed obprobria multa sibi intulit. Rex autem huc percipiens volens placere uxori filium suum extra imperium ordinavit. Filius sic expulsus artem medicinam studuit et in tantum perfecit quod factus est magnus et perfectus medicus. Audiens rex quod filius suus in studio perfecit gauisus est valde. Accidit

intra tempus breve q̄ rex in graue infirmitate cecidit litteras p̄ filio
destinavit ut ad eum sine ulteriori dilacione veniret et eum ab in-
firmitate liberaret. **F**ilius vero cum voluntate patris intellexit ad
patrem veit et eum pfecte curauit. **V**nde fama eius per totū regnū
volauit. Post hec regina mater tera ei⁹ usq; ad mortē infirmabat
et medici ex omni parte sunt adducti qui omnes eam ad mortē iu-
dicabant. **H**oc autē percipiens rex cōtristatus valde rogauit siliū
suū ut eam curaret. **A**it filius ait. **P**etitionē vestrā implere nōlo
Cui pater. **E**xtra regnū meum te expellā. **C**ui filius. **S**i sic agitis
injuste meū faciūtis. **P**ater bene constat vobis q̄ me extra regnū
expulisti propter eius suggestionē. **V**nde mea absencia fuit causa
vestri doloris ac infirmitatis et mea presencia est causa doloris et
infirmitatis regine et ideo nōlo eam curare sed ab ea redere. **N**it p̄
Cundem morbū habet quē ego habui. **M**e pfecte curasti. sic et eam
cura. **R**espondit filius. **P**ater mi licet sit eadem infirmitas. non tñ
eadem cōplexio est tibi et sibi. **Q**uicquid ego tibi feci gratu et ratū
habuisti et qñ palaciū intraui et me vidiſſi curatus fuisti. **N**ouerca
mea quādo me videt grauat. **S**i loquor incendit dolor si tangā eā
extra seipſam rapitur. **E**t ideo nichil magis expedit egris curandi
misi darc eis qđ volunt et qđ desiderat. **E**t sic per tales allegatioēs
huius evasit et nouerca defuncta est.

Moralizacio.

Rarissimi rex ille potest dici primus patens adam qui locum
et imperiū habebat scilicet paradisum quē deus dominum
tocius mundi constituit ps. **O**mnia subieciſti sub pedibus eius ē.
Qui deſpōſauit pulchram uxorem id est animam ad dei similitudinē
creatam ex qua genuit filium id est cristum sua progenie productum
quantū ad humanitatē. **U**xor id est anima moritur spiritualiter per
peccatum quod cōmisit. **S**tati duxit aliā uxore scilicet iniquitatem
et miseriam in quā cecidit per quam paradiſo priuabatur et in isto
mundo ponebatur ubi in sudore et labore vixit. **F**ilius dei qui erat
de sua progenie scđm carnem de imperio celesti propter nostram
infirmitatem et iniuriam descendit qui factus est noster mercator.

Perfectus autem medicus oes infirmitates curat. in tantum quod fama eius in celo et in terra et in inferno volavit. Sed pater noster ad amissum grauiter infirmabatur per peccatum commissum tam in corpore quam in anima. In corpore predicit gloriam et honor est quoniam de paradiso est expulsus. in anima quando a deo separatus est et in inferno collocatus. Deus vero optime et perfecte illum sua benedicta passione curauit. Sed nouercam scilicet dyabolum cui per peccatum coniunctus erat numerus volebat curare. Dic ergo mihi quare habuerunt tandem infirmitatem? Quia ambo per peccatum ceciderunt. Ad hoc dico. Vicerunt ambo peccauerunt tandem alio et alio modo. Dyabolus sine suggestione et ex propria malitia hominem vero per dyabolum temptatus et ex fragili materia plasmatus in peccatum cecidit et oleum misericordie peccatum. Ideo medicus dominus noster ihesus christus hominem curauit. Sed non nouercam scilicet dyabolum. Nouerca illa est causa quare filius dei a multis hominibus in aliena regione mittitur et ab eis expellitur. Sed ecce uero presencia diuina est causa mortis dyaboli. quia ambo se non copiarentur.

Honorius regnauit diues valde qui torneamenta et hastiludia multum dilexit. Ut de quoddam torneamento fecit proclamare ut quicunque se in torneamento melius haberet. mercede m condigna a rege optineret. Hoc audientes nobiles et optimates ad torneamentum venerunt. Rex ordinauit ut milites diuiderent ita quod ex una parte multos ordinauit in certo numero et tot ex alia parte. Illi vero qui primo ordinati fuerint omnia scuta sua et arma in loco ad hoc deputato per ordinem posuerunt. Rex precepit ut quicunque ex alia parte scutum alicuius cum hasta tangeret. statim ille cuius scutum tactum esset ad torneamento secum descenderebat et una puella ad hoc electa illum armaret et sic contra aliud luderet et si aliud in ludo suparet. illo die corona regis coronatus esset et in regali mensa collocaretur. Miles quidam hoc percipiens diligenter oia scuta respexerat et unum scutum vidit in quo erant tria poma aurea que mirabiliter modo habere desiderabat et sic scutum illud tetigit. Alius autem eius erat scutum statim puella se armari fecit et descendit et contra eum lusit. In quo ludo

caput eius qui scutū suū tetigit amputauit et mercedem condignā
acepit.

Rarissimi iste imperator ē dñs noster ihesus cristus qui cōtra
dyabolū pugnauit. Primo i celo cōmissum est cornean. ē tū
id est bellū inter deū et dyabolū qn michael et angeli ei⁹ preliubāt
cum dracone. et postea in terra i die paracleues. Sed redeamus ad
propositū. Deus habet tria scuta seu signa scz potēciā que ē scutū
patris. sapienciā que est scutū filij. bonitatē que est scutū spiritus
sancti. Illa tria scuta deus posuit i vno loco determinato scilicet in
natura hūana quando creauit hominē ad ymaginē et similitudinē
suam. Primus homo dominabat omnib⁹ besijs. Ecce potēcia que
est scutū patris. Primus habuit scienciā de omnib⁹ reb⁹. Ecce sapi
enciā que est scutum filij. Primus homo creatus est in gracia et in
dilectione dei et proximi. Ecce bonitatē que est scutū spiritus sancti
Malignus vero spiritus in malo obstinatus volens pugnare cōtra
deum accessit ad hominē i quo tria scuta triū personarū erāt appēsa
et vnu tetigit non scutū patris dicentis. Si comederitis eritis po
tentest sicut dñ. Non scutū spiritus sancti dicentis. Eritis boni vel
amantes. Sed tetigit scutum filij in quo erant poma aurea scilicet
opatio trinitatis dicentis. Si comederitis ex isto fructu eritis sicut
dñ scientes bonū et malū. Tactū ergo est scutū filij dei. ideo decuit
vt deus p̄ mitteret filij qui malignū spm pro nobis expugnaret
Illi⁹ dei filij armavit vna virgo electa scz beata virgo maria de q̄
humanā naturā assumpſit. cū qua nps ad vitā eternā p̄vxit.

Erat quidam rex in cuius imperio quidam pauper habitabat
qui singulie dictus ad quandā siluam prefit vt ligna colli
geret ad vendendum per que posset victum et vslitum acquirere.
Accidit quadam die q̄ ad siluam cum asino suo perrexit. Neas
insta densitatem nemoris cecidit et subito in quandā foueā cecidit
de qua nullo mō poterat expire. In qua foueā erat draco horribilis
qui totā foueā interius cū sua cauda circū uoluit. In eadem foueā
ecia erant serpentes multi in superiori parte foue et in profundo.

Et in medio erat quidam lapis rotundus ad quem omnes serpentes singulis diebus semel in die descendebant et illum lambebant. Deinde draco simili modo lambebat lapidem. Pauper cum hoc vidisset intra se cogitabat. Multis diebus in ista fouea sine alimento steti et nisi cibum habuero fame peribo. Pergam ad illum lapidem et lambere volo sicut serpentes fecerunt. Perrexit ergo ad lapidem incepit lambere et inuenit omnem saepe rem quae cor eius desiderabat. Et sic est resuscitatus ac si omnia cibaria mundi comedisset sive habuisset. Infra paucos dies factum est tonitruum magnum et horibile. ita quod oes serpentes unus post alium exiuit. Cum vero nullus serpens remaneret in puto draco incepit extra foueam volare. Paup hoc videns caudam draconis tenuit. Draco cum de foueam leuauit et ad magnam distanciam extra foueam proiecit. Ille vero per aliquos dies ibidem stetit ignorans viam extra nemus. Accidit quod quidam mercatores venerunt et eum extra nemus ad viam rectam duxerunt. Ille vero gauisus est valde. Ad ciuitatem rediit et omnibus denunciavit quoniam ei acciderat et statim post hoc vita finiuit.

Moralizatio.

Eritisimi rex iste est pater celestis. Pauper ille potest dici qui libet homo qui nudus est egressus de utero matris sue. Qui intrat nemus scilicet mundum istum. Unde sepe cadit in foueam profundam quando cadit in peccatum mortale. ubi iacet in magno periculo. quia sub potestate draconis id est dyaboli. Serpentes qui sunt cum eo in foueam sunt alia peccata venialia per que homo intoxicanus. velut per serpentem. Lapis rotundus in medio est christus. Unde psalmus. Lapide quem reprobauerunt edificantes. In eo inuenient omnis saepe et dulcedo ad illum debemus tempore tribulationis recurrere et cum duota oratione lambere. Tonitruum magnum est confessio pura facta cum contritione coram sacerdote. De quo tonitruo scilicet confessione omnes serpentes id est peccata et demones. quos ad nos per peccata vocamus terrent et depellunt. Et draco id est dyabolus expelliatur. Mercatores id est predicatorum et confessores qui cotidie lucrantur alias quas dyabolus conatur auferre. Iste tunc deductus in viam rectam ciuitatis sancte

iherusalem. Ad quā nos p̄ducat dominus noster ihesus cr̄stus ē.

Quidam imperator erat qui quandā forestam habebat in qua fuerat quidā elephas. cui penitus nullus appropinquare au debat. Audiens vero h̄ iex a p̄ hilosophis suis et sapientib⁹ naturā elephatis quesivit. Illi vero responderūt et dixerūt q̄ elephas mū das virgines multum diligenter et earū cantu delectaretur. Rex hoc audiens statim fecit inquiri duas puellas honestas et pulchras ac dulciter cantantes quas in regno suo habebat. Invenire sūt igitur due virgines satis pulchre et honeste quas rex fecit denudari et forestā sic nude intrare. Una eorum peluī accepit et altera gladium et sic intrabant. In introitu incepserunt dulciter cantare. Hoc audiens elephas v. nit ad eas et cepit māmillas eaz lambere et virgines continue cantabant tam diu quousq; elephas in gremio vnius virginis requieuit. Alia virga videns elephantē in gremio alteri virginis dormire cum gladio eum occidit et Virgo ī eius gremio dormiuit peluim de sanguine elephantis repleuit et sic ad regē per rexerunt. Rex vero gauisus est valde et statim fecit fieri purpura et multa alia de eodem sanguine.

Moralizatio.

Br̄issimi iste imperator est pater celestis elephas dominus noster ihesus cr̄stus q̄ ante incarnationē erat satis austerus due virgines fuerunt maria et eua que ambe erant nude ab omni peccato. Maria sacrificata in vtero eua locata ī paradiso. Eua glā diū portauit id est peccatū quod cōmisit contra dei precepta ppter quod cr̄stus verus elephas mortuus est. Maria peluim id est vterū virginē in quo cōceptus erat cr̄stus et eius humanitas formata. Elephas v̄bera lambebat id est legem antiquam et nouam q̄ue sunt duo v̄bera p̄ que lac salutis sugere poterimus. Cr̄stus v̄trāq; lambebat id est v̄trāq; legem impleuit cū sanguinē suū effudit. De cuius sanguine anime nostre facie sūt purpurate omni honore et gaudio ut sic si volumus vitam eternā possidam⁹. Ad quā nos perducat.

Pipinus regnauit qui quandam pulchram puellam d̄ sponsa uit que concepit et elegantem filium peperit sed in partu

morta ē. Duxit alia et ex illa ecclā filiū genuit. Utrumq; filiū ad
nutriendū in longinas partes misit. Iste duo per omnia sibi in
vice erant similes. Cum vero per longa tempora moram traheret
mater secūdi filij suū filiū viderē cupiebat preces regi fundebat ut
filiū suum videre posset. Rex ei concessit et nuncū pro duobus
filiis destinauit. Qui cum venissent ita per omnia similes erant licet
tamē secundus esset minoris qualitatis et etatis. quia forte unius
anni. nichilomin⁹ tamē tantus erat secundus quantus primus. sicut
multoē contingit et forte uterq; patrī labat in facie et in una
nimitate mētis et corporis. ita q; regina quis ei⁹ filius esset igno-
rabat. A rege diligenter petivit quis illo⁹ esset filius ei⁹. Sed rex
ei iudicare noluit. Ifsa hoc audiens fleuit amare. Rex cum hoc au-
disset et vidisset ait ei. Noli flere ille est filius tu⁹. et destruit
sibi filiū quē de prima uxore generat. Regina hoc audiens gauisa
est valde. Statim totā curam dedit filio isti ad nutriendū et de alio
nihil curabat qui erat eius proprius filius. Rex cum hoc vidisset
dixit ei. Quid facitis ei⁹. Decepi vos. Ille non est filius vester sed
vnum istoz est. At illa. Quare sic meū agis. Indica michi rogo te.
Et ille. Nolo. Et hec est causa. Si veritatē tibi dixissem vnu scilicet
filiū tuū. velles eum diligere et alterū odio habere. Et ideo volo q;
ambos equaliter diligas et nutrias. et cū ad etatē legitimā veniūt
tunc tibi veritatē pandam. de qua gaudebit cor tuum. Hoc audiens
regina ambos peroptime nutriuit. donec ad etatē legitimā perue-
nerūt. Cum autem q;is esset filius eius per regem fuerat experca
ultra motū fuit gauisa. Et sic in pace vitam finierunt.

Eritisimi rex ille est dominus noster ihesus cristus. Duo filij
sunt electi et reprobi. Mater est sancta ecclesia. que est mat-
reūtī filij. Mater primi filij mortua ē sez lex antiqua per christi incar-
nationē. Deus non vult q; mater ecclesia sciat quis sit electus vel
reprobis. Sed ut ambos in caritate pfecta mutriat. Quia si sciret
vnum diligenter et alterū ediret et sic nō esset pax et cōcordia. Sed
in die iudicij cum ad legitimam etatē peruererint tunc apparebit

[m]

13

veritas qui sunt electi vel reprobi. Tunc electis dicet illud mād.
xxv. Venite bñdici patris mei ē. Reprobis aut. Ite maledicti ē.
Fredericus regnauit. qui statuit pro lege q̄ quicūq̄ aliquam
virginē vi raperet si alquī eam de manu raptoris liberare
posset eam in vxore duceret si ei placeret. Accidit casus q̄ quidā
tyrann⁹ quandā virginē rapuit. et ad quandā forestā eam duxit et
deflorauit. Illa vero voce magna clamauit. Miles quidam nobilis
genere et opere a casu per eādem forestam equi auit. et cum vocē
puelle audiret p̄culs̄it equū cū calcariō et ad eā puenit. et causam
clamoris ab ea quesivit. Cui illa. O dñe mi ppter dēū michi succur
rite. Ille tyranus me vi rapuit et deflorauit et post hoc me occidere
proposuit. Ait raptor. Dñe vxor mea ē et eā i adulterio iueni ideo
eam occidere proposui. At illa. Dñe non ē ita. Num q̄ vxor altius
eram nec vñq̄ polluta nisi hodie per ipsum id o michi succurrите.
Ahdue signa virginitatis in me manent. Ait miles tyran⁹. Signa
manifesta virginitatis i ea video q̄ vi eā rapuisti ac deflorasti ideo
eā de manib⁹ tuis liberabo. Respōdit tyranus. Si volueris eā libe
rare pro ea pugnabo contra te. Statim ambo adinuicē pugnabāt et
duros ictus sibi invicē dederūt et miles victoriā obtinuit tñ grauiē
vulneratus erat. Obtenta victoria ait miles puelle. Nūquid tibi
placet vt te i uxore accipiā. Que ait. Hoc summo et toto corde desi
dero et sup h fidē meā tibi do. Vide data ait miles puelle. In castro
meo per aliquos dies manebis. Interim pergā ad parētes meos et
necessaria pro nupcīs p̄uidabo et tūc ad te redibo et cū magna so
lēpnitate te despōsabo. Que ait. Dñe presto sum uclūtati vñre p̄ oia
cedere. Miles ei valēdixit et illa ad castrū prexit. Qū autē miles
extra suā patriā esset vt necessaria p̄ nupcīs ordinaret tyranus ad
castrū militis accessit in q̄ erat puella et pulsabat. Illa vero intro
itū ei negavit. Tyran⁹ incepit multa p̄mittere et eā in uxore hono
rifice ducere. Illa vero dicitis eius credere eum intromisit et ambo
simul illa nocte dormierūt. Miles autē post mēsem rec̄ht et ad portā
castri pulsauit. Puella ei nō respōdit. Ille hoc audiens et p̄cipiens

cum amaritudine cordis dixit. **O** bona puella ad memoriam reduce
quoniam te saluauit a morte et super hoc fidem tuam michi dedit. **V**oquere
bona puella et ostende michi faciem tuam. **I**lla hoc audiens quandam
fenestram aperuit et ait. **E**cce assuum quod placet propone. **Q**ui ait.
Miror de te. **p** ignoras quod et **g**ra feci **p** te. vulnera diuersa recepi
pro tuo amore. et si michi non credis corpus meum ibi ostendam. **H**ec
dictis vestimenta deposita et ait. **E**cce karissima vulnera diuersa quae
recepit pro tua vita. aperi ergo michi portam ut te in sponsam acceperem.
Illa vero faciem suam auertit ab eo et portam noluit aperire. **M**i
les iudicii est conquestus et pro se legem allegavit. addiciens quomodo
eam liberasset et ergo eam in uxore peteret. **J**udex hoc audiens per
raptorem misit. **Q**ui cum venisset ait iudex raptori. **N**uquid illam mu
lierem rapuisse et ille miles per fortitudinem de manib[us] eius liberavit
eam? **V**it ille. **C**iam don ine. **C**ui iudex. **E**rgo sicut legem pro sua
voluntate uxori eius est. quare post hoc de uxore alterius te intro
misisti. **P**rimo quando castrum eius intrassem ipso ignorantem. **S**ecundo
lectum alterius violasti. **T**ercio per tantum spaciū uxore eius occupasti
quid ad hec respondes? **I**lle obmutuit. **C**ouersus iudex ad mulierem
dixit o puella iure duplci uxori illius militis es. **P**rimo. quia te de
manu raptoris liberavit. **S**ecundo quia sibi fidem dedisti. **Q**uare ergo
post hoc portam sui castri alteri per viro tuo aperivisti. et illum intro
misisti. **I**lle ad hoc non poteret respondere. **J**udex statim sententiam
dedit ut ambo in patibulo suspenderentur. **C**ob et factum est. **O**mnes
ergo iudicem laudabant qui talē sententiā dedit.

Rarisissimi iste imperator est deus qui ista legem dedit. **M**ulier rapta
est anima capta. **R**aptor est iustitus qui non tantum per pec
catum ipsam deflorat sed etiam eternaliter vult occidere. **S**ed ipsa cla
mavit. quando percussit oleum misericordie dicens illud luce xv. **M**i
serere mei fili dauid quia filia ista est conscientia mea male a demonio
rapta. **C**uius clamorem cuidam miles audiuit sez filius dei equitas
super equum humanitatis. **F**ilius dei descendit in forestam istius mundi
et bellum contra dyabolum pro genere humano comisit. **I**n quo belo

vulnera diuersa recepit. De quib⁹ vulnerib⁹ vter p erat vulnerat⁹
scz cr̄stus in carne. Dyabolus in sciplo. Onde psa. dicitur. Fortis
impegit in fortē et ambo pariter corruerunt. Cr̄stus sponsalia con-
stituit per baptismū in quo aīa dat fidem quādo dyabolo renūciat⁹
et omnib⁹ pompis eius et deo adherere promittit. Et per alias vir-
tutes quas receperit facit castrū contra diabolū mundū et carnem
Interim deus celos ascendit ad preparandū nupcias pro nobis vt
in gloria eterna cū ipso coiūgeremur. scdm illud ioh. Vadā parare
vobis locū. Sed quando anima est in castro corporis tunc raptor
idst dyabolus puellā idst animā aggredit. qn eā p mudi vanitatē
seducit et ad eam ingredit⁹ qn in peccatū consentit et in eo pmanet
et sic cr̄stus expellit. Sed cr̄stus reuertens cotidie ad ostium cordis
tui pulsat. et dic̄ illud cāti. Ego sto ad ostium tuū et pulso ē. Sed
anima in peccatis obstinata cū nō cognoscit. Ideo cr̄stus ostendit
sibi vulnera que pro nobis suscepit vt ad eum inclinet cor tuū et
fenestrā cordis tui saltē aperias. Sed miser homo qm̄ donū non
timet vt eius cor aperiat contra tales iudez celestis in die iudicij
dabit sententiā vt ambo suspendant̄ in patibulo infernali ē.

Miles quidam intravit egip̄tu cogitans ibi pecunia suā relin-
quere. Interrogauit si aliq̄s fidelis ibi maneret cui pecunia
suā ad custodiendū traderet et audiuit q̄ erat quidā senex. Ad eū
accessit vt mille talera ei traderet. et deinde ad peregrinādū prexit.
Peracto itinere ad eū redit̄ cui talenta cōmis̄rat et cōmissa ab eo
q̄suit. Ut ille plenus nequicia nū se eum vidisse asseruit. Miles
vero sic deceptus cōtristatus ē valde. et singulis dieb⁹ ab eo pechit
et eū blandis sermōib⁹ dep̄cas vt sibi pecunias redderet. Deceptor
īc̄repabat eū ne talia de eo amplius diceret vel ecīā ad eū rediret.
Ille tristis ab eo recessit habens obuiā quandā veulā pannis here-
mitalib⁹ induitā h̄nsq̄ in manu baculū et p viam levavit lapides ne
translētes pedes ledarent. Que videns eū flentē et cognoscēs q̄ ex
craneus eēt cōmota pietate eū vocauit et qd accidisset interrogauit
A. ille ordinate narrauit quomō p illu senem esset decept⁹. Ne illa.

Amice si vera sunt que michi dicas. dō tibi sanum consiliū. At ille.
Tessis est michi deus vera vtig sunt. Que ait. Adduc michi hoīez
de terra tua cui⁹ dictis et factis fides adhibere posset. Ille vero ad
duxit. Cui adducto precepit vetula. p. cophinos emere exterius pre
ciolis depictis coleribus ferroqz ligatos cum seraturis dargentatis
et lapidibus iplere iussit. Miles vero fecit sicut mulier iusset. Mu
lier videns omnia parata ait. Nunc decē homines pquire qui mecū
et cum socio tuo ad domū deceptoris tui vadāt et cophinos deferāt
Unus post aliū venientes ordine longo et q̄cito primus. intravit
et nobiscum quiescit veni audacter et pete pecunia ego vero in deo
confido. q̄ pecunia tibi reddetur. Que vetula cum socio decepti ad
domū deceptoris venit et ait. Oñe iste extraneus homo hospitatus
est mecū et vult adire patriā suā et querit prius pecunia suā que ē
in decem cophinis alicui homini probō et fideli cōmendare donec
reuertat. Precoz ergo te vt amore dei et mei i domo tua custodias
Et quia audiui et scio te probum et fidelem nolo aliquē preter te
solū pecunia custodire. Cum sic loquereſ. ecce intravit prim⁹ seru⁹
deferens cophinū vñū. Qd̄ videns deceptor credidit verū esse qd̄
vetula dixit. Post hoc intravit miles vt vetula precepit. quē vidēs
deceptor timens si pecunia peteret alius sibi non crederet ad custo
diendū suas pecunias contra eum venit adulando dicens. Amice
vbi fuisti. Veni et acīpe pecuniam tuam fidei mee iamdiu cōmen
datā. Miles vero letus pecunia recepit gracias agēs deo et vetule
Vetula vero hoc videna surrexit ec ait. Domine ego et homo iste
ibimus contra ceteros cophinos et festinabimus. Tu vero expecta
donec redeamus. et bene serua qd̄ iam adduximus. Et sic miles per
vetulam pecuniam suam recuperauit.

Rarissimi miles iste est quilibet cristianus qui in isto mundo
q̄d̄ viuit peregrinat. q̄a facit omni die dietam ad mortē
Qui decē talēta idēt̄ decē precepta domini inordinate p̄ peccatū
tradidit cuidam seni. Heneq; iste est mundus plenus deceptionib⁹
Vnde si in rebus mundanis dlectamur et mundo cōfidim⁹ p̄cepta

diuina amittim⁹ et vix cum difficultate acq̄rere poterimus doceſ
miser homo per reā contritionē confessionē et ſatisfactionē acquiſ
ramus. **V**etula ista habitu peregrini induita eſt conſciencia ſana q̄
cōtinue āmouer lapides. i. operaciones malas de via cordis tui ne
pedes bonaz cogitationū offendant. **D**ic michi quō debes recuperare
qđ per peccatū perdidisti. **C**erte oportet te adducere de patria tua
ideſt de corde tuo. x. homines idest decē opera penitencie. **I**ta q̄ pro
quolibet p̄cepto qđ p̄ peccatū violasti vñū actū mīe ſeu penitencie
oportet te adiplere. quia ſcdm bñm aug⁹. nullū bonū irremuneratū
et nullū malū impunitū. **H**ęc oportet q̄ habeat cophinū bene ligatū
ſez contritū cor et virtutib⁹ bñ insigntū. pñis lapillis plenū. **L**api
des illi in corde ē meditatio. v. vulnerū cristi et memoria paſſionis
ei⁹ q̄ cōtinue oportet habere cōtra dyabolū mundū et carnē in cui⁹
figura dicit. i. regū. q̄ dauid cū batulo pastorali et cū funda et. v.
lapidib⁹ goliā occidit. **D**auid interptat manuſortis et significat
cristū. Funda significat amore trahēs eū de celo i mundū a mundo in
crucē. Quicq lapides ſunt. v. vulnera. Elias ē dyabol⁹. Et ſic p. v.
lapides. i. vulnera tandem occidit. **S**i ergo iſtos lapides cōtinue in
cophino cordis tui habueris virtutes p̄ peccatū p̄ditas rehabere
poteris. et ſic pge cū gaudio ad patriā tuā. i. ad vitam eternā.

Quidā rex ſenecaſſum habuit ſuper imperiū ſuum eius cor
ita eleuatū et exaltatum eſt q̄ omnes opprimebat quia ad
nutiā eius omnia fiebant. Juxta palaciū imperatoris erat quedam
foreſta animalib⁹ ſilueſtrib⁹ plena qui ordinauit q̄ fierent diuerſe
ſouē q̄s folijs copiebat ut bestie ſubito i eas caderet et ſic caperet
Accidit q̄ ſenecaſſus traſiret p̄ foreſta et eleuatū eſt cor ei⁹ in tm̄
q̄ opinabat q̄ nullus maior eo eſſet i imperio. q̄ vltoris equitās
recedit i vñā ſouē quā exire nō potuit. Eadē die i eadē ſouē leo
recedit p̄ ea ſynea et tercio ſerfes. **S**enecaſſus ſe vidēs circumuallatū
iſtis bestijs timuit et clamauit. **C**ui clamoſe audiens quidā paup
noīe guido q̄ cū alino ducebat ligna de foreſta de qb⁹ vñū q̄ſiuuit
veit ad ſouē cui p̄misit m̄ſtas diuicias ut eū extraheret. **G**uido ait

Karissime nichil habeo unde vivere possum nisi colligo ligna si labore istius diei dimitterem dampnum incurrerem. Qui ei promisit bona fide quod ei de divinis prouideret si eum extraheret. Quido hoc audies ad civitatem iuit et longa corda secum portauit quam in foueam misit ut senescallus se succingret et sic eum sursum traheret. Quia dimissa saltauit leo ante super cordam et extractus est. Quo facto applausum ei fecit et ad silvam cucurrit. Deinde iterum cordam permisit et serpens super eam saltauit quem Guido extraxit. Applausum ei fecit et ad silvam cucurrit. Deinde miles clamauit. **Q**ui karissime benedictus aliossum. Jam de bestiis sum liberatus cordam permisit descendere quod et factum est. Miles se succinxit et Guido eum abstraxit deinde equum extraxerunt. Statim senescallus equum ascendit et ad palatium regis venit Guido vero domini venit et uxor videns eum vacuum contristata est valde. Ille vero precessum ei narrauit et quod mercedem condignam recipere. de quo uxor gauisa est. Mane vero Guido ibat ad castrum mittens ianitorem ad senescallum quod ipse ibi esset. Qui prima et secunda vice negauit quod eum umquam viderit. Imo nisi recederet ipsum crudeliter verberaret. Qui dum tertia vice reuersus esset ita crudeliter portarius eum veterauit quod ipsum semiuinum reliquit. Quod audiens uxor guidonis venit et cum asino eum ad domum duxit et diu in firmatus est et oia bona sua in infirmitate consumpsit que habuit. Dum autem sanus factus esset et una die ligna colligeret. vidi alonge decem asinos oneratos cum fardellis. et leonem a parte posteriori sequente et recto tramite versus guidone eos dixit. Guido intime respergit leonem et statim memoriam habuit quod erat ille leo quem de fouea traxit. Leo cum ad eum venisset. cum pede signum ei fecit. ut cum asinis oneratis domum accederet quod et fecit. Guido asinos secum domum duxit et leo sequebatur quousque Guido ad domum peruenit. Cum autem asini domum intrassent Leo cum cauda applausum fecit guidoni et ad silvam cucurrit. Guido per diueras ecclesias proclamari fecit si aliquis asinos amississet.

Et non est inuentus unus qui consideret se aliquem perdidisse.
Ipse aperies farellas diuinias multas inuenit. de quibus non modi
cum gaudens diues effectus est. Cum vero secunda die guido ad fo-
restam venit et instrumentū ferreū ut lingua scinderet nō haberet
respxit superius et vidit simēā quam de fouea extraxit que cū den-
tibus et vnguis tantū frāgebat q̄ guido sine labore asinū suū
onerauit. et domī est reuersus. Tercia vero die guido ad forestam
revertitur et cum sedaret ad p̄parandū instrutū vidit serpentē quē
de fouea extraxit portantē lapidem in ore suo coloratū triplici colo-
re. Ex una parte erat albus ex alia niger ex tercia rubicundus. Os
suum aperuit et in gremio eius permisit cadere et abeclit. Guido
cum lapide ad unum peritum accessit. Qui cū eum vidisset et virtu-
tem ipsius cognouisset. libenter centum florenos pro lapide dedit.
Guido vero virtute lapidis multa bona acquisivit. et in milicia n
est promotus. Quod intelligens imperator eū ad se venire precepit
et lapidem habere voluit pro pecunīs. aut extra regnum mitti. Aie-
guido. Domine lapidem vendam. Sed unum dico. Si modo Valerē
michi dederitis ad me redibit. Qui dedit sibi tricetos florenos. Quis
tamē guido in archa sua inuenit et iperatori reddidit. Qui admirās
dit. Die michi vnde lapidem habuisti. Ille vero a principio usq
ad finē narravit. quomō senescallos in fōuā recidit cū leone simēa
et serpēte et q̄ p̄ mercede vulneratus fuit a senescallo et qd a leone
simēa et serpente recepit. hoc audiens iperator cōmota sunt omnia
viscera eius cōtra senescallos et ait ei. Quid est quod audio de te?
Ille negare non poterat. Cui imperator. O pessime magnā ingra-
titudinem fecisti guidoni ex quo de periculo mortis te liberauit et
hic eum semiuīnū reliquisti. O miser ecce bestie irrationales sicut
leo simēa et serpens mercede ei reddiderūt. Tu vero hodie contra
bonum malum reddidisti et id oī omnia que habes et dignitatē tuā
guidoni datis et te hodie in patibulo suspendendum iudico. Quod
audientes satrape imperiis placuit iudicium. Et guido imperium
regebat et vitā in pace finiuit.

Moralizatio.

Errissimi iste Imperator est deus q̄ omnia videt. Pauper iste
est homo qui nichil ex se habet. Job primo. Nudus egressus
sum ex vtero matris mee nudus reuerterat illuc. Deus pauperē istū
promouit quando eum dominū paradisi constituit ps. Omnia sub
īcelesti sub pedibus eius ē. Fouea in quam cecidit est mundus qui
est plenus foueis sc̄z periculis quia totus mundus in maligno po-
situs est. In isto mūdo cecidit miser homo i multas foueas. gen. iij.
In sudore vultus tui ē. Leo in eandem foueam cecidit sc̄z filius dei
cuando naturam humanā assumpsit et in miseria magna triginta
ānis vixit ps. Cū ipso sum i tribulatione ē. Iste ē leo de quo dicit
apoc. viij. Vicit leo de tribu iuda ē. Neinde symea id est tua consci-
encia cecidit que ad modum symee lacerat ea q̄ ei displicent quia
semper contra peccatum murmurat. Item serpens cecidit i foueam
scilicet prelatus vel confessor qui cum peccatore debet descendere. I.
cōdolere eis peccatis secūda ad corinth. vi. Quis infirmat et ego
non infirmor. Item guido cum corda extraxit senescallum. Dic filii
dei cum corda passionis sue nos extraxit de fouea miserie et de p̄tate
eyaboli. Sed miser homo hoc nō obstante ingratus efficit deo quo-
cens contra legem dei peccat. Guido erat verberatus sic homo qn̄
mortaliter peccat quantū in eo est deū iterato crucifigit. Sed leo
id est deus dedit cristo i quantū horo acē asinos oneratos id est oīa
p̄cepta sub eius potestate antiqua et noua dispensando cū homine.
Et si illa p̄cepta fecerim ad eternas diuicias perueniem. Guido
ligna scindebat id est cōsciencia tua stimulat perpetrare p̄ que corp
et animā in die iudicij operari poteris propter que requiem eternā
obtinebis quia si cōtra cōsciētiā agas ad iekēnā d̄ duceris. Serpēs
dedit ei lapidem triplici colore coloratum. Dic prelatus et confessor
per informacionē sacre scripture poterat lapidē id est cristū obtinere
Ille lapis erat niger rubicundus pulcher et. altus. Sic cristus specio-
sus forta p̄e filijs hominū. Item niger erat p̄e passiore. Rubicū-
dus p̄e sanguinis effusionem. Qui ergo istum lapidem portat ille
habet habundanciā sine defectu. Nec illum lapidem debes vendere

nisi det tantū p̄cīū quantū cr̄stus. Sez per cōtricione confessionē
et satisfactionē. Sed ingrati i patibulo infernali erūt suspēsi. Electi
vero vitā eternā obtinebunt. Qd nobis ē.

Darius regnauit prudens valde qui tres filios habuit quos
n. ultū dilexit. Cum vero mori debere totā hereditatē pri-
mogenito legauit. Secundo filio dedit omnia que in tempore suo
acquisiuit. Tercio filio sez minori tria iocalia preciosa dedit scilicet
ānulū aureū. monile et pannū p̄ciosu. Annulus illā virtutē habuit
q̄ qui ipsum in digito gestabat graciā omnī habuit in tantum q̄
quicq̄ ab eis petieret p̄tineret. Monile illā virtutē habuit q̄ qui
eum in pectore portabat quicq̄ cor suū destrabat. qd possibile est
et tineret. Pānus illā virtutē habuit q̄ quicq̄ super eam sed ret-
er intra se cogitaret vñcī q̄ esse vellet subito ibi esset. Ista tria io-
calia dedit sīlo suo iuniori ut ad studiū pergeret. et mater ea custo-
diret et tempore oportuno ei daret. Statimq̄ rex spiritū emisit qui
honor. f. ce est sepultus. Duo primi filij eius legata occupabāt. Ter-
cīus filius ānulū a matre recepit ut ad studiū pergeret. Cui mater
dixit. Fili sciēciā acquire et a muliere caueas. ne forte ānulū p̄das.
Jonathas ānulum accepit. ad studiū accessit et in sciencia proficit.
Post hoc cito quadā die in platea ei quēdā puel'a occurrebat satis
formosa. et cap̄ tus ei⁹ ait ore eam si. cū duxit. Continuo ānulo vñebat
et graciā omnī habuit et quicquid ab eis voluit habere optimus
Puerus eius cēcubina mirabat q̄ tam laute vñueret. cū in pecuniā
nō haberet. Racionē quadā vice cū letus esset quefuit. dicens qd
creatura sub celo non esset quā magis diligenter. ideo sīlī dicere de-
beret. Ille de malitia nō p̄meditatus sibi dixit virtutem ānuli esse
talem ē. At illa cum singulis diebus cū hominib⁹ conuerſare soles-
perdere posse ideo custodiā tibi eū fideliter. Qui tradidit ei ānulū
sed cū reperiret penuria ductus illa alta voce clamauit q̄ fures ab
sufficiunt. Qui metus fleuit amare quia vnde vñueret non habuit.
Qui statim ad reginā matrem suam est reuersus denuncians ei ānu-
lum perditum. At illa. Sili mi tibi predixi ut a muliere te caueres.

Ecce tibi iam tradō monile qd diligēcius custodias. Quia si perdi-
deris. honore et cōmodo p̄tuo carebis. **J**onathas monile recepit
et ad idem studiū est reūsus. **E**t ecce concubina eius in por̄a ciui-
tatis occurrit et cum gaudio eum recepit. **I**lle ut prius eā secum
habuit. **M**onili in pectorē vīebat et quicquid cogitabat habebat
et sicut prius cōiuia multa habuit et laute vīxit. **C**ocubina mira-
batur quia nec aurum nec argentū videbat et cogitabat q̄ aliquid
iocale apportasset. q̄ sagaciter ab eo idigauit. **Q**ui ei monile ostē-
dit. **E**t virtutē eius dixit. Que ait. **S**emper monile tecum portas.
Vna hora tantum cogitare posse. qd per annū sufficeret tibi ideo
tradē michi ad custodiendū. **A**t ille. **T**imeo q̄ sicut ānulū p̄didisti
sic et perderes monile. et sic dampnū maximū incurrerem. **Q**ue ait
O domine iam per ānulū scienciā acquisiui. **V**nde tibi fideliter pro-
miso q̄ sic custodiā monile q̄ nullus p̄sset a me auferre. **I**lle cre-
dēs dictis tuis monile ei tradidit. Postq̄ omnia cōsumpta fuissent
monile pechē. illa sicut prius iuravit q̄ fortius ablatū esset. **Q**uod
audiēs ionathas fleuit amare et ait. **N**ōne sensum perdidi q̄ post
ānulū perditū monile tibi natidī. Perrexit ad matrē et ei totum
processum nūcīauit. illa non modicū dolens dixit. **O** fili karissime
quare spēm posuisti in muliere. Jam altera vice deceptus es per eā
et ab omnibus ut fultus reputaris. Amme do sapientiam addicas
quia nichil habeo tibi nisi pānum p̄cīsum quem pater tuus tibi
dedit. **S**i illum p̄dideris ad me amplius redire nō valeas. **I**lle pānum
recepit et ad studiū perrexit et concubina eius ut prius gaudenter
eum recepit. **Q**ui expandens pānum dixit karissima istum pannum
dedit michi pater meus et ambo p̄suerūt se supra pānum. **J**onathas
intra se cogitabat vīnam esse mus in rātam distanciā vbi nullus
homīnū ante venit. **E**t sic factum est. Fuerunt enim in fine mundi
in vīna foresta que multum distabat ab homīnibus. illa tristis fuit
et ionathas votum vovit q̄ dimitteret eam bestiis ad deuorandum
nisi rediret anūlū et monile. **Q**ue premisit facere si posset et ad
petitionem cōubine ionathas virtutēm pāni dixit scilicet quecūz

super eo quiesceret et cogitaret ubi esse vellet ibi statim esset. Deinde ipsa se supra pannum posuit et caput eius in gremio suo collocauit et cum dormire cepisset ipsa partem panni supra quam sedebat ad se traxit. At illa cogitabat. Vtina essem in loco ubi mane fui. Quod et factum est et ionathas dormiens in foresta mansit. Cum autem de sompno surrexisset et pannum ablatum cum concubina vidisset. Fleuit amarissime nec scivit ad quem locum pergere. Surrexit ergo et signo crucis se muniens per quandam viam ambulauit per quam ad aquam profundam venit per quam transire oportebat. que tam amara et feruida fuit quam carnes pedum usque ad nuda ossa separam. Alle vero de hoc cōtristatus vas impleuit et secum portauit et iterius veniens cepit esurire usque quandam arborē de fructu eius comedit et statim factus est loprosus. De frumento illo eciam collegit et secum portauit. Tunc venies ad aliam aquam per quam transiuit quia aqua carnes restaurabat pedum vas de ea impleuit et sicum portauit et iterius predeins cepit esurire. Et vidit quandam arborē de cuius frumento cepit et comedit. Et sicut per primū frumentum infecit erat. sic per secundū fructum a lepra est mādatus. De illo fructu eciam attulit et secum portauit. Unde vero iterius abularet. vidit quoddam castrum et duo hoīes ei obuiabantur quarentes quae esset. Ni ille. Medicus periculum. Qui dixerunt. Rex istius regni manet in isto castro et est homo leprosus. Si eum a lepra curare posses multas diuicias tibi daret. At ille. Eciam. Qui adducentes ipsum ad regem dedit ei de secundo fructu et curatus est a lepra et de secunda aqua ad bibendum que carnes eius restaurabat. Rex ergo multa donaria ei cōtulit. Ionathas igit̄ proea inuenit nauem de ciuitate sua et illuc trāffret auit. Rumor per totam ciuitatem exiuit quia magnus medicus adueniisset et concubina sua que abstulerat ei iocalia ad mortem infirmata est mittens pro medico isto. Ionathas ignitus est ab omnibus. Sed ipse ea cognoscens dixit ei. quia medicina sua non valeret ei nisi prius cōfiteretur omnia peccata sua et si aliquem defraudasset quae redderet. Illa vero alta voce confitebat quod ionathan deceperat de anulo monili et panō et quod eum in loco deserto reliquisset bestiis ad devorandum. Ille hoc audiens ait. Dic domina

vbi sunt ista tria iocalia. Et illa In archa mea. Et dedit ei claves
arche et inuenit ea. Jonathas ei de fructu illius arboris a qua lepra
recepit ad comedendū dedit et de aqua prima que carnē de ossibus
separauit ad bibendū ei tribuit et cum gustasset et bibisset statim
est arefacta et dolores interiores sanciens lacrimabiliter clamauit
et spiritū emisit. Jonathae cum iocalibus suis ad matrē suā prexit
de cuius aduentu totus populus gaudebat. Ille vero matri a prin-
cipio usq; ad finē narrauit. quomodo deus eum a multis malis pe-
nulis liberauit et per aliquos annos vixit et vitā in pace finiuit.

Moralizatio
Rarissimi rex iste est dñs noster ihesus cristus. Regina mater
ecclesia tres filij homines in mundo viuentes. Per primum
inteligo diuites et mundi potentes quibꝫ deus dat mundū ad vo-
luntatē. Per secundū mundi sapientes qui per sapienciā mundanā
quicq; habent acq;runt. Per tertium filii & onū cristianū ab eterno
et ecclī cui dedit deus tria iocalia sc̄. h̄c ānulū fidei monile sue gracie
sive spei et pannū caritatis. Vnde quicq; ānulum fidei portaueris
graciā dei et hominis et amoē habere poteris in tātum q; quicq;
desiderat obtinebit. Sicut scribit paulus. Si habueris fidē ut granū
synapis potero dicere huic menti transi et transibit. Si vero i pē-
tore hoc est in corde monile spei haueris cogita q; volueris et q;
iustū est obtinebis. Vnde dñs. Petite et accipietis querite et inue-
nietis. Et ad hebre. Spe salui facti sumus. Si vero pannū carita-
tis habueritis vbiq; esse volueritis obinebitis. ad chor. vi. Ca-
ritas non que sua sunt querit sed que ihesu cristi. Et iohā. Deus
caritas ē. Sed ista tria iocalia sepius perdit homo in studio istius
mundi per concubinā suā id si carnē sez per carnalē concupiscentiā
Quia caro spiritui aduersatur. Concubina traxit pannū a ionatha
ipso dormiente. Sic caro sepius caritatē ab homine trahit p peccatū
mortale et eum in peccatis dormientē dimittit hominē ab omni grā
et adiutorio dī p̄iu i peccato iacit. Jonathas exitate a sompno
fieuit amarissime. Ecce tu posq; exigitatus fueris a semper peccati

et te inuenieris sine gracia et virtutib⁹ merito flere poteris. Quid ergo ē faciendū? Surge velciter p opera misericordie et signa te signo sancte crucis i pectore et inuenies viā salutis. Perge quousq; veneris ad aquā. p quā caro separat ab ossib⁹. Aqua ista ē cōtricio que tā amara debet esse. q̄ debet separare carnē id est carnales delectationes ab ossibus id est peccatis in quib⁹ deum offendisti. Et vas cordis tui de hac aqua debes iplere et q̄diu i hoc moreali corpore fueris cōtritionē in corde habeas. Deinde vltterius debes procedere et fructū arboris come re. Ille fructus est penitentia per quā aīa sustentat. et corpus denigrat sepius ad modū leprosum. Illum fructū debes colligere et semper tecum portare. Cum vltterius processisset venit ad secundā aquā per quā caro erat restaurata. Aqua ista est confessio que restaurat virtutes perditas. Cum vero vltterius pgeret de fructu secunde arboris comedit et curatus est. Fructus ille ē fruct⁹ penitentie sez orationis ieiunij et elemosine. De istis fluuijs et fructib⁹ debes semp̄ portare tecū. vt si a causu aliquē regem leprosum inueniris. ipsum cures. Rex iste potest dici homo per peccatum infect⁹ qui per fructū confessionis et aquā cōtritionis curari poterit. Duo qui sibi in via occurserunt et ad curandū te ducunt. sunt timor dei et iehenne propter q̄ homo declinat a malo et facit bonum. Naves que ionahā duxerunt ad patriam. sunt diuina precepta que nos ducunt ad gaudia eterna. Sed oportet nos prius videre cōcubinā scilicet carnem spiritui contrariam et eam in lecto carnalis cōcupis cencie inuenies. Da ei de fructu penitentie cū aqua cōtritionis. per que dū intumescat. hoc es eleuet p bonam deuotionē ad recipiēdū iugū penitentie et sic tu poteris spiritū deo reddere cū iocalibus id ē bonis virtutib⁹ et ad patriā regni celestis puenire. Ad quā ū.

Olim erat qdā rex q̄ habuit duos milites i vna ciuitate vnd
erat senex alter iuuenis. Senex erat diues et pulchra puellā
xpter eī pulchritudinē in uxore duxit. Iuuenis miles erat paup et
quādā vetulā locupletē ppter diuicias accepit quā miles nō multū di
lexit. Accidit semel q̄ miles iueis p castz seis militis ābularet et

vxor senis militis in quadam fenestra in solacio sedebat et dulciter
cantabat. Iuuenis miles cum eam vidisset captus est in amore eius
et in animo cogitabat. Melior esset combinatio inter me et illa iuuenis
cula quam inter ipsam et viuere suum qui est homo senex et impotens et
quam vxor mea esset vxor eius. Et ab illo die incepit eam diligere et
clenodia dare. Domina vero etiam modo eum dilexit et quando
potuit ad eum accessit et omnibus viribus nitiebat si possibile esset in
vix accipere post mortem viri sui. Erat autem ante fenestram castri senis
militis arbor ficium in quo omni nocte philomena residebat que dul-
citer cantabat propter cuius cantum domina singulis noctibus surrexit
et ad fenestram perrexit et per magnum spaciū ibidem exspectabat
ut canticum philomene audiret. Cum hoc percepisset vir ei quod sin-
gulis noctibus surgeret ait ei. Parvissima qua de causa de lecto singu-
lis noctibus surgis? Que respondit. Super arborem fici omni nocte
resideret philomena que tam dulciter cantat quod oportet me surgere
et eam audire. Miles hoc audiens de mane surrexit et cum arcu et
sagitta ad arborem fici perrexit philomena occidit et cor extraxit
et vxori presentauit. Una vero videns cor philomene fleuit amare
dicens. O bona philomena fecisti quod debuisti. Ego sum causa mor-
tis tue. Statim nunciū ad iuuenem militem misit nūciando ei crudeli-
tatem mariti eo quod philomena interfecisset. Miles hunc audies comota
sunt omnia viscera eius et ait in corde suo. O si constaret isti crudeli-
quatus est amor inter me et suā vxore peius me tractaret. Armauit
igitur se duplice armatura et castrum intravit et senem militem occidit.
Post hoc cito moritur vxor sua et ipse cum gudio uxorem senis
militis occisi in matrimonium duxit et ambo longo tempore vixerunt
et in pace vitam finierunt.

Rarissimi per istos duos milites intelligere debemus moysen
prophetā et dominū nostrū ihesum christū. Christus erat senex
qui ab eterno iuuenie culam desponsauit scilicet legē nouā. Moyses erat iu-
uenis quia in tempore factus qui legē antiquā desponsauit. Arbor
in qua philomena cātauit ē crux in quo christus pēpetū. Philomena

est eius humanitas que dulciter cantabat quando patre celestem
pro genere humano rogauit. Sed iudicis non poterat pati quod domina
surgeret de lecto id est quod tot surgerent de lecto peccati et christum in
sequebantur. Ideo eius humanitate occiderunt et cor eius id est amore
quem nobis id est cuilibet christiano ostendit ut a peccato quiescat et
deo fideliter seruat. Moses vero armavit se duplice armatura et
leone occidit id est armavit se ceremoniis et circuncisione et non tantum
peccata eius sed omnia fideliu[m] a primo parente usque ad adventum christi
ipsum occiderunt. sicut est scriptum. Ipse peccata nostra in corpore suo
tulit. Quid sequitur postea? Certe moyses id est quilibet fidelis qui de
siderat ianuam regni celestis intrare oportet ut legem desponset. Juxta
illud math. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit.

Miles quidam prexit ut vineam suam vindemiaret. Vxor autem eius
putans ipsum diuicius moraturum amasum habuit per quo misericordia
et cito veniret. Qui cum venisset cameram intravit. Et cum abo in stratum
essent venit miles secum maritus ramo vinee in oculo pressus et osium
percutuit. At illa tremebunda aperuit prius tamen amasum abscondiebat.
Miles ergo intrans oculum doluit et lectum ut quiesceret parare iussit
eum vxor timens ne amasum in camera latitante videre posset marito
sicut. Quid festinas ad lectum? Dic mihi quid tibi accidit. Illo ergo
referente ipsa respondit. Dimitte me inquit domine ut sanum oculum
arte medicinali confirmem ne illo forsitan morbo alterum similiter
amittas. Quod ille sustinens os suum illa quasi per medicina supra
mariti oculum sanum apposuit et manu amasum innuens ille recessit.
Quo facto dixit vxor marito. Modo secura sum quod nullum malum oculo
sangue eueniet. Nam ledum ascende et quiesce.

Rarissimi miles iste est platus ecclesie qui habeat sanctam ecclesiam
custodire et oves sibi traditas regere. Vxor adulterata est aia
quod sepius per pecuniam dyabolo adheret. Miles percutit oculum quem platus
muneribus excecat. Quia scriptum est sapientia. vi. Munera excecat oculos
iudicium sic quod necesse habeat cameram bone vite intrare et omnem au-
ticiam et cupiditatem a se excutere per penitentiam. Tunc audacter debet

ostium cordis sui percutere et tunc vxor id est anima aperit ut gloriam dei recipiat. Sed heu sepe per carnales affectiones et mundi blandiciones oculus sanus scilicet cordis cum quo debemus deum contemplari offuscatur per mundi vanitates et carnis voluptates in tantum quod periculum sui ipsius et subditorum poterit aduertere et per penitentiam emendare. Studeat ergo unusquisque sic oculos mentis ad deum dirigere ut poterit omne velamen peccati expellere.

Miles quidam erat qui peregre proficiens comisit uxore suam socrui suo seruandam id est matri uxoris sue. Uxor autem post decessum mariti quedam iuuenem amavit quod matri iudicauit. Illa vero statim sibi fauens iuueni acceruit quibus epulantibus miles adueniens hostium pulsavit. Statim uxor surgens amasium in lecto abscondit et post hoc ostium marito aperuit. Qui cum intrauit precepit ut lectus pararetur. Iussus namque quiescere voluit. Uxor tamen quod ficeret cogitauit. Quod videns mater ait. Ne festines filia lectum parare donec monstremus marito tuo lintheum quod fecimus. Mater erekens lintheum quantum potuit per unum cornu alterum filie ad subleuandum dedit et tamdiu lintheum extenderunt donec amans est egressus et sic maritus delusus est per extensionem. Quo facto ait mater filie sue. Nunc extende lintheum super lectum mariti tui quod manibus tuis et meis contextum est.

Moralizatio.

Rarissimi miles iste est quilibet homo qui post baptismum pergit peregrini sumus propter nos. Ego peregrinus sum et filius matris mee. Sed in illa peregrinacione uxor scilicet caro sepius adulterat cum vienis et concupiscentiis. Miles ad ostium pulsat quociens recordat quid et quod tamen contra deum delictum est ideo tenet pulsare id est orare ieunare et cetera opera bona facere et sic poterit cameiam bone vite intrare et in predictis diuinis quiescere. Sed uxor id est caro sepe hoc percipiens quod homo penitentiam proponit facere turbatur quia non sustinet libenter penitentiam statim mater id est mundus hoc percipiens erigit lintheamen id est mundi vanitatem in quibus tantum homo delectatur quod

periculum p̄prium non aduertit quod est dolendum.

Quidam miles generosus quendā regem a quō seodatus erat
grauius offenderat et misit ad eum milites ut pro eo interce-
derent. **V**ix enim eius amicitiam sub hoc pacto obtinuerūt scilicet
q̄ ad curiam eius pedesler et equester pariter id est semi equitās et
semi ambulans veniret et qd duceret secū amicū fidelissimū et iocu-
latorem optimū et inimicū perfidissimū. Miles multū contristatus
cogitare cepit quo hoc posset iplere. Quādā vero nocte cū pegrinū
quendā hospicio recepisset clam dixit vxori sue. **S**cio q̄ peregrini
promptā pecunia secū portat. **D**olo ergo si tu sua seris eū interficere
et pecuniam eiō obtinebis. **A**t illa bonū est cōsiliū. Cunctis ergo
dormientibus circa diluculum. surgit miles excitans pegrinū et
abire iubet et vñū de suis virtutis ī frusta scidit ponens eū in sacco
Deinde vxorem suam excitat dans sibi saccum ut in angulo domus
absconderet dicens. Tantū caput et crura cū brachīs in hoc sacco
posui. corpus autē in nro slabulo sepelii. **V**ñs dicas aliquantulā
pecunia siti ostendebat ac si illā peregrino moruo abstulisset. Cum
autē dies adesset ut domino suo se p̄sentaret. accepit a dextris carē
et patru filiu suu in gremio et vxore a sinistris. Cumq̄ castro dñi
sui appropinquaret dexterū crux super dorsum canis sui velut equi-
tās posuit p̄ alcū gradēdo. **S**icq̄ pedesler et equester castrū dñi sui
intravit. quo viso rex cū astantib⁹ mirabat. **A**it ei rex. **O**bij ē amic⁹
tuus fidelissimus. **Q**ui statī euaginans gladiū suum canē grauiter
vulnerauit qui cū clamore et dolore fugit. **D**einde miles eum reuo-
cauit et canis ad eum venit. **E**cce fidelissimū amicum meū. **C**ui rex.
Verū dicas. **O**bij est ioculator tuus. **C**ui miles. **E**cce paruulus filius
meus cum ante me ludit magnum solacium michi facit. **A**it rex.
Obij est maximus inimicus tuus. qui statim dedit alapam vxori sue
dicens. **Q**uare tu tam impudice respicis dominū meum regem. **I**lla
statim respondit. **O** maler iuste homicida. quare me persecuis. **N**ōne
in domo tua propria lamentabile homicidiū perpetrasti et pro mo-
dica pecunia pegrinū occisisti. **I**terū miles dedit ei alapam dicens

O maledicta cur filiu tuū debonessare non formidas. Que statim
iracuda tota facta est. et dixit. Denite ostendā vobis saccū in quō
occisi peregrini caput et brachia posuit et stabulū in quo eis corpū
sepelivit. Cum re ille sit ut experirent̄ et locū eius uxor ostendet̄
cito effodiētes. viis carnib⁹ virtutinis obſtupuerūt. astutia miles
cognoscētes dignis et laudib⁹ eū extollerūt. q̄ postea dño suo regi
speciali dilectionis vinculo est ānexus.

Moralizacio.

Rarissimi miles iste qui sui regis graciā perdidit est peccator
deo scz dilectos homines. quasi cōsanguineos et amicos. Ut autem
dño suo sanſfaciat. pederter veniat et equester. Pederter idest terre
na et temporalia quasi d̄spectabilia concuſc̄do. Equester vero tato
cordis desiderio celestia cōtemplando. Sed canē quoq; a de xtris p
arico fidel s̄i no ſecum ducat. i. angelū ſuū bonū tel presbiterum
qui animā tuā habet custodire q̄ licet ſepius gladio ſuoy erimīnū
vulneretur et offendat. Recurrit tamē fideliter ut amicus qui ſua
ſecta coram familia p̄cipis revelat. Ioculatorē idest puey paruū
in gremio habere debet idest conſcienc̄a bonā que ſi bene regulat̄
multum delectat hominē. Uxorem vero a ſinistris pro inimico per
fidillimo ducat idest carnis molliciem yel de monē qui ſua ſecta
coram familia p̄cipis et amicis idest coram cunctis angelis atq;
ſacris iminente moris hora in perditionē ſui detegit et ruelat.
Tunc merito laudabit̄ miles sapiens qui p̄dictos inimicos ſic fe
ſellit occulte vitulum mactando et in ſecreto domus in angulo ſub
terrando idest corpus pprium in ſecreto cubiculo flagellando aut
ſecta pectoris cōſciencia lacrimosa intense mundando nec tamen
homicidiū perpetrādo. i. modū debitū non excedendo ſed ieunīs
et oraciōibus alīs bonis operibus ſapiēter in omnib⁹ iuſſendo
per que tandem domini ſui graciā quā perdiſerat rehabet̄.

Eram duo fratres quorū unus erat laicus et alter clericus.
Laicus ſepe audierat a fratre ſuo. q̄ mulieres ſecretū alieuius
non potuerūt occultare. Cogitabat experiri h̄c uxor ſibi dilecta

eui dixit vna nocte. Rarissima secretū habeo tibi pandere si certus
essem q̄ nulli diceres quia si contrariū faceres cōfusio intollerabilis
michi esset. At illa. Domine noli timere vnu corpus sumus. Bonū
tuū est mēu et econuerso et ecīā malum similiter. Qui ait. Cum ad
priuatam accessissem vt opus nature facerem coruus nigerimus a
parte posteriori euolat at. de quo sum contristatus. Que ait. Yetus
esse debes q̄ a tāta passione es liberat̄. Mane vero mulier surrexit
et ad domū proximi sui iuit et dñe domus dixit. O dñā karissima
potero tibi pandere aliqua secreta. Que ait. Ita secure sicut anime
tue. Que dixit mirabil̄ casus accidit marito meo nocte ista. Accessit
ad priuatam vt opus nature faceret et ecce duo corui nigerrimi a
pte posteriori euolabant de quo multū doleo. Et illa ad alia vicinā
narravit de trib⁹. Et tercia de quatuor. Et sic ultra q̄ ille diffamat⁹
est p. lx. corui de eo euolassent. Ille turbatus de rumore conuocauit
populū cui narravit rem gestam quomodo mulierem voluit expiri
si sciret secretū tenere. Post hoc moritur vxor eius et ille cenobiū
intravit tres litteras didicit. quaz erat prima nigra secunda rubea
tercias candida.

Rarissimi ille qui maliciā mulieris probauit potest dici homo
mundanus qui conamine toto latorat vt bona mundana ac
quirat et sepe cū credit sine offensione evadere cadit ī mille vt qui
cadit in superbiā cadit in multos alias defectus contra salutē aīe
sue. Et hoc est coruū nigrū a parte posteriori exire id est peccatū in
effectu. et sic homo diffamat̄ non tantū per uxorem propriā scilicet
carnē sed per vicinas alias scilicet per quinqz sensus. Fac ergo tu
sicut et ille. Collige populū id est oīa p̄terita et p̄sencia facta tua et
purgare p̄ viā cōfessionis et tūc poteris cenobiū bone vite intrare
et in trib⁹ litteris studere p̄ qd̄ studiū acq̄ris brauiū eternū. Prima
littera est nigra et est recordacio peccator⁹ q̄ tamq̄ nigra et grauis
sarcina torquent et cruciant cotidie pectus tuum cū recordacione
pene ifernalis. Secunda littera ē rubea et ē recordacio rosei sanguis
tui creatoris q̄ē in cruce pro te misero peccatore de quinqz iuuulis

Suis fudit misericorditer et habundater tribuit. Tercia littera est candida et est desiderium celestium gaudiorum et eorum qui sequuntur agnum de in albis quocumque ierit. Si ista tria in corde nobiscum firmiter habuerimus sine dubio regnum eternum obtinebimus.

Refert macrobius quod quidam puer romanus nomine papirus semel cum patre senatum sapientum intravit ubi quoddam secretum consilium preceptum erat sub pena capitis custodiri. Cumque puer esset reuersus ad domum mater eius interrogauit puerum quid consules percepisset nemini dicere sub pena capititis. At puer. Non licet alicui reuelare. Audiens hoc mater plus incepit precibus promissis minis et verberibus puerum ad reuelandum secretum inclinare. Tandem puer ut satissimacret matri et secretum teneret dixit. hec est consilium utrum sit melius quam vir ducat plures mulieres vel una mulier ducat plures viros in matrimonium. Quo dicto mater alijs feminis romanis secretum hoc proposuit. Que omnes altera die cum turma venerunt ad senatum petentes pocium unam duobus quam duas feminas unum virum nubere. Senatores vero pauentes in verecundo sexu tam impudicam insaniam mirabantur quidnam sibi vellet tanta feia interperies ut puer prodigiis et tamvereunda postulacio quid sonaret. Puer papirum hoc videns dixit senatoribus rem gestam. Qui puerum commendantes statuerunt quod hic puer semper senatu interesset in consilio et nullus alius in futurum.

Moralisatio.

Entristim puer ille est quilibet homo purus a puritate vite qui cum patre id est prelato intra consilium sapientum id est religionum in quo traxerat salus et sapientia anime que quidam sapientia non omnibus est exponenda sed sicut decet unumque secundum statum suum et penitentiam quam a proprio sacerdote non debet alijs reuelare et multa alia sunt que non debent recitari. Mater vero est mundus ille que suadet homini religionem dimittere secreta pandere hoc est in corde non retinere sed pocium abicere et si non poterit hominem sic seducere tunc per minas id est per tribulationes paupertates et alia intendit seducere. Fac ergo tu sicut fecit puer papirus. Mundum

decipias per voluntariā paupertatem et ostendas ei q̄ due semine
id est diuersa vicia carnales delectationes poeius debent eradi sub
custodia rationis q̄ p̄ raro suppeditet sub volūtate et delectatione
momentanea. Sed sine dubio quantum est in corpore potius vult
eligere q̄ racio suppeditet sed nullo modo assenire debes sed eco i
uerso potius. Et sic p̄consequens puer papirus id est homo purus
poterit p̄manere inter sapientes virtutes bonas habere id est inter
viros sanctos siue sanctas cōtinue poterit verba salutis audire et
ritā eternā obtinere quā nobis concedere.

O Iles quidā tyranus erat qui p̄ multa tēpora quēdā famulū
fidelem tenuit ac in omnibus prouidū. Quadā vero die cu
ad nundinas cum eodem seruo per nemus transiret accidit vt miles
xxx. mareas argenti in medio nemoris perderet famulo ignorante.
Cum vero pecunia non inueniret famulū interrogauit si pecuniam
inuenisset. Qui statī negavit et iurare cepit q̄ nichil sciret et vex
dixit. Qua non inuenta statī pedem famuli amputauit et eo relichto
domi prexit. Grat prope viam herimita qui cum fletum et clamore
famuli audiret velociter accurrit audiuitq; confessionē ipsius. Ec
dum cognosceret eum innocentē ad hospicium suum ipsum in suis
humbris portando misericorditer p̄cepit. Deinde oratorium suū
intravit et domino impropereauit q̄ nō esset iuslus iudex eo q̄ illū
innocentē hominē pedem suū ferre p̄misisset. Cūq; diuinus orasset
et fleuisset et dñs quasi pro falso iudicio quodāmodo impropereaz
venit ad eū angelus dicens. Nūquid legisti in ps. Deus iudex iusti
fortis et paciens? At ille. Multociens legi illud et credidi ex toto
corde. Sed vel ego hodie errauī. aut ille miser qui pēde suū p̄didic
sub velamine confessionis dcepit me. Respondit angelus. Noli loq
aduersus dñm iūquitatē. q̄a cēs vie ei⁹ veritas et iudicia ei⁹ eq̄as.
Cōmēda mēorie qb̄ sepius legisti. Judicia dei abissus inulta. Scias
itaq; illū hoīem pēde suū p̄ culpa veteri p̄cidisse. Mā an multa tpa
cū codē pēde matrē suā p̄cipitauit malucole de quadā bigā p̄ q̄ scō
postea nūq; condignā penitenciā egit. M̄les ille dñs suū velebat

dextrarū emere ad congregandū maiores divicias. inde terimentū
anime sue et idō iusto dei iudicio perdidit pecunia. Quidā pauper
fidelis cum vxore et paruulis suis cotidie domino supplicabantur
dignaretur sibi in necessarijs prouidere. Qui pecuniā iuenit et cō
fessori suo obtulit dispensandā. Qui circūquaqz sciscitando veracē
illum inuenire non potuit cuius erat. Ergo eidem pauperi partem
eisdem pecunie tribuit propter deum. residuā alij pauperibus ero
gauit. Donec ergo custodiā ori tuo. ne dño aliquaten⁹ impropores
vt fecisti. Cum if se sit iudex verus fortis et paciens. *Moralizatio*

Rarissimi. iste miles potest dici quilibet bon⁹ prelatus q̄ debet
in dū armatura dei vt possit stare firmiter contra insidias
tyaboli. Famulus fidelis ē subditus in omnib⁹ prelato suo obediēs
Prelatus ille habet thesaurū scz animas ad custodiēdū quas sepe
ex negligencia sua perdit. quid ergo est faciendū? Certe debet di
ligenter H̄diū est in vita inquirere salutem anime. Et si inuenire
non poterit. amputet pedem dextrū subditi hoc est talem rebellēm
castigare et eū ab ecclesia amputare. donec cognoscat se deliquisse
Sed dic michi quomō? Ecce famulus postq; amisit pedē incepit cla
mare. Sic peccator per confessionē clamat vt dicit ppbeta clama
ne cesses quasi tuba exalta vocē tuā x̄. Vd cui⁹ clamorē heremita
id est discretus confessor habet eum portare in humeris suis hoc ē
eum informādo. predicando penitenciā dando et in domū ecclesie
introducēdo p opera misericordie et habet pro eo intercedere dñm
non ei impropredo sed deū intime pēcando vt talem conuersum
conseruet et custodiat. Qui aliquāt⁹ cum pede id est affectione peruersa
matrem suā id est ecclesiam precipitauit quantū in eo fuit quando
diuina precepta non custodiuit. Angelus qui heremita informauit
est cōsciencia pura non ficta cuiuslibet prelati et cōfessoris qui eos
ligat et ducit vt ad clamorē peccatoris cito ei occurrat et in domū
dei cito introducant. Pauper qui pecuniām inuenit est cr̄stus qui
animā sepe custodit ne labat ī infernū donec peccator p penitenciā
resurgat et sic animā mundā a cr̄sto recipiat quia sine eo nullum

bonū opus possum⁹ facere. Pone ergo tu peccator custodiā ori tuo
ne aliqđ contra dēū dicere presumas. Deus enī est iustus iudex et
fortis et paciens ideo non dicas quare fecit me et post hęc dimisit
me cadere. Vel alio mō potest reduci. Iste miles potest dici prim⁹
parens adam cui deus dedit infinita bona quia hominem constituit
dominū omnīū creaturaz ps. Omnia sc̄biecisti sub pedib⁹ eius ēc.
Samulus fidelis est racio que in eo dominat. Qđ diu in puritate vite
remansit thesaurū paradiſi quē deus ei cōmisit pro se et hereditus
suis habuit. Sed adam volens plura acq̄rere quando appetebat ut
alter deus non esset statim thesau⁹z paradiſi perdidit et tūc pedem
dextrum famuli amputauit qđ seductus per cuam sc̄ilicet per sensua
litatē non per rationē preceptū diuinum vilipendit sed oleum misere
ricordie clamādo peccātū in valle huius mūdi quando in sudore suo
panem acquisiuit. Cuius miseriā videns dei fil⁹ de celo descendit
et eū per propriū sanguinem redemit et in domum deī duxit quan
do infernū spoliauit. ipse peccata nostra in corpore suo portauit qđ
pro nobis misericors mortuus est. Pauper qui innenit thesaurum est
christus qđ paradisum obtinuit nō pro se sed p̄ omnibus qui eū diligunt
heremita dēū precatus est sic christus in passione per earnem incepit
surrecrec̄tū si possibile est trāseat a me calix ille et rogauit pro
genere hūano. Hudeamus igitur ēc.

Oaximianus regnauit in eius imperio erāt duo milites quorū
vñus erat iustus et timens dēū alter vero cupidus et diues
qui magis studiit mundo placere quā deo. Miles iustus quandam
terram annexam terre cupidi habebat quā cupidus toto conamine
desiderabat habere. Sepius ad militē iustum perrexit et ei aurū et
argentū obtulit qđ volebat si terrā illā ei vēderet. Ille vero sem
per rēnuit sic qđ tristis recessit sed cogitabat quomodo eū deciperet.
Accidit qđ iustus moreret qđ aut̄ s̄ cupidus cartā nomine defūcti
scribi fecit quomodo defunctus in vita sua p̄ quādā sumam pecunie
ei terram quam desiderabat vendidit. Quo facto tres homines p̄cio
cōduxit ut ei phibuerent testimonium. Cū qđbus ad defunctū accessit et

sigillum eius inuenit. Camerā ubi defunctus iacuit intravit omnes
et expulit exceptis suis testib⁹. Deinde coram testib⁹ sigillū in manu
defuncti posuit et pollicem sup sigillū ita ꝑ cū pollice mortui cartā
suā signauit dicens. Ecce vos estis testes huius rei. Qui dixerunt
Sumus. Et sic ille miles terrā illam ut suā occupauit. Qui⁹ filius
defuncti dixit. Quare terrā meā occupas⁹ qui respondit. Pater tu⁹
michi eum vendidit. Qui ille. Pluries ad patrem meum venisti et
pecunia obtulisti pro terra sed pater meus nūq voluit eam vēdere
Venerunt pariter ad inicē miles cupidus de emptione cartam sigil
latim sigillo defuncti ostendit et testes adduxit qui huic testimoniu⁹
phibuerūt. Cui filius defuncti dixit. Scio q̄ hoc est sigillum patris
mei. sed scio q̄ numq tibi vendidit. quomō sigillū et testes optimu⁹
isti ignoro. Iudex vero istos tres ab inicē separari fecit et militē
similiter. Et seniorē fecit adduci q̄rens ab eo si orationē dominicā
sciret. Et fecit eum coram eo a principio usq ad finē dicere. qua dca
fecit illū ponī in locū seorsum. Deinde iussit secundū adduci et ait ei
Karissime ante te socius tuus erat hic qui michi dixit ita verum
sicut pater noster. Ideo nisi tu diccas michi veritatē quā a te que
siero i patibulo te suspendi faciam. Ille cogitauit socius meus totū
narrauit quō miles pollicem defuncti accepit et eis⁹ sigillum et cartā
suam sigillauit nisi veritatē dixerō filius mortis ero. Qui omnia
per ordinem narrauit. Cū hoc audisset iudex fecit eū seorsum ponī
et tertium adduci. Cui ait. Karissime socius vester prim⁹ dixit michi
ita verū sicut pater noster et secundus eciam ideo nisi tu michi veri
tatem dixeris morte epissima morieris. Ille cogitauit locū mei onia
secret a militis narrauerūt ideo bnum est ut veritatē dicam. Qui
de verbo ad verbum iudicii narrauit quomodo hoc factū fuit. Quē
iudex seorsum ponī fecit et vocauit militē quē toruo vultu respexit
dicens. O maledicte. cupiditas tua excecauit te. Qic michi quomō
miles defunctus terram quam occupas tibi vendidit. Ille vero igno
rans de cōfessione testi⁹ allegauit ꝑ iuste occuparet. Qui rex. Male
dicte testes phibent testimoniu⁹ cōtra te quomō post mortē pollicē

et acceperisti et sigillū eius. et cartā tuā sigillasti. Qd audīes miles
ad terrā cecidit et misericordiā petiuit. Ut ei rex. Misericordiam
quā meruisti obtinebis. Et fecit tres testes trahī p caudas equorū
vsl ad patibulū et ibi suspendi. similiter et militē. Satrape regnī
iudicium et sapienciā regis laudabant q tam sapienter veritatem
investigasset et oīa q ille miles habebat dedit filio defuncti militis
Qui gracias regi egit. Qd hereditatē sibi restituit.

Rarissimi per istos duos milites intelligunt dyabolus et pri
mus parens. Filius eius erat totū genus humānu ab eo pro
pagatu hereditas paradisus quā deus sibi dedit. Hoc videns miles
cupidus scilicet dyabolus ac cessisset ad eū sugerendo et temptando
ut paradisum p peccatū amitteret. Ille vero qd iu remansit in vita
scilicet in puritate vite hereditatem hz paradisum occupauit. Sed
eo per peccatum mortuo. qd cōmisit contra diuinū preceptū heredi
tatem perc idit et totū genus humānu post eum. Quomodo pdicit.
Dico. Carta erat scripta quando eua cōsensum prebuit ut de ligno
vite contra diuinū preceptum cōmederet. Erat sigillata per adam
qui erat caput rationiæ et cui dabatur sp̄cialiter preceptū quando
comedit et vxori magis adhesit qd deo. Sigillū ut scieis imprimet
suam impressionē in cera. Hic deus impressit suā ymaginē in adam
et eum dominū mundi constituit. ps. Omnia subiecisti sub pedibus
tius &. Illam impressionem id est ymaginē dedit dyabolo quādo ei
obedivit et hoc cū pollice postq defūct⁹ erat. Pollex claudit totā
manū. pollice amissō manus vires amittit. Per pollicē debemus in
telligere rationem quā deus homini dedit ut bonum eligat et malū
respuat. Unde qd iu homo racione regitur et racio ī eo dominatur
tamdiu poterit bene scipsum et alios regere. Sed qui caret racione
caret virtute et fortitudine spirituali. Adam vero primus parens
habebat scienciā a deo infusam vltra omnes creaturas. Ita q oēs
creature ante peccatū ei obediebant. Nec non obstante scienter cū
pollice rationis adhesit dyabolo cum dyabolus ei dixerat. Non mo
riemini. sed si comedēritis eritis sicut dī scientes bonum et malum

Dyabolus cum vidisset eū sic seductū et hereditate celesti priuatū volebat filiū sez totū genus humanū excludere. Sed homo si cauſ fuerit debet ad regē celestē accedere. ut patriarche et prophete fecerunt. qui clamauerunt ad deū pro remedio. **O**dīne deus emmanuel rex et legifer noster. expectatio gencium et saluator eaq̄ veni ad saluandū nos domine dñs noster. **S**ed dyabolus producit secū tres testes scilicet superbiā vite. cōcupiscentiā carnis et cōcupiscentiā oculorum. cōtra quos oportet procedere prudenter. **P**rimū testimoniū de bēm⁹ examinare. si sciat pater noster huc orationē dominicā. **H**oc est si aliquid fecerit propter quod peccatū superbie cōtra eum testimoniū perhibeat. humiliet se in omnibus verbo et opere ita vere sicut est oratio dominica et regem celestem placabit exemplo crisi qui erat patrī obediens usq; ad mortē. **S**i vero homo timeat secundū testimoniū sez cōcupiscentiā oculorum sez mundū in quo tantū delectatur pure cōficitur ut fecit sc̄iudus testis et periculū poterit evadere. **S**i vero homo timeat tertiu testimoniū sez concupiscentiā carnis deo satissimāt per carnis macerationē id est per veram satisfactionē ut fecit tertius testis qui omnia recognouit. **V**nde ipse cum duob; locis suis in patibulo erat suspensus. **S**ic et nos in patibulo penitēcie. **D**e quo loquitur apostolus. **S**uspendiū elegit anima mea id est suspendiū penitēcie. **E**t si sic fecerimus vitam eternum optinebimus.

Quidam rex habuit tantū unicum filium quē multū dilexit. Qui filius a patre licentiā accepit ut mundum visitaret et amicos libi acquireret. Qui per septem annos vagabat in mundo et post hec ad patrem rediit. Pater gaudenter eum recepit et ab eo quisuit quot amicos acquisisset. At filius. Tres. **P**rimū amicū plusq; meipsum diligō. secundū tantum sicut meipsum. et tertiu parū aut nichil. Cui pater. Bonū est eos p̄bare et temptare anteq; idigeas de eis. Porcum occide et in sacco pone et in domū amici quē plus diligis q̄ te perge de nocte et ei dic q̄ a casu hominē occidisti. **E**t si inuentū fuerit corpus tecum morte turpissima ero cōdēpnatus. **N**ogo modo te sicut te semper plusq; meipsum dilexi succurre michi

in hac maxima necessitate. Qd et factū est. At ille respōdit. sicut eu
occidisti iustū ē ut pene subiacias. Sed si corpus meū ēt inuētū
forte i patibulo ero suspēsus. Verūptū quia amicus meū fuisti ideo
tecū pergā ad patibulū et postq̄ mortuus fueris tres vel quatucr
vlnas pāni tibi dabo ad corpus tuū inuoluendū. Ille hoc audiēs
ad secūdū amicū accessit et illū vt primū probauit. Ille sicut primū
rēnuit dicens. Credis me fatū q̄ i tali periculo me ponere velle.
Verūptū quia amicus meus fuisti ideo ad patibulū tecum pergā et
in via te consolabor quantū potero. Ille ad terciū amicū accessit et
eum probauit dieēs verecūdor tibi loqui quia nūq̄ pro te aliquid
fecī et ecce nunc a casu hominē interfici ēt. At ille. Ut inter hoc
faciā et culpā michi iponā et patibulū si necesse fuerit p̄ te ascēdā
Hunc expertū est meliorē amicū suū fuisse.

Moralizatio.

Rarissimi rex ille est deus omnipotēs. filius vñicus ē quilibet
bonus cristian⁹ qui per. xij. annos id est i toto tempore vite
sue habet i mūdo cōuersari et tres amicos q̄rere primus est mūdū
quē plus diligit q̄ seipsum. Probatur hoc. Propter mundū homo
ponit se in periculo mortis modo in mari modo i terra vitam sepe
amittendo ut temporalia bona posset h̄re ergo plus diligit mūdū
q̄ seipsum. Et si eū rēpore necessitatis probaueris sine dubio tibi
deficiet ymmo de omnibus bonis suis si tibi dederit duas vlnas vel
tres de pāno ad inuoluendū corpus tuū multū est. Secundū amicū
quē tantum diligis sicut teipsum est vxor tua et filij tui et filie que
bene ad sepulchrū in morte tecū plorādo pergunt. Et cum vxor ad
domū redierit infra paucos dies dolor recedit et aliū incipit amare
Terci⁹ amic⁹ p̄ quo parū fecisti ē cristus p̄ cui⁹ amore pauca bona
sumus operati ymmo multa mala. Qui tempore mortis amicus est
si cōtristi et cōfessi fuerim⁹ ymmo pro nobis morē i cruce sustinuit

Erat quidam rex qui pauperem quendā ad magnas diuicias
promouit. Qiqz vnum castrū ad custodiendū cōsistit. Ille sic
sublimatus supertus factus est valde. Cum inimicis regis consiliū
habuit et ipsoz pditor factus castrū ipso aperuit. Rex vero de hoc

multum cōtristatus consiliū habuit quō castrum rehaberet. Dicū ē
ei q̄ nō posset castrū rehabere nisi tria haberet scilicet fortitudinē
sapienciā et dilectionē vna cū diuīcīs. Vn̄ in regno suo fuerūt tres
milites quorū vnuus ceteris fortior. secundus sapiencior. et tercius
regem multū dilexit. Isti tres milites sunt missi cum exercitib⁹.
vt castrū iuaderent. Primus miles fortis cum exercitu grādi p̄cessit
per quandā forestā in qua erant inimici regis et incepit viriliter
contra ipsos pugnare. Sed subito quedā sagitta ex̄t de balista et
eum in iguine percussit et mortuus est. Miles sapiens post eum
forestā intravit. et incepit allegare iura. sic volēs eos allicere. Veit
sagitta que percussit eum inter pulmonē et stomachū et mortu⁹ est
Hec videns terci⁹ miles forestam intravit. et incepit dulcia verba
proferre et ornate loqui. in tantum q̄ illum libenter audiebant et
transire permittebāt. Verūptamē tamē cum eis fecit. q̄ introitum
habuit in castrū. et sic inter eos cōversabāt q̄ omnes existentes in
castro sunt cum eo confederati. et sic castrum pro lege acquisiuit. et
suum vexillum in summitate ordinauit. Cum rex hoc audiuiisset q̄
tam prudenter castrū acquisiuisset illum ad magnas diuicias pro
mouit.

Moralizatio.

Eritisimi rex iste est dominus noster ihesus cristus qui illum
pauperem sc̄z adam primū parentē ad magnas diuicias pro
mouit. quando eum senescallum paradisi c̄sluit. Sed ille per pec
catum perdidit. Vnde in toto regno mundi pauci erant inueni qui
castrū predictū id est paradiūm poterāt optimere. Vocati sunt tres
milites per quos intelligo tria genera hominū. Per primū mūdi
potentes. qui credunt per potentiam et fortitudinē mundanā pa
ratūm acquirere. Et licet sint ad hoc apti venit tamen subito sa
gitta supbie. et ipsos spiritualiter interficit. Per secundum militē
mundi sapientes intelligere debem⁹ qui incipiunt iura allegare vt
sunt iudices ecclesiastici aduocati et iudices temporales qui credunt
per sapienciā suam paradiūm acquirere. Et dum incipiunt vitam
tenere venit sagitta auaricie id est bursa plena pecunie. et sic peccat

ros et spiritualiter interficiuntur. Per tertium militem qui dulciter
sine tumultu loquebat cristianum simplicem totaliter in deo eorum habi-
bentem poterimus intelligere. non confidens in pompa humana. nec
de eius sapientia sed solummodo in deo. Juxta illud ps. Beatus homo
qui sperat in domino. Certe talis castrum paradisi poterit acquirere.
Quod nobis prestare dignetur.

Rex quidam fecit proclamari quod omnes indifferenter ad eum venirent et quecunque ab eo peterent obtinerent. Nobiles et di-
uites aliqui ducatum. aliqui comitatuum. aliqui milicium aliqui aurum
et argentum pecierunt et obtinuerunt. Deinde pauperes et simplices
venerunt ad regem eciam perentes. Quibus rex ait. Carde venistis
ante vos nobiles et principes venerunt et oia que habui eis dedi.
Qui tristes de responsione fuerunt. Rex vero pietate motus ait. Ra-
rissimi tantum eis temporalia dei sed dominium retinui quia nullus hoc
petivit. Ego do vobis hoc ut sitis domini eorum et iudices. Divites
hoc audientes coeterni sunt et venerunt ad regem dicentes. Domine
confusi sumus quod pauperes et seruos nostros constitueris iudices et
dominos nostros. Melius enim nos mori quam sic seruituti subici. Ait rex:
Rarissimi non facio vobis iniuriam. Quecunque a me petivitis vobis
dei in tantum quod nichil michi retinui nisi dominium quod dei eis. Sed
do vobis cibarium. Quilibet vestrum satis habet ad vivendum. Det
ergo quilibet vestrum partem de divitiis pauperibus per quas po-
tunt honeste vivere et ego dominium ab eis recipiam et apud me
manebit et sic eritis liberati a seruitute magna. Quod et factum est.

Rarissimi rex iste est deus dives super omnia. Preco proclamatus
est predicator qui dicit petite et accipietis querite et iueni-
etis. Divites et mundi potentes cum illum clamorem audierunt statim
cum oneri labore castra ciuitates aurum et argentum pecierunt et obtinu-
erunt. Sed christus tantum de mendacibus dedit eis quod nichil retinuit.
Mark. Vulpes foureas habet et volvares celi meos silium aut hec
non habet ubi caput suum reclinet. Deinde pauperes venerunt et
nichil habuit eis dare nisi dominum et sic eos constituit dominos

et iudices diuitū. iuxta illud math. **D**uos qui reliquissimis omnia et
secuti-estis me sedbitis sup sedis iudicantes duodeci trib⁹ istab⁹
dicit dñs. Et illud math. v. **H**ec at p̄ auperes spiritu quoniā ipsorum
est regnū celoz. **D**ivites hoc videntes debet multū dolere q̄ pau-
peres qui servi eorum fuerunt in hoc mundo debet esse iudices et dñi
eorum ī celo. **S**i ergo desideratis cū eis regnare faciatis sicut fecerūt
illi. **N**uilibet de elemosinā quantū potest fauperibus ut poterunt
vivere et sine dubio cum eis poteritis in eternū regnare.

Quitas quedā erat in qua quatuor phisiici fuerunt in medi-
cina periti. Junior alios tres in sciencia excellebat in tantū
q̄ omnes infirmos ad eum venientes saluavit. **Q**uā alij inuidentes
roti sunt contra eum et inter se dixerunt. **Q**uomodo poterimus istū
extinguere? Ecce totus mundus ad eum currit et nichil poterimus
propter eū luctari. **A**it venus de trib⁹. Ad tres leucas oī ebdomoda
visitat ducem et die crastina ad eum accedit ego statō extra ciuita-
tem ad vnam leucā tu vero ad duas et alius ad terciam. **C**ū vero
in fine prime leuce venerit ei obuiabo signo crucis me signabo et
quilibet vestrum similluer faciet. **E**lle vero causam crucis queret.
Dicemus. Leprosus factus es et ex timore lepram icurret quia dicie-
hypocras homo timens lepram ex timore eam incurrit et cū leprosus
fuerit nullus ad eum accedit q̄ factū est.

Ruissimi per illos tres medicos qui quartū inficiebant debe-
mus intelligere tria vicia que in isto mūndo regnant scilicet
superbia vite concupiscencia carnis et concupiscencia oculorū vel sig-
nant dyabolum mundū et carnem. **I**sti sunt medici reproborū qui
faciunt corpus in diličijs vivere aīaz in inferno regnare. **M**edicus
subtilis est quilibet len⁹ cristianus sicut sunt prelati et cōfessores
qui habent nos spiritualiter curare virtutes inserere et vicia exsir-
pare. **D**ed heu p̄chdelor sepe per illa triavicia medicus spiritualis
est infectus in tantū q̄ dignus non est gradū in ecclesia tenere sed
extra ut sunt symoniaci et alij q̄ sunt diuersis vicijs retēti. **K**arissi-
mi si voluerimus ab istis vicijs cauere extra viam ambulemus per

opera misericordie et sic poterimus ad regnum eternum peruenire
Quod nobis concedat. **xx.**

Quidam rex erat qui duos leporarios habuit qui p̄diu adinui
Quem erant ligati in utro se dilexerunt sed ipsis scutis quilibet
alium voluit devorare. Rex vero hoc videns multum dolebat quia
quando ludere cum eis solebat et venari ipsis solutis pugnabant et
ludo non intendebant. Rex consilium quererat super hoc. Cui dictum
est quod lupus fortis et crudelis adduci deberet et unus de canibus
contra eum pugnare permitteret. quando vero canis fere fuerit de
victus alium canem contra eum admireret et cum primus canis vi
deret se auxiliari semper post hoc adiuicere se mutuo diligenter. quod
et factum est. Et lupo quasi devincente et cane deficiente aliis eum
descendit et ipsum occidit. Ab illo tempore tamen ligati pro soluti canes
mutuo se dilexerunt. **Moralizatio**

Rarissimi rex iste est dominus noster ihesus christus duo canes
adivice ligati sunt corpus et anima in baptismo ligati. p̄diu
vero sic stant ligati mutuo se diligunt. sed si soluant per secundum mor
tale statim unus contra alium est inimicus. Caro concupiscit aduersus
spiritum et econverso. Quid ergo est faciendum? Certe ut caro subiciatur
penitentie contra lupum id est contra dyabolum se opponet et tunc anima
confortabitur et cum carne pugnabit viriliter et post hoc erit amor
in omni prosperitate et aduersitate et pariter ambo diligetur a domino
propter cuius dilectionem vita eterna obtinebunt.

Seneca narrat quod lex aliqui erat quod q̄libet miles in armis suis
se feliri detinet. Et qui iam defunctum armis spoliaret morte
miseretur. Accidit casus quod quedam ciuitas obsessa erat a quodam rege
tyranno qui in circuitu ciuitatis insidias ponebat et populum quasi
sine numero occidit in tantum quod erant in periculo ciues perdendi et
multum timebant. quia resistere non poterant. Unde autem sic in periculo
starent. quidam miles nobilis fortis et strenuus intravit ciuitatem et
ciuibus multum compaciebat. Ciues vero ad eum accesserunt dicentes
Domine adiuua nos. Ut ille. Rarissimi ab isto periculo liberari non

poteritis nisi per manū validaā. Ego vero ut videtis in armis non
sum ideo non possum pugnare. Unus de ciuib⁹ dixit. Domine infra
paucos dies in hoc sepulchro quidā miles sepultus est in optimis
armis. Arma eis acceperūt et ciuitatē nostrā de inimicis libera. Miles
inimicis certamē dedit et victoriā obtinuit et sic ciuitatē liberavit
et arma recepta posuit. Emuli inuidia moti q̄ tam gloriosum bellū
fecit eū apud iudicē accusaverūt q̄ cōtra legē egisset eo q̄ defunctū
armis spoliasset. Qui respondit dicens. Dñe de duob⁹ malis maius
malū ē vitandū. Et q̄a ciuitatē rueri nō potuisse ab inimicis nisi
habuisset arma. id ea accipi et reposui. Hę fur vel predo spoliat
ea intencione ut non restituat sed ego propter bonū cōmune arma
aceperi et restitui. ideo pocius de berem premiari q̄ accusari. Item in
ciuitate aliqua si domus accendit. nonne melius est ut domus illa
sine dilacione totaliter destruat anteq̄ cetera domus incendantur
et ciuitas tota destruat. Sic et i proposito Nōne melius est q̄ oēs
vcs conseruati accipiendo arma q̄ non accipiendo. Si enī non ea
acepisse omnes essetis interempti. Emuli vero dixerūt. Heus est
mortis. Iudex vero ad petitionē eoz cōtra eū sententiā dedit ut occi
dere. et sic fēcē. De cui⁹ morte factus ē plāctus magn⁹ in ciuitate.

Errissimi ciuitas iste erat mūdus iste a dyabolo a magno tpe
obsessa. et quocq̄t tunc in mundo erant. fuerunt in periculo
percedēti. quia omnes in isernū descenderunt. Mūdus iste erat etiā
circūnallatis vīch⁹ et cōcupiscenti⁹. Miles ferris qui arma non
habuit. est dominus noster ihesus cristus. Onde ps. Domin⁹ fortis
et potēs ē. Qui videns muudū in periculo et totū genus humānū
in perditione. perrexit ad sepulchrū id est vterum beate virginis et
ibi inuenit arma primi parentis id est humanitatē quam assūplit
et contra dyabolum pugnauit. victoriā obtinuit. et nos a morte
liberavit. Emuli sunt iudei qui hoc videntes illum apud pylatum
accusabant dicentes. Ne forte veniant romani et tollant nostrum
locū ē. Miles dicebat Melius est ut una domus destruat q̄ tota
ciuitas. Econtra cayphas dicebat. Expedit ut unus moriat et nō

tota gens. Ideo pilatus cum morti tradidit. de cuius morte petre scilicet sunt et tenebre facte sunt super uniuersam terram. Sed facta victoria iterato in sepulchro arma reposuit id est corpus suum gloriosum in terra quieuit. Duideamus ergo eius mortem plangere in mente in corde retinere et ad memoriam reducere. quia viriliter pro nobis pugnavit et nos a fauibus dyaboli liberauit. Unde propter hoc tenemur eum super omnia diligere et pro eius amore patrem et matrem dimittere. Quis vnguis audiuit quod homo habens unicum filium et heredem qui eum mori permittere vellet sicut pater celestis fecerat de unico filio suo domino nostro ihesu christo? Et tamen mortuus est. Sic et nos debemus voluntarie carnis delectaciones et omne quod deo displicet per penitenciam mortificare et sic vitam eternam optimere.

Resert augustinus de ciuitate dei quod lucretia romanam nobilissimam moribus que erat uxor calatinus et cum ille calatinus sextum nomine filium imperatoris tarquinii ad castum suum invitasset sextus est statim captus in amore pulcherrime lucretie tempus aptum qui imperator et collatinus de recta simul recedit recte obseruans. Et ad predicatum castum reversus ita perniciavit et necesse illa non ut hospes sed ut hostis cubiculum lucretie clam ingressus manu sinistra opprimens pectus eius dextra vero gladium tenens se prodidit dicens. Vine mormichi consencias vel morieris. Illa vero nullo modo consentire volebat. Dixitque sextus. Nisi michi consencias seruum iugulatum nudum corpori tuo nudo eciam te iugulato sociato ut per orbem fama currat lucretia obstupri causam cum seruo in cubiculo iugulata. Illa vero timens de tali infamia coacta consensit. Sextus vero completa libidine recessit. Ipsa vero multum dolens patrem fratres et iperatores nepotes et pro consules vocauit per litteras quos ceteros presentes sic alloqueretur dicens. Sextus de munere meo itrauit hostis pro hospite. Petras tu o colatine vestimenta viri alieni in lecto tuo fuisse. Verum tamen laret corpus sit violatum animus tamen est innocens. Ideo a culpa me absolve a pena non liberabor. Statim cum gladio occulto sub clamide propria manu se transfixit. Quo facto amici eius gladio illo

accepto iurant per sanguinem lucretie omnem progeniem tarquinij de
roma eicere et extirpare quod et fecerunt. **Sextum** vero auctorem
criminis interfecerunt miserabiliter. **Moralizacio.**

Eritis lucrècia nobilis domina ē anima a deo p baptismū
Iota et deo coniuncta. **Sextus** est dyabolus qui nitit minis
et muneribz animā violare. Domū eius intrat quādo peccō cōsentit
cor tuum qb est domus anime. pectus eius opprimit quando hōmo
totaliter consentit. Et sic eam violat quando manū per consensum
actu complet. Post hec lucretia sez anima dolens vocat patrem et
maritum. **Hic** et tu karissime debes vocare patrem idē confessorem
maritū idē eristum p opera m. sericordie et amicos idē sanctos cū
bona deuocione et ostendē vitam tuam per veram contritionem et
confessionem quid et quantū contra deum deliquisti. **Tunc** gladio
penitēcie te ipsum occide idē vicia et peccata extirpa. et sic corp⁹
defteratur rome idē sancte ecclesie ad ostendē edum in alia forma pu
blice vel occulte quantū deum offendisti. **Tunc** dyabolus et omnes
sui sequates erūt expulsi et recedent cofusi. et tu remanebis saluus
in bona vita. **Quod** nobis.

Quidam fur ad domum cuiusdā diuitis nocte venit et ascēdes
rectum domus per foramē auscultare cepit si adhuc aliquis
de familia diuitis vigiliaret. **N**isi hospes cōsiderans priuatim uxori
sue dixit. **I**nterroga me alta voce qualiter hec bona acquisiū que
habemus. nec desistas donec finaliter tibi dicā. **Tunc** ait mulier.
O bone domine. cū nūq̄ fuisti mercator. dic michi qualiter tantā
pecunia quā nunc possides congregasti. **C**ui ille. **N**oli multa a me
hoc querere. **I**lla autē magis ac magis querere non cessabat. **T**ūc
vir quasi coactus suis precibus ait. **N**oli me prodere que tibi dico
et veritatē pandā. **A**ut illa. **A**bsit hoc a me. **A**ut ille. **F**ur eram et noc
turnis furiis oīa q̄ nunc habeo cōgregauī. **C**ui ait mulier. **M**iror
ergo q̄ nūq̄ fuisti deprehensus. **C**ui ille. **Q**ui magister tuus erat
quoddā verbū me docuit quēd si p̄ies dicebā quādo tecta homīm
ascendebā. **E**t tūc per radios lune tēscēdebā in dēmū et accipiebā

qneūqz volebam et sine pīculo īterū per eosdem radios ascendebā
et domum exibā. **N**it mulier z̄c. Rogo te dic michi illud verbū cui⁹
virtute sine pīculo surtum cōmisisti. **E**t ille. Tibi dicam. sed alteri
ñllo mō dicas ne forte possint bona nostra asportare. **E**t illa Nullo
modo atēptabo. Qui ait. Hec sūt verba sapienti sapienti. H̄is dictis
mulier obdormiuit. Vir autem finxit se dormire et sternutabat. Sur-
cum hoc audissz gauſlus est sumpto lune radio et septies dicto car-
mine. laxatis manibus et pedibus per fenestrā in domū recidit et
magnū sonitum fecit. Fractoz crure et brachio iacuit semiuus iu-
teria. Hospes audito sono quesuit q̄si nesciret qualiter cecidissz. Ut
ille verba fabule me deceperunt. Hospes eū recepit et summo mane
in patibulo suspendi fecit.

Moralizacio.

Rarissimi fur iste ē dyabolus qui p̄ malas cogitationes tectū
cordis tui ascendit. **E**t forāmē facit per malū cōsensum. Vir
eū vxore est bonus prelatus ecclie despōlatuſ quē dyabolus toto
conarine nīt per peccatū bona sua sc̄z virtutes quas i baptismō
recepit auferre. **D**ed bonus prelatus debet cōtinue vigilare vt nō
sinat furem anime domū perforare. Juxta illud verbum saluatoris.
Digilate quia nescitis qua hora fur venturus est et contra eius ma-
licias intra se et vxorem scilicet ecclesiam prouidere quomō dyabo-
lo sit resistendum vt cadat a corde eī et nullo modo ei noceat. Vel
alio mō potest reduci. **P**ur iste erat lucifer pulcher qui toto cona-
mine ascendere volebat. vt alter deus esset et auferre ab eo eī dig-
nitatem. Cum dicebat ysa. Ascendam in celum et ero similis altissi-
mo p̄poslea ascendit per radium. hoc est per suam pulchritudinem
cecidit in iferno. **E**t fregit crura sua id est amisi suum decorē etho-
noī quem deus ex sua bonitate sibi cōculit et suspensus est in pa-
bulo infernali. A quo z̄c.

Eusebius narrat in cronicis de quodā impatore p̄ pulū roma-
num in maxima eq̄itate gubernabat nul. i parcens sed p̄eq̄li
culpa equalem penam tribuens tam diuinibus q̄ pauperibus. Se-
natores romani eū p̄pt h̄ iperio priuauerūt et tāq̄ pauperē fugere

cōpulserūt. Ille statim accessit ad cōstātinū et cū eo pactū fecit et tā
strenue et prudē se habuit sic q̄ post eū in īperatore electus. Qui
cōgregato exercitu romā obſedit. Et cū romāi euadere nō posset qn̄
ab eo caperet̄ miserūt primo ad eū seniores secūdo iuuenes. tercio
mulieres que se nudis pedib⁹ ante eū prostrauerūt postulantes ve
diā quā obtinere non poterant. Ultimo miserunt sibi parentes suos
simplices quos habuit in ciuitate et mater vero ei⁹ pect⁹ et vberā
ei ostendit que suxerat. Qd cum vidisset īperator̄ amore naturali
cōpaciens totam offensam dimisit ciuitatem intravit et honorifice
suscep̄tus est.

Moralizatio.

Rarissimi īperator̄ iste ē cr̄stus qui p̄ peccatū de ciuitate sua
quando iudei eū morti tradiderunt. Ille vero sic expulsus ad patrē
percexit vbi est electus in perpetuū īperatore et iudicem nostrum
in die iudicij quia omne iudiciū dedit pater filio. Joh. xxii. Ergo
nobis valde timendū est quomō in die iudicij debemus ei occurtere
quando veniet cum magno exercitu angeloz. Quid ergo faciemus
Certe premittamus primo seniores id est alte clamemus ad patriar
chas et p̄phetas vt p̄ nobis implorēt nudis pedib⁹. i. cū affectione
Item secundo iuuenes id est apostolcs martires et confessores noui
testamenti per opera misericordia implorēmus. Item mulieres scz
sanctas virgines et virtuas et principaliter regemus matrē dī vir
ginem gloriosam vt ipsa pro nobis intercedat et sine dubio nobis
obinebit vitā eternā. Quā nobis cōcedi re digneē.

Erat quidā rex ncie medro qui vnicū filiū habebat heredem
Filius dimisit patrē. propter hēc pater eum fugauit. Facto
hoc filius fugit ad regem persay inimicū et emulum patris sui et
narravit ei q̄ cum eo se teneret vslq ad moriē emni tempore. et eēs
paratus si necesse esset contra patrem suū propriū bellare. Tandem
ortū est bellū inter dictos reges qui simul pugnauerūt. Accidit q̄
medio rex grauiter vulneraret vslq ad sanguis effusionē. Qd filius
eius cōsiderans statim eucurrit ad patrem et pugnauit p̄ eo contra

dominū suū scz regē persarū et vicit eū. Quo facto dñs suū di-
misit eo q̄ nō tenuit pactū et ipse redit ad patrē et veniā hūlit
petiuit et obtinuit. et sic pax reformata et ei hēditas ē restituta.

Ruissimi isti duo reges sunt dē et dyabolus. De primo. Iere.
lin. Dominus ipse est deus viuens et rex sempiternus. De se
cundo. Job. xlvi. Ipse est rex super omnes filios superbie. Sed pri-
mus rex scilicet dñs habet filiū scz animā humanam que tociens
recedit a dō et obligat se dyabolo quocies cōmittit peccatū mor-
tale. Sed certe si filius ille voluerit recordari illi⁹ bellī quod crīs-
tus fecit pro eo contra dyabolum vslqz ad sanguinis effusionem et
eū a potestate dyaboli eriperet et sic cogitans voluerit se dō hu-
miliare et de peccatis veniā petere poterit secure ad dñm accedere
et hereditatem vite eterne acquirere ps. Tu es qui restitues here-
ditatem meam michi ē.

Alexander ragauit q̄ dominū totius mūdi obtinuit. accidit
semel p̄ grandū exercituū collegit et quandā ciuitatē circū
dedit et in eodē loco plures milites et alios sine vulnere amisit. Cū
vero de hoc multū miraretur philozophos vocauit et ait eis. O ma-
gistrī quo poterit hoc esse q̄ subito sine vulnere milites mei mori-
unē. At illi dixerūt. Mirū nō ē. Est enī qūitā basiliscus sup murū
ciuitatis cui⁹ aspectu milites iſciunt̄ et moriunt̄. Ait alexander.
Quale remediū est cōtra basiliscū. Cui dixerūt. Ponat speculū ele-
vatū inter exercituū et murū xli ē basiliscus et cum in speculum re-
flexerit reflexus eī itūtū ad se ipsū redit et sic moriet̄ et factū ē.

Ruissimi in hunc modum summū remediū elevaciōnis est con-
sideracio xp̄rie fragilitatis et infirmitatis q̄a si querit̄ quare
hō supbit. Certe respōdet̄. Quia p̄cēre virtutis caret. Considerare
ergo debet vnlqslqz xp̄riam vanitatē tāq̄ i speculo et recurrere ad
propriā fragilitatē detectū suū prospiciens et sic elacionē repellit.

Bacilius regnauit qui inter omnes virtutēs q̄s habuit ius⁹
luit nec p̄cētibus nec munib⁹ sc̄ti poterat quini iusticiam
pro loco et tempore exerceret. Accidit semel q̄ aliqui apud eum

accusabat quendam militem de morte alterius militis in ista forma ambo ad quoddam bellum precesserunt et nullum bellum erat commissum. Ille miles rediit sine altero et ideo dicebat quod ille in via alium occidit. Rex cum hoc audisset sententiam dedit ut miles ad supplicium duceretur. Cum autem ductus fuisset viderunt alium militem venientem pro quo ille iudicatus fuit ad mortem in nullo lesum ambos ad iudicem reduxerunt. Iudex iudicavit dixit primo militi. Tuba te interfici quia damnatus es et secundo dixit et te similiter quia causa mortis illius es et tertio dixit militi eum te quia missus fuisti milite occidere et non fecisti.

Rarissimi rex iste est deus qui in omnibus operibus suis est iustus. Duo milites sunt corpus et anima. Anima per carnem seducta moritur, quando peccatum mortale committit, et id iusto dei iudicio corpus ad supplicia penitentie ducitur. Sed cum subiecta penitentie anima viva inuenitur, primo per christi passionem, secundo per penitentiam sed ambo morte temporali mori debent. tertius miles qui cum non occidit est negligens prelatus qui ex divino precepto habet peccatorum corripere vicia exstirpare virtutes inserere. Et si illa non facit mortem eternam non evadit. cze. iij. Si non annuncias ei neque locutus fueris et queratur a via sua impia et vivat et ipse impius in iniuriate sua morietur sanguinem vero eius de manu tua requiram. Regemus igitur.

Fulgencius regnauit in cuius imperio erat quidam miles nomine Zedchias qui uxorem pulchram accepit sed non prudente. In eius domo quidam serpens in quadam camera habitabat. Miles vero torneam et hastiludia frequentauit. In tantum queuerit ad magnam egestatem. Sicut amare et quasi desperatus hic inde ambulauit ignorans quid argere debet. Serpens videns eius dolorē data est ei vox a deo sicut quondam asine balaam et ait. Cur fles? Fac scdm consilium meum et post factum non penitebis. Singulis diebus lac michi dulce ministra et te ditabo. Miles hec audiens galus est valde et hoc fideliter adimplere premisit. Hoc infra breve tempus iudicatus est valde et prolem pulchram et magnas diuicias

habebat. Accidit una dierū q̄ vxor diceret marito. Domine credo
q̄ ille serpens multa bona pessidet i camera i q̄ iacet. Consulo igit̄
vt occidatur et bona eius obtinebitus. Illo vero ad instinctiōnē
mulieris malleū portauit et serpentē occideret cū vase lactis. Cum
vero serpens vas lactis videbat caput extra foramen camere exten-
dit vt lac more cōsueto lamberet. Miles vero hoc videns malleum
extendit et serpentē pcutere volebat. Serpens hoc subito videbat
et caput retraxit et ictū mallei vas suscepit. Statimq̄ prolem post
hoc et omnia q̄ habuit miles amisit. Ait ei vxor. Hecu malū cōsiliū
de di tibi. Sed perge ad foramen serpentis et te in ḥnibus humilia-
si forte graciā per eū obtineas. Perirexit miles ad camerā serpentis
et flenit amare petens graciā vt per eum sicut prius ditari posset.
Ait serpens. Nōdo video q̄ stultus es et tu in stulticia pmanebis.
Quia non potest esse quin ille ictus magnus mallei ad memoriam
sepius michi veniat et occurrat quomodo prolem tuam occidi et
omnes diuicias abstuli et sic nulla pax vera inter nos stare potest.
Miles vero contristatus est valde et ait. Tibi fideliter pmitto am-
modo contra te nichil velle perpetrare si graciā tuā habere possū
modo. Cui serpens. Rarissime natura serpentis est astucia et veneno
p'ena. Sufficiāt tibi verba mea quia iam michi occurrit ad memo-
riam ictus mallei cum tua nequicia recede nē tibi maius malum con-
tingat. Miles vero cū magno dolore recessit ab eo et ait vxori sue.
De michi q̄ tuum consilium operatus sum. Et sic semper post hoc
in egestate vixerunt. *mozaflyzant*

Rarissimi rex iste ē pater celestis. Miles zedechias pauper hō-
nudus de vtero matris sue egressus qui omnes diuicias para-
disi per peccatum primi parentis pdidit. Cū pulchra vxorem euam
acepit de cuius cōsilio gaudiū paradisi perdicit. Serpens nutritus
in camera est cr̄stus i corde tuo p virtutē baptismi a quo homo om-
nia bona recepit primo filium idest animā pulchra ad similitudinē
dei creatā. Secundo hoēm cōstituit dñm mūdi ps. Cōstituisti eū sup
oīa opa manū tuā. tertio padisum. Sed cū pater noster adā fuit

deceptus cōsilio eue per suggestionē dyaboli omnia perdidit. Et sic quilibet homo si sequitur consiliū vixoris id est carnis amittit oīa apost. Si scdm carnē vixeritis morientiū. In baptismo promisisti cristo ministrare lac scilicet orationis īnocencie et deuocionis. Sed grauiter cristū percutis quando peccatū mortale cōmittis. Hec vi dēs auferet a te filios et filias et diuicias vt te emēdes sicut scriptū est. Quē diligo arguo et castigo. Ergo de virga discipline debem⁹ gaudere potius q̄ dolere.

Erat quidā rex potens valde qui quandā forestam cōstruxit et eam muro circūwallauit. in qua ciuera genera animaliū posuit in quib⁹ multū delectabat. Crat eodem tempore quidā qui proditor iuentus est et sic propter sua scelera omnib⁹ suis priuat⁹ est. Ille vero de terra sua expulsus est et prouidit sibi de quatuor generibus canū et multa recia vt bestias regis in foresta caperet et destrueret. Noīa canū h̄ erat. richer. emulemi. hanegyf. bādin. cris mel. egosyn. bean⁹. et renelyp. Per istos canes et recia destruxit oīa aīalia regis. Audīes h̄ rex cōtristari ē valde. vocavit filiū suū et ait. Sili karissime arma te et dīcē de cū exercitu et illū proditorē occidas vel de regno expellas. At ille. Pater p̄sto sum. Sed vt audiā a plurib⁹ q̄ tā potens est ille q̄ me oportebit latere ad aliq̄ tempus cum vna puella cuius sapientia omnes alias excellit cum qua colloquī habeo et sic ad pugnam me parabo. Ait pater Si prudens ē illa puella et si p̄ ea nostrū aduersariū poteris de bellare eam multis honorib⁹ p̄mōuebo. Alius hoc audiens armavit se et castrū puelle intrauit nullo sciente que eum cum gaudio recepit et apud eam per aliq̄ tempus mansit. Deinde extra castrū accessit et statim die octauo aduersariū patris aggrediebat̄ potencia et sapientia. et caput eius amputauit. Post hoc cum victoria ad patrē rediens pater cum in regem constituit.

Rarissimi Iste est dominus deus pater foresta mundus iste siue Ecclesia. Nūdus erat circūwallatus diuinis perceptis scdm legem moysi. Ecclesia circūwallata passione cristi et misericordie

Dectoribus predicatoribus cōfessoribus. Miles pditor qui erat ex
pulsus est dyabol⁹ de regno electus qui ecclēsā et alics cristianos
machinatur ēni hora destruere. Iste prouidet sibi de canibus et retib⁹
Quia sicut venatores simplici via insidiante bestiis ut qn̄ exēunt
de cauernis in quibus latebant habeat recia eū quibus capiūt eas
sic et eū homines exēunt de cauernis bone vīe nunc habent recia
idest carnes et mūdi delectaciones et illas ponunt āte eos et capiūt
iplos ps. Cadent in reciāculo eius peccatores etc. Vnde aduerte qz
venator ille est dyabolus habet quatuor genera canum currēciū
Aliqui eorum sunt pro bestiis spiritualibus. Et alij pro alijs. Duo
primi canes sez ricker et emulemyn curiunt ad ceruos et vrsos idē
diuicias et voluptates p quas plures traci sunt ad malefaciendū
Quia diuicie sepe ponunt hominē extra viam rationis et propter
magnas diuicias volunt habere potencias et voluntatem propri
am. Ideo sapienter vt amur nostra potencia loco iusticie. sic et forni
tudo nostra lex iusticie. Hoc est dictum. Totū sit ius quod nos vo
lumus et possim⁹ facere. Vnde isti duo canes scilicet diuicie et vo
luptates vel potencie currunt simul et multos post se retrahunt et
ad peccatum alliciunt. Ideo scriptura dicit. Cor multum gaudet qn̄
videt ceruum viam capere versus rethe. Sic et dyabolus quādo
videt hominē viā capere versus peccatū mortale et per consequē
infernum multum gaudet. Deinde venator idest dyabolus permitteit
alium canem currere sez hanc gif id st accipite et donate. Iste duo
canes currunt ad abates priores et pastores. qui habent ecclēsias
conferre. Ili dant ut accipiant. Quia quod protis hominibus et
bonis clericis dare debent. hoc dant fatuis et discolis propter fa
uorem et laudē qd est contra scripturā vbi dicitur. Da bonis et ne
recepis peccatoē. Vnde hanegif id st accipire et date ducit mul
tos ad rethe. id st infernum. Vnde alter canis bandin ducit placi
tores et aduocatos ad rethe quis per cautelas eorū faciunt corrā
iusticiam. Vnde dicit iob. Audacter deum p̄suocant. Quia si pars
vnaeis vult dare aliquid accipiunt de parte altera bursam plenam

dum illam trahunt ad se et sic faciunt discordiam contra veritatem.
Vnde dicitur abacuc. Lacerata est lex propterea egredietur iudicium
puerum. Vnde contra tales ait ps. Lator labiorum ipsorum operierit eos
id est in profundum inferni deprimet eos. in misericordia non subsistente.
Deinde crisimel alter canis mititur circa lepores. qui cum veloces sunt
in montes transirent id est ordinati in ecclesia. sicut sunt presbiteri
rectores capellani monachi et fratres mendicantes qui deberent per
tationem transire ad montes alte vite scilicet de terrenis exonerari mundum
despicere. sed heu plures sunt tantum temptati per carnem istum quod ducet
eos pro voluntate sua ad rethe dyaboli. in eo quod confidunt in rebus
in quibus decipiuntur. cum recto ecclesie vel plebanus ducentas aut
trecentas marcas annuatim colligit de bonis ecclesie de quibus post
simplicem suam necessitatem deberet omnia que super sunt dare pauperibus
que nunc exponit proximunt in vanitate et pompa seculi. et quod
prius est in luxuria et gulositate. Deinde alter canis est solutus qui
vocatur belyn id est usura ad mercatores propter quam plures cadunt
in rethe dyaboli. Quia vendunt et emunt ut terciaria parte lucrent
vel plus. Dicit ps. Non defecit de plateis eis usura et dolus ergo
veniat mors super illos. Et deinde alter canis qui vocatur beanus. I.
luxuria per quam multi clerici et laici diuites et pauperes parui et
magni iuvenes et senes in rethe dyaboli sunt. Videns ergo deus
totum genus humanum per recia dyaboli destruxit et captum teneri misit
filium suum in castrum puelle duplice armatura armatum scilicet diuinitate
et humanitate. Et postquam natus est die octauo dyaboli aggreditur
scilicet quando erat circuncisus et postea dedit bellum scilicet in paleae
et obtinuit victoriam ut sic nos avicyns et retibus dyaboli liberaret
et ad vitam eternam perduceret.

Quidam rex erat qui statuit pro lege quod quemque subito mori det eret
mane ante ortum solis ante dominum eius tubas canarent et si in
talis vestibus nigris se indueret et sic ad iudicium veniret. Ille rex
magnum coniuium fecit et omnes nobiles sacras regni vocari fecit
qui omnes venerunt in quo coniuio erant omni genere musicali periti

q̄ magnū solaciū cōuiūhs fecerūt ex suauī melodia. **R**ex vero nullū
solaciū nec signū leticie ostendit sed vulnū tristē habuit et suspiria
et gemitus emittebat. **V**ec vidētes cōuiue mirati sunt et nō fuerūt
ausi petere ab eo causam tristie s̄ dixerūt fratri regis ut causam
tante tristie indagaret qui et fecit dicens libi qd̄ oēs in cōuiuo
mirarente de tanta tristie et causam libēter scirent. **A**it rex. **V**ade
ad domū tuā die crastina respōsum audies. **O**h et factū ē. rex p̄cepit
bucionatorib⁹ et sequēti mane veitēt an domū fratris sui et tubis
cancerent et ipsum ad eū ducerent scdm legē q̄ et fecerunt. **A**udiēs
frater regis de mane tubas ante domū suā cōmota sunt via viscera
ei⁹ et surrexit vestib⁹q̄ rigris se induit veniens ad regē. **Q**ui fecit
fieri souē pfūdā et vltra souē cathedrā fragiē. q̄ quatuor pedes
fragiles habuit et fecit fratre suū exui vestib⁹ et super cathedram
poni. **C**ū autē in cathedra esset collocat⁹ ordinavit ut gladi⁹ acut⁹
vltra caput suū per filū sericū penderet. **V**einde ordinavit quatuor
homines cū quatuor gladi⁹s acutissimis vnum a parte ante alium
a parte posteriori tertium a parte dextra et quartū a parte sinistra.
Cum autē sic starent. **A**it rex illis quatuor. **C**um dixerō sub pena
mortis gladios in eum infigite. **E**t tubas omniaq̄ genera musicalia
fecit adduci corā fratre et mensam parari et diuersa fercula apponi
et ait. **O** frater mi karissime quare tantū doles et tantā tristiciam
in corde habes. **E**cce optima fercula ecce melodia suauissima quare
nō gaudes et letaris. **A**c ille. **Q**uō potero gaudere cū i signū mortis
hodie mane sonitū tube ante domū meā audiui et mō corruptibili
et fragili cathedra sum collocatus. **S**i indiscrete me mouē ipsa ca
thedra fragiē et i puteū cado de quo resurgere nō potero. **S**i caput
meū erigo gladi⁹ vltra caput meū pērēs et cades vsq̄ ad cerebrū
me interficiet. q̄tuor tortores i circuitu meo stant parati cū gladi⁹s
ad unicū verbum vestī me occidere. **I**llis cōsideratis si dñs tocius
mūci eēm gaudere nō possem. **Q**ui rex ait. **T**ā ad questionē hesternā
quare nō gauderē respōdro. **E**go sum sicut tu es modo collocatus in
cathedra corruptili et fragili q̄a in corpore fragili cū q̄tuor pedib⁹

corruptibilis scilicet de quatuor elementis et sub me est putes in
fernalis. Ultra caput meū gladius acutus scz diuinū iudiciū patū
anīnam meam a corpore separare. Unte me gladius acutus scz mors
que nulli parcer et anteq; sperat̄ veniet et quomō vbi vel quando
penitus ignoro. A pte posteriori alius gladius paratus ad percuci
endū scilicet peccata mea que in hoc seculo cōmisi parata sunt ante
tribunal me accusare. Gladius a pte dextra ē dyabolus qui circuit
querens q̄ deuoret qui semper est patus animā meā recipere et ad
ēfēnum dēducere. Gladius a parte sinistra et m̄s que carnē meā
post mortem corrodent. Cum oīa ista cō id eo nunq; gaudere potero
Si ergo tu tantum hodie me timuisti qui sum mortalis multo pluī
creatore meum de beo timere. Vade ergo et noli aplius tales questi
ones querere a me. Ille vero surrexit et grācias de vita sua regi
reddidit promittens firmiter ā modo se corrigere. Hoc audientes
laudabant responsum regis.

Factur de quedā rege cuius regnū in tā subiccam dūenit muta
cionē q̄ bonū in malū verū in fassum forte ī debile iustū in
injustum est mutatū. Quā mutationē rex admirās a quatuor phis
sapientissimis causam huius quesuīt. Qui inḡ phī post sanā deli
beracionē ad quatuor pertas ciuitatis p̄fgentes. quilibet eorum
tres causas ibidem scrip̄it. Primus scripsit. Potencia est iusticia
ideo terra sine lege dies est nox id o terra sine via fuga ē pugna iō
regnū sine honore. Secundus scripsit. Unus ē duo ideo regnū sine
veritate amicus ē inimic⁹ ideo regnū sine fidelitate malū est bonū
ideo terra sine pictate. Tercius scripsit. Racio habet licenciam. ideo
regnū sine nomine fur est p̄positus ideo regnū sine pecunia corro
bola vult esse aquila ideo nulla discrecio ī patria. Quartus scripsit
Voluntas ē consiliari⁹ ideo terra male colit de narius dat iudiciū
sue sentenciā ideo terra male regitur deus est mortuus ideo totum
regū peccatoribus est refletū.

Furissimi ad p̄positū quandeq; terra solebat regi per insi
ciām sc̄m leges diuinās et imperiales. Nūc autē regit p

potenciam nota moraliter ut verum est quia olim iusticia dictauit quod
deus esset diligendus super omnia et sed potentia in regno anime
vicit in tantum quod homo ex certa malitia contra inclinationem proprie
voluntatis que naturaliter magis inclinatur ad bonum quam ad malum
hoc facit. Secundum etiam vero est quia olim clerici laycis per bonum
exemplum ad eternam patriam viam prebuerunt sed mutatus est color
optimus quia omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt non est
qui faciat bonum. Pater de papa qui olim beneficia dedit clericis
dignis propter deum sperrendo munera sicut petrus respondebat symoni
mago pecunia sit tecum in perdicionem hoc it est patet in religiosis qui
olim per bonam vitam viam per paupertatem ostende bant quia aten
debant ad illud quod monachus habens obulum non valet obulum.
Hoc id est patet in clericis quia ut dicit Iero. Quicquid preter simplex
vestimentum et victimum de altari retines tu sacerdos tuum non es sed
pauperum. Rapina est sacrilegiu est. Illi enim omnes tam monachi
quam canonici tam moniales quam clerici nocte verterunt in die. Et id est
arta est via que ducit ad patriam et pauci quia carent lumine ince
dunt per eam. Tercium primi fuga est pugna probat litteraliter. Nam
olim domini si unus habuit aliquid aduersus alium solebant pugnare et.
Sed modo honor recessit quia nolunt pugnare sed cotidie per rapinam
per furtum et talia unus intrat terram alterius nolunt pugnare quia
erunt equos velocissimos ad fugiendum. Spiritualiter verum est quod
olim homines temptationes vincebat et aduersarios scilicet carnem
mundum et dyabolum supabant. Et sic apud deum fuerunt magni
nuncij et honorem de hoc reportabant sed hodie quando deberet
pugnare consciendo fugiunt. Secundus dixit unus est duo et. Que
est ratio quia veritas hodie non est in mundo nisi quod cor et lingua
que deberent esse unum iam sunt diuersa. Quia quicquid homo iam
per os affirmat cor negat. Nota quod ex isto hodie littere sigillate
non valent. iuramenta prescrita non tenentur et. Quod non fuit
olim. Quia si unus dixisset alteri simplici verbo faciam tibi hoc
credidisset. Spiritualiter verum est. quia anima que deberet esse

in caritate vna cum deo per peccatum est diuisa. Secundum amicus est inimicus et quod est ratio nisi quod non est fidelitas in mundo. Certe qui debet esse amicus iam est inimicus. Nam verificatur est verbum christi. Surget filius contra patrem. Credo quod non sit modo ita bonus amicus qui pro pecunia non fuerit inimicus. Spiritualiter eciam verum est. quia christi amici in euangelio sumus dicti. Quia teste christa iam non dicam vos seruos sed amicos. sed hodie facti sumus inimici quia castrum domini scilicet cor nostrum tradidimus dyabolo. Tercium malum est bonum et. Que est ratio quod hodie ita magna crudelitas regnat in mundo et auaricia. Certe nulla alia quam illud quod est malum factum est bonum scilicet pecunia. Quid autem pecunia sit mala probat per prophetam qui dicit. quod aurum sive argentum non est nisi sex terre. Postquam iste feces facte sunt ita care pietas recessit. Sed tamquam teste sapiente. Nichil iniquum quam amare pecuniam. Spiritualiter peccatum quod est maius malum quod inuenit nisi potest hodie factum est bonum quia pauci sunt qui non peccent. Contra quos propheta. De vobis qui dicitis malum bonum et bonum malum. Tercius dixit. ratio habet licentiam. Que est ratio quod hodie christiani carerent noite. Certe nulla alia nisi quod ratio in dominib[us] est licenciata. Homo vocatur si christianus per rationem a christo sed homines non utuntur ratione. Quia homo cum in honore esset non intellexit et. Nam porcis assimilatur per luxuriam leoni per superbiam cani per inuidiam vulpi per dolositatem et ideo non meretur dici homo nec christianus quia vitam christi totaliter deseruit. Spiritualiter verum est. Quia si homo haberet rationem deum super omnia diligenter. Probo quia ratio dicit quod bonum est diligendum et magis bonum magis diligendum et maxime bonum maxime diligendum. Sed constat quod deus est maxime bonus et bonum quo maius cogitari non potest ideo si homo haberet rationem ipsum pre omnibus diligenter. Secundum fur est prepositus et que est ratio quod pecunia est. nulla alia nisi quod officialis sunt fures non dico fures sed unum per experientiam video quod domini temporales sunt pauperes et prepositi habundant. Vido enim quod isti villani iustici et aini pauperes modicum habent et illi diuites habundant. Que est ratio nisi

¶ fures existant. Rarissimi si unus alteri quicq; marcas vel tot flo
renos acciperet nonne sur indicaret? Sed isti quantu recipiunt de
capitali summa notu est confessoriis. Et ideo veri fures non suspen
duntur. teste pho qui vidit q; iudex duxit furem ad patibulū. Pho
ridente. et iudice querente quare redere. respondit q; magnus sur
duxit paruum furē. Spiritualiter verū est de illis qui pro modica
delectacione deo aias quas suo sanguine acquisiuit furāt et dyabulo
subiciūt. Terciū corobola vulgariter dñm. vueuel vuile vligen also
hoege also der aern. scilicet aquila. ideo non est disreccio. Nā illi q;
deberēt agrū colere hodie volunt dominari. Nam postq; habent
vnū par ocrearū et calcarū et equū ipsi equitare volunt et vocari
domicelle iohānes et sic de alīs. Verū est de illis ciuitatēib; quo
rum parētes fuerūt pellifices et sutores ēc. ipsi autem se habent vt
milites. Modica differēcia est hodie in mundo. Similiter applica
sicut scis et vis de mulierib;. Spiritualiter verū est de illis monia
libus monachis et clericis. Nota quomodo hodie vadūt ēc. Quare
phs dixit voluntas est ratio ideo regnū m'a'e cogitur. Que est ratio
q; terra male cogit. Certe nulla alia nisi q; dominorū consilium est
malum. nam olim consiliarij solebant dare consilia iuxta equitatē
nunc autē ea dant scdm voluntatem. Applica sicut vis et scis quare
hoc faciūt. Spiritualiter etiam verum est quicqd ratio dictat pro
eterna salute voluntas vult oppositū. Secundū denarius dat senten
ciā ēc. Que est ratio q; sic rediunt iusticia. Nulla alia q; denarius
Quia si veneris ad iudicium et si habueris dare pecuniā et si causā
injusticiam habueris iudex pro te sentenciat. Non videt si teus
fueris quia munera iudicium oculis execant. Spiritualiter etiam
verū est in iudicio confessionis. Quia si volueris de magnis pecca
tis impetrare veniam faciliter et iudicem confessorem placare. pecu
niā ostendas. Et licet non habuerit auctoritatem te absolvet pe
nitenciā imponet. Nota etiā litteraliter de illis officialibus et curia
romana que non petit ouem sine lana. Tercium dñs est mortuus ēc
Certe si dñs at huc viueret sicut ante incarnationē quādo propter

peccatū luxurie totū mundū submersit odo animab⁹ exceptis. quā
homines tunc se solebant retrahere a peccatis saltem timore si non
amore eo qđ sciebant deum oīa vindicare. **D**ed nunc quasi mortuus
a nobis reputat⁹. nec de futuro iudicio vel de iferno vel eterna pena
vel eterno regno cogitamus ēt. **E**cce audiuitis duodeci raciones
quare totus mund⁹ ē in maligno pessimo. **Q**uiuscōe ergo karissimi
agere puerse dicite ēt facere ysa. lxxij. **T**unc cognoscetis veritatem
et veritas liberabit vos. Qđ notis concedat.

Albertus narrat qđ tē pore philippi erat quedā viā inter duos
montes armenie que diu erat frequentata. Postea autē accidit
nullū posse transire viā proprie aeris infectionē nisi expiraret.
Vnde rex causam a sapientib⁹ tanti mali querebat et nullus ex eis
veritatē dicere poterat. Tandem vocatis socrates dixit regi qđ edi
ficiū edificaret equalis altitudinis cum montibus. Quo facto fecit
socrates fieri speculū de calite plane insuspicie politū et mundū ut
ab omni laco monciū foret aspectus et reflectio ad speculū. Quo sc̄o
intravit socrates edificiū et vidit duos dracones vñ ex pte monis
aliū ex pte vallis qđ contra se ora mutuo apiebāt et aerē hauserunt
Et dum sic respiceret quidā iuuenis in equo qui periculū ignorabat
volens transire per viā illam subito de equo cecidit et mortuus est.
Socrates statim ad regem cucurrit et cīa visa ei narrauit. Postea
vero per artem capti sunt dracones et interici et sic via salutis
omnibus transeuntibus facta est.

Rarissimi per illos montes qđ elevabant super omnē superficiem
terre nobiles ac mundi potentes intelligo qui vitia cōmuni
tatem populi eleuant vel partē laicalem sive clericalē. Vnde ps.
Ascenderunt montes ēt. Inter istos mōtes est cōmunis transitus po
puli quia totus mundus per eos regit. In ipsis mōtibus solent la
tere duo dracones sez due vie superbie et luxurie quorum veneno
totus mundus insicit. Iuxta illud io. iiij. Omne qđ est in mundo aut
est superbia aut luxuria. Morum draconum vis est notis ignota. Et
ideo qđ per viam illam cōmunem in qua dracones latentes transeunt

subito illoz veneno puenti moriunt. Sed anteq; periculū sentiam
debet us oculos nostros ad speculū mundū et polieū id est ad salua-
torem dirigere de quo sapi. xij. Tandem lucis eterne et speculū sine
macula. Jam dē temus altū edificiū edificare hoc edificiū est vita
mūda per penitenciam et bonis virtutib; ornata qua debem⁹ nostra
pericula prouidere et quō iuuēis id est homo vanitati deditus cadit
de equo virtutis et moris spiritualiter. Hoc videns socrates scilicet
bonus prelatus debet currere ad regem glorie et eū devote pro sub-
dito orare ut possit viā periculosa p̄cavere et viā salutis eterne
glorie eligere. Et sic viā p̄cessit re eternā. qđ ē.

Refert augustin⁹ in de ciuitate dei q; dyonides pyrata galea
vna longo tēpore in mari omnes spoliauit et cepit. Qui cū
multis nauib; iussu alexandri fuisset quesitus et tandem captus et
alexandro presentatus eum interrogauit dicens quare mare habet
te infestū. Ille statim respondit quare te ob: bis terraz sed quia ego
hoc ago vna galea latro vocor tu vero mundū opprimens nauī
multitudine m̄agra diceris imperator. Sed si circa me fortuna mā
suelceret fierem melior. Econuerso tu quanto inforunacione tanto
deterior. Alexander respondit. Fortunā tibi mutabo ne malitia tua
fortune sed meritis ascribat. Sicutq; ditatus est p̄ cum ei de latrone
factus est princeps et zelator iusticie.

Rarissimi lairo in mari cum vna galca est peccator in mundo
cum sola vita et tamen non desistit occidere virtutes et spo-
liare per peccatum quas recepit in baptismo. Sed alexander id est
princeps vel prelatus habet talem ad viam rectitudinis adducere
per naues id est per monita sancte ecclesie. Sed caueat prelatus vel
princeps ut seipsum prius iudicet ut rō inuentus fuerit peior illo
quem arguere voluerit. Quia si sic gr̄ vive puniretur. Demū latro
ille factus est zelator iusticie et p̄ benū deozē peccator ad optimū
finem peruenit et tunc est maius gaudium si per vno peccatore
penitenciam agente q̄ super renaginta necem qui non intigent
penitencia ē.

DE quodā rege narratur quē inimici eius occidere cogitabant
et quia potens erat veneno eum perdere voluerunt. Venerūt
aliqui eoz simplici teste indui ad ciuitatē rbi manebat et ibi erat
fons aque de quo rex multoēs bibebat hūc fontē veneno vndiqz
istopicauerūt. Rex aut ignorabat et bibit sicut soliderat et mortuē
Arissimi rex iste est adā primus horo cui subiecte erant cēs

Bcreature corporales ps. Omnia subicisti sūt pecib⁹ ei⁹ ē.
Illum regem querabant devones interficere veneno qđ fuxrunt in
fontem. Fons ille est cor humānū quia sicut riuali respectu fontis
exeunt ita cor hominis influit vñ tuē et régimē omnib⁹ membris
Ad illum fontem infusum fuit venenū quando primus parens per
suggestionē concepit cōtra dī preceptū facere et ei assensum p̄buit
et tunc de isto fonte mortē bbit. et post eū quasi infiniti homines
mortui sunt donec cr̄stus veniret et nos liberaret De isto fonte ad
huc descendūt riuali in notis quia ratione illi⁹ peccati semper ha
bemus promptitudinē ad peccantū. Juxta illud gen. iij. Densus et
cogitationes hominis prona sunt ad peccandū ab adolescencia.

Resert agillus de amore qđ eū diuissim⁹ esset et nāsire vller
de rno regno in aliud cōduxit nauesq; naute propter pecuniā
eum occidere volebat. Sed ipse ab eis impetravit vt prius cātare
posset ad hercē delphinis qui in canu hominis delectatur. Cum
vero in mare p̄fictus esset delphin eū suscepit et in terra deportauit
et dum naute eū mortuū crederent ipse in terra apud regē eos accu
sauit qui etram rege posui vici sunt et dampnati.

Rarissimi sic modo est. Si est aliquis diuee diuīcjs virtutum
qui huius seculi mare patienter proponit ad dēū transire ve
nient filij dyaboli et ab eo famā et bona temporalia tollūt et aljs
molesijs vexāt. Sed certe ipse iter hec canere det et deuotis oracio
nib⁹ a dō auxiliū petendo et sic portat in terra de qua ps. Porcio
mea dīe sit in terra riuentū et inimici tradent penis eternis.

Clerius narrat qđ quidā not ilis consiliū sapientis que si uis
quō p̄sset nomen suū dilatare respondit qđ si virū illū rem

occideret. Quo auditu philippū patrem alexandri magni interfecit
ut nomē sibi aq̄ueret. Sed ille cito post miserabili morte extinctus
R Arissimi aliqui nobiles ac mundi potentes per mala opera
sua acquirūt nomē mendacij sed sine dubio per illud nomē
quantu est in eis dominū d̄rum occident. Ideo tales mala morte mo-
rientur cum in inferno sepeliunt.

Plinius narrat q̄ sit quedam terra in qua nec res nec pluvia
descendit vnde maxima est ibi siccitas et defecus aque quia
tantū est ibi virus fons qui habet aquā in profundo. Cum vero ho-
mines aquā volunt habere accedunt ad fontem cum omni genere
musicorū quod habent et circueunt fontē. dulcem faciunt melodiam
Post melodiā aqua ascendit ad os fontis et fluit in abundācia
et sic homines aquā capiunt et recedunt.

R Arissimi terra illa siccā est mundus iste qui hominē siccum
redit ab crazione et deuotione et subtrahit rorem celestis
gracie. Fons iste est deus ecclesiasticī. vi. Fons sapientie et excelsis
dei. Camus ergo ad fontē istū cum instrumentis musicis id est cum
deuotis oracionib⁹ ut nostra vox sit dulcis in aure dilecti dei et sic
accedit ad nos aqua gracie sue. Quā xx.

R Efert oxyntius q̄ cū ferill⁹ eris artifex falaridi regi tirāno
Crudeli qui agrigētinos d̄ pcp' abat et exquisitus tormentis
Implicabat obulisset eius crudelitati nisi is aptum quēdam eneum
taurū neviter per se factum in latere latenter habens osium per qđ
imitterent homines morie funiendi ut supposito igne cremarent.
Et cum ipsi propter mortis amaritudinē clamarent in tauro non
crederetur vox esse humana sed feralis ut sic rex minime ad com-
passiōē moueretur rex opus laudans sed inueniens eius exhortās
ait. In te prius excipies et probabis qđ michi crudeli crudelior et
tulisti. Nulla enim equior ratio est q̄ necis artificis arte perire sua
ut dicit ouidius.

R Arissimi iste artifex est malus senescallos sub iyranno rege
q̄ agrigētinos d̄c iustos simplices spoliat ut eos p̄ templa

multis modis affigit. Homo vero simplex afferit munera ut perse-
cutionē euadat sed nichil ei prodest. Taurus eneus offerit cū factum
et statutū nouū et lex iniqua ponit p quā simplices credūt euadere
et tñ per eū sepe puniunt et bona amittunt et tales licet clementur
per cordis amaritudinē et clamant. non creditur esse vox humana
quia clamorem pauperis potentes non libenter audiunt sed dicunt
Verus aut rusticus est. omnia sua sunt mea. Sed sepius tales qui
alios affligunt in eadem vel maiori campnacione puniunt. et male
dies suos finiunt. Unde p salmista. Vidi impiū supaltatū et eleuatū
sicut cedros libani. Transiui et ecce non erat.

Paulus lombardoz bystoriographus refert q conanus rex
vngarioz obsedit in foro iulij castrz dictū sondat. Quē cum
de corpore miro cerneret pulcherrimū refinilda duxissa habēs. iij.
filios et duas filias scriptis sibi occulit. Si me in uxorem duxeris
castrū hoc tibi dato. Quo pmittente eam se velle ducere castrū ei
derit filijq omnes fugerunt. Conanus autem rex duxisse pmissum
tenens eam primo die in matrimoniu sibi copulauit. Secunda die
duodeci vngarij tradidit eam publice illudendā. Tercia die toto
corpoz usq ad gulā transfigi fecit dicens talis uxor que libidine
sue carnis ciuitatē propriā pdicit. talis dicitur habere maritū.

Rarissimi iste conanus est dyabolus qui obsedit castrū scilicet
cor humanū cum vijs et cōcupiscencjhs. Refinilda duxissa
anima scilicet que ē per dyabolū sed uia respicit ultra muros id est
appetit illicita sicut videns mulierem ad eam cōcupiscendā. Et sic
de ceteris sensibus. Unde miser homo tantū delectat q castrū id est
cor suum reddit quando peccato consentit. Unde quatuor filij id est
quatuor virtutes cardinalis ab eo fugiunt. Et sic diabolus animā
occupat eū duab filiatus id est delectacione mala et voluntate iniq.
Postea tradit eā duodecim vngarij id est enīus vijs illudendā.
post hec eam occidit qn ad infernum eam dicit.

Refert valerius q elongus consul edidit pro lege q si quis
virginem defloraret virūq oculū amitteret. Accidit q filij

eius filiā vnicā cuiusdā vidue defloravit. Mater hec audiens impe
ratori occurens ait. O dñe legem quā fecisti implere facias. Ecce
vnicus filius vester vnicā filiā mē rapuit et vi oppressit. Rex hoc
audiens cōmota sunt omnia viscera eius et precepit ut duo oculi
filiī sui eruerent. Dixerūt satrapē domino. Tantū vnicū filiū habes
qui tū heres tuas. Toto imperio esset dampnū si filius tu⁹ oculos
amittat. Ut ille. Nēne vobis constat q̄ ego legē edidi. Obprobriū
esset michi strāgere legem quā semel firmiter statui. Sed quia fili⁹
meus est primus qui contra legē fecit. frictus erit qui penitencie
subiacebit. Sapientes dixerunt. Domine propter dū rogād vos
ut filio vestro percatis. Ille vero preci⁹ dēcīs ait. Karissimi ex
quo ita est. audite me. Oculi mei sunt oculi fili⁹ mei et econuerso.
Dext̄ oculū mēru eruatis et sinistrū oculū fili⁹ mei. tūc lex ē īpleta
et sic factū est. Vnde omnes prudēciā regis et iusticiā laudabant.

Rarissimi iste īmpator est dominus noster ihesus cristus qui
per baptis̄tū lotam duobus oculis carere debet scilicet vñionē
diuinam et gloriam eternam amittet. Iste filius regis q̄ legē fregit
est homo qui p̄ peccatū animā defloravit. Vnde necessit̄ est ut pena
sustineat q̄a mater ecclesia ad dū clamat cotidie ut homo se emēderet
in hoc mortali corpore. psalmas. Clama ne cesses quasi tuba exalta
vocem tuam. Imperator vnum oculum amisi scilicet domin⁹ noster
ihesus cristus et tantū vnum oculum retineret quando vitam pro
nobis exposuit. Et ideo oportet nos cuire oculum sinistrum hoc est
omnes concupiscentias id est caris delicias per penitenciā delere. et
sic per eccl̄sequēs vitam eternam obtinebimus.

Rekert iosephus q̄ tiberius cesar requisitus cur. p̄vinciarū p̄si
des diu teneret in efficijs respōdit per exemplū. Vidi inquit
quādoq; hominē ūlīmū vicerit us plenū muscas grauatu. Cui cū p̄
flagella muscas expellerē dixit michi. Dupliciter me cruciasv̄ me
cōsolari putas abigēdo muscas sanguine meo plenas et remittere
vacuas et famelicas. Quis cū dubitet aculū mūlce famelice duplicit

affligere magis ꝑ plene n̄iſ ille q̄ cor lapideū habet et non carneū
Sic ego presides diu in officio teneo q̄ reb̄ ditati subditis magis
parcant. Novi autem et vacui deserta iuſticia subditos iniquis ex
actionibus et vexacionibus magis ledunt.

Befert valerius q̄ fabius redemerat captiuos romanor̄ pro
missa pecunia. Quā cū senatus dare nollet ipse fundū vnicū
habens vendicit et promissum premiū soluit volens se pocius pa-
trimonio p̄ziuare ꝑ propria fide inopem esse.

Rarissimi fabius iste est dominus n̄sler ihesu christus qui ob
captiuos sc̄z totū gen̄ humanū ad dyabulo captū nō pecuniā
sed profiū sanguinē dedit in preciū volens se pocius patrimonio
scilicet vita propria privare ꝑ genus humanū dimittere.

Dllerius maximus resert q̄ cum emnes syracusani morte dyo
nisi optarent regis sicilie quedam feminā sententias ultime
sola matutinis horis deos crauit ut sibi rex superstes fieret in hāc
vitam. Cuius orationis causam dyonilius admittas ab ea quesiuit.
Que respondit. Cum essem puella graue iyrannū habens eo carere
cupiens secundū recipi. quo iterū carere cupies tertium recipi. Timēs
ergo deteriorem tibi succidre. Ideo p̄o vita tua emni die rogo.
Dyonilius hec audiens ap̄ plus melissiam non fecit.

Moralizatio.
Rarissimi i veteri usi meto d̄us erat valde austernus. et nulli
parebat. Quia oculū p̄e oculo d̄ctem p̄o denti ſc̄. Sed mō
per carnē nosirā quā assumperat facius ē notis piis ac propiciis
Et ideo cotinue orare debemus ut nullū aliū deminū habeamus ꝑ
dominū nostrū ihesum christū. Qui nobis prestare dignet ſc̄.

Imperator fredricus secundū vrā portā marmoreā costruxit
mīro opere ſuper pentem aque fluentis p̄e caponam. in
qua imperator ſculptus fuit in maiestate cū rōtus alīe iudicibus
In ſemicirculo capitis dextri iudicis hic versus ſcriptus fuit. Intrē
ſecure q̄ querit vivere p̄ urī. In ſemicirculo capitis ſiniſtri iudicis
fuit ſcriptus hic versus. Inuitus excludi timeat vel carere trudi.

In semicirculo capitis imperatoris scriptum fuit. Quā miseris facias quos variare scio. In semicirculo super portam scriptum fuit. Cesaris imperio regni custodia sio.

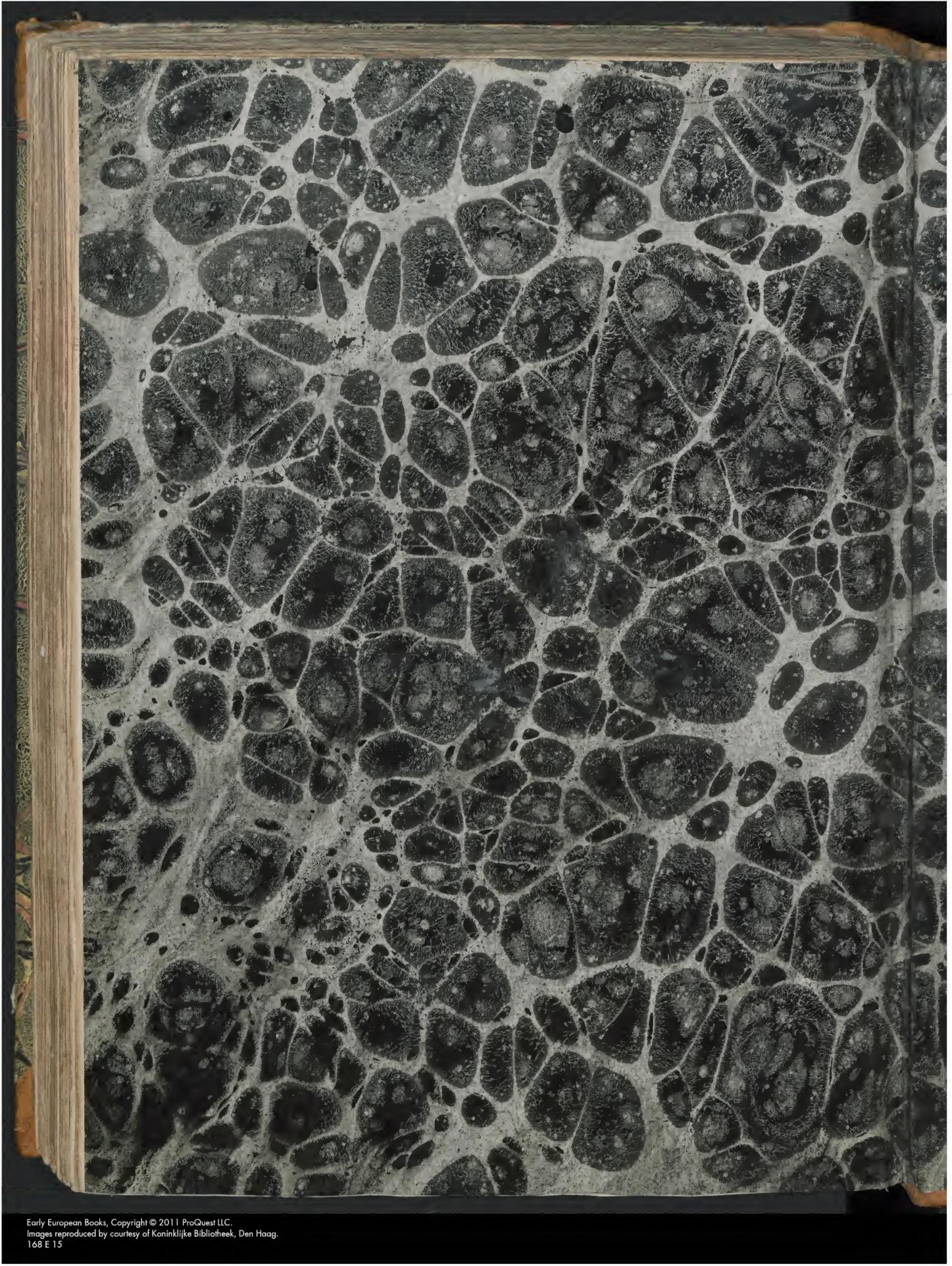
Errissimi imperator iste est dñs noster ihesus cristus. Porta marmorea est sancta ecclesia per quā portā oportet intrare regnū celeste. Et est situata super pontū aque fluentis. idest super mundū qui semper currit ut aqua i qua porta sculpta ē ymago dñi nostri ihesu cristi cū dueb⁹ collateralib⁹ idest cū maria matre ihesu et iohāne euāgelista q̄ designant notis ei⁹ misericordiā et iusticiā Tunc scriptus est versus. Inniēt securi idest pagani iudei sarraceni p̄ baptismū et poterūt viuere puri ab oī peccato purgati sicut pueri inoētes. Alius versus dicit. Inuidus idest peccor i peccato existens excludi timeat ab ecclesia triūphante. Et si sic in carcere infernali retrodi sine fine. In capite imperatoris erat scriptū q̄ miseris sunt qui variant a via veritatis. Et alias dicit. Cesaris imperio idest imperiū dñi nostri ihesu cristi erit nrā custodia et dom⁹ sempitna.

Onus rex nobilis in regno suo habuit duos milites. Unus erat auarus et alter inuidus. Auarus pulchriā vxore habuit oculis omniū graciōsam. Inuidus vero vxorem valde turpē et oib⁹ odiosam et quandā terram ānexam militi auaro habuit quam miles cupidus per omnia habere desiderabat. Sepius ad eum accessit et multa ei obtulit si terfa suā ei vendere vellet. Miles vero inuidus respondit se non velle vendere hereditatem suam pro auro vel argento. Actam ē ex inuidia cepit cogitare quomodo pulchritudinē vxoris militi auaro posset denigrare et dixit militi auaro. Si desideras terrā meā habere nichil pro p̄eo desidero nisi q̄ vxor tua meū sit vna nocte. Qui ei anuit et vxori dixit. Que repulsa dedit p̄mo sed tandem per virū inducta consensit. At ille miles inuidus anteq̄ ei cōdormiret cum leprosa cōmiscauit. Hoc facto ad dominā accessit et eam cognouit quicciens voluit. Quo facto eidem intimauit q̄ lefram incurreret dicens quomodo inuidiam de hoc habuisset q̄ vxor sua tam turpis esset et ipsa tam pulchra idēo eā sic deturpauit

Qd audiens tristis facta ē et flens amare marito suo iGrauit. Qui
 valde tristis factus dixit vxori sue. Do tibi consiliū. Adhuc nullum
 signū lepre in te apparet et hic prope extra regnū ē magna ciuitas
 in qua ē vniuersitas ad illā pgas et omnib⁹ veniētib⁹ sis cōmuniſ
 et qui prius ad te accesserit infirmitatiē recipiet et ab omni lepra
 curaberis. Qd factū est. Venit filius imperatoris ad amando eam.
 fecitq; eā venire ad se et eā rogauit ut ei consentiret que negauit
 dicens. Absit a me ut ego paupcula hīm cōcūt inā filij imperatoris
 At ille magis ac magis eā xpulsauit ut uī cōsentiret. Illa cogitauit
 hic filius impatoris si leprā incurceret magnū dampnū esset. et ei
 proposuit quō incideret in leprā si eā cognosceret. At ille nolens de
 sistere eā cognouit et leprā incurrit. Altera die senciens se liberatā
 ad patriā p̄exit dicens ei. Si vos cōtingat leprā incurrere ad me
 declinate et ego vobis inquātū possum de necessarijs p̄uidebo. Post
 hoc nō diu filius imperatoris leprosus factus ē et tm̄ verecūdabat
 q̄ nocte nullo sciēte ad dñam iuit ubi manebat. Hoc dñā p̄cipiēs
 dixit marito suo. Ille ē qui p̄ me ifectus ē et ego a leprā liberata sū
 Que vitēs eū turpuer infectū fleuit amare camerā sibi ordinauit
 in qua solitarius manebat et dñā psonaliter ei mīstrabat et in eodē
 loco. vñ ānis manebat. Accidit q̄ in. vñ. āno erat calor itollerabilis
 et leprosus vas magnū cū vino pro refocillacione hēbat et quidā
 serpens in coto exīs vas intravit et se tālncauit et in xfundo post
 locionē iacuit. Leprosus cito a sompno exxgesact⁹ mulū siciebat et
 vas cū vino accipiēs ipso ignorante serpentē itibit. Post h̄ serpēs
 oīa interiora ei⁹ cepit rodere tā grauit̄ q̄ leprosus gemit⁹ et suspi
 ria debeat. Dñā ei maxime cōpaciebat et passio illa durabat p̄ tres
 dies cōtinue. quarto die vomitū fecit et cū vomitu et veneno inte
 riori serpentē proiecit. statim dolor cessabat de die in diē. Paulatim
 sp̄es lepre ab eo recessit. et p̄est sp̄e dīs care ei⁹ at enī leprā ē
 curata sicut caro pueri. De quo dñā mulū est gauisa et vestī ētis
 p̄ciosis iſim induet at dī xīrū epūlū ei dīt et ad it pī p̄ezi
 ubi cū hōre ē recept⁹ p̄ mortē p̄t s regnauit et vñā i face finiuit

Enīmī per istos duos milites cupidū et inuidū dyabolū et
primum hōiez sez adā debem⁹ intelligere. Dyabol⁹ erat inuid⁹
et habuit turpē vxorē sez iffigiē p supbiā deturpatā. Quia splēdita
fuit creata et p pecm facta ē turpis. Miles auarus sez adam vxorē
pulchriā habuit sez animā ad similitudinē dei creatā gen. i. Dicensqz
dyabolus q̄ hō erat sic formatus vt locū eis i celo occuparet multū
ei inuidēbat. et sicut uit quō eius vxorē sez animā deturpare posset.
Adam vero cupide qui rō i m̄ erat cōtent⁹ d̄ dei beneficio qđ sibi
dedit sez dē paradiſo sed quasi alter d̄us esse volebat. Dicensqz dya
bolus ad eum accessit dicens. Si comedritis de ligno vite eritis
sicut dñ sc̄iētes bonū et malū gen. i. Dyabolus prius se miscuit cū
lepra sez iniquitate et sic ad īnocentē accesit et mortalē peccauit
qñ diuinū pr̄ceptū violauit ei sic hō factus est leprosus spūaliter
pr̄pter qđ extra regnū paradiſi erat expulsus in vniuersitatē huī
mundi. **S**ilius imperatoris. s. silius dei v̄der⁹ q̄ hominē quē forma
uerat i miserīa cū natura eis miscuit se c. f. de celis descēdit et carnē
nostrā assumpt⁹ in i m̄ q̄ nos ab omni lepra peccati p passiōne suā
liberavit et ip̄ se peccata nīa tulit in corpore suo et factus est turpis in
passione psaie. xviiij. **D**icitim⁹ eū nō habet ē speciē neq̄ d̄corē et seq̄
Reputauim⁹ eum quasi leprosum peccatum a d̄o et humiliatū. **N**os
vero sic liberati p mortē cr̄isti poterimus ad patriā celestē secure si
vouerim⁹ p̄enitē. **D**ed celestis cr̄istus nos cotidie temptat pulsat
ad ianuā coris nostri sicut ip̄se testat̄ cant⁹. vi. **E**go s̄lo ad ostiū et
pulso si quis aperit michi cenabo cū eo. **D**ed diligenter ē aduer-
tend⁹ q̄ ostiū cordis dēm̄ ei aperire p septē ep̄a mie et eū cum oī
gadio recipere et in sp̄eali camera exīta hōies eū m̄ ponere vt no
bileum semp maneat. **C**et sicut iste leprosus s̄iuuit. Iea xp̄s s̄iuuit in
cruce cū dixit. **D**icio. Quid hicēbat? Nō vīnū sed salutē aīaz nr̄az
Judei hoc audiētes acēū cū sel. e mixtū ei d̄ derūt. Ecce serpentem
venenosum pro rīa salutē bibit et totū venenū pccī primi patētis
p̄ietis et sic cū dēxirario diuinitatis cū bīanitate in t̄ie ascētōis
cū multitudine celos ascendit.

Et sic est finis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
168 E 15

